

495.91072

๙๗๕๙๗

ร.๓

การเปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารและ เจตคติต่อวิธีสอนวิชาภาษาไทย
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยวิธีสอนที่ใช้
บทบาทสมมุติกับวิธีสอนตามคู่มือครู

ปริญญานิพนธ์

ของ

สุชาดา ธีระแก้ว

23 ส.ค. 2539

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการมัธยมศึกษา

ตุลาคม 2538

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การเปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารและเจตคติต่อวิธีสอนวิชาภาษาไทย
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยวิธีสอนที่ใช้
บทบาทสมมุติกับวิธีสอนตามคู่มือครู

บทคัดย่อ
ของ
สุชาดา ถีระแก้ว

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการมัธยมศึกษา
ตุลาคม 2538

การศึกษาครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารและ เจตคติต่อวิธีสอนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยวิธีสอนที่ใช้บทบาทสมมุติ กับวิธีสอนตามคู่มือครู

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนปากเกร็ด อำเภopakเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2538 จำนวน 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 30 คน กลุ่มควบคุม 30 คน กลุ่มทดลองเรียนโดยวิธีสอนที่ใช้บทบาทสมมุติ กลุ่มควบคุมเรียนโดยวิธีสอนตามคู่มือครู ใช้เวลาในการทดลองกลุ่มละ 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 คาบ คาบละ 50 นาที ดำเนินการทดลองโดยใช้แผนการวิจัยแบบ Randomized Control Group Pretest-Posttest Design

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ แบบทดสอบวัดความสามารถในการสื่อสารวิชาภาษาไทยและแบบสอบถามเจตคติต่อวิธีสอนวิชาภาษาไทย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การทดลองค่าสถิติ t-test ผลการวิจัยพบว่า

1. ความสามารถในการสื่อสารวิชาภาษาไทยของนักเรียน 2 กลุ่ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. เจตคติต่อวิธีสอนวิชาภาษาไทยของนักเรียน 2 กลุ่ม ไม่แตกต่างกัน

A Comparison of Mathayom Suksa I Students's Ability
in Communication and Attitude towards Thai Teaching
Through the Instruction Using Role Play and
The Teachers's Manuals

AN ABSTRACT

BY

SUCHADA TEERAKAEW

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Secondary Education
at Srinakharinwirot University

October 1995

The purpose of this research was to compare the students' communication ability and attitude toward Thai Teaching of Mathayom Suksa I students between role-play and Teacher's Manual

The Sample was Mathayom Suksa I students at Pakkret School, Amphur Pakkret Nonthaburi during the first semester of the 1995 academic year. They were divided into two groups of 30 students. Each group was taught in the same contents for 24 periods of 50 minutes. The experimental group was taught through the role-play method where as the control group was taught through the teacher's manual.

The research design of the experiment was the randomized control group pretest-posttest design At the end of the experiment, the Thai Language communication ability test and the attitude test towards Thai teaching were used to collect the data and then the data was statistically analysed by using t-test.

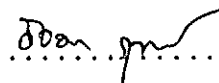
The result of the research indicated that :

1. The Thai Language communication ability of the students in the two group were significantly.
2. The attitude of Thai Teaching of the student in the two groups was no significantly different.

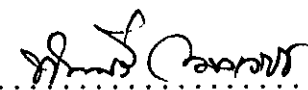
คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญาบัตรฉบับนี้แล้ว เห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการมัธยมศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใด

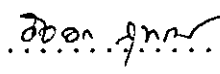
คณะกรรมการควบคุม

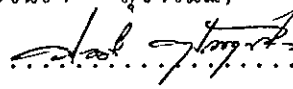
..... ประธาน
(อาจารย์พิศศรี กมลเวช)

..... กรรมการ
(รศ. อัจฉรา สุCHARมณี)

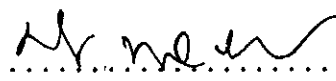
คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(อาจารย์พิศศรี กมลเวช)

..... กรรมการ
(รศ. อัจฉรา สุCHARมณี)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์จจรศรี ชาติกานนท์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญาบัตรฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการมัธยมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร. ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

วันที่ 13 เดือน ๗.๗.๖๓ พ.ศ. 2538

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีเพราะคำแนะนำและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์จันทิมา พรหมโชติ อาจารย์จรุศรี ขาดีกานนท์ รองศาสตราจารย์อัจฉรา สุCHARมณี และอาจารย์พิศศรี กมลเวช ประธานที่ปรึกษา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง และขอกราบ ขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์สุมานัน รุ่งเรืองธรรม รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ สลโรกสม รองศาสตราจารย์ พวงรัตน์ ทวีรัตน์ อาจารย์วรเชษฐ์ โชคชัย อาจารย์เรวดี อินทสระ และ อาจารย์สุรัชย์ มีชาญ ที่กรุณาตรวจเครื่องมือในการทดลอง และให้คำแนะนำด้วยดีตลอดมา

ขอขอบพระคุณอาจารย์ณรงค์ รักเดช ผู้อำนวยการโรงเรียนปากเกร็ด อาจารย์วิไลพร สุภวงษ์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนปากเกร็ด และอาจารย์บุญสม ศรีไชยยันต์ หัวหน้าหมวด วิชาภาษาไทย โรงเรียนปากเกร็ด ที่ได้อำนวยความสะดวกด้านสถานที่ทดลอง อาจารย์ชาลิณี เกษรพิบูล อาจารย์มนพร เกื้ออรุณ อาจารย์สอนภาษาไทย ที่กรุณาแนะแนวทางและให้คำปรึกษา อาจารย์สุพจน์ พรหมสุทธิรักษ์ อาจารย์วิทยา ศรีสาตรา และคณาจารย์ โรงเรียนปากเกร็ด ตลอดจนญาติ พี่น้องทุกคนที่คอยให้ความช่วยเหลือเอื้ออาทรและเป็นแรงใจให้ผู้วิจัยทำงานสำเร็จ ลุล่วงไปด้วยดี

ขอบคุณพี่ ๆ เพื่อน ๆ และน้อง ๆ นิสิตปริญญารุ่นปีการศึกษา 2536 ทุกคนที่เป็น กำลังใจและให้ความช่วยเหลือแก่ผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา และขอขอบใจนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนปากเกร็ดที่ให้ความร่วมมือในการทดลอง

คุณค่าและประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา บรรพบุรุษ ครู-อาจารย์ทุกท่าน

สุชาดา ถีระแก้ว

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบทบาทสมมุติ	10
ความหมายของบทบาทสมมุติ	10
ประเภทของบทบาทสมมุติ	13
องค์ประกอบของบทบาทสมมุติ	14
เป้าหมายของการสอนโดยการใช้การแสดงบทบาทสมมุติ	15
เทคนิคการำหรับบทบาทสมมุติและกระบวนการในการแสดงบทบาทสมมุติ	16
ประโยชน์ของการำหรับบทบาทสมมุติ	22
การนำบทบาทสมมุติไปใช้ในการเรียนการสอน	25
ทฤษฎีการำหรับบทบาทสมมุติ	26
ข้อเสนอแนะในการำหรับบทบาทสมมุติ	27
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทสมมุติ	29
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาไทย	33
การจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย	33

การใช้คู่มือครูภาษาไทยของกรมวิชาการ	36
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเจตคติ	39
ความหมายของเจตคติ	39
องค์ประกอบของเจตคติ	41
ลักษณะของเจตคติ	43
อิทธิพลของเจตคติที่มีต่อการสอน	45
แนวการสร้างและการพัฒนาเจตคติต่อการเรียน	47
การเปลี่ยนแปลงเจตคติ	47
การวัดเจตคติ	49
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติ	52
สมมุติฐานในการวิจัย	55
 3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	 56
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	56
ตัวแปรที่ศึกษา	56
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	57
การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ	57
การดำเนินการศึกษาค้นคว้า	63
การวิเคราะห์ข้อมูล	65
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	65

บทที่	หน้า
4 การวิเคราะห์ข้อมูล	70
- สัญลักษณ์ที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล	70
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	70
5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	73
ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า	73
สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า	73
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	73
เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง	74
การดำเนินการทดลอง	75
การวิเคราะห์ข้อมูล	75
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	76
อภิปรายผลการวิจัย	76
ข้อเสนอแนะ	79
บรรณานุกรม	81
ภาคผนวก	95
ประวัติผู้วิจัย	281

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 เปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารวิชาภาษาไทย ระหว่างนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยาชีพบทบาทสมมุติกับนักเรียนที่เรียน โดยใช้การสอนตามคู่มือครู	77
2 เปรียบเทียบเจตคติต่อวิธีสอนวิชาภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยาชีพ วิธีทำาชีพบทบาทสมมุติกับนักเรียนที่เรียนโดยาชีพวิธีสอนตามคู่มือครู	78
3 แสดงค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบ วัดความสามารถในการสื่อสารวิชาภาษาไทย	259
4 การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการสื่อสารวิชาภาษาไทยระหว่าง กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง	273
5 แสดงค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามเจตคติต่อวิธีสอนวิชาภาษาไทย	275
6 การเปรียบเทียบคะแนนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลอง และหลังการทดลองของเจตคติต่อวิธีสอน	279

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	แผนภูมิขั้นตอนการใช้เทบาทสมมุติของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช		26
---	--	-------	----

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช พระราชทานกระแสพระราชดำรัสที่เกี่ยวกับภาษาไทยความตอนหนึ่งว่า "ประเทศไทยนี้มีภาษาของตนเองซึ่งต้องหวงแหน เราโชคดีที่มีภาษาของเราเองแต่โบราณกาล จึงสมควรอย่างยิ่งที่ต้องรักษาไว้" (คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2505 : 210) จากกระแสพระราชดำรัส เราคนไทยควรตระหนักถึงความสำคัญ และถือเป็นหน้าที่ของคนไทยทุกคน ที่ต้องหวงแหนและรักษาภาษาไทยไว้ให้เป็นมรดกทางวัฒนธรรมสืบไป

ภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร ถ่ายทอดความรู้สึกรสนิยมของบุคคล ทำให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน ช่วยในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ดังนั้นภาษาไทยจึงนับว่ามีความสำคัญเป็นอันดับหนึ่งสำหรับคนไทย ที่ต้องพัฒนาและฝึกฝนทักษะการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องเหมาะสมในการสื่อสาร เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม ด้านการเรียน การสอนต้องมุ่งส่งเสริมให้นักเรียน พัฒนาและฝึกฝนทักษะการใช้ภาษาไทยอยู่เสมอ เพื่อที่จะได้นำไปใช้ในการศึกษาเล่าเรียนและแสวงหาความรู้ในวิชาการต่าง ๆ

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) จึงมีจุดมุ่งหมายในการศึกษาวิชาภาษาไทยไว้เพื่อให้ให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเรื่องการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องเหมาะสมกับวัย มีวิจารณ์ญาณในการฟัง การอ่าน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีนิสัยรักการอ่าน การเขียน เห็นความสำคัญของภาษาไทยในฐานะเป็นเครื่องมือสื่อสารและสร้างเอกภาพของคนในชาติ เห็นคุณค่าของวรรณคดี งานประพันธ์และใช้ภาษาไทยแสวงหาความรู้เพิ่มเติม (กระทรวงศึกษาธิการ. 2536 : 9)

ครูจึงมีบทบาทสำคัญคือต้องมีความรู้ความเข้าใจภาษาไทยอย่างถ่องแท้ ซึ่งส่งผลให้การสอนวิชาภาษาไทยเกิดผลดีมีประสิทธิภาพ เพราะวิชาภาษาไทยเป็นพื้นฐานของการศึกษาหาความรู้ในวิชาอื่น ๆ ในการจัดกิจกรรมการสอน ครูต้องจัดให้เหมาะสมกับความต้องการ และความสามารถของ

นักเรียน เพื่อทำให้ให้นักเรียนได้รับประโยชน์ จากการเรียนวิชาภาษาไทยอย่างเต็มที่ เท่าที่ผ่านมามีการพัฒนาการเรียนการสอนแล้วก็ตาม สภาพการเรียนก็ยังประสบปัญหาการพัฒนาความรู้ ความสามารถและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของนักเรียนในวิชาภาษาไทยไม่ดีพอ ดังรายงานการประเมินผลของสำนักทดสอบ กรมวิชาการ (2536 : 8 - 11) พบว่า คะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ ความสามารถ วิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นอยู่ในเกณฑ์ร้อยละ 50 ซึ่งเป็นเกณฑ์ไม่สูงและยังมีแนวโน้มลดลง นอกจากนี้ สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรชัย (2536 : 10) กล่าวว่า ครูไม่นำนวัตกรรมมาใช้ในการสอนนักเรียนเรียนตามหนังสือ ไม่ใช้เทคโนโลยีและไม่พัฒนาสื่อประกอบการสอน จึงมีผลทำให้ให้นักเรียนเบื่อหน่ายการเรียนวิชาภาษาไทย จากปัญหาดังกล่าวสมควรที่ต้องแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาการสอนให้ดีขึ้น

การปรับปรุงพัฒนาการเรียนวิชาภาษาไทยให้น่าสนใจนั้น ควรนำนวัตกรรมมาใช้ในการสอน เช่น การสอนโดยใช้บทเรียนโปรแกรม ช่วยให้นักเรียนเรียนด้วยตนเอง มีความรับผิดชอบ การสอนโดยใช้เกมก็ช่วยทำให้นักเรียนสนใจสนุกสนานในการเรียน ผ่อนคลายความตึงเครียด การสอนโดยใช้บทบาทสมมุติเป็นนวัตกรรมที่ทำให้ให้นักเรียนเข้าใจบทเรียน พัฒนาทักษะการใช้ภาษาและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี จึงควรนำมาใช้ในการสอนเพราะวิธีสอนโดยใช้บทบาทสมมุติเป็นการเรียนรู้จากการแสดง โดยครูกำหนดสถานการณ์และบทบาทที่ใกล้เคียงกับการดำเนินชีวิต มีปัญหาข้อขัดแย้งต่าง ๆ อยู่ในสถานการณ์ นักเรียนต้องใช้ความรู้ความสามารถของตนเองแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ให้คลี่คลายลงไป นอกจากนี้ การแสดงบทบาทสมมุติทำให้ให้นักเรียนมีโอกาสดแสดงออก เรียนรู้การฝึกตนเองให้สามารถพัฒนาความรู้ความเข้าใจ และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์สูงขึ้น

กิจกรรมการสอนที่เหมาะสม มีความหมายต่อการเรียนของนักเรียนเป็นอย่างยิ่ง เพราะถ้านักเรียนชอบหรือสนใจใด ก็จะมุ่งมั่นเอาใจใส่การเรียนอย่างเต็มที่ เมื่อประสบผลสำเร็จในการเรียนก็จะเกิดความรู้สึกภูมิใจ ประทับใจและสนใจที่จะเรียน การปลูกฝังเจตคติที่ดีต่อการเรียนจึงเป็นเรื่องสำคัญ ที่ครูต้องสร้างและพัฒนาให้นักเรียนมีเจตคติที่ดี เพราะการมีเจตคติที่ดีย่อมมีแนวโน้มที่จะเรียนวิชานั้นให้ดี ซึ่งส่งผลสะท้อนไปสู่ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของนักเรียนให้ดีขึ้นด้วย

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยคาดว่าวิธีสอนโดยใช้บทบาทสมมุติ จะสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้
 ลุล่วงไปได้ ผู้วิจัยจึงสนใจทดลอง ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารและ เจตคติ
 ต่อวิธีสอนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยวิธีสอนที่ใช้บทบาทสมมุติ
 กับวิธีสอนโดยใช้คู่มือครู ซึ่งผลของการวิจัยจะเป็นประโยชน์ในการเสริมสร้างการเรียน
 การสอนวิชาภาษาไทยให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จุดมุ่งหมายการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารวิชาภาษาไทยของนักเรียน
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยวิธีสอนที่ใช้บทบาทสมมุติกับนักเรียนที่เรียนโดยใช้วิธีสอน
 ตามคู่มือครู
2. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อวิธีสอนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
 ที่เรียนโดยวิธีสอนที่ใช้บทบาทสมมุติกับนักเรียนที่เรียนโดยใช้วิธีสอนตามคู่มือครู

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้า ทำให้ทราบว่าวิธีสอนโดยใช้บทบาทสมมุติเป็นวิธีสอนที่นักเรียน
 ได้แสดงบทบาทไปตามสถานการณ์ที่กำหนดให้ และการแสดงของนักเรียนนั้นต้องใช้ทักษะการฟัง
 การพูด การอ่านและการเขียนอยู่ตลอดเวลา การใช้ทักษะดังกล่าวส่งผลให้นักเรียนพัฒนาความ
 สามารถในการใช้ภาษาไทยได้สูงขึ้น และทำให้มีความสามารถในการสื่อสารวิชาภาษาไทยดีขึ้นด้วย
 จึงเป็นแนวทางให้ครูผู้สนใจและผู้เกี่ยวข้องในการสอนวิชาภาษาไทย นำไปพัฒนาปรับปรุงการเรียน
 การสอนวิชาภาษาไทยให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตในการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนปากเกร็ด อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2538 จำนวน 13 ห้องเรียน รวม 720 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนปากเกร็ด อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี ปีการศึกษา 2538 จำนวน 13 ห้องเรียน โดยสุ่มอย่างง่ายมา 2 ห้องเรียน นำมาละกันแล้วให้นักเรียนจับฉลากอีกครั้งเป็นกลุ่มทดลอง 30 คน สอนโดยวิธีที่ใช้บทบาทสมมติและกลุ่มควบคุม 30 คน สอนโดยวิธีสอนตามคู่มือครู

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ใช้เวลาทดลองทั้งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง กลุ่มละ 24 คาบ คาบเรียนละ 50 นาที สัปดาห์ละ 4 คาบเรียน เป็นเวลา 6 สัปดาห์

4. เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง

นำมาจากหนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ และบางเรื่องจากหนังสือภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ (ท 101)

5. ตัวแปรที่ศึกษา

5.1 ตัวแปรอิสระได้แก่วิธีสอน 2 วิธี

5.1.1 วิธีสอนโดยใช้บทบาทสมมติ

5.1.2 วิธีสอนโดยใช้คู่มือครู

5.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

5.2.1 ความสามารถในการสื่อสารวิชาภาษาไทย

5.2.2 เจตคติต่อวิธีสอน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. บทบาทสมมุติ หมายถึง เรื่องราวหรือสถานการณ์ที่กำหนดขึ้น เพื่อให้ผู้แสดงแสดงไปตามเรื่องราวหรือสถานการณ์นั้น ๆ โดยมีทั้งเตรียมตัวและไม่เตรียมตัวล่วงหน้า การแสดงจะแสดงอย่างอิสระ เป็นไปตามธรรมชาติ การกำหนดเรื่องราวหรือสถานการณ์ใกล้เคียงกับการดำเนินชีวิตประจำวัน และมีข้อขัดแย้งอยู่ด้วย ผู้แสดงต้องใช้ความรู้ ความคิดและความเข้าใจ แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นด้วยตนเอง พฤติกรรมและความรู้สึกของผู้แสดงนำมาเป็นหัวข้อในการอธิบาย

2. วิธีสอนโดยใช้บทบาทสมมุติ หมายถึง วิธีสอนที่ครูกำหนดเรื่องราวหรือสถานการณ์ตามจุดประสงค์ของการเรียนวิชาภาษาไทย (ท 101) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่กำหนดขึ้นเพื่อให้ให้นักเรียนแสดงไปตามเรื่องราวหรือสถานการณ์ตามจุดประสงค์นั้น ๆ โดยที่นักเรียนแสดงเป็นกลุ่ม ไม่มีการเตรียมตัวล่วงหน้า เรื่องราวหรือสถานการณ์ที่กำหนดให้แสดงใกล้เคียงกับการดำเนินชีวิตประจำวัน ซึ่งมีข้อขัดแย้งอยู่ด้วย ครูบอกลักษณะให้นักเรียนแสดงอย่างอิสระ เป็นไปตามธรรมชาติ แล้วนำความรู้สึกและพฤติกรรมของผู้แสดงที่มาเป็นหัวข้อในการอธิบาย โดยมีขั้นตอนวิธีสอนดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการ

- 1.1 กำหนดสถานการณ์และบทบาทสมมุติ
- 1.2 แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ กลุ่มละ 5 - 7 คน เพื่อให้แต่ละกลุ่มแสดงบทบาทสมมุติตามสถานการณ์และบทบาทที่กำหนด

ขั้นที่ 2 ขั้นแสดง

- 2.1 อุ่นเครื่อง ในขั้นนี้เป็นการเล่าโครงเรื่องในสถานการณ์ที่กำหนดอย่างย่อ ๆ ให้นักเรียนทุกคนฟังเพื่อทำให้ทุกคนเข้าใจตรงกัน
- 2.2 เลือกผู้แสดง ผู้ชมและผู้สังเกตการณ์ในขั้นนี้ แต่ละกลุ่มเป็นผู้คัดเลือกครูอาจช่วยแนะนำการเลือกตัวแทนแต่ละกลุ่ม

2.3 เตรียมพร้อมก่อนการแสดง ในขั้นนี้ครูให้ทุกกลุ่มมีเวลาวางแผนการแสดงอย่างคร่าว ๆ ซึ่งอาจจะเป็นการเตรียมบท เตรียมผู้แสดงหรือการจัดฉาก เป็นต้น

2.4 แสดง เมื่อทุกกลุ่มพร้อมครูจึงจับฉลากให้ออกมาแสดงจนครบทุกกลุ่ม

2.5 ตัดบท ครูเป็นผู้พิจารณาว่าการแสดงเป็นที่เข้าใจสามารถอธิบายได้ ครูสั่งให้ยุติการแสดงหรืออาจมีเหตุผลอื่น เช่น ผู้แสดง แสดงไม่ได้หรือแสดงไม่ตรงกับสถานการณ์และจุดประสงค์ที่กำหนด

ขั้นที่ 3 ขั้นอธิบาย วิเคราะห์และสรุปผล ครูให้แต่ละกลุ่มอธิบายการแสดงพฤติกรรมและความรู้สึกที่ผู้แสดงแสดงออก ผู้แสดงแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่แสดง ผู้สังเกตการณ์เสนอการจดบันทึกแสดงความคิดเห็นผู้ชมแสดงความคิดเห็นที่สังเกตจากการแสดง แล้ววิเคราะห์สรุปผล

ขั้นที่ 4 ขั้นแสดงเพิ่ม และอธิบายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

4.1 การแสดงเพิ่ม อยู่ในดุลยพินิจของครูว่าควรมีการแสดงเพิ่มหรือไม่ ถ้านักเรียนส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจประเด็นปัญหา ก็อาจให้มีการแสดงเพิ่มถ้าทุกกลุ่มเข้าใจก็ข้ามขั้นนี้ไป

4.2 การอธิบายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนแสดงความคิดเห็น และแลกเปลี่ยนความเห็นซึ่งกันและกัน ถ้ามีประเด็นความคิดใหม่ ๆ ครูก็อาจให้นักเรียนช่วยกันอธิบายวิเคราะห์และสรุปผล

3. การสอนโดยใช้คู่มือครู หมายถึง การสอนภาษาไทยตามแนวการสอนจากคู่มือครูภาษาไทย วิชาภาษาไทย (ท 101) หลักสูตรปีพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) ของกรมวิชาการ กำหนดเนื้อเรื่องจากหนังสือเรียนวิชาภาษาไทย ท 101 ชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1 โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ในรายวิชาภาษาไทย ท 101 มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

3.1.1 แจ้งจุดประสงค์

3.1.2 สร้างความสนใจโดยให้นักเรียนร่วมกันอธิบายเรื่องที่เรียน

3.2 ขั้นกิจกรรมการเรียนการสอน

3.2.1 ครูแจกเอกสารให้นักเรียนอ่าน ครูอธิบายซักถามนักเรียนถึงเรื่องที่นักเรียนอ่าน

3.2.2 ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มอภิปรายสรุปจับใจความจากเอกสาร โดยแบ่งเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 5 - 7 คน ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ส่งตัวแทนออกมาสรุป

3.2.3 นักเรียนกลุ่มอื่น ๆ ช่วยกันแสดงความคิดเห็นหลังจากตัวแทนกลุ่มออกมาสรุป

3.3 ขั้นสรุป

3.3.1 ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเรื่องอีกครั้งหนึ่ง

3.3.2 ครูให้นักเรียนซักถามเรื่องที่ไม่เข้าใจ

3.3.3 ให้นักเรียนสรุปลงในสมุดแบบฝึกหัด

3.4 ขั้นประเมินผล

3.4.1 สังเกตจากการที่นักเรียนออกมาสรุปหน้าชั้นเรียน

3.4.2 ตรวจจากการทำแบบฝึกหัด

3.4.3 ตรวจจากการทำแบบทดสอบ

4. ความสามารถในการสื่อสารวิชาภาษาไทย หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ของนักเรียน โดยวัดจากการตอบแบบทดสอบวัดความสามารถ ในการสื่อสารวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 ความสามารถในการสื่อสารด้านการฟัง หมายถึง ความสามารถในการ จับใจความสำคัญ และสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่ฟังได้ โดยวัดจากคะแนนการทําแบบทดสอบ วัดความสามารถในการฟังแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4.2 ความสามารถในการสื่อสารด้านการพูด หมายถึง ความสามารถในการ สนทนา การอภิปรายกลุ่ม การแสดงความคิดเห็นและการใช้คำพูดได้ถูกต้องเหมาะสม โดยวัดจากคะแนนการทําแบบทดสอบวัดความสามารถในการพูดแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4.3 ความสามารถในการสื่อสารด้านการอ่าน หมายถึง ความสามารถในการอ่าน เพื่อสรุปความ ตีความ จับใจความและวิเคราะห์ข้อความที่อ่านได้ โดยวัดจากคะแนนการทําแบบ ทดสอบวัดความสามารถในการอ่านแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4.4 ความสามารถในการสื่อสารด้านการเขียน หมายถึง ความสามารถในการ เขียนแสดงความคิดเห็น และใช้ภาษาในการเขียนได้ถูกต้องเหมาะสม โดยวัดจากคะแนน การทําแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ที่ผู้วิจัย สร้างขึ้น

5. เจตคติต่อวิธีสอนวิชาภาษาไทย หมายถึง การแสดงท่าที ความรู้สึก ความคิด ของนักเรียนที่มีต่อวิธีสอนที่ ำบทบาทสมมุติและวิธีสอนโดยใช้คู่มือครู โดยที่นักเรียนแสดง ความรู้สึกในทางดี ความรู้สึกเป็นกลาง ๆ และความรู้สึกในทางไม่ดีต่อวิธีสอน วัดจากคะแนน การตอบแบบสอบถามเจตคติต่อวิธีสอนวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็น มาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ตามแนวของลิเคิร์ท (Likert)

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบทบาทสมมุติ
 - 1.1 ความหมายของบทบาทสมมุติ
 - 1.2 ประเภทของบทบาทสมมุติ
 - 1.3 องค์ประกอบของบทบาทสมมุติ
 - 1.4 เป้าหมายของการสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมุติ
 - 1.5 เทคนิคการใช้บทบาทสมมุติและกระบวนการในการแสดงบทบาทสมมุติ
 - 1.6 ประโยชน์ของการใช้บทบาทสมมุติ
 - 1.7 การนำบทบาทสมมุติไปใช้ในการเรียนการสอน
 - 1.8 ทฤษฎีการใช้บทบาทสมมุติ
 - 1.9 ข้อเสนอแนะในการใช้บทบาทสมมุติ
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทสมมุติ
3. เอกสารเกี่ยวข้องกับการสอนภาษาไทย
 - 3.1 การจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย
 - 3.2 การใช้คู่มือครูภาษาไทยของกรมวิชาการ
4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเจตคติ
 - 4.1 ความหมายของเจตคติ
 - 4.2 องค์ประกอบของเจตคติ
 - 4.3 ลักษณะของเจตคติ
 - 4.4 อิทธิพลของเจตคติที่มีต่อการเรียนการสอน
 - 4.5 แนวการสร้างและการพัฒนาเจตคติต่อการเรียน
 - 4.6 การเปลี่ยนแปลงเจตคติ

4.7 การวัดเจตคติ

4.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติ

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบทบาทสมมติ

1.1 ความหมายของบทบาทสมมติ

บทบาทสมมติเป็นวิธีการหรือเทคนิคการแสดงอย่างหนึ่งที่ผู้แสดง แสดงตามสถานการณ์และบทบาทสมมติโดยไม่มีการเตรียมตัวล่วงหน้า ผู้แสดงใช้ความรู้ความสามารถของตนเองแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้คลี่คลายลงไป ความรู้สึกและพฤติกรรมที่แสดงออกใช้เป็นหัวข้อในการอธิบาย มีนักการศึกษาหลายท่านให้ความหมายของบทบาทสมมุติดังต่อไปนี้

เจนนิง (Jenning. 1956 : 51) ให้ความหมายของบทบาทสมมติว่าเป็นวิธีการสอนแบบใหม่ที่มีรากฐานมาจาก 2 วิธีคือ การเล่นละครทางสังคม (Sociodrama) และการเล่นละครทางจิต (Psychodrama) ซึ่งเป็นการแสดงบทบาทออกมาอย่างอัตโนมัติโดยมากแสดงถึงปัญหาความสัมพันธ์ของมนุษย์ มีการอธิบาย วิเคราะห์การแสดง อาศัยความช่วยเหลือจากผู้แสดงด้วยกันและจากผู้สังเกตการณ์

เดวิส (Davis. 1962 : 427) กล่าวว่า เป็นการจัดสถานการณ์เพื่อให้ผู้แสดงมีโอกาสดังออกมาตามธรรมชาติ อาศัยบุคลิกภาพหรือเปิดโอกาสให้บุคคลแสดงบุคลิกภาพของเขาอย่างเป็นอิสระในการรวมกลุ่ม การกำหนดสถานการณ์ที่จะฝึกการแสดงบทบาทสมมุติดังนั้น ครูเป็นผู้เตรียมการเอาไว้ การแสดงไม่จำเป็นต้องฝึกซ้อมมาก่อน ผู้แสดงและสมาชิกในห้องต้องเข้าใจจุดมุ่งหมายตรงกัน ใช้เวลาแสดงในช่วงสั้น ๆ มุ่งให้ผู้แสดง ผู้ชมและผู้สังเกตการณ์รู้จักสังเกตวิเคราะห์บทบาทที่แสดงวรรคที่มีการอธิบายรวมอยู่ด้วย

แชฟเทล (Shafstel. 1967 : 83 - 84) กล่าวถึงบทบาทสมมติว่าเป็นวิธีการเรียนรู้สภาพชีวิตในสังคมอย่างถ่องแท้ และเป็นแนวทางช่วยให้นักคิดดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข การแสดงบทบาทสมมติแฝงประสบการณ์และกลวิธีแก้ปัญหาหลายทาง เช่น การอธิบาย การวิเคราะห์ปัญหาและการสรุปปัญหาที่เหมาะสม

เทลเลอร์ (Tayler. 1972 : 19) กล่าวถึงการแสดงบทบาทสมมุติว่าเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงด้วยตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อฝึกว่าคนควรมีพฤติกรรมแบบใด จึงแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด ผู้แสดงและผู้ดูต้องรู้บทบาทของตนเอง เพื่อให้เข้าใจ และมีอารมณ์คล้อยตามในการแสดงบทบาทสมมุติ นอกจากนี้ยังทำให้เรียนรู้ความต้องการที่ซ่อนเร้นภายในตัวผู้เรียน ซึ่งมีผลต่อการทำงานและการตัดสินใจของกลุ่ม ผู้เรียนเกิดความมั่นใจตนเอง เข้าใจผู้อื่น รู้จักประเมินผลตนเองเห็นความสำคัญ ระหว่างเนื้อหาวิชากับชีวิตประจำวัน ช่วยระบายความเครียด เกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตนเองดีขึ้น ก่อให้เกิดความสามัคคีใน กลุ่มและช่วยให้นักเรียนรู้จักนักเรียนดีขึ้น

ลี (Lee. 1974 : 316) การแสดงบทบาทสมมุติ หมายถึง การเรียนรู้จากการดูบทบาทของผู้แสดงในสถานการณ์นั้น โดยต่างจากการแสดงละครคือ ผู้แสดงต้องคิดคำพูดที่ใช้แสดงและท่าทางทันที ไม่มีการเตรียมบทพูดไว้ล่วงหน้า การแสดงบทบาทสมมุติเป็นการสนทนาที่กระทำซ้ำๆกันได้เสมอ จนการแสดงเป็นที่พอใจตามต้องการ

ชาร์น (Sharan. 1976 : 160) กล่าวถึงการแสดงบทบาทสมมุติว่าเป็นกิจกรรมที่กลุ่มเรียนจัดขึ้นเพื่อมุ่งสำรวจปัญหาด้านสังคม ซึ่งนำมาเป็นประสบการณ์การเรียนรู้ช่วยพัฒนาความเข้าใจความรู้สึก ความคิด และพฤติกรรมต่าง ๆ ในสถานการณ์หนึ่ง ๆ และเป็นประโยชน์แก่ผู้เรียนเพราะผู้เรียนสามารถปฏิบัติตนได้ถูกต้องเหมาะสม เมื่อเผชิญกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตจริง

กรมวิชาการ (2522 : 22 - 23) กล่าวถึงบทบาทสมมุติว่าเป็นกิจกรรมที่ทำให้เด็กแสดงออกทางสีหน้า ท่าทาง เลียนแบบของจริงตามที่ตนคิดว่าควรเป็น โดยคิดแสดงทำเอง ถ้าเป็นคนนั้นต้องทำอย่างนั้น พูดอย่างนั้นในการแสดง นั้นครูต้องพยายามแทรกสิ่งที่ต้องการเน้นหรือเนื้อหาที่ต้องการฝึก เช่น ท่าทาง มารยาท ถ้อยคำ และสำนวน อย่างไรก็ตามการแสดงที่นำมาแสดงแทรกในตอนใดตอนหนึ่งของบทเรียน ทำให้ผู้เรียนสนุกสนาน ได้ใช้ความคิดแสดงท่าทางเลียนแบบและแสดงความคิดเห็น เป็นการฝึกทักษะในการเรียนภาษาไทยเป็นอย่างดี

กาญจนา เกียรติประวัติ (2524 : 89) กล่าวว่า การแสดงบทบาทสมมุติ (Role Playing) เป็นการแสดงที่ไม่มีการสวมสวมน้ำ ซึ่งผู้แสดงต้องเข้าใจสถานการณ์นั้นให้ชัดเจน และแสดงบทบาทไปตามสถานการณ์นั้น จุดมุ่งหมายของบทบาทสมมุติต้องการให้ผู้ดูได้เข้าใจสถานการณ์ด้วยตาของตนเอง จากสถานการณ์ที่สมมุติขึ้น จึงต้องใกล้เคียงกับความเป็นจริงอย่างยิ่ง และผู้แสดงต้องมีปฏิริยาตอบโต้ในสถานการณ์อย่างอิสระด้วยตนเองเท่าที่ทำได้

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2525 : 105) ให้ความหมายของการแสดงบทบาทสมมุติว่า เป็นการสอนแบบหนึ่งที่นักเรียนเรียนโดยการแสดงบทบาท เป็นการสอนที่ยกเหตุการณ์ประเด็นหรือปัญหาขึ้นมาเพื่อให้นักเรียนได้เรียน โดยให้นักเรียนเข้าไปเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นั้น ๆ เพื่อให้ได้เข้าใจถึงสภาพที่เกิดขึ้น เข้าใจปัญหาในเหตุการณ์นั้น ๆ และสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้

ดวงเดือน เทศวานิช (2530 : 108) กล่าวว่า การสอนแบบบทบาทสมมุติหมายถึง การแสดงบทบาทในสถานการณ์ที่สมมุติขึ้น ใกล้เคียงกับสภาพชีวิตจริง นักเรียนแสดงบทบาทตามความคิด ความเข้าใจของตนเอง เพื่อให้ผู้ชมเข้าใจปัญหา แล้วนำเสนอพฤติกรรมและความรู้ที่แสดงมาอภิปราย

สมาน ลอยฟ้า (2535 : 61) กล่าวว่า บทบาทสมมุติเป็นกระบวนการที่บุคคลแสดงพฤติกรรมใหม่ในสภาพแวดล้อม ที่ต่างไปจากปกติเพื่อการแสดงบทบาท เพื่อการอภิปรายโดยนำพฤติกรรมและความรู้ที่แสดงออกมาอภิปราย

สุจริต เพียรชอบ (2536 : 6) กล่าวถึง การแสดงบทบาทสมมุติว่า คือ เทคนิคการแสดงที่ผู้แสดงพยายามแสดงบทบาท ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่สมมุติขึ้นมาให้เหมือนสภาพชีวิตจริงมากที่สุด ผู้แสดงมีโอกาสดลองฝึกฝน และเรียนรู้การปรับพฤติกรรมของตนให้เข้ากับสถานการณ์ที่สมมุติขึ้น

บุญชม ศรีสะอาด (2537) การสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมุติ (Role Playing) คือเทคนิคการสอนที่ให้ผู้เรียนแสดงบทบาทในสถานการณ์ที่สมมุติขึ้น

จากความหมายดังกล่าว สรุปว่า บทบาทสมมุติเป็นเทคนิคหรือวิธีการที่ช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ และเข้าใจบทเรียน โดยใช้การแสดงมีการกำหนดการกำหนดสถานการณ์และบทบาทให้นักเรียนได้แสดงตามสถานการณ์และบทบาทที่สมมุติขึ้น นักเรียนมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหา และปรับพฤติกรรมของตนเองให้เหมาะสมอย่างมีประสิทธิภาพ การแสดงออกซึ่งพฤติกรรมและความรู้สึกนึกมาเป็นหัวข้ออภิปราย

1.2 ประเภทของบทบาทสมมุติ

บทบาทสมมุติที่นำไปใช้ในการสอนส่วนใหญ่ใช้กันอยู่ 2 ประเภทคือ

1. การแสดงบทบาทสมมุติที่มีการเตรียมมาล่วงหน้า การแสดงประเภทนี้มีการกำหนดเรื่องหรือสถานการณ์ที่แสดงไว้ก่อน โดยครูเขียนบทไว้แล้ว บางกรณีนักเรียนอาจช่วยเขียนบทขึ้นเอง บางครั้งมีการฝึกซ้อมไว้ล่วงหน้า การแสดงประเภทนี้ผู้แสดงต้องแสดงบทบาทโดยใช้ถ้อยคำและสำนวนตามที่เขียนขึ้น การแสดงวิธีนี้เหมาะกับการแสดงในระยะแรก

2. การแสดงบทบาทสมมุติที่ไม่มีการเตรียมตัวมาก่อนล่วงหน้า เป็นการแสดงโดยฉับพลัน เมื่อครูกำหนดสถานการณ์และบทบาทขึ้นมา ผู้แสดงแสดงทันทีทันใด ไม่มีการเตรียมตัวหรือเตรียมบทบาทมาก่อน ผู้แสดงจะแสดงโดยใช้ถ้อยคำ สำนวน เทคนิคการแสดง การดำเนินเรื่อง การตัดสินใจและการแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเอง บรรยากาศในการแสดงประเภทนี้ เป็นไปตามธรรมชาติมากกว่าประเภทที่หนึ่ง

สุจริต เพียรชอบ (2536 : 8) ได้เสนอแนะประเภทของการแสดงบทบาทสมมุติเพิ่มขึ้นมาอีกประเภทหนึ่งคือ การแสดงบทบาทสมมุติจากสถานการณ์ที่กำหนดขึ้น เป็นการแสดงที่ประสมประสานระหว่างแบบที่หนึ่งและแบบที่สองรวมกัน คือครูหรือนักเรียนเป็นผู้กำหนดสถานการณ์ขึ้น แล้วนำมาเล่าให้นักเรียนฟังเพียงครั้งเดียว ผู้แสดงใช้สติปัญญาหาวิธี เทคนิคการแสดง การใช้ภาษา การตัดสินใจและการแก้ปัญหด้วยตนเอง

1.3 องค์ประกอบของบทบาทสมมุติ

ในการเรียนการสอนทั่วไปในห้องเรียน ครูเป็นองค์ประกอบสำคัญ หนังสือตำราเรียนเป็นองค์ประกอบรองลงมา ถ้าครูมีความรู้ความสามารถสูงก็ทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ นักเรียนเกิดการเรียนรู้ในการเรียน โดยที่นักเรียนต้องปฏิบัติตามคำสั่งของครู ไม่มีโอกาสปฏิบัติกิจกรรมการเรียนด้วยตนเอง การใช้บทบาทสมมุตินักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง เพื่อปัญหาและแก้ปัญหาด้วยตนเองภายใต้ องค์ประกอบของบทบาทสมมุติ ดังที่ พอลส์ตัน และบรูเดอร์ (Paulston and Bruder. 1976 : 70 – 71) กล่าวไว้ดังนี้

1. สถานการณ์ (Situation) การสร้างโครงเรื่องโดยต้องอธิบายว่า สถานการณ์เป็นอย่างไร นักเรียนจะต้องทำอะไร ซึ่งอาจเป็นเรื่องที่ง่าย ๆ จนถึงเรื่องที่ซับซ้อน

2. บทบาท (Role) เป็นการกำหนดบทบาทลักษณะตัวละครหรืออาจตั้งชื่อให้กับตัวละครด้วย เพราะช่วยให้ผู้แสดงเข้าใจในบทบาทยิ่งขึ้น โดยมีรายละเอียด เช่น บุคลิกภาพ ประสบการณ์ สถานการณ์ ปัญหา และความต้องการส่วนตัว แต่ไม่ละเอียดเหมือนส่วนแรกเพื่อให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์

3. ข้อมูลเกี่ยวกับภาษา (Linguistic Information) ได้แก่ เรื่องการใช้ภาษา ซึ่งผู้สวมบทบาทต้องใช้ภาษาในขณะที่แสดงสถานการณ์ เช่น วลี คำศัพท์ และโครงสร้างทางไวยากรณ์ และเพิ่มเติมข้อมูลภาษาด้านสังคมและระดับภาษา

4. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องที่แสดง (Background Knowledge) ครูควรให้ข้อมูลที่เป็นสำหรับการแสดงบทบาท เช่น เล่าให้ฟัง เชิญผู้มีประสบการณ์มาพูดให้อ่านเอกสารข้อความ เป็นต้น

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช (2525 : 108) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของบทบาทสมมุติไว้ว่าประกอบด้วย

1. ผู้แสดงและผู้สังเกตการณ์

การแสดงบทบาทสมมติเมื่อเข้ามาปฏิบัติในห้องเรียน แยกผู้เรียนออกเป็น

2 กลุ่ม คือกลุ่มผู้แสดงเป็นกลุ่มที่ได้รับมอบหมายให้แสดงในประเภทต่าง ๆ กับกลุ่มผู้ชม ซึ่งเป็นกลุ่มสังเกตการณ์ โดยนำผลการสังเกตการณ์ไปอภิปรายภายหลัง

2. เหตุการณ์ ประเด็นหรือปัญหา ซึ่งอาจจะหยิบยกจากแบบเรียนหรือผู้สอน สร้างขึ้นใหม่เอง ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดว่าให้ผู้เรียนเรียนรู้อะไรจากสถานการณ์นั้น ผู้สอนอาจเป็นผู้กำหนดสถานการณ์เอง แล้วนำมาเสนอแก่ผู้เรียนเพื่อการแสดงต่อไป

3. จากและสื่อการสอน จากจะมีเพียงที่จำเป็นเท่านั้น หรืออาจไม่ใช้เลยก็ได้ ส่วนสื่อการสอนก็เช่นกันจำเป็นไม่มากนัก เพราะความสำคัญของการเรียนการสอนขึ้นอยู่กับบทบาทของผู้แสดงมากกว่าสิ่งใด

1.4 เป้าหมายของการสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติ

การแสดงบทบาทสมมติเป็นการนำเอาพฤติกรรมและความรู้ ที่นักเรียนแสดงออกมา อภิปราย ซึ่งผลการอภิปรายโดยวิธีการดังกล่าว มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2525 : 106) ได้กล่าวถึงเป้าหมายการสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติไว้ว่า

1. นักเรียนมีโอกาสรวบรวมตนเองและผู้อื่น ซึ่งทำให้สามารถวิเคราะห์ พฤติกรรมของตนเองและบุคคลต่าง ๆ ได้

2. นักเรียนมีโอกาสนในการศึกษาความสัมพันธ์และความขัดแย้งที่เกิดขึ้น ระหว่างบุคคลหรือระหว่างกลุ่มบุคคล

3. นักเรียนได้ฝึกฝนการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากบุคคลและกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ

4. นักเรียนได้มีโอกาสนในการพัฒนาค่านิยม เรื่องการยอมรับฟังเหตุผล และการทำงานร่วมกัน

5. นักเรียนสามารถแก้ไขข้อบกพร่องเกี่ยวกับ เจตคติของตนเอง โดยการ เรียนรู้จากเจตคติของผู้อื่นที่มีต่อตนเอง

1.5 เทคนิคการบำบัดบทบาทสมมติและกระบวนการในการแสดงบทบาทสมมติ

เทคนิคการบำบัดบทบาทสมมติ

การแสดงบทบาทสมมติมีเทคนิคการแสดงหลายชนิดด้วยกัน ครูจึงควรเลือก ใช้ให้เหมาะสมกับการสอนของตน Shaw (วิมลรัตน์ ชัยสิทธิ์. 2522 : 22 - 26 ; อ้างอิงมาจาก Shaw. n.d.) ดังนี้

1. การผลัดเปลี่ยนบทบาท (Role-Reversal) คือเมื่อผู้แสดง แสดง บทบาทหนึ่งบทบาทใดไปแล้ว ก็หมุนเวียนการแสดงบทบาทอื่นที่ยังไม่ได้แสดงดูบ้าง การผลัดเปลี่ยน การแสดงจะทำให้ผู้แสดง เข้าใจบทบาทของตนเองและผู้อื่นได้ดียิ่งขึ้น เกิดทักษะการแสดงบทบาท ต่าง ๆ สามารถปรับตัวได้ในการแสดงและเข้าใจเรื่องที่แสดงอย่างแท้จริง

2. การแสดงบทบาทโดยให้ผู้แสดงรำพึงกับตนเอง (Sociology) คือ การแสดงความรู้สึกในใจออกมาเป็นคำพูด วิธีการนั้นนอกจากเป็นการฝึกบทบาทแล้ว ยังเป็น การเปิดโอกาสให้ผู้แสดง ระบายความรู้สึกหรือความตึงเครียดภายในออกมา ทำให้ผู้อื่นได้รับรู้ เช่น ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ครูอาจให้นักเรียนคนหนึ่งพูดแสดงความรู้สึกของเขา ออกมาว่าเรารู้สึกเหงาและว้าเหว่เพียงใด หลังจากนั้น ก็ให้นักเรียนอีกคนหนึ่งที่นั่งฟังอยู่ออกมา รำพึงกับตนเองว่า เขามีความรู้สึกอย่างไรต่อเพื่อนคนนั้น ทำอย่างไรที่ทำให้เพื่อนหายเหงา และมีความสุข วิธีการนี้ทำให้กลุ่มเกิดความเข้าใจและมีความรู้สึกที่ดีต่อกัน

3. วิธีแสดงโดยมีผู้ชมเสริม (Doubling) คือในขณะที่ผู้แสดง แสดงบทบาทและ พูดออกมานั้น ก็มีผู้ช่วยคอยเสริมคำพูดและความคิดต่าง ๆ ผู้แสดงบทบาทมีกี่คนก็ได้ ผู้เสริม ของผู้แสดงแต่ละคนมีมากกว่าหนึ่งคนก็ได้ วิธีนี้ช่วยให้การแสดงบทบาทสมมุติมากขึ้น ผู้เสริม ต้องรู้จักบทบาท ไม่สอแสดงแทรกจนขณะแสดง ช่วยให้ผู้แสดงบทบาทแสดงได้สะดวกยิ่งขึ้น เช่น เมื่อผู้แสดงกล่าวขึ้นว่า "นักเรียนทุกคนร่วมกิจกรรมชุมนุมวิชาการ" ผู้เสริมพูดต่อไปว่า "แต่การ เลือกชุมนุมที่ตนเองต้องมีความสนใจและมีความถนัดก็มีความจำเป็น"

4. การแสดงบทบาทผสม (Multiple Role Playing) คือ หลายกลุ่มแสดงบทบาทเดียวกันไปพร้อม ๆ กัน โดยไม่มีครูหรือผู้ช่วยคอยแนะนำ เช่น ในเรื่องการแก้ไขสถานการณ์ แต่ละกลุ่มก็แสดงบทบาทต่าง ๆ กันคือ นักวิทยาศาสตร์ วิศวกร แพทย์ ประชาชน เจ้าหน้าที่สาธารณสุข แสดงบทบาทแก้ปัญหาสภาวะแวดล้อมเป็นพิษ วิธีการนี้เป็นวิธีการที่ทำให้บรรยากาศคล่องตัว เพราะทุกคนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นและหาวิธีแก้ปัญหา เมื่อมีการอภิปรายร่วมกันทั้งหมด ทำให้พบว่า มีวิธีการหลาย ๆ แบบเป็นแนวทางที่จะนำมาสรุป เพื่อใช้ในการดำเนินงานได้ดียิ่งขึ้น

5. การแสดงซ้ำหรือการหมุนเวียนบทบาท (Role - Rotation) วิธีการนี้คือการที่ผู้แสดงหลาย ๆ คน หรือหลายกลุ่มแสดงบทบาทเดิมซ้ำ ทำให้เห็นวิธีการหรือข้อคิดหลาย ๆ วิธีที่เหมาะสมที่สุด เช่น การแสดงเป็นเจ้าภาพงานเลี้ยง ครูก็ให้นักเรียนออกมาแสดงการกล่าวขอบคุณแขกซ้ำกันหลาย ๆ คน เพื่อให้ได้วิธีการกล่าวขอบคุณแขกหลาย ๆ แบบ แล้วนำมาเปรียบเทียบหาวิธีที่ดีที่สุด

6. การใช้วิธีการสะท้อนภาพ (The Mirror Technique) วิธีนี้ใช้การแสดงเป็นหมู่ โดยนำปัญหาที่เกิดขึ้นในกลุ่มมาให้ผู้อื่นแสดง เพื่อให้ผู้ที่เกิดปัญหามองเห็นว่าตนเป็นอย่างไร การแสดงเหมือนกระจกสะท้อนภาพของตนเอง เช่น เมื่อปรากฏว่าในชั้นมีการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว รังแกเพื่อนหรือรบกวนในชั้นเรียน ก็อาจกำหนดบทบาทให้นักเรียนคนใดคนหนึ่ง ออกมาแสดงพฤติกรรมที่ก้าวร้าวเหล่านั้น แล้วให้นักเรียนอีกกลุ่มแสดงบทบาท หาวิธีให้เพื่อนผู้นั้นลดความก้าวร้าวเพื่อให้นักเรียนที่มีความก้าวร้าวในห้อง ได้เห็นว่าตนเองมีพฤติกรรมอย่างไร

7. การแสดง 2 บทบาท (Monodram) เป็นวิธีการแสดงที่ใช้คนเดียวแสดง 2 บทบาท โดยแสดงกลับไปกลับมา ช่วยให้นักเรียนมีความคล่องตัวและเข้าใจบทบาทมากขึ้น

8. การแสดงที่มีลูกคู่มากกว่า 1 คน (Mass Doubling) วิธีการนี้คล้ายกับการแสดงโดยมีลูกคู่ (Doubling) แต่วิธีนี้มีลูกคู่ช่วยเหลือหลายคน เพื่อให้มีแนวความคิดและทัศนคติหลาย ๆ ด้าน

9. การแลกเปลี่ยนบทบาทเป็นกลุ่ม (Group Role - Reversed) คือ กำหนดให้สมาชิกทุกคนในกลุ่ม รับผิดชอบของสมาชิกกลุ่มอื่นภายในช่วงเวลาหนึ่ง สมาชิกทุกคน ต้องช่วยกันแก้ไขโดยการสวมบทบาทกลุ่มอื่นที่เขากำลังแสดงอยู่ และในช่วงสุดท้ายของการแสดง เป็นอภิปรายเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่สมาชิกได้รับจากการแสดงบทบาทของผู้อื่น

10. การแสดงบทบาทของผู้ชม (Audience Role - Play) วิธีนี้จะใช้เมื่อมี ผู้ชมจำนวนมาก โดยเริ่มจากการสร้างทัศนคติในทางลบให้แก่ผู้ชมก่อนแล้วจึงให้ประสบการณ์ ใหม่หลายชนิด วิธีการนี้ผู้ชมสามารถค้นพบประสบการณ์และทัศนคติที่ดีที่สุดสำหรับตนเอง

กระบวนการในการแสดงบทบาทสมมุติ

มีนักการศึกษาเช่น ทิสนา แชมมณี (2519 : 44) กาญจนา เกียรติประวัติ (2524 : 90) ดวงเดือน เทศวานิช (2530 : 105) ใช้คำว่า กระบวนการในการใช้ บทบาทสมมุติ ส่วนมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2525 : 107) สุจริต เพียรชอบ (2536 : 9) ใช้คำว่าขั้นตอนในการแสดงบทบาทสมมุติและ สมาน ลอยฟ้า (2535 : 62) ใช้คำว่าวิธีการแสดงบทบาทสมมุติ ซึ่งสรุปคล้ายกันว่ามีอยู่ทั้งหมด 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ แบ่งได้เป็น 2 ขั้นตอนคือ

1.1 การวิเคราะห์และกำหนดขอบเขตปัญหา ครูจะต้องแยกแยะ สถานการณ์ออกมาว่าอะไรคือปัญหา ควรกำหนดปัญหาที่ไม่ซับซ้อนมากนักและกำหนดขอบเขตของ ปัญหาต้องเหมาะสมกับจุดประสงค์ ที่ต้องการให้นักเรียนได้เรียนรู้

1.2 การกำหนดสถานการณ์และบทบาทสมมุติ เมื่อได้ปัญหาแล้วครูกำหนด สถานการณ์ที่ง่ายและชัดเจน พร้อมทั้งเขียนบทบาทให้นักเรียนได้แสดง บทบาทนั้นควรมีความ จัดแย้งหรืออุปสรรค เพื่อฝึกฝนการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ

2. ขั้นแสดง แบ่งเป็น 7 ตอน คือ

2.1 การอุ่นเครื่องหมายถึง การให้นักเรียนไปรู้เรื่องที่เรียนหรือรู้พื้นาห้มี ความเข้าใจตรงกันในเรื่องที่เรียน ครูเล่าเรื่องราวหรือสถานการณ์สมมุติให้นักเรียนฟัง

2.2 การเลือกผู้แสดง ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของการแสดงและการสอนเป็นสำคัญ อาจเลือกได้ 2 ลักษณะ คือผู้แสดงที่มีลักษณะใกล้เคียง และลักษณะตรงข้ามกับบทบาท

2.3 การจัดฉาก เพื่อให้บรรยากาศในการแสดงใกล้เคียงกับความเป็นจริง อาจจะทำฉากแบบง่าย ๆ ไปจนถึงแบบหรูหรา

2.4 การเตรียมผู้สังเกตการณ์ ครูต้องเตรียมนักเรียนให้สังเกตและวิเคราะห์สถานการณ์ เพื่อให้นักเรียนทุกคนได้รับประโยชน์จากการแสดงบทบาทสมมติให้มากที่สุด

2.5 การเตรียมความพร้อมก่อนการแสดง จะช่วยให้นักเรียนสบายใจ และให้เป็นไปตามธรรมชาติมากที่สุด ครูพยายามจัดความกลัว ตื่นเต้น ประหม่าและความวิตกกังวลของนักเรียนออกไป เช่น การให้นักเรียนที่แสดงพูดลมหายใจลึก ๆ พูดให้กำลังใจ และพูดเป็นกันเอง

2.6 การแสดง เมื่อผู้ชม ผู้สังเกตการณ์ ฉากและทุกอย่างพร้อมแล้ว ผู้แสดงก็เริ่มแสดงได้ การแสดงควรปล่อยให้ เป็นไปตามธรรมชาติ ครูจะต้องไม่ขัดจังหวะกลางคัน ให้นักแสดงได้ใช้ความรู้สึกและอารมณ์ของตนออกมา เหมือนกับตอนอยู่ในสถานการณ์จริง การแสดงอารมณ์ การตัดสินใจ และการแก้ปัญหาอย่างจริงจังของนักเรียนทำให้เกิดการเรียนรู้

2.7 การตัดบท เมื่อนักเรียนได้แสดงเป็นเวลาพอสมควรแล้วครูควรตัดบทหรือยุติการแสดง ไม่ควรปล่อยให้เยิ่นเย้อ จะทำให้ผู้ชมเสียเวลาและเบื่อหน่าย การตัดบทควรคำนึงถึง

2.7.1 เมื่อได้ข้อมูลเพียงพอที่กลุ่มนำมาอภิปราย

2.7.2 เมื่อกลุ่มเดาได้ว่าเรื่องราวต่อไปเป็นอย่างไร

2.7.3 เมื่อนักเรียนเกิดปัญหาในการแสดง

2.7.4 การแสดงจบเรื่อง

3. ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผลการแสดง

การวิเคราะห์เป็นไปในรูปการอภิปรายร่วมกันระหว่างผู้แสดง ผู้ชมและผู้สังเกตการณ์ การอภิปรายเป็นไปในรูปใดขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ครูให้ผู้แสดง

ได้เปิดเผยความรู้สึกและความคิดเห็นก่อนแล้วจึงให้ผู้สังเกตการณ์ และผู้ชมเสนอความคิดเห็นบ้าง การอภิปรายต้องเป็นไปอย่างตรงไปตรงมา เน้นที่เหตุผลเป็นสำคัญ ครูช่วยกระตุ้นให้นักเรียน ได้คิดและหาคำตอบ เน้นการวิจารณ์ด้านสร้างสรรค์ การวิเคราะห์และการประเมินผลการแสดง ประเมินผลอย่างอิสระ ทำให้ทราบจุดอ่อนของตน และขณะเดียวกันก็เข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น

4. ขึ้นแสดงเพิ่ม

หลังจากการวิเคราะห์อภิปรายผลแล้ว กลุ่มอาจเสนอแนวคิดใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหาหรือตัดสินใจ ถ้าการแสดงครั้งแรกยังไม่ได้ผลเป็นที่พอใจ หรืออาจมีการเสนอปัญหาใหม่ ๆ ครูอาจให้มีการแสดงเพิ่มเพื่อผลอีกครั้ง และถ้าการแสดงเป็นที่เข้าใจครูก็ข้ามขั้นนี้ไปเลย

5. ขึ้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสรุป

หลังจากการอภิปรายเกี่ยวกับสถานการณ์แล้ว ครูควรกระตุ้นให้นักเรียนได้อภิปรายทั่ว ๆ ไป ซึ่งอาจเป็นการเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องที่เกี่ยวข้องให้ฟัง การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ช่วยให้นักเรียนได้แนวความคิดที่กว้างขวางขึ้นและช่วยให้หาข้อสรุปหรือแนวความคิดรวบยอดที่ตนเองเข้าใจได้

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2525 : 107 - 109) เสนอขั้นตอนของการแสดงบทบาทสมมติไว้ 9 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดปัญหาหรือประเด็นที่จะนำมาสู่การแสดง ซึ่งควรเป็นปัญหาที่ไม่ซับซ้อนมากนักและควรเป็นประเด็นเดียว ครูควรเป็นผู้กำหนดสถานการณ์ให้เห็นอย่างชัดเจน ส่วนการสรุปเป็นเรื่องของผู้แสดง ครูมีหน้าที่ทำให้ประเด็นนั้นกระจ่างชัด เพื่อให้ผู้แสดง ผู้ชมเข้าใจตรงกัน

ขั้นที่ 2 เลือกผู้แสดง เมื่อเข้าใจสถานการณ์และบทบาทที่จะไปเกี่ยวข้องแล้วก็ถึงขั้นการเลือกผู้แสดง ครูและนักเรียนอาจช่วยกันเลือกผู้เหมาะสม หรือเลือกจากผู้อาสาสมัคร ในขั้นนี้ครูต้องวินิจฉัยเองว่าเหมาะสมอย่างไร

ขั้นที่ 3 จัดฉากและกำหนดขอบเขตของบทบาท การจัดฉากอาจจัดเพียงเล็กน้อย ส่วนบทบาทอาจไม่มีการเตรียมตัว ให้อิสระแก่ผู้แสดงอย่างเต็มที่ในการแสดงออก

ขั้นที่ 4 เตรียมผู้สังเกตการณ์ เพื่อให้การแสดงบทบาทสมมุติมีความหมาย และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด ผู้สังเกตการณ์จดบันทึกความรู้และพฤติกรรมของผู้แสดง และผู้ชม

ขั้นที่ 5 แสดง เมื่อทุกฝ่ายคือผู้แสดง ผู้ชมและผู้สังเกตการณ์พร้อมแล้วก็เริ่มแสดง โดยผู้แสดงแสดงตามความรู้สึกของตนเองอย่างเต็มที่ เหมือนกับตนอยู่ในเหตุการณ์จริง ๆ แสดงอารมณ์ เจตคติ การตัดสินใจแก้ปัญหาและอื่น ๆ อย่างจริงจัง ทำให้การเรียนรู้ได้ผลดี เพราะผู้ชมและผู้สังเกตการณ์เข้าใจเหตุการณ์สามารถอธิบายได้

ขั้นที่ 6 อภิปรายและการประเมินผล ถ้าปัญหาที่นำมาอธิบายน่าสนใจ ผู้แสดงผู้ชมและผู้สังเกตการณ์มีอารมณ์ร่วมในเหตุการณ์แล้ว ทำให้การอธิบายได้ผลเป็นอย่างมาก การอธิบายแบ่งเป็นกลุ่มย่อย ๆ ให้อีกกลุ่มมีทั้งผู้แสดงผู้ชมและผู้สังเกตการณ์ โดยการอธิบายใช้บทบาทของผู้แสดงเกี่ยวกับเหตุการณ์นั้นมาอธิบาย ผู้แสดงแสดงทัศนคติของตนว่า มีเหตุผลอย่างไรในการแสดงหรือมีความรู้สึกอย่างไร

ขั้นที่ 7 การแสดงเพิ่ม ควรมีการแสดงเพิ่มเพื่อให้เหตุการณ์นั้นมีทางออกนอกเหนือจากการแสดง ซึ่งบางครั้งการอธิบายอาจมีความคิดเห็นนอกเหนือ จากเหตุการณ์หรือมีวิธีการแก้ปัญหาในแนวทางใหม่ ควรมีการแสดงเพิ่มเพื่อดูว่าจะเกิดอะไรขึ้น

ขั้นที่ 8 อภิปรายและประเมินผล เมื่อการแสดงจบควรอธิบายและประเมินผลอีกครั้ง อาจเปรียบเทียบกับแสดงครั้งแรก พร้อมกับหาข้อสรุปและข้อสรุปควรเป็นที่ยอมรับกัน

ขั้นที่ 9 แลกเปลี่ยนประสบการณ์และสรุปเป็นหลักการ โดยเป็นการสรุปหลักการ และสรุปเรื่องราวที่ได้ศึกษาไป โดยให้ตัวแทนกลุ่มแต่ละกลุ่มออกมาสรุปผลการอธิบายของกลุ่มตนเองว่าเป็นอย่างไร ทำให้กลุ่มอื่น ๆ มีความคิดกว้างไกล และนำความคิดและข้อสรุปจากการศึกษาไปสัมพันธ์กับเหตุการณ์ในชีวิตจริง

1.6 ประโยชน์ของการใช้บทบาทสมมติ

การแสดงบทบาทสมมติมีประโยชน์หลายประการดังต่อไปนี้

1. ช่วยให้ผู้แสดงเข้าใจตนเองมากขึ้น เมื่อผู้แสดงบทบาทได้มีโอกาสการแสดงออกในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่สมมติขึ้นเข้าใจตนเองได้ชัดเจนยิ่งขึ้นว่า ตนเองมีความสามารถในการแสดงออกมา ทั้งด้านวาจาและท่าทางมากน้อยเพียงใด ตนเองมีความกล้า มีความเชื่อมั่น มีความสามารถทางด้านการใช้ภาษา การแก้ปัญหาและการตัดสินใจเพียงใด เมื่อทราบแล้วสามารถได้ปรับปรุงตนเองให้ดียิ่งขึ้น
2. ช่วยให้ผู้แสดงบทบาทมีความเชื่อมั่นตนเองมากยิ่งขึ้น เพราะการที่บุคคลได้แสดงออกทำให้รู้สึกว่าการประสบความสำเร็จ ทำให้เกิดความมั่นใจแสดงออกทั้งด้านวาจาและท่าทาง
3. ช่วยให้ผู้แสดงบทบาทเข้าใจผู้อื่นที่เกี่ยวข้องดียิ่งขึ้น โดยปกติแล้วบุคคลมักแสดงบทบาทของตน ตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงตามธรรมชาติ แต่เมื่อต้องสวมบทบาทของผู้อื่นทำให้เข้าใจดียิ่งขึ้นว่า ผู้อื่นรู้สึกอย่างไร ตัดสินอย่างไรให้เข้าใจความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่นยิ่งขึ้น รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเราและรู้จักผ่อนหนักผ่อนเบา เมื่อคบหาสมาคมกับบุคคลอื่น ก็สามารถปรับตนเองให้เข้ากับผู้อื่นได้ดี
4. การแสดงบทบาทสมมติช่วย ให้คนในกลุ่มเกิดความใกล้ชิดสนิทสนมกันเป็นกันเอง มีความสามัคคีปรองดองกันเพราะต้องช่วยเหลือวางแผน เขียนบท กำหนดตัวแสดง จัดฉาก และแสดงร่วมกัน
5. ช่วยให้ผู้แสดงบทบาทเข้าใจสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดียิ่งขึ้น การแสดงมักกำหนดสถานการณ์ให้ใกล้เคียงกับสภาพความเป็นจริง เพราะในชีวิตจริงคนเราอาจไม่เข้าใจกับสถานการณ์อื่นนอกเหนือจากสิ่งที่เกิดกับตนเอง แต่เมื่อต้องสวมบทบาทในสถานการณ์ที่สมมติขึ้นต้องแก้ปัญหา ตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ช่วยทำให้เข้าใจสถานการณ์ได้ดียิ่งขึ้น

6. ช่วยให้ผู้แสดงบทบาทมีทักษะในการแก้ปัญหาและการตัดสินใจดีขึ้น บทบาทสมมุติส่วนใหญ่มีเหตุการณ์ขัดแย้งหรือสถานการณ์ที่เป็นปัญหา ผู้แสดงต้องใช้ความคิด ใช้วิจารณ์และไหวพริบแก้ไขปัญหาคือคลายลงไป ซึ่งวิธีการแก้ปัญหามีหลายวิธีแล้วแต่สถานการณ์

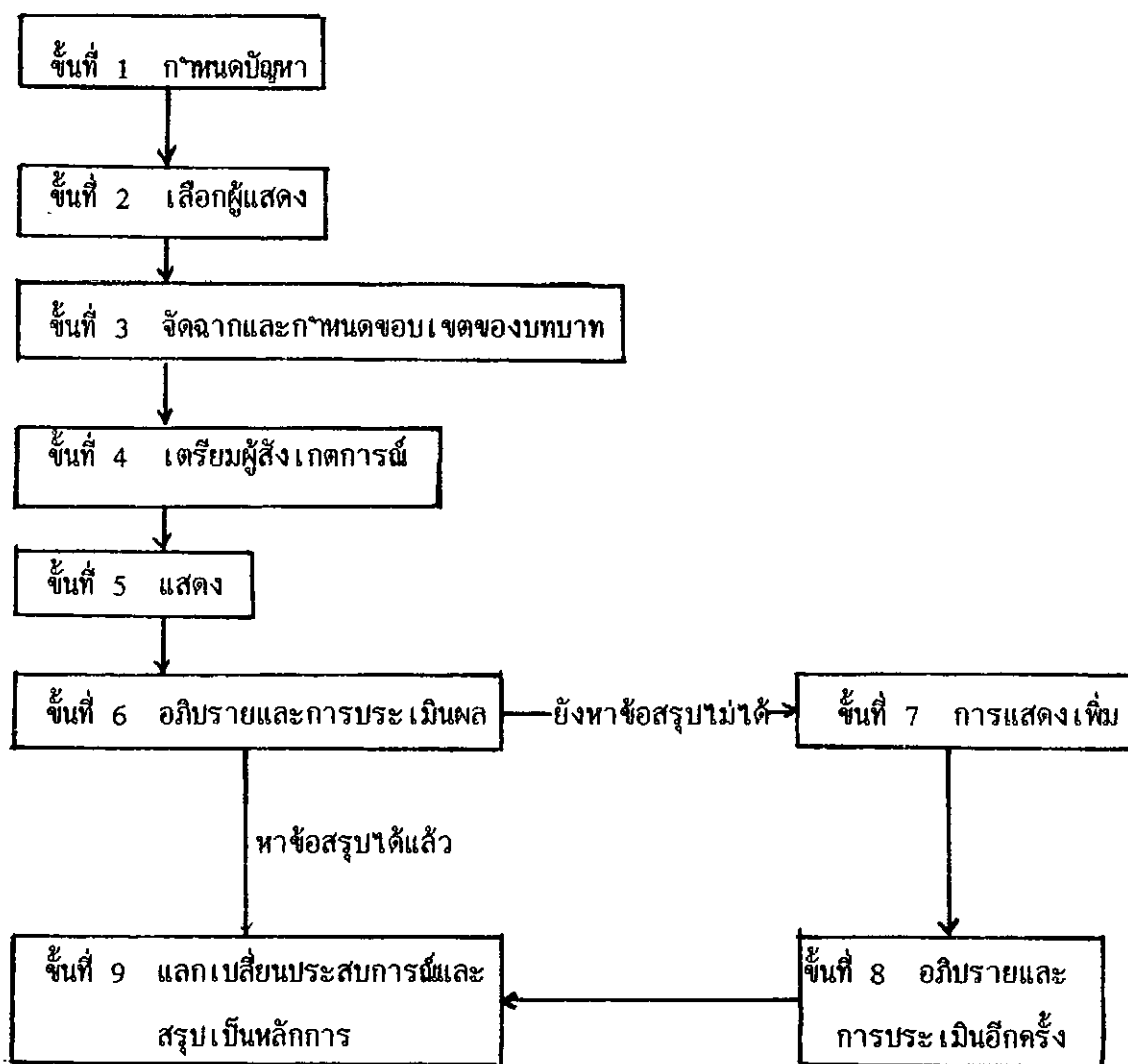
7. ช่วยปลูกฝังค่านิยม การแสดงบทบาทสมมุติมักเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความขัดแย้งในด้านค่านิยมและคุณธรรม ผู้แสดงมีโอกาสรวบรวมค่านิยมของตนเองจากการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ เมื่อจบการแสดง มีการอภิปราย วิเคราะห์ ประเมินผลการแสดง และแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ทำให้ผู้แสดงเข้าใจค่านิยมต่าง ๆ มากขึ้น

8. ช่วยให้ผู้เข้าใจเรื่องพฤติกรรมมนุษย์มากขึ้น ตามปกติในการแสดงพฤติกรรมของมนุษย์ มีแรงกระตุ้นหรือแรงผลักดันอย่างใดอย่างหนึ่ง การที่ผู้แสดงบทบาทที่ตกอยู่ในสถานการณ์ที่กำหนดให้ ใช้จากการแสดงท่าทาง และการตัดสินใจแสดงตามความรู้สึกนึกคิดของตนเอง ทำให้เข้าใจพฤติกรรมของมนุษย์ดีขึ้น และสามารถอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้ดียิ่งขึ้น

9. ช่วยเสริมความเข้าใจอันดีต่อกัน เมื่อทุกคนมีความรู้สึกนึกคิดจะเก็บไว้ในใจไม่แสดงออกมา การแสดงบทบาทสมมุติจะช่วยให้ผู้แสดงได้ระบายความในใจออกมาทำให้ผู้อื่นมีส่วนร่วมในการแสดงได้รับรู้ เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน ระหว่างครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียนได้เข้าใจกันดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้แสดงมีความรู้สึกและทัศนคติที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น

10. การแสดงบทบาทสมมุติช่วยทำให้เกิดความสนุกสนานร่าเริง เป็นการผ่อนคลายความเครียดทางอารมณ์ เพราะผู้เรียนมีโอกาสมวมบทบาทการแสดงตามสถานการณ์ที่กำหนดขึ้นและได้แสดงออกด้านวาจา ท่าทาง ตลอดจนความคิด

โดยเสนอเป็นขั้นตอนภาพประกอบในการใช้บทบาทสมมุติดังต่อไปนี้

ภาพประกอบ 1 ขั้นตอนการใช้บทบาทสมมุติของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

โดยขั้นตอนทั้งหมดคล้ายคลึงกับวิธีการของ สมาน ลอยฟ้า (2535 : 62 - 63)

แต่จะต่างกันตรงขั้นที่ 8 ในขั้นนี้ของ สมาน ลอยฟ้าจะไม่มีการอภิปรายและการประเมินผล

1.7 การนำบทบาทสมมติไปใช้ในการเรียนการสอน

การแสดงบทบาทสมมติช่วยให้นักเรียนฝึกการใช้ความคิด การพูด และการปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคำเน้นการของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ในข้อ 2 ที่ว่า จัดประสบการณ์ต่าง ๆ ให้นักเรียนได้รู้จักและเข้าใจตนเอง และสามารถแสวงหาแนวทางในการพัฒนาตนเอง (กระทรวงศึกษาธิการ. 2535 : 5) นอกจากนี้ยังช่วยให้นักเรียนทำงานร่วมกับเพื่อนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครูจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจการนำบทบาทสมมติในการเรียนการสอน โดย ดวงเดือน เทศวานิช (2530 : 112 - 113) ได้เสนอแนวทางไว้ดังนี้

1. ใช้ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย และเนื้อหาของการเรียนการสอน
2. ควรใช้เวลาเต็มๆ ในการแสดงบทบาทสมมติ
3. การเลือกเรื่องที่แสดงต้องเป็นเรื่องที่กระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนอยากรู้ นักเรียนเกิดทัศนคติที่ดีต่อกลุ่ม เข้าใจพฤติกรรมในสถานการณ์ที่เกิดขึ้น เข้าใจเรื่องที่แสดง มีเป้าหมายชัดเจน และเรื่องนั้นต้องไม่กระทบกระเทือนความรู้สึกนักเรียน
4. ควรได้ใช้การแสดงบทบาทสมมติให้ติดต่อกันตลอดหลักสูตร
5. ควรนำบทบาทสมมติเมื่อ ต้องการให้เกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้งและฝึกทักษะการปฏิบัติเรื่องความสัมพันธ์ของมนุษย์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2525 : 110) ได้กล่าวถึง การนำบทบาทสมมติไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนการสอนไว้ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ ครูต้องวิเคราะห์วัตถุประสงค์และเนื้อหา เพื่อให้สอดคล้องธรรมชาติของการสอนโดยนำบทบาทสมมติ
2. การเลือกเหตุการณ์หรือปัญหาที่นำมาศึกษาควรคำนึงถึง
 - 2.1 อายุของนักเรียน
 - 2.2 วัฒนธรรมและความคุ้นเคย
 - 2.3 ความยากง่ายของสถานการณ์

2.4 คุณค่าทางเจตคติ ต้องพิจารณาว่า สถานการณ์ที่นำมาศึกษาพัฒนาเจตคติของนักเรียนมากหรือน้อยอย่างไร

2.5 ประสบการณ์ของนักเรียน ถ้านักเรียนไม่เคยเรียนโดยการรับบทบาทสมมุติ ก็ควรใช้เหตุการณ์ที่เข้าหามากนัก

3. บทบาทของครูผู้สอน

3.1 การกำหนดเหตุการณ์หรือปัญหาครูต้องแจ้งให้นักเรียนทราบพร้อมทั้งเลือกผู้แสดง

3.2 เป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำในการสรุปบทเรียน

3.3 เป็นผู้คอยช่วยเหลือระหว่างนักเรียนปฏิบัติกิจกรรม

3.4 ครูผู้สอนจะต้องยอมรับบทบาทหรือพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออก

4. การเรียนการสอนต้องเหมาะสมกับการสอนโดยการแสดงบทบาทสมมุติ

1.8 ทฤษฎีการรับบทบาทสมมุติ

ทิสนา เทียนแสน (Tisana Tiansane. 1972 : 122 - 123)

ได้กล่าวถึงทฤษฎีการรับบทบาทสมมุติว่า

1. การรับบทบาทสมมุติที่เตรียมไว้ล่วงหน้า (Preplanned or Structured Role - Playing) มาจากความคิดที่ว่า การเรียนรู้จากประสบการณ์เป็นการเรียนรู้ที่มีความหมายต่อนักเรียนมาก ซึ่งเป็นแนวคิดของ จอห์น ดีวอี้ (John Dewey) นักเรียนได้ทดลองฝึกหัดและลองผิดลองถูกจากแนวคิดของ ธอร์นไดค์ (Thorndike) นักเรียนสามารถสังเกตพฤติกรรมของผู้อื่น แล้วเลียนแบบหรือเรียนรู้โดยการมีปฏิริยาโต้ตอบของผู้เล่นบทบาท ผู้นำพาหน้าที่ตัดสินใจและตีความ ความมีวิจารณญาณ สมาชิกในกลุ่มเกิดความคิดรวบยอดในหลักการที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมมนุษย์ และเป็นโอกาสที่สมาชิกเปิดโลกการสอน รับรู้และแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ ทฤษฎีนี้จึงประกอบด้วยการวิเคราะห์ การประเมินผลและการปรับปรุงพฤติกรรมของสมาชิก

2. การเข้าบทบาทสมมติแบบอัตโนมัติ (Spontaneous Role - Playing)

ทฤษฎีนี้คล้าย ๆ ทฤษฎีแรกคือสมาชิกในกลุ่มสามารถเรียนรู้ด้วยการสังเกต การเลียนแบบ การวิจารณ์หรือการติชม (Feedback) ข้อแตกต่างระหว่างทฤษฎีนี้กับทฤษฎีแรกคือกระบวนการวิเคราะห์สถานการณ์ก่อนการเรียนรู้ ทฤษฎีนี้เน้นหนักเรื่องความเป็นธรรมชาติมากกว่า ซึ่งนักเรียนได้รับการส่งเสริมคิดหาโครงสร้างของเขาเองมาทดลอง และค้นคว้าหาแบบของพฤติกรรม รวมทั้งทฤษฎีใหม่ ส่วนมากเข้ากันกับทฤษฎีแรก

1.9 ข้อเสนอแนะในการใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2525 : 23) เสนอแนะให้แก่ผู้นำไปใช้ ดังนี้ว่า

1. เตรียมการให้พร้อมในการกำหนดสถานการณ์และบทบาทสมมติ
2. เลือกผู้แสดงให้เหมาะสม เพื่อให้ผู้แสดงได้เข้าใจอย่างชัดเจนเกี่ยวกับประเด็นปัญหา
3. เตรียมความพร้อมในด้าน ผู้สังเกตการณ์และผู้ชมโดยเฉพาะผู้สังเกตการณ์ครูต้องแนะนำในเรื่องการจดบันทึก
4. การแสดงดำเนินไปตั้งแต่ต้นจนจบ ครูไม่ควรขัดจังหวะกลางคัน

สุจริต เพียรชอบ (2531 : 249) ได้เสนอแนะวิธีสอนโดยเข้าบทบาทสมมติว่า ควรให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติมากกว่าการเรียนรู้ภาคทฤษฎี การแสดงควรเน้นบทบาทของผู้แสดงมากกว่า สื่อการสอน และในการประเมินผลควรใช้การอภิปราย การสังเกต การตอบปัญหา และการเปรียบเทียบการแสดงบทบาทสมมติ

บุญชม ศรีสะอาด (2537 : 61) เสนอข้อดี ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะได้ดังนี้
ข้อดีในการแสดงบทบาทสมมติ

1. ช่วยให้นักเรียนเข้าใจผู้อื่น
2. ช่วยในการเปลี่ยนแปลงเจตคติ

นั้นได้

3. เมื่อนักเรียนมีประสบการณ์แล้วพบกับสถานการณ์จริงก็สามารถเผชิญสถานการณ์นั้นได้
4. นักเรียนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
5. พัฒนาทักษะทางสังคม
6. ใช้ประเมินผลการเรียนรู้
7. นักเรียนสามารถจัดระบบความคิด และสามารถตอบสนองโดยจับพิน
8. ผลการใช้ระบบการสื่อสารจากการปฏิบัติมากกว่าการใช้ถ้อยคำ

ข้อจำกัดในการแสดงบทบาทสมมุติ

1. ใช้เวลามาก
2. นักเรียนเก่งมักจะผูกขาดสถานการณ์
3. ผู้ที่ขาดทักษะ เช่น ไม่กล้าพูด ขี้อาย พูดติดอ่างและพูดภาษากลางไม่ชัด

ไม่สบายใจและไม่กล้าแสดงออก

4. ถ้าไม่สามารถเชื่อมโยงการแสดงบทบาทสมมุติ จุดมุ่งหมาย เนื้อหาและผู้เรียนให้สัมพันธ์กันได้ทำให้เกิดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยคุณค่า

ข้อเสนอแนะในการแสดงบทบาทสมมุติ

1. ครูควรชี้แจงจุดประสงค์และสิ่งที่ต้องการให้นักเรียนทราบ
2. ครูต้องเตรียมการณ์ และอธิบายสถานการณ์ให้นักเรียนทราบอย่างชัดเจน
3. ควรมีเวลาสั้น ๆ ให้นักเรียนได้ซักซ้อมเตรียมการ
4. การแสดงบทบาทสมมุติต้องมีบรรยากาศที่เป็นกันเอง
5. อาจมีการเปลี่ยนแปลงกิจกรรมบางตอนใหม่
6. หลังการแสดงควรมีการอภิปรายถึงพฤติกรรมและประเมินผลการปฏิบัติของตนเอง

ตนเอง

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแสดงบทบาทสมมุติ

2.1 งานวิจัยต่างประเทศ

เป็นงานวิจัยที่เกี่ยวกับการแพทย์ การแนะแนวจิตวิทยาและการศึกษา ในด้านการศึกษามีการนำบทบาทสมมุติไปใช้ในการเรียนการสอนในวิชาต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ปี 1974 ชาลส์ (Charles. 1974 : 4712 - 4713 - A) ได้ใช้บทบาทสมมุติในการสอนวิชาสังคมศึกษา พบว่า การใช้บทบาทสมมุติในสถานการณ์จำลองนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ไม่ใช้บทบาทสมมุติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของแอนเดอร์สัน (Anderson. 1977 : 181) ได้ศึกษาโดยใช้บทบาทสมมุติในสถานการณ์จำลองเรื่องการทำความสะอาดบ้าน ผลวิจัยพบว่า การสอนบทบาทสมมุติในสถานการณ์จำลองได้ผลดีกว่าการสอนบรรยาย

แฮนดีลีย์ (Handley. 1975 : 3385 - 3384 - A) ได้ศึกษาการสอนสังคมศึกษาโดยใช้การแสดงบทบาทสมมุติกับนักเรียน 3 ระดับคือ ระดับ 4,5 และ 6 จำนวน 57 คนใช้เวลา 4 สัปดาห์ โดยนักเรียนอาสาสมัครแสดงเอง ส่วนนักเรียนที่ไม่ได้แสดงเป็นผู้สังเกตการณ์ ผลปรากฏว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมุติ มีผลการเรียนดีขึ้นกว่าเดิม นักเรียนมีความสนใจและตั้งใจเรียนดีกว่าเดิม และมีความมั่นคงในความคิดเห็นมากขึ้น

ปี 1978 วากเนอร์ (Wagner. 1978 : 244 - 245) ได้ทดลองใช้บทบาทสมมุติเพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างกลุ่ม ผลการทดลองใช้ปรากฏว่า นักเรียนที่ใช้บทบาทสมมุติมีความเข้าใจอันดีระหว่างกลุ่มดีกว่านักเรียนที่ไม่ใช้บทบาทสมมุติ และนักเรียนเกิดความประทับใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกลเลอร์ (Geller. 1978 : 181) ที่ทดลองใช้บทบาทสมมุติประกอบการเรียนเพื่อปลูกฝังการเชื่อฟังของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ใช้บทบาทสมมุติประกอบการสอนมีความเชื่อฟังมากกว่านักเรียนกลุ่มที่ไม่ใช้บทบาทสมมุติ

ปี 1979 เลเซอร์ (Leyser. 1979 : 7324 - A) ได้ทดลองใช้บทบาทสมมุติกับนักเรียนที่มีสังคมมิติต่ำ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การใช้บทบาทสมมุติกับนักเรียนที่มีสังคมมิติต่ำเข้ากับเพื่อนได้ดี ช่วยให้เด็กนักเรียนปรับตัวเข้ากับเพื่อนได้

ปี 1982 แบล็ค (Black. 1982 : 125) ได้ใช้บทบาทสมมุติในการสาธิต การสอนกับนิสิต 2 กลุ่ม โดยนิสิตกลุ่มทดลองจะใช้กิจกรรมบทบาทสมมุติสาธิต การสอนกลุ่ม ควบคุมจะให้การอธิบายหลังจากสังเกตการสอนทั้งสองกลุ่มพบว่า นิสิตกลุ่มควบคุมและกลุ่ม ทดลองมีความสามารถในการสาธิตการอ่านอย่างมีความมั่นใจในตนเองอยู่ในระดับใกล้เคียงกัน มีวิธีการเตรียมแผนการสอนที่คล้ายคลึงกัน และการใช้บทบาทสมมุติก็เป็นวิธีการที่นิสิต ยอมรับว่าเป็นวิธีสอนที่มีประสิทธิภาพ

ปี 1983 ดัดนี (Dudney. 1983 : 30 - 31) ทดลองใช้บทบาทสมมุติใน วิชาภาษาอังกฤษ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจากนักศึกษามหาวิทยาลัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นักวิจัย และอาจารย์ระดับมหาวิทยาลัย มีจุดประสงค์เพื่อให้สามารถใช้ภาษาในการสื่อสาร ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง และมีความมั่นใจ การแสดงบทบาทเริ่มจากให้ครูหรือนักเรียนที่ได้รับเลือกเป็นผู้บรรยายเหตุการณ์ และแนะนำตัวละครอย่างสั้น ๆ ต่อจากนั้น แต่ละคนจะสวมบทบาทต่างกัน ซึ่งบิดเป็นความลับ ผู้ชมพยายามประมวลเหตุการณ์ที่ตัวละคร แสดง เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการค้นหาคำตอบของปริศนาที่แฝงไว้ในเรื่องนั้น ๆ หลังจากจบ การแสดงแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม แต่ละกลุ่มต้องช่วยกันกำหนดสถานการณ์สมมุติที่แฝง มีปริศนามีผู้แสดง 5 คน และแต่ละคนต้องกำหนดบทบาทของตัวละคร 1 ตัว ขณะทำงานครู จะเดินดูให้คำแนะนำ และเมื่อเสร็จแล้วให้ลอกลงบัตร นามบัตรที่เสร็จแล้วมาแลกกันแสดงตาม บทบาทที่กำหนดไว้ในบัตร ผลการทดลองพบว่า การใช้บทบาทสมมุติชนิดนี้มีปริศนาประสบผล สำเร็จ กลุ่มผู้เขียนบทบาทจะชื่นชมในการเขียนบทบาทของตัวละคร กลุ่มผู้ชมจะติดตามดู การแสดงด้วยความอยากรู้อยากเห็นเพื่อค้นหาคำตอบ นอกจากนี้ ดัดนี กล่าวเพิ่มเติมว่า การแสดงบทบาทสมมุติ นอกจากประสบผลสำเร็จในการสอนแล้วยังเปิดโอกาสให้นักเรียน แสดงออก

2.2 งานวิจัยในประเทศไทย

ในปี พ.ศ.2529 กุลชาติ โยสีดา (2529 : 77 - 89) ได้วิจัย

โดยใช้บทบาทสมมุติในวิชาภาษาอังกฤษ ทักษะการฟังและการพูดในเรื่องการเปรียบเทียบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษทักษะการฟัง - พูด และความสนใจ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่สอนโดยวิธีสอนแบบบทบาทสมมุติ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษด้านทักษะการฟัง-พูด และความสนใจสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยคู่มือครู ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บงกช สัมพันธ์ (2529 : 86) ทว่าการวิจัยเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความสนใจในการเรียน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ใช้วิธีสอนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมุติ มีผลสัมฤทธิ์ด้านความเข้าใจในการอ่านและความสนใจสูงกว่านักเรียนที่ใช้กิจกรรมคู่มือครู

วาสนา ปัทมาลัย (2529 : 77) ได้ศึกษาผลของการใช้บทบาทสมมุติที่มีต่อความขยันหมั่นเพียร ในการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ใช้การสอนแบบบทบาทสมมุติมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ไม่ใช่และยังพบอีกว่า นักเรียนที่ใช้บทบาทสมมุติมีพัฒนาการของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนและในปีเดียวกัน รจนา ชัยมีเจียว (2529 : 53 - 58) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และความสนใจต่อการพูดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การอธิบายรายกลุ่ม บทบาทสมมุติและการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ใช้วิธีสอนโดยการอธิบายรายกลุ่มมีผลสัมฤทธิ์ทางการพูดสูงกว่านักเรียนที่ใช้การสอนกิจกรรมบทบาทสมมุติและคู่มือครู และนักเรียนที่ใช้การสอนโดยกิจกรรมบทบาทสมมุติมีผลสัมฤทธิ์ทางการพูดสูงกว่านักเรียนที่ใช้การสอนตามคู่มือครู และนักเรียนที่ใช้การสอนโดยการอธิบายรายกลุ่มและการสอนโดยใช้บทบาทสมมุติมีความสนใจในการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ใช้วิธีสอนตามคู่มือครู สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิรัช วงศ์กัณท์วัฒนา (2529 : 46) ได้วิจัยโดยใช้บทบาทสมมุติ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองที่ใช้บทบาทสมมุติ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่สอนโดยการแบ่งกลุ่มทำงาน

ในปี 2530 สมเดช อาริสวัสดิ์ (2530 : 80) วิจัยโดยการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสนใจและความเชื่อมั่นในตนเอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย โดยใช้บทบาทสมมุติสูงกว่าการสอนโดยใช้คู่มือครู ความสนใจของนักเรียนที่มีต่อวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนโดยบทบาทสมมุติสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยการสอนตามคู่มือครู และความเชื่อมั่นของนักเรียนที่เรียนโดยใช้บทบาทสมมุติสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้คู่มือครู

ข้อเสนอแนะในงานวิจัยเกี่ยวกับบทบาทสมมุติของ บงกช สัมพันธ์ (2529 : 91) วิรัช วงศ์กันวัฒนา (2529 : 47) รจนา ชัยมีเขียว (2529 : 53) และสมเดช อาริสวัสดิ์ (2530 : 88) พอสรุปได้ดังนี้

1. การกำหนดบทบาทเป็นเรื่องสำคัญมาก ครูต้องกำหนดบทบาทและสถานการณ์ให้เหมาะสมกับระดับความสามารถและความพร้อมของนักเรียน
2. เนื้อเรื่องที่นำมาใช้ครูควรพิจารณาก่อนว่า สอดคล้องกับธรรมชาติของการสอนโดยใช้บทบาทสมมุติหรือไม่ เนื้อเรื่องเป็นเรื่องเดียวกับคู่มือครู
3. ครูต้องบอกจุดประสงค์ในการสอนแต่ละครั้งให้ชัดเจน เพื่อให้ให้นักเรียนได้เข้าใจตรงกันและผู้แสดงจะได้แสดงได้ตรงจุดประสงค์
4. ครูต้องชี้แจงให้นักเรียนทราบว่า ไม่มีการเน้นคุณภาพการแสดง แต่สิ่งสำคัญคือการแสดงออกทั้งความคิดและการแก้ปัญหาต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล
5. ครูต้องชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจถึง วิธีการแสดงบทบาทสมมุติก่อนการแสดง โดยอธิบายถึงประเภท และขั้นตอนการแสดง
6. ครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนคิดตั้งสถานการณ์ขึ้นเองบ้าง เพื่อฝึกด้านความคิด การแก้ปัญหา
7. เวลาในการสอนควร 2 คาบติดต่อกัน เพราะนักเรียนจะมีเวลาคิดแก้ปัญหา ครูไม่ควรเร่งรีบหรือจำกัดเวลาในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียน

8. ในการสอนแต่ละคาบ ครูควรให้นักเรียนทุกคนได้แสดงบทบาทหรือแสดงความคิดเห็น

9. เครื่องมือต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในการแสดงบทบาทนั้น ควรมีความสัมพันธ์กันกับเนื้อหาและจุดมุ่งหมายที่วางเอาไว้

10. การแสดงครูควรปล่อยให้ นักเรียนแสดงโดยอิสระ เพราะนักเรียนใช้ความรู้ ความคิดของตนอย่างเต็มที่

11. การกำหนดเนื้อเรื่องให้นักเรียนแสดงและใช้จุดมุ่งหมายเดิม การแสดงก็แสดงซ้ำ ๆ กัน ทำให้นักเรียนเบื่อหน่ายและลดความสนใจ การแสดงในช่วงแรก ๆ

12. ในการประเมินผลการเรียนการสอนที่เป็นกิจกรรมกลุ่ม ครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนร่วมประเมินผลด้วย เพราะนักเรียนรู้สึกว่าคุณเองมีส่วนร่วมการเรียนการสอนจริงและช่วยกระตุ้นให้นักเรียนสนใจในการเรียนมากขึ้น

3. เอกสารเกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาไทย

3.1 การจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย

การจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ผู้มีบทบาทสำคัญคือครูผู้สอน ครูมีวิธีการอย่างไร ทำให้การเรียนการสอนประสบความสำเร็จเป็นไปตามความต้องการของหลักสูตรและบรรลุจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ ฉะนั้นเพื่อการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ครูผู้สอนภาษาไทยควรคำนึงถึงหลักการดังที่ สุจิตต์ เพียรชอบ (2526 : 1) เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยดังต่อไปนี้คือ

1. มีวัตถุประสงค์ให้ชัดเจนในการจัดการเรียนการสอน การตั้งจุดประสงค์ที่ชัดเจนสามารถจัดเนื้อหา เลือกวิธีสอน จัดกิจกรรมและประสบการณ์ในการเรียนรู้ ตลอดจนประเมินผลได้ถูกต้อง ทำให้การเรียนการสอนภาษาไทยดำเนินไปด้วยดี บรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

2. คำนึงถึงลักษณะและพัฒนาการของเด็กวัยรุ่น ครูจะต้องเข้าใจนักเรียนที่ตนสอน เป็นอย่างดี ทั้งพัฒนาการทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม และพยายามจัดสภาพการเรียนการสอน และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ให้ผู้เรียนพัฒนาและเกิดการเรียนรู้

3. ใช้หลักจิตวิทยาในการสอน เพื่อให้การเรียนการสอนภาษาไทยมีประสิทธิภาพดีนั้น ครูต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักจิตวิทยาและใช้จิตวิทยาในการเรียนการสอนตลอดเวลา จึงควรใช้หลักจิตวิทยาดังต่อไปนี้

3.1 ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual difference)

โดยต้องคำนึงว่า นักเรียนแต่ละคนมีความแตกต่างด้านความรู้ ความถนัด ความสามารถ ความสนใจและทักษะต่างกัน

3.2 กฎแห่งความพร้อม (Readiness) โดยนักเรียนจะต้องมี

ความพร้อมทั้งทางร่างกายและจิตใจ ในด้านการเรียนการสอนครูต้องใช้กฎแห่งความพร้อม โดยเฉพาะในขั้นการสอนการนำเข้าสู่บทเรียน ครูต้องสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นกับนักเรียน เพื่อให้พร้อมที่จะเรียน

3.3 กฎแห่งการฝึกฝน (Law of Exercise) เป็นกฎการเรียนรู้ที่

ธอร์นไดค์ (Thorndike) กล่าวว่า การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ต้องมีการฝึกฝนหรือกระทำ อยู่เสมอ วิชาภาษาไทยเป็นวิชาทักษะ โดยธรรมชาติของวิชาแล้วไม่เน้นด้านความรู้ความจำ แต่เน้นการนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า ดังนั้น นักเรียนต้องฝึกฝนทักษะการใช้ภาษาไทยอยู่เสมอ จึงทำให้มีทักษะที่ดีและใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม

3.4 การเรียนโดยการกระทำ (Learning by Doing) วิชาภาษาไทย เป็นวิชาทักษะ การที่นักเรียนมีความแคล่วคล่อง ความชำนาญในการใช้ภาษาไทยได้ดี นักเรียน ต้องเรียนจากประสบการณ์ตรง เรียนด้วยตนเอง ดังนั้น ครูต้องหาวิธีสอนที่มุ่งให้นักเรียน เรียนรู้ด้วยการกระทำ

3.5 กฎแห่งผล (Law of Effect) เมื่อนักเรียนเรียนภาษาไทยไปแล้ว ย่อมต้องการทราบผลว่าตนเองเรียนเป็นอย่างไร ดังนั้น การที่ครูให้การบ้าน การทดสอบต่าง ๆ การทำงาน การสอบปฏิบัติ เมื่อสิ้นสุดแล้วครูต้องแจ้งผลให้นักเรียนทราบทันทีเพราะช่วย ให้นักเรียนพัฒนาตนเองให้ดียิ่งขึ้น และการชมเชยนักเรียนก่อนได้ทันทั่วทั้งที่ ช่วยให้นักเรียนมีส่วนแก้ไขข้อบกพร่องของตนเอง

3.6 แรงจูงใจ (Motivation) ส่วนใหญ่นักเรียนจะไม่ค่อยสนใจ ภาษาไทยเท่าที่ควร ครูจึงควรเตรียมสถานการณ์ กิจกรรม สื่อการสอน หรือสิ่งอื่น ๆ ที่เป็น สิ่งเร้าเพื่อจูงใจให้นักเรียน สนใจ ตั้งใจ ฝึกฝนทักษะ และเกิดทัศนคติที่ดีต่อวิชาภาษาไทย

3.7 การเสริมกำลังใจ (Reinforcement) ในการเรียนการสอน พฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออก นักเรียนย่อมรู้ตัวดีว่าที่ตนแสดงออก ถูกต้องหรือไม่ถูกต้อง การเสริมแรงหรือเสริมกำลังใจจึงเป็นสิ่งสำคัญ นักเรียนเกิดความภูมิใจและพยายาม กระทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้ดีที่สุด ถ้านักเรียนปฏิบัติกิจกรรมหรือตอบผิดครูไม่ควรตำหนิหรือ แสดงกิริยาไม่พอใจ

3.8 กฎการใช้ (Law of Use) หมายถึง การฝึกฝน การตอบสนอง สิ่งหนึ่งสิ่งใดอยู่เสมอ ย่อมทำให้การเรียนรู้ทำให้เกิดความมั่นคง คือเมื่อผู้เรียนได้นำเอาสิ่ง ที่เรียนรู้ไปใช้อยู่เสมอ ก็จะทำให้เกิดการเรียนรู้ถาวรไม่ลืมง่าย

4. ใช้วิธีการสอนหลายแบบ ครูจะต้องมีความรู้ความเข้าใจวิธีสอนต่าง ๆ ที่นำมา ใช้ในการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนเกิดความสุขสนุกสนาน ตื่นเต้น กระตือรือร้นและสนใจ เรียน เช่น การสอนแบบอภิปราย การใช้สถานการณ์จำลอง การใช้บทบาทสมมุติ การสอน แบบนันทนาการ การสอนโดยใช้เกม การสอนโดยใช้ชุดการสอน บทเรียนโปรแกรม บทเรียนโมดูล เป็นต้น

5. จัดกิจกรรมประกอบการสอนที่น่าสนใจ การเลือกใช้กิจกรรมที่เหมาะสม ช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนมากขึ้น นอกจากนั้นนักเรียนยังมีส่วนร่วมประกอบกิจกรรม กิจกรรมที่จัดขึ้นอาจเป็น การแสดงละคร การร้องเพลง การอภิปราย การโต้เถียง การ แต่งคำประพันธ์ การจัดนิทรรศการ การแสดงหุ่น หรือการศึกษานอกสถานที่ เป็นต้น

6. มีขั้นตอนในการสอนที่เหมาะสม ครูต้องดำเนินการสอนไปตามลำดับขั้นตอน เช่น ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน การจัดกิจกรรมประกอบการสอน ขั้นสรุป และขั้นประเมินผล

7. ใช้สื่อประกอบการสอน การเรียนการสอนภาษาไทยที่ดีควรใช้สื่อประกอบด้วย เพราะช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนมากขึ้น นักเรียนมองเห็นภาพไม่ต้องใช้จินตนาการ จนเกินควร สื่อการสอนอาจใช้เป็นสิ่งง่าย ๆ เช่น ภาพ แผนภูมิ แผนที่ บัตรคำ แถบประโยค แผนที่ หุ่นจำลอง ของจริง หรือใช้สื่อการสอนประเภทเครื่องมือ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ เทป บันทึกเสียง ภาพยนตร์ และเครื่องฉายข้ามศีรษะ ตามที่ครูสะดวก ช่วยให้นักเรียนเข้าใจ การเรียนและมีความสุขสนุกสนานเพลิดเพลิน

8. ประเมินการสอนเป็นประจำไม่ว่าจะเป็นการทำแบบฝึกหัด การทำแบบทดสอบ ให้เขียนรายงาน หรือการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ การสังเกตการทำงาน การซักถามและการตอบปัญหา

3.2 การใช้คู่มือครูภาษาไทยของกรมวิชาการ

การที่กรมวิชาการได้ปรับปรุงหนังสือเรียนวิชาภาษาไทย ท 101 ท 102 ชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สำหรับใช้ในการเรียนการสอนตามหลักสูตร มัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) โดยใช้คู่มือครูภาษาไทย ท 101 ท 102 ชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อเป็นแนวทางการสอน ด้านวรรณคดีและด้านการใช้ภาษา พัฒนาการเรียนของนักเรียน ให้นักเรียนได้ฝึกใช้ความคิด และวิจารณ์อย่างเหมาะสมกับวัย

ส่วนประกอบของคู่มือครูวิชาภาษาไทย ท 101 ท 102 ของกรมวิชาการ

1. จุดประสงค์การสอน
2. ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง
3. ข้อเสนอแนะในการสอน
4. ความรู้ประกอบ
5. หนังสืออ่านประกอบ

คำแนะนำทั่วไปสำหรับ กรมวิชาการ (2536 : 1 - 12) ได้เสนอแนะ
กลวิธีการสอนดังต่อไปนี้

1. ควรมีการทดสอบนักเรียนก่อนที่จะเริ่มสอน เพราะครูควรทราบความสามารถ
ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเริ่มสอน โดยแยกออกเป็นทักษะการฟัง การพูด การอ่านและ
การเขียน
2. เนื้อหาบางบทมีการตัดตอนมาจากหนังสือเรื่องยาวที่เป็นวรรณกรรมที่ได้รับยกย่อง
ครูควรทำความเข้าใจและชี้ให้เห็นคุณค่าในด้านความรู้ ข้อคิดเห็นและด้านศิลปะการใช้ถ้อยคำ
3. การอ่านเรื่องที่คัดตัดตอนจากหนังสือเรื่องยาว เช่น นิทานนิยาย และบทความ
ควรใช้เกณฑ์ในการอ่านให้เหมาะสมกับบทที่อ่าน ครูควรทราบว่าเป็นเรื่องที่อ่านใช้วัจนวิทยา
สำหรับนักเรียนอาจรู้เพียงผิวเผินไม่จำเป็นต้องให้นักเรียนจดจำมาก ยกเว้นวัจนวิทยาเด่น ๆ
ควรจะนำมายกตัวอย่างให้นักเรียนได้เห็น
4. เลือกฝึกทักษะที่ฝึกยาก เช่น ทักษะการอ่านหนังสือในใจ เป็นทักษะที่ต้องอาศัย
การฝึกฝน ให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านต้องใช้เวลา นาน นักเรียนไม่สามารถฝึกได้ด้วยตนเอง
ต้องฝึกจากครู
5. ครูควรเลือกใช้แบบฝึกหัด ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือตามความต้องการฝึก
6. การสอนจะต้องคำนึงอยู่เสมอว่า ในระยะแรก ๆ การสอนดำเนินไปอย่าง
ช้า ๆ ครูไม่ต้องกังวลว่าสอนช้าไม่ทันเวลา เมื่อนักเรียนเกิดความชำนาญก็จะปรับให้
คล่องแคล่วขึ้น

7. ต้องคำนึงถึง ศักยภาพคือความสามารถของนักเรียน ซึ่งอยู่ในตัวนักเรียน เมื่อถูกยั่วยั่วจึงนำมาใช้ ส่วนสมรรถภาพคือความสามารถเฉพาะด้านที่ปรากฏให้เห็น วิธีการพัฒนาสมรรถภาพคือต้องให้นักเรียนประกอบกิจกรรม และพยายามให้นักเรียนที่มีสมรรถภาพสูงช่วยนักเรียนที่มีสมรรถภาพต่ำ

8. ควรมีการแบ่งกลุ่มนักเรียนเพื่อการแลกเปลี่ยนความคิด การทำงานร่วมกัน และเพื่อช่วยเหลือกันและกัน

9. การฝึกทักษะควรมีการฝึกทั้งในห้องเรียนและที่บ้าน โดยเฉพาะการฝึกที่บ้าน ควรให้การบ้าน เพราะช่วยให้นักเรียนเกิดความแม่นยำ ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และสร้างความสัมพันธ์อันดีของนักเรียนกับผู้ปกครอง โดยผู้ปกครองอาจมีส่วนช่วยเหลือในเรื่องการทำการบ้าน

10. งานที่มอบหมายให้นักเรียนทำ เช่น ให้คัดลอกกลอน ให้หาความหมายของคำศัพท์ในเรื่องที่สอน แบบฝึกหัดท้ายบท เป็นต้น

11. รวบรวมคำศัพท์ไว้ท้ายบทเรียนตามตัวอักษร โดยการให้ค้นคำศัพท์ที่เรียงตามตัวอักษรจะเป็นการฝึกความชำนาญที่ละน้อย และเห็นคุณค่าการจำตัวอักษรจาก ก ถึง ฮ ว่ามีความสำคัญ และควรควรให้นักเรียนใช้พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน โดยอธิบายวิธีการใช้

12. ครูควรแนะนำให้นักเรียนอ่านประวัติผู้แต่ง เพราะเกี่ยวข้องกับเรื่องที่เขียน ไม่จำเป็นให้ท่องจำ

13. ครูควรทำแผนการสอนและควรประชุมปรึกษากัน ส่วนวิธีสอนก็แล้วแต่กลุ่ม กลุ่มโรงเรียนจะใช้

14. การทดสอบหลังสิ้นสุดบทเรียน

15. สื่อการสอนควรพิจารณาเลือกให้เหมาะสมกับบทเรียนและจุดประสงค์

16. ครูควรพานักเรียนไปศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งต้องสัมพันธ์กับบทเรียนและมีประโยชน์กับนักเรียนให้มากที่สุด

การเรียนการสอนวิชาภาษาไทย เป็นวิธีการสอนที่ครูผู้สอนต้องมีความเข้าใจเรื่อง
หลักสูตร จุดมุ่งหมายหลักสูตร จุดมุ่งหมายวิชาภาษาไทย ครูต้องรู้จักจัดแปลงวิธีการสอน
กิจกรรมประกอบบทเรียนเข้ามาใช้ในบทเรียนให้เหมาะสมกับนักเรียน บทเรียนและสอดคล้อง
กับจุดประสงค์ จึงทำให้การเรียนการสอนภาษาไทยประสบผลสำเร็จ

4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเจตคติ

4.1 ความหมายของเจตคติ

เจตคติมาจากคำในภาษาอังกฤษว่า Attitude มีรากศัพท์มาจากคำว่า
Aptus หมายถึง ท่าที ความรู้สึก ความคิดเห็นที่แสดงออกมาของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เดิมใช้
คำว่า ทักษะคติ ต่อมาคณะกรรมการบัญญัติศัพท์ของกระทรวงศึกษาธิการ โดยความเห็นชอบของ
ราชบัณฑิตยสถาน ให้ใช้คำว่า เจตคติ เจตคติมีความสำคัญยิ่งต่อการเรียนการสอน เพราะเมื่อ
นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาที่เรียน ครู โรงเรียนและเพื่อน ๆ ก็ทำให้สนใจเอาใจใส่
ต่อการเรียน เข้าใจบทเรียน ซึ่งส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น นอกจากนี้
เจตคดียังเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนักเรียน มีนักการศึกษาทั้ง
ต่างประเทศและในประเทศได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

เธอร์สตัน (Thurstone. 1946 : 39) กล่าวว่าเจตคติเป็นระดับความรู้ใน
ด้านบวกและลบที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด (Psychological Object)

ฮิลการ์ด (Hilgard. 1962 : 614) เจตคติ หมายถึง การหันเหเข้าหา
หรือการถอยหนี วัตถุ บุคคลหรือสถานการณ์ต่าง ๆ เป็นความพร้อมก่อนที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้า

ไทรแอนดิส (Triandis. 1971 : 2) สรุปว่า เจตคติหมายถึง ความคิด
อารมณ์ ที่ก่อให้เกิดแนวโน้มที่จะแสดงออกต่อสถานการณ์

กู๊ด (Good. 1973 : 59) เจตคติคือความพร้อมที่กระทำหรือปฏิบัติมีปฏิกิริยา
ต่อบุคคล สิ่งของและสถานการณ์ทั้งทางบวก (Positive) และทางลบ (Negative)

อนาสตาซี (Anasstarsi. 1976 : 453) เจตคติ หมายถึง ความโน้มเอียงที่จะแสดงออกทางชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งต่าง ๆ เช่น เชื้อชาติ สถาบัน ขนบธรรมเนียมประเพณี ไม่สามารถสังเกตได้โดยตรง

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525 (2525 : 285) หมายถึง ท่าทีหรือความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526 : 3) ให้ความหมายของเจตคติว่าเป็นความคิดเห็นซึ่งมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบ พร้อมทั้งจะแสดงปฏิกิริยาเฉพาะต่อสถานการณ์ภายนอก

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2528 : 231) กล่าวว่า เจตคติ หมายถึง ความพร้อมของร่างกายและจิตใจ ที่มีแนวโน้มนำตอบสนองสิ่งเร้าหรือสถานการณ์ใด ๆ ด้วยการเข้าหาหรือถอยออกไป

ปราณี รามสูตร (2528 : 186) ให้ความหมายว่า เจตคติหมายถึง ความคิด ความเข้าใจ ความเห็น ความรู้สึก และความเชื่อของบุคคลที่มีต่อสิ่งของ บุคคลหรือสถานการณ์โดยสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้มีอิทธิพลต่อการแสดงออกของบุคคล

พรรณี ข.เจนจิต (2528 : 258) ให้ความหมายเจตคติว่า เป็นเรื่องของความรู้สึกทั้งที่พอใจและไม่พอใจที่บุคคลมีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ซึ่งมีอิทธิพลทำให้แต่ละคนสนองตอบต่อสิ่งเร้าต่างกัน

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2536 : 112) ให้ความหมายไว้ว่า เป็นความรู้สึกของบุคคลที่เป็นผลเนื่องจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ มากกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่อสิ่งต่าง ๆ ไปในทิศทางหนึ่งทิศทางใด ซึ่งอาจเป็นไปทางสนับสนุนหรือต่อต้านก็ได้

เรวีวรรณ อังคนุรักษ์พันธุ์ (2533 : 12) เจตคติ หมายถึง คติภาพภายในของบุคคล ที่มีแนวโน้มแสดงออกมาซึ่งพฤติกรรมไปในทางที่แตกต่างกัน ทั้งทางบวกและทางลบหรือเป็นกลาง

จากแนวคิดของนักการศึกษาและนักจิตวิทยา สรุปว่า เจตคติ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลทั้งทางบวกทางลบ ที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ซึ่งมีผลมาจากการเรียนรู้ประสบการณ์สถานการณ์ ส่งผลในการแสดงออกทางพฤติกรรมของบุคคล ทั้งทางบวก ทางลบและเป็นกลาง

4.2 องค์ประกอบของเจตคติ

สุณีย์ ชีรดากร (2524 : 148 - 149) อธิบายถึงองค์ประกอบของเจตคติดังนี้

1. องค์ประกอบด้านความคิด (Cognitive) หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด เช่น รู้สึก การศึกษาเล่าเรียนทำให้มีความรู้ และเป็นประโยชน์ในการประกอบอาชีพภายหน้า
 2. องค์ประกอบด้านความรู้สึก (Affective) เป็นองค์ประกอบที่ต่อเนื่องจากองค์ประกอบที่ 1 คือเมื่อมีความรู้ก็มีความรู้สึกต่อสิ่งนั้น เช่น เมื่อเห็นคุณค่าของการศึกษาก็จะมีความรู้สึกทางบวก (Positive) ต่อการเรียน และเกิดความรู้สึกพอใจ สนใจเรียน
 3. องค์ประกอบด้านการกระทำ (Psychomotor) เป็นองค์ประกอบต่อเนื่องจากองค์ประกอบที่ 1 และองค์ประกอบที่ 2 เช่น การรับรู้และเข้าใจว่าการศึกษาล่าเรียนเป็นสิ่งมีประโยชน์เกิดความรู้สึกพอใจสนใจเรียน ทำให้เกิดความพร้อมในการกระทำ
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526 : 3 - 4) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของเจตคติไว้ว่า

1. ด้านความรู้ความคิด (Cognitive Component) เป็นผลมาจากการรับรู้ของบุคคลต่อสิ่งเร้า ซึ่งความรู้ความคิดของบุคคล เป็นตัวกำหนดทิศทางของเจตคติ

2. ด้านความรู้สึก (Affective Component) เป็นสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นในขณะที่บุคคลถูกเร้าด้วยสิ่งหนึ่งสิ่งใด ถ้าชอบก็เกิดเจตคติที่ดี แต่ถ้าในทางตรงข้ามก็เกิดเจตคติที่ไม่ดี

3. ด้านการปฏิบัติ (Action Tendency Component) เป็นทิศทางการตอบสนองหรือการกระทำ เป็นผลจากความคิดและความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งเร้า ถ้าเรียนแล้วเข้าใจสนุกก็อยากเรียนและตรงกันข้ามถ้าเรียนแล้วไม่เข้าใจไม่สนุกก็ไม่อยากเรียน

องค์ประกอบเจตคติมีผลต่อการเรียนการสอนเป็นลูกโซ่ คือตั้งแต่ความรู้ ความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรม ถ้ามีความรู้ความเข้าใจต่อสิ่งใด ย่อมเกิดความรู้สึกที่ดีและมีปฏิกิริยาตอบโต้ต่อสิ่งนั้นในทางดี ในเรื่องการเรียนการสอนเมื่อผู้เรียนเข้าใจบทเรียน ก็ย่อมรู้สึกที่ดีส่งผลให้ตั้งใจเรียน

ไทรแอนดิส (Triandis. 1971 : 8 - 12) กล่าวถึง องค์ประกอบของเจตคติไว้ว่า มีองค์ประกอบ 3 ด้าน

1. ด้านความรู้ (The Cognitive Component) หมายถึง ความรู้ ความเชื่อ และความคิดของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด *work*

2. ด้านความรู้สึก (The Affective Component) หมายถึง ความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ ความรู้สึกทางบวกหรือทางลบต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด

3. ด้านพฤติกรรม (The Behavioral Component) หมายถึง แนวโน้มหรือความพร้อมที่บุคคลจะตอบรับหรือปฏิเสธ

จากข้อมูลข้างต้น สรุปได้ว่า เจตคติมีองค์ประกอบ 3 ด้านคือ องค์ประกอบด้านความรู้ ความรู้สึกและพฤติกรรม ซึ่งแต่ละด้านจะมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน มีผลต่อการแสดงออกทางพฤติกรรมของบุคคล

4.3 ลักษณะของเจตคติ

สุชา จันทน์เอม (รวิวรรณ อังคนุรักษ์พันธุ์. 2533 : 15 : อ้างอิงมาจาก
สุชา จันทน์เอม. 2518 : 100 - 101) ได้กล่าวถึงลักษณะของเจตคติไว้ดังนี้

1. เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ มนุษย์ต้องเรียนรู้จากประสบการณ์และ
สิ่งเร้าต่าง ๆ จึงเกิดเจตคติ ไม่ใช่สิ่งติดตัวมาแต่กำเนิด

2. เป็นเครื่องกำหนดขอบเขตและวิธีการในการพิจารณาสิ่งต่าง ๆ คนเรา
พิจารณาสิ่งต่าง ๆ วนต่างกันไปเพราะมีเจตคติต่างกัน ถ้ามีอคติมากก็ทำให้มีความเขม่น
วนเชิงลบ ถ้าพอใจในสิ่งใดก็เขม่นวนเชิงบวก เช่น นักเรียนมองครูในแง่ต่างกัน ถ้ามี
เจตคติที่ดีต่อการเรียนก็ มองครูในแง่ของผู้ที่ให้ความช่วยเหลือ ส่วนนักเรียนที่มีเจตคติไม่ดี
มักคอยจับผิดและหาข้อบกพร่องของครูอยู่เสมอ

3. เจตคติเป็นสิ่งที่ถาวรติดตัวเด็กไปตลอดชีวิต เมื่อเกิดขึ้นแล้วมีลักษณะ
คงที่เปลี่ยนแปลงยากแต่การสอนและการแนะแนวที่ดี ก็ทำให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีได้เหมือนกัน

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2528 : 231) อธิบายถึงลักษณะของเจตคติที่สำคัญ
มีดังนี้

1. เจตคติต้องเกิดขึ้นจากการเรียนรู้หรือการได้รับประสบการณ์ ไม่ใช่สิ่งที่
ติดตัวเด็กมาแต่กำเนิด

2. เจตคติเป็นเครื่องชี้แนวทางในการแสดงพฤติกรรม ถ้ามีเจตคติที่ดีก็มีแนวโน้ม
ที่เข้าหาและแสดงพฤติกรรม ตรงข้ามถ้ามีเจตคติที่ไม่ดีก็ถอยหนีและแสดงพฤติกรรมต่อต้าน

3. เจตคติสามารถถ่ายทอดจากบุคคลหนึ่งไปสู่อีกคนหนึ่ง

4. เจตคติสามารถเปลี่ยนแปลงได้ เพราะเจตคติเกิดขึ้นจากการรับความรู้
หรือประสบการณ์ ถ้าความรู้หรือประสบการณ์เปลี่ยนแปลงไป เจตคติก็ย่อมเปลี่ยนแปลงไปด้วย

รวิวรรณ อังคนุรักษ์พันธุ์ (2533 : 14 - 15) กล่าวถึงลักษณะทั่วไปของ
เจตคติว่า มีลักษณะดังต่อไปนี้

1. เป็นเรื่องของอารมณ์ (Feeling) อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามเงื่อนไขหรือสถานการณ์ต่าง ๆ
 2. เป็นเรื่องเฉพาะตัว (Typical) ความรู้สึกของบุคคลเหมือนกัน แต่รูปแบบการแสดงแตกต่างกันออกไป
 3. มีทิศทาง (direction) อาจเป็นทิศทางบวกหรือลบ ทิศทางบวกก็เป็นสิ่งที่สังคมต้องการ และทิศทางลบก็เป็นสิ่งที่สังคมไม่ต้องการ
 4. มีความเข้ม (Intensity) ความรู้สึกของบุคคลอาจเหมือนกันในสถานการณ์เดียวกัน แต่ต่างกันในเรื่องความเข้มที่บุคคลรู้สึกมากน้อยต่างกัน
 5. เป้าหมาย (Target) ความรู้สึกต้องมีเป้าหมายเกิดขึ้นลอย ๆ ไม่ได้
- ส.วาสนา ประวาลพฤกษ์ (รวิวรรณ อังคนุรักษ์พันธุ์. 2533 : 16 ; อ้างอิงมาจาก ส.วาสนา ประวาลพฤกษ์. 2524 : 5) ได้สรุปลักษณะสำคัญของเจตคติว่า
1. เป็นการเตรียมหรือความพร้อมในการตอบสนองต่อสิ่งเร้า ในทางที่ชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งนั้น
 2. สภาวะของความพร้อมตอบสนองนั้น เป็นลักษณะซ้ำซ้อนของบุคคลในการยอมรับหรือไม่ยอมรับ ชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กับอารมณ์ด้วย บางครั้งไม่สามารถอธิบายได้
 3. เป็นสภาวะทางจิตใจ มีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิดและเป็นตัวกำหนดแนวทางการแสดงพฤติกรรม
 4. ไม่สามารถวัดได้โดยตรง แต่สามารถสร้างเครื่องมือวัดพฤติกรรมที่แสดงออกมาใช้เป็นแนวทางอธิบายเจตคติ
 5. เกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ บุคคลมีเจตคติในเรื่องเดียวกัน แตกต่างกันได้ด้วยสาเหตุหลายประการ เช่น เพศ อายุ เชื้อชาติ ฐานะและสภาพเศรษฐกิจ

6. มีความคงที่และแน่นอน เปลี่ยนแปลงยาก ถ้าเปลี่ยนแปลงต้องมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมแตกต่างไปจากเดิม

คลิฟฟอร์ด (Clifford. 1975 : 370 - 377) กล่าวถึงเจตคติโดยสรุปว่า มีลักษณะดังนี้

1. เจตคติเกิดจากการเรียนรู้
2. เจตคติเป็นตัวกำหนดพฤติกรรม บุคคลมีเจตคติทางใดจะมีพฤติกรรมในทางนั้น
3. เจตคติของบุคคลเป็นไปได้ทั้งทางบวกและทางลบ
4. เจตคติไม่อาจสังเกตโดยตรงต้องพิจารณาจากพฤติกรรม หรือการแสดงออก

จากแนวคิดเกี่ยวกับลักษณะของเจตคติ สรุปว่า เจตคติเกิดจากการเรียนรู้จากประสบการณ์จากบุคคล หรือสิ่งเร้าในสังคม พร้อมทั้งแสดงพฤติกรรม เจตคติสามารถถ่ายทอดไปยังบุคคลอื่น และเปลี่ยนแปลงทั้งด้านบวกและด้านลบ

4.4 อิทธิพลของเจตคติที่มีต่อการเรียนการสอน

เจตคติเป็นความรู้สึนึกนึกคิดของบุคคลที่เกิดจากการเรียนรู้จากประสบการณ์ ซึ่งมีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรม ดังนั้น ถ้านักเรียนมีเจตคติที่ดีก็ย่อมมีพฤติกรรมที่ดีตาม เจตคติจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญในการเรียนการสอน ดังที่ ปราณี รามสูตร (2528 : 193 - 194) กล่าวเกี่ยวกับอิทธิพลของเจตคติที่มีต่อการเรียนการสอนว่า

1. เจตคติมีผลต่อความชอบไม่ชอบวิชาที่เรียน
2. เจตคติมีผลต่อการเอาใจใส่การเรียน
3. เจตคติมีผลต่อการรับรู้
4. เจตคติมีผลทำให้บุคคลมุ่งมั่นที่จะทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้ได้ผลดี

คณาจารย์คณะวิชาการศึกษา วิทยาลัยครูสวนดุสิต (2519 : 102 - 104)

กล่าวถึงอิทธิพลของเจตคติ (Influence of Attitudes) ไว้ว่า

1. มีอิทธิพลต่อการเรียนการสอน

1.1 เจตคติต่อวิชา ถ้านักเรียนมีเจตคติที่ดีคือชอบวิชาใด ย่อมตั้งใจเรียน ขยันเรียน ศึกษาทบทวนสม่ำเสมอ สนุกในบทเรียน และเห็นความสำคัญคุณค่าในวิชานั้น ๆ

1.2 เจตคติต่อครู ถ้านักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อครู เช่น รักและชอบครู ก็สนใจ ตั้งใจเรียน เชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสอน การอบรมของครู ในทางตรงข้ามถ้ามีเจตคติที่ไม่ดี ก็ไม่สนใจการเรียนไม่อยู่ในเวลา ทำให้การเรียนการสอนประสบความล้มเหลว

2. อิทธิพลต่อการแสดงความคิดเห็น ถ้านักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อบุคคลใด สิ่งใด ข้อเสนอใด ก็แสดงออกมาทางด้านสนับสนุน เห็นคุณค่า และเห็นด้วย ถ้ามีเจตคติที่ไม่ดีก็คัดค้านต่อต้าน ไม่เห็นด้วย

3. อิทธิพลต่อการเข้าสมาคม โดยบุคคลเลือกเข้าสมาคมกับบุคคลที่มีเจตคติคล้ายคลึงกับตน เพราะมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน

4. อิทธิพลต่อพฤติกรรมรวมของบุคคลสังเกตจากคำพูด ท่าทาง อากัปกิริยา สีหน้า และน้ำเสียง ซึ่งจะบอกให้ทราบว่ามีความพอใจหรือไม่พอใจ

5. อิทธิพลต่อชีวิตประจำวัน เช่น ข่าวสารจากวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ การอภิปรายของบุคคลต่าง ๆ ข้อเท็จจริงข้อคิดเห็น ที่ขัดแย้งกับความรู้สึกรู้สึกหรือเจตคติ จะไม่ยอมรับและเกิดความขัดแย้งภายใน

จากแนวคิดเกี่ยวกับเจตคติที่มีต่อการเรียนการสอน จะเห็นว่า เจตคติมีผลต่อการเรียนการสอนเป็นอย่างยิ่ง หากนักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาใด ก็ย่อมมีความสนใจ ตั้งใจเรียนและปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอน ครูจึงเป็นผู้ที่มีความสำคัญที่มีบทบาท สร้างและพัฒนาเจตคติของนักเรียน

4.5 แนวการสร้างและการพัฒนาเจตคติต่อการเรียน

ในการเรียนการสอนครูมีส่วนสำคัญที่สร้างและพัฒนาเจตคติ

กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ (2528 : 232 - 233) กล่าวถึงการสร้างเจตคติไว้ว่า

1. พยายามชี้แจงหรืออธิบายในสิ่งต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล ครูต้องชี้ให้เห็นคุณและโทษของสิ่งนั้น
2. ควบคุมสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้เกิดภาพพจน์ที่ดี
3. จัดสถานที่ต่าง ๆ ในโรงเรียน เพื่อให้การพักผ่อนหย่อนใจให้เกิดประโยชน์ และเป็นที่พักใจ ไม่ว่าจะเป็นการวางระเบียบ ด้านความสะอาด ความสะดวกสบาย ดังนั้น การพัฒนาเจตคติของนักเรียน สามารถพัฒนาได้ทั้งด้านการเรียนการสอน การประพฤติปฏิบัติตน ในโรงเรียน บ้านและสังคม

ปราณี รามสูตร (2528 : 192 - 193) เสนอแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของครูเกี่ยวกับการสร้างเจตคติที่ดีดังนี้

1. ให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง ในสิ่งที่ครูต้องการให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีในเรื่องนั้น
2. สร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ดี โดยให้นักเรียนได้มีโอกาสนับเพื่อนที่ดี และเป็นบุคคลที่มีเจตคติในทางที่ถูกต้อง
3. ฝึกให้นักเรียนมีความคิดวิเคราะห์ มีวิจารณญาณ เลือกสิ่งดี ๆ จากสื่อสารมวลชน
4. ผู้ปกครองและครูต้องร่วมมือกันจัดประสบการณ์ที่จะปลูกฝังเจตคติที่ดี

4.6 การเปลี่ยนแปลงเจตคติ

เฮอริเบิร์ต (ซูซีพ โศกสูงเนิน. 2518 : 7 ; อ้างอิงมาจาก Herbert 1971 : 3) อธิบายการเปลี่ยนแปลงเจตคติว่าเป็นไปตามสภาพแวดล้อมของสังคมภายใต้กระบวนการดังนี้

1. การยินยอม (Compliance) คือการยอมรับอิทธิพลจากผู้อื่น เพื่อให้ผู้อื่นปฏิบัติตัวในทางที่ตนต้องการหรือพอใจ
2. การเลียนแบบ (Identification) คือการแสดงพฤติกรรมให้สมาชิกในสังคมหรือให้เห็นว่าตนเป็นคนเก่ง เพื่อจะมีสัมพันธภาพอันดีกับบุคคลอื่น
3. การรับอิทธิพลต่อสิ่งต่าง ๆ (Internalization) คือ การยอมรับสิ่งต่าง ๆ จากบุคคลอื่น เนื่องจากตรงกับค่านิยมที่ตนเองมีอยู่

วารินทร์ สายรอบเอื้อ และสุนีย์ ชีรดากร (2522 : 128) ได้กล่าวถึง การเปลี่ยนแปลงแก้ไขเจตคติว่า

1. การให้การแนะแนว
2. ใช้หลังกลุ่มช่วยเปลี่ยนแปลง
3. การให้แรงเสริมประเภทต่าง ๆ
4. การใช้บทบาทสมมุติ (Role playing) โดยให้แสดงบทบาทที่สมมุติขึ้น
5. การใช้วิธีเชื่อมโยง โดยให้สิ่งเร้าตั้งแต่ 2 สิ่งขึ้นไป ตามทฤษฎีวางเงื่อนไข

ของ พาฟลอฟ (Classical Conditioning)

นอกจากนี้ ไทรแอนดิส (Triandis. 1971 : 3) ได้กล่าวถึงสาเหตุ การเปลี่ยนแปลงเจตคติไว้ดังนี้

1. การได้รับข้อมูลใหม่จากบุคคลหรือข่าวสารข้อมูล
2. การได้รับประสบการณ์ตรง
3. การถูกบังคับให้ปฏิบัติไม่ตรงกับความต้องการ
4. การรักษาทางจิตใจ เพื่อเข้าใจเหตุผลที่ถูกต้อง
5. เปลี่ยนแปลงเพื่อให้อสอดคล้องกับพฤติกรรมใหม่

การเปลี่ยนแปลงเจตคติขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ดังนั้นทั้งพ่อ แม่ ผู้ปกครอง ครูประจำชั้น ครูผู้สอน ครูแนะแนว ครูฝ่ายแนะแนว ผู้ปกครอง ผู้บริหาร และบุคคลที่เกี่ยวข้อง ควรร่วมมือจัดสภาพการณ์ ประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีเจตคติที่ดีของนักเรียน

4.7 การวัดเจตคติ

เจตคติเป็นเรื่องเกี่ยวกับจิตใจ ความรู้สึก และอารมณ์ ดังนั้นจึงเป็นเรื่องยาก ในเรื่องการวัด เพราะผู้ตอบต้องประเมินความรู้สึกว่า รู้สึกซาบซึ้ง ฟังพอใจ หรือมองเห็นคุณค่าต่อสิ่งนั้นมากน้อยเพียงใด

กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ (2528 : 187) กล่าวถึงวิธีการวัดเจตคติไว้ดังต่อไปนี้

1. โดยการประเมินความรู้สึกของตนเอง
2. สังเกตพฤติกรรมที่แสดงออก
3. แปลความหรือตีความปฏิกิริยาที่บุคคลแสดงต่อสิ่งเร้า
4. การทำงานบางอย่างที่กำหนดให้

รวิวรรณ อังคนุรักษ์พันธุ์ (2533 : 17) กล่าวถึงการวัดเจตคติว่า

สามารถวัดจาก

1. การสังเกต (Observation)
2. การสัมภาษณ์ (Interview)
3. ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire)
4. การรายงานตนเอง (Self - Report)
5. ใช้โปรเจกทีฟเทคนิค (Projective Technique)
6. ใช้สังคมมิติ (Sociometry)

ในปัจจุบันนักการศึกษาและนักจิตวิทยาใช้แบบทดสอบเจตคติ ซึ่งแบบทดสอบ

ประเภทนี้ วัดเกี่ยวกับความรู้สึกต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด กำหนดตัวเลขแทนความรู้สึกโดยอาศัย กฎเกณฑ์ และเมื่อได้เครื่องมือวัดเจตคติแล้ว จึงนำไปวัดบุคคลเพื่อแปลความหมาย ตามกฎเกณฑ์ของเครื่องมือนั้น วิธีที่นิยมใช้มีอยู่หลายวิธี ดังที่ ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2536 : 152 - 162) เสนอแนวทางไว้ดังนี้

1. วิธีของเทอร์สตัน (Thurstone's Method) วิธีนี้บางทีก็เรียกว่า Priori approach หรือ Method of equal- appearing intervals วิธีนี้หาค่าของแต่ละมาตรา (Scale) ของข้อความทางเจตคติก่อนนำไปรวมกับข้อมูลที่วิจัย จึงเรียกวิธีการนี้ว่า Priori Approach เป็นผลงานของ Thurstone และ Chave แห่งมหาวิทยาลัยชิคาโกได้ร่วมกันสร้าง โดยสร้างเป็นเอกสารรายงานการค้นคว้า และกำหนดคุณลักษณะคนมีมากที่สุดถึงน้อยสุดให้ระยะห่างเท่า ๆ กัน โดยกำหนดไว้ 11 ช่อง ในระยะเริ่มแรกสร้างมาตราวัดเจตคติที่มีต่อศาสนา ปัจจุบันเครื่องมือประเภทนี้เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาเจตคติต่อสิ่งต่าง ๆ โดยมีวิธีสร้างดังต่อไปนี้

1.1 รวบรวมข้อความต่าง ๆ ที่ต้องการวัดเจตคติให้มาก โดยให้ครอบคลุมเรื่องที่ต้องการวัด ยิ่งได้มากยิ่งดี

1.2 นำข้อความที่รวบรวมมาให้ผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้นเรียกว่าผู้พิจารณาตัดสิน (Judge) เป็นผู้พิจารณาก่อน ให้ผู้พิจารณาตัดสินช่วยว่าอยู่ในมาตราใดระหว่าง 1 ถึง 11 เริ่มจากไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ไปจนถึงเห็นด้วยอย่างยิ่ง

1.3 ผู้พิจารณาตัดสินเป็นบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญเรื่องนั้นโดยเฉพาะหรือเป็นนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชานั้นก็ได้ ใช้ผู้ตัดสินประมาณ 50 คน

1.4 กำหนดค่า Scale เมื่อได้ข้อความมาแล้ว แต่ละข้อนำมาหาค่าทางสถิติ คือมัธยฐาน (Median) และพิสัยควอร์ไทล์ (Quartile range)

1.5 เลือกข้อความขึ้นสุดท้าย ใช้ข้อที่ได้ เทอร์สตันใช้ 20 ข้อ ส่วน เพอร์กูสันใช้ 20, 26, 52 และ 78 ข้อ แล้วแต่ละจะกำหนด

2. วิธีของลิเคิร์ท

วิธีนี้กำหนดมาตราเป็น 5 ขั้น แต่ละขั้นจะกำหนดค่าไว้หลังจากไปรวบรวมข้อมูลในการวิจัยมาแล้วจึงมีชื่อเรียกว่า Posteriori Approach มีหลักและวิธีการดังนี้

1. ตั้งจุดมุ่งหมายว่าต้องการศึกษาเจตคติของใครที่มีต่อสิ่งใด
 2. ให้ความหมายของเจตคติที่ศึกษาให้แจ่มชัด เพื่อทราบว่าเป็น Psychological object นั้นประกอบด้วยคุณลักษณะใด
 3. สร้างข้อความให้ครอบคลุมลักษณะสำคัญ ๆ ของเรื่องที่ศึกษาให้ครบทุกแง่มุม และเป็นทั้งข้อความไปในทางบวกและทางลบที่มากพอนำไปวิเคราะห์
 4. นำข้อความที่สร้างขึ้นมาให้ผู้เชี่ยวชาญเรื่องนั้น ๆ ตรวจสอบโดยพิจารณา ด้านคุณลักษณะ และความเหมาะสมของภาษา ตลอดจนการตอบกับข้อความว่าสอดคล้องกันเพียงใด
 5. ทำการทดลองขึ้นต้นก่อนนำไปใช้จริง โดยนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวนหนึ่ง เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของภาษาที่ใช้อีกครั้ง และตรวจสอบคุณภาพในด้านความเที่ยงตรง ค่าอำนาจจำแนก และความเชื่อมั่นแบบทดสอบวัดเจตคติ
 6. กำหนดการให้คะแนนของการตอบของแต่ละตัวเลือกโดยทั่วไป กำหนดคะแนนเป็น 5 4 3 2 1 (หรือ 4 3 2 1 0) สำหรับข้อความทางบวกและ 1 2 3 4 5 (หรือ 0 1 2 3 4 5) สำหรับข้อความทางลบ ซึ่งการกำหนดแบบนี้เรียกว่า Arbitrary Weighting method
- ส่วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2536 : 156 – 158) ได้กล่าวถึงวิธีของลิเคิร์ท (Likert) ว่าวิธีนี้กำหนดมาตราเป็น 5 ชั้น แต่ละชั้นจะกำหนดค่าไว้หลังจากไปรวมข้อมูลในการวิจัยมาแล้ว จึงมีชื่อว่า Posteriori approach
- การสร้างมาตราวัดเจตคติตามวิธีลิเคิร์ทมีหลักการดังนี้
1. ข้อความต้องครอบคลุมช่วงเจตคติทั้งหมด
 2. การตอบแต่ละข้อความบอกถึงเจตคติที่มีอยู่
 3. จุดที่ตอบนั้น อาจกำหนดได้จากจำนวนเปอร์เซ็นต์ของกลุ่มตัวอย่างที่เคยตอบนั้นมาก่อน

4. เจตคติของแต่ละคน กำหนดได้จากการรวบรวมคำตอบ จากข้อความต่าง ๆ ในมาตราวัดนั้นออกมาเป็นรูปคะแนนเฉลี่ย

วิธีสร้างแบบทดสอบวัดเจตคติ

1. รวบรวมข้อความ ซึ่งอาจเขียนขึ้นมาเองหรือนำมาจากผู้อื่น เป็นข้อความที่คนมีเจตคติต่างกัน จะตอบแตกต่างกันทันที เป็นข้อความที่ไม่เป็นความจริง ภาษาที่ใช้ไม่มีความหมายกำกวม
2. ตรวจสอบข้อความ โดยพิจารณาว่า สอดคล้องกับการตอบอย่างไร
3. ทดลองขึ้นต้น เพื่อการปรับปรุงแก้ไข
4. กำหนดน้ำหนักการให้คะแนน เป็นการกำหนดตัวเลขเลือกใดในแต่ละข้อความใด ควรให้น้ำหนักคะแนนเท่าไร ใช้การกำหนดค่าตัวเลขกับความรู้สึกแต่ละระดับ ถ้ารู้สึกระดับสูงให้ตัวเลขสูง โดยมักกำหนดเป็นตัวเลข 1 2 3 4 5 โดยเห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้น้ำหนัก 5 เห็นด้วยน้ำหนัก 4 ไม่แน่ใจให้น้ำหนัก 3 ไม่เห็นด้วยให้ 2 และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งให้ 1 หรือให้เกิน 4 3 2 1 0 ก็เหมือนกัน วิธีกำหนดตัวเลขแบบนี้เรียกว่า Arbitrary Weighting Method

3.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติ

งานวิจัยในประเทศ

เบลลโซ (Bledsoe. 1971 : 121 - 122) ได้ทดลองศึกษาทัศนคติต่อการสอนของครูพบว่า นักเรียนมีความสามารถต่างกันมีทัศนคติทางการเรียนต่างกันคือกลุ่มที่มีความสามารถทางการเรียนสูงมีทัศนคติสูงกว่ากลุ่มที่มีความสามารถทางการเรียนต่ำ

คราเชน (Krashen. 1981 : 23) ได้ทำการศึกษาวิจัยพบว่า วิธีสอนที่ดีจะส่งผลให้นักเรียนมีความสุข สนุกสนาน ตั้งใจเรียน ชอบผู้สอนและใช้ความพยายามในการเรียนมากยิ่งขึ้น

คอยโว (Koivo. 1983 : 2624 - A) ศึกษาความสัมพันธ์และทัศนคติทางการเรียน ผลปรากฏว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีทัศนคติต่อการสอนดีกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิลเลียม (William. 1970 : 232 - 237) พบว่า นักเรียนที่มีทัศนคติที่ดีต่อการสอนของครู จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่มีเจตคติที่ไม่ดีต่อการสอนของครู

และในปี 1985 กัสตาฟสัน (Gustafson. 1985 : 146) วิจัยเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเจตคติ และความสามารถทางสมองต่อวิชาคอมพิวเตอร์ สรุปผลได้ดังนี้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับความสามารถทางสมองสูงกว่านักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาคอมพิวเตอร์

งานวิจัยในประเทศ

หะซันน่า พงศ์ยี่หล้า (2530 : 49) วิจัยเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติของวิชาภาษาไทย โดยใช้สถานการณ์จำลองกับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและเจตคติของนักเรียนทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน เช่นเดียวกับงานวิจัยของ คีนสนีย์ ประภาณนท์ (2532 : 75) พบว่า เจตคติต่อวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนจากการสอนตามหลักการเรียนเพื่อรู้แจ้งกับกลุ่มนักเรียนที่เรียนด้วยการสอนตามคู่มือครูไม่แตกต่างกัน และอรุณศรี แสงแก้ว (2530 : 83) ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความสามารถในการอ่านและเจตคติต่อการอ่านของนักเรียนที่สอนโดยการสอนใช้แบบฝึกอ่านที่ใช้คำถามระดับต่าง ๆ พบว่า ความสามารถทางการเรียนของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม แต่เจตคติทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน และขจรศรี ขาดิกานนท์ (2532 : 80 - 87) ศึกษาวิจัยในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการสอนวิชาภาษาไทยที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดมินิคอร์สกับคู่มือครูของกรมวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า เจตคติของนักเรียนทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน แต่เจตคติของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีการพัฒนาการสูงขึ้นและเจตคติต่อการสอนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

รัชนีศิริ สิทธิโชค (2531 : บทคัดย่อ) วิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่าง เจตคติต่อวิชาภาษาไทยกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย โดยใช้เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบวัดเจตคติต่อวิชาภาษาไทย แบบทดสอบวิชาหลักภาษาไทย แบบทดสอบวิชาการใช้ ภาษาไทยและแบบทดสอบวิชาประวัติศาสตร์และวรรณกรรมไทย ผลการวิจัยสรุปได้ว่า นักศึกษา วิทยาลัยพลศึกษามีเจตคติต่อวิชาภาษาไทยทางบวก และเจตคติต่อวิชาภาษาไทยกับผลสัมฤทธิ์มี ความสัมพันธ์กัน

รัตนา ถินขาว (2533 : 28) วิจัยเพื่อศึกษาพฤติกรรมการสอนวิชาภาษาไทย และ เจตคติของครูผู้สอนต่อการนิเทศการสอนที่ได้รับการนิเทศภายในแบบคลีนิกและการนิเทศ แบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการสอนและเจตคติต่อการนิเทศของครูผู้สอน ซึ่งได้รับ การนิเทศภายในแบบคลีนิกเพิ่มขึ้นหลังได้รับการนิเทศ แต่พฤติกรรมการสอนและเจตคติต่อการ นิเทศของครูผู้สอน ซึ่งได้รับการนิเทศแบบปกติก่อนและหลังการนิเทศไม่แตกต่างกัน พฤติกรรม การสอนของครูที่ได้รับการนิเทศแบบคลีนิกกับครูที่ได้รับการนิเทศแบบปกติ หลังได้รับการนิเทศ แต่ละวิธีไม่แตกต่างกัน

ในงานวิจัยของ จารณีย์ ปิ่นทองน้อย (2536 : 88) พบว่า เจตคติต่อการอ่าน ภาษาไทยของนักเรียนเรียนโดยการสอนอ่านแบบขึ้นๆกับการสอนตามคู่มือครูไม่แตกต่างกัน ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิศมัย ชุ่มจิตร (2536 : 80) ที่พบว่า เจตคติต่อการอ่านของ นักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนอ่าน เอส เอส อาร์ (SSR) กับการสอนตามคู่มือครูไม่แตกต่างกัน และยังพบว่าเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยของนักเรียนโดยวิธีการสอนตนแบบ เอส เอส อาร์ (SSR) ก่อนการทดลองและหลังการทดลองไม่แตกต่างกัน ซึ่งงานวิจัยทั้งสองเรื่องได้ให้ ข้อเสนอแนะว่า เวลาที่ใช้สอนจำนวน 16 คาบ ไม่สามารถพัฒนาเจตคติได้เพราะการพัฒนา เจตคติ ต้องอาศัยเวลาเป็นสำคัญ ถ้าขยายเวลาการพัฒนาเจตคติของนักเรียนก็จะดีขึ้น

สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ความสามารถในการสื่อสารวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรียนโดยวิธีสอนที่เข้าพบาทสมมุติกับวิธีสอนตามคู่มือครูแตกต่างกัน
2. เจตคติต่อวิธีสอนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรียนโดยวิธีสอนที่เข้าพบาทสมมุติกับวิธีสอนตามคู่มือครูแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้า ตามหัวข้อต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนปากเกร็ด อำเภอบางเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2538 จำนวน 13 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งสิ้น 720 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนปากเกร็ด อำเภอบางเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2538 จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 30 คน รวม 60 คน ได้จากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ดังนี้

2.1 สุ่มห้องเรียนด้วยวิธีจับฉลากเป็นกลุ่มตัวอย่าง 2 ห้องเรียน จากจำนวน 13 ห้องเรียน นำนักเรียนทั้ง 2 ห้องมาทดลอง

2.2 จับฉลาก นักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 30 คน โดยกลุ่มทดลองดำเนินการวิธีสอนโดยใช้บทบาทสมมติ กลุ่มควบคุมดำเนินการสอนโดยใช้วิธีสอนตามคู่มือครู

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น

1.1 วิธีสอนที่ใช้บทบาทสมมติ

1.2 วิธีสอนตามคู่มือครู

2. ตัวแปรตาม

2.1 ความสามารถในการสื่อสารวิชาภาษาไทย

2.2 เจตคติต่อวิธีสอน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. แผนการสอนวิชาภาษาไทย ท 101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 มีดังนี้
 - 1.1 แผนการสอนของกลุ่มทดลอง ซึ่งเรียนโดยวิธีสอนโดยใช้บทบาทสมมติ
 - 1.2 แผนการสอนตามคู่มือครู ซึ่งเรียนโดยวิธีสอนตามคู่มือครูของ
2. แบบทดสอบวัดความสามารถในการสื่อสารวิชาภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น แบบทดสอบนี้ผู้วิจัยได้ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและหาคุณภาพเครื่องมือแล้ว
3. แบบสอบถามเจตคติต่อวิธีสอนวิชาภาษาไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและหาคุณภาพเครื่องมือแล้ว

การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. การสร้างแผนการสอนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
 - เป็นแผนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้
 - 1.1 ศึกษาหลักสูตรและจุดประสงค์การเรียนรู้ วิชาภาษาไทย (ท 101) ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533)
 - 1.2 ศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย (ท 101) เพื่อกำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1.3 กำหนดเนื้อหาที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ จากหนังสือเรียนวิชาภาษาไทย ชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1 วารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ โดยใช้เนื้อเรื่องเหมือนกันทั้ง กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แล้วนำไปคัดเลือกอีกครั้งกับอาจารย์ผู้ควบคุมปริญญาโทและครูผู้สอนภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อีก 3 คน ซึ่งต้องพิจารณาให้เหมาะสมกับเนื้อหาและ จุดประสงค์การเรียนรู้

1.4 การสร้างแผนการสอนของกลุ่มทดลองโดยใช้บทบาทสมมุติ มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1.4.1 ขั้นเตรียมการ

1.4.1.1 กำหนดสถานการณ์และบทบาทสมมุติ

1.4.1.2 แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 – 7 คน

1.4.2 ขั้นแสดง

1.4.2.1 อุ่นเครื่อง

1.4.2.2 เลือกผู้แสดง ผู้สังเกตการณ์และผู้ชม

1.4.2.3 เตรียมพร้อมก่อนการแสดง

1.4.2.4 แสดง

1.4.2.5 ตัดบท

1.4.3 ขั้นอภิปรายวิเคราะห์และสรุปผล

1.4.4 ขั้นแสดงเพิ่มและแลกเปลี่ยนประสบการณ์

1.5 การสร้างแผนการสอนกลุ่มควบคุม โดยใช้วิธีสอนตามคู่มือครู โดยยึด หนังสือหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) หนังสือคู่มือครู วิชาภาษาไทย ท 101 ของกรมวิชาการเป็นหลักโดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1.5.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1.5.1.1 แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้

1.5.1.2 สร้างความสนใจ

1.5.2 ขึ้นสอน

1.5.3 ขึ้นสรุป

1.5.4 ขึ้นประเมินผล

1.6 นำแผนการสอนที่สร้างแล้วทั้งสอง 2 กลุ่มไปให้ผู้เชี่ยวชาญการสอน วิชาภาษาไทย จำนวน 3 คน ตรวจสอบวิชาสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และเนื้อหา หรือไม่แล้วนำกลับมาปรับปรุง

1.7 นำแผนที่ได้ปรับปรุงในข้อ 1.6 ไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 โรงเรียนปากเกร็ด ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาข้อบกพร่องและความเหมาะสมของ เวลา และนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้สอนจริง มีลำดับขั้นดังต่อไปนี้

1.7.1 ทดลองกับนักเรียนจำนวน 10 คน ขณะทดลองผู้วิจัยสังเกต พฤติกรรมและบันทึกปัญหาที่เกิดขึ้น จับเวลาขณะทดลอง เมื่อสิ้นสุดการทดลอง นำแผนการสอน มาปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ ในด้านคำศัพท์ สำนวนภาษาและกิจกรรมการสอน เพื่อให้ เหมาะสม

1.7.2 นำแผนการสอนที่ปรับปรุงแล้วในข้อ 1.7.1 ทดลองกับ นักเรียนจำนวน 15 คน เพื่อหาข้อบกพร่อง แล้วนำมาปรับปรุงอีกครั้ง

1.7.3 ทดลองภาคสนาม นำแผนการสอนที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วในข้อ 1.7.2 ทดลองกับนักเรียนจำนวน 30 คน เพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ก่อนนำไปใช้ ทดลองสอนจริงในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

2. การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการสื่อสารวิชาภาษาไทยและการหา คุณภาพของแบบทดสอบ

แบบทดสอบวัดความสามารถในการสื่อสารวิชาภาษาไทย สร้างขึ้นตาม จุดประสงค์การเรียนรู้วิชาภาษาไทย (ท 101) มีลำดับขั้นดังต่อไปนี้

2.1 ศึกษาวิธีสร้างแบบทดสอบ วิธีวิเคราะห์ข้อสอบจากหนังสือเทคนิค

การเขียนข้อสอบของชวาล แพรัตกุล (2520 : 1 – 107) และหนังสือการเขียนข้อสอบ
วิชาภาษาไทยของ จันทิมา พรหมระติกุล (2529 : 1 – 176) เพื่อสร้างแบบทดสอบวัด
ความสามารถในการสื่อสารวิชาภาษาไทยเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 100 ข้อ

2.2 นำแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านวัดผลวิชา

ภาษาไทย ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์จันทิมา พรหมระติกุล และผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษาไทย
ได้แก่ อาจารย์พิศศรี กมลเวช ตรวจสอบเพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content
Validity)

ตัวอย่างแบบทดสอบวัดความสามารถในการสื่อสารวิชาภาษาไทย

คำสั่ง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย (X) กากบาท ลงบนตัวอักษรตรงกับคำตอบที่
ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

คำชี้แจง อ่านข้อความแล้วตอบคำถาม ข้อ 1. 2

ปกติเขาทำงานเป็นยามรักษาความปลอดภัยของบริษัทแห่งหนึ่ง ตอนเช้าก่อนไปทำงาน
เขาวิ่งไปส่งหนังสือพิมพ์ วันหยุดก็รับจ้างตัดหญ้าตามบ้าน งานอดิเรกของเขาคือรับซ่อมเครื่องใช้
ไฟฟ้าทั่วไป รวมความว่า เขาเป็นคนไม่เลือกงาน ขอเพียงแค่เป็นงานที่บริสุทธิ์เท่านั้น

1. ใจความสำคัญของข้อความคืออะไร

- ก. งานอดิเรกของเขาคือรับซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้าทั่วไป
- ข. ตอนเช้าก่อนไปทำงานเขาจะต้องรีบไปส่งหนังสือพิมพ์
- ค. เขาเป็นคนไม่เลือกงาน ขอเป็นเพียงงานที่บริสุทธิ์เท่านั้น
- ง. ปกติเขาทำงานเป็นยามรักษาความปลอดภัยของบริษัทแห่งหนึ่ง

2. ผู้เขียนข้อความนี้มีความรู้สึกอย่างไร

- ก. ยินดี
- ข. ชื่นชม
- ค. เห็นใจ
- ง. บลั่มใจ

2.3 นำแบบทดสอบที่ได้รับการตรวจสอบ มาปรับปรุงแก้ไข เมื่อปรับปรุงแก้ไข แล้วนำแบบทดสอบกับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนปากเกร็ด อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี ที่ไม่เข้ากลุ่มทดลอง จำนวน 200 คน

2.4 นำผลการทดสอบของนักเรียนมาตรวจให้คะแนนเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ โดยข้อที่ตอบถูกให้ 1 คะแนน ข้อที่ตอบผิด ไม่ตอบหรือตอบมากกว่า 1 ตัวเลือกในแต่ละคำถามให้ 0 และนำผลคะแนนแต่ละข้อมาหาค่าอำนาจจำแนก (r) ค่าความยากง่าย (P) โดยใช้เทคนิค 27% และตารางสำเร็จรูปของ จุง เตร์ ฟาน (1952 : 16 - 32) โดยจะใช้ข้อสอบที่มีความยากง่ายอยู่ระหว่าง .23 - .68 และค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .20 - .74 เลือกไว้จำนวน 40 ข้อ

2.5 นำแบบทดสอบที่เลือกไว้ จำนวน 40 ข้อ ไปทดสอบนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 โรงเรียนปากเกร็ด อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี จำนวน 60 คน ซึ่งไม่เข้ากลุ่มตัวอย่าง แล้วนำผลการตรวจให้คะแนนมาหาความเชื่อมั่น โดยใช้สูตร KR 20 (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2536 : 168) มีค่าความเชื่อมั่น .90

3. การสร้างแบบสอบถามเจตคติต่อวิธีสอนภาษาไทยและหาคุณภาพของแบบสอบถาม เจตคติ

แบบสอบถามเจตคติต่อวิธีสอนวิชาภาษาไทย มีลักษณะเป็นมาตราส่วน ประเมินค่า 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อ ผู้วิจัยดำเนินการสร้าง โดยมีลำดับขั้นดังต่อไปนี้

1. ศึกษาวิธีสร้างแบบสอบถามเจตคติตามหลักการวัดเจตคติเบื้องต้นของ รวีวรรณ อังคนุรักษ์พันธ์ (2533 : 83 - 99) และหนังสือทัศนคติ การวัดการเปลี่ยนแปลง และพฤติกรรมของ ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526 : 1 - 6, 45 - 52)

2. สร้างแบบการสอบถามเจตคติต่อวิธีสอน เป็นมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ของลิเคิร์ท (Likert) จำนวน 30 ข้อ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
0 การสอนโดยใช้บทบาทสมมุติ ทำให้นักเรียนกล้าพูดกล้า แสดงออก					
0 การสอนโดยใช้บทบาทสมมุติ ทำให้นักเรียนไม่มีเหตุผล					

3. นำแบบสอบถามเจตคติต่อวิธีสอนวิชาภาษาไทยไปหาคุณภาพ โดยการทดลองใช้
กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนปากเกร็ด อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี ที่ไม่ใช่
กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน และตรวจให้คะแนนโดยมีเกณฑ์ดังนี้

ข้อที่แสดงเจตคติทางบวก (Positive) ให้คะแนนดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่งให้	5	คะแนน
เห็นด้วย ให้	4	คะแนน
ไม่แน่ใจ ให้	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย ให้	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้	1	คะแนน

ข้อที่แสดงเจตคติทางลบ (Negative) ให้คะแนนดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	1	คะแนน
เห็นด้วย	ให้	2	คะแนน
ไม่แน่ใจ	ให้	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้	4	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	5	คะแนน

4. นำผลคะแนน จากการตรวจแบบสอบถาม มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของ ข้อความรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25% แบ่งเป็นกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ แล้วคัดเลือกข้อความที่มี ค่าอำนาจจำแนกสูงคือค่า t ตั้งแต่ 2.00 - 5.00 จำนวน 20 ข้อ

5. นำแบบสอบถามเจตคติต่อวิธีสอนวิชาภาษาไทยที่เลือกไว้ 20 ข้อ มาหาความ เชื่อมั่นโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 170 - 172) ได้ค่า ความเชื่อมั่น .88

4. การดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ผู้วิจัยใช้แบบแผนการวิจัย Randomized Control Group Pretest-Posttest Design ของ ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2536 : 216) ดังนี้

แบบแผนการทดลอง

กลุ่มทดลอง	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
ER	T_1	X	T_2
CR	T_1	- X	T_2

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการวิจัย

X	แทน วิธีสอนตามคู่มือครู
X	แทน วิธีสอนที่เข้าบทบาทสมมติ
ER	แทน กลุ่มทดลอง
CR	แทน กลุ่มควบคุม
T ₁	แทน การสอบก่อนเรียน
T ₂	แทน การสอบหลังการเรียน
R	แทน การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ทดสอบก่อนการเรียน (Pretest) ทั้งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการสื่อสารวิชาภาษาไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และแบบสอบถามเจตคติต่อวิธีสอนวิชาภาษาไทย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและหาคุณภาพ
2. ดำเนินการทดลอง โดยผู้วิจัยทำการสอนกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองด้วยตนเอง ใช้เนื้อหาเดียวกันทดลองเป็นเวลา 6 สัปดาห์ คาบละ 50 นาที จำนวน 24 สัปดาห์ กลุ่มควบคุมผู้วิจัยสอนโดยใช้วิธีสอนตามคู่มือครู กลุ่มทดลองผู้วิจัยสอนโดยใช้วิธีสอนที่เข้าบทบาทสมมติ
3. ทดสอบหลังการทดลอง (Posttest) ด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถในการสื่อสารวิชาภาษาไทยและแบบสอบถามเจตคติต่อวิธีสอนวิชาภาษาไทย ฉบับเดียวกับการทดสอบก่อนเรียน
4. ตรวจสอบผลการสอบแล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์และนำไปอภิปรายผล

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารวิชาภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ใช้ t-test แบบ Independent

2. เปรียบเทียบเจตคติต่อวิธีสอนวิชาภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ใช้ t-test แบบ Independent

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 หาค่าคะแนนเฉลี่ยคำนวณจากสูตร ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2536 : 59)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ X แทน คะแนนเฉลี่ย

X แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่ม

1.2 หาค่าความแปรปรวนของคะแนน คำนวณจากสูตร ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2536 : 63)

$$s^2 = \frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N - 1)}$$

เมื่อ s^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนน
 ΣX แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 ΣX^2 แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
 N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่ม

2. สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

2.1 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความสามารถในการสื่อสารวิชา

ภาษาไทย คำนวณจากสูตร KR-20 ของ Kuder Richardson 20 (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 168)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{s^2} \right]$$

เมื่อ r_{tt} แทน ความเชื่อมั่นของเครื่องมือ
 n แทน จำนวนข้อของเครื่องมือ
 p แทน สัดส่วนของผู้ทำในข้อหนึ่ง ๆ = $\frac{\text{จำนวนคนที่ทำถูก}}{\text{จำนวนคนทั้งหมด}}$
 q แทน สัดส่วนของผู้ทำผิดในข้อหนึ่ง ๆ หรือ $1 - p$
 s^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนของเครื่องมือฉบับนั้น

2.2 หาค่าอำนาจจำแนกความยากง่ายของแบบทดสอบวัดความสามารถ

วิชาภาษาไทย ใช้หลักตัดกลุ่ม 27% แบ่งเป็นกลุ่มสูง กลุ่มต่ำ หาค่า P_H และ P_L โดยใช้ตาราง ฟาน (Fan. 1952 : 16 - 32)

2.3 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเจตคติต่อวิธีสอนภาษาไทย โดยวิธี

การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) จากสูตร ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2536 : 170 - 172)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[\frac{\sum s_i^2}{s_t^2} - 1 \right]$$

- เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
 n แทน จำนวนข้อของเครื่องมือ
 s_i^2 แทน ความแปรปรวนเป็นรายข้อ
 s_t^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

2.4 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเจตคติต่อวิธีสอนภาษาไทย ใช้วิธีการแจกแจงแบบที่ t (t-distribution) แบ่งกลุ่มคะแนนสูง 25% และกลุ่มคะแนนต่ำ 25% โดยใช้สูตร ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2536 : 185)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{s_H^2}{n_H} + \frac{s_L^2}{n_L}}}$$

- เมื่อ t แทน ค่าอำนาจจำแนกของข้อทดสอบ
 $\bar{X}_H$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง
 $\bar{X}_L$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ
 s_H^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มสูง
 s_L^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มต่ำ
 n_H แทน จำนวนนักเรียนของกลุ่มสูง
 n_L แทน จำนวนนักเรียนของกลุ่มต่ำ

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน

3.1 เปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารวิชาภาษาไทยและเจตคติต่อวิธีสอนวิชาภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม คำนวณโดยใช้ t-test แบบ Independent ในรูป Difference Score Scott (1966 : 246) มีสูตรดังนี้

$$t = \frac{MD_1 - MD_2}{S(MD_1 - MD_2)}$$

$$\text{ซึ่ง } S(MD_1 - MD_2) = \frac{S^2_{D_1}}{n_1} + \frac{S^2_{D_2}}{n_2}$$

$$\text{เมื่อ } S^2_D = \frac{(D_1 - MD_1)^2 + (D_2 - MD_2)^2}{n_1 + n_2 - 2}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ t แทน ค่าที่ใช้ในการพิจารณาใน t-Distribution

MD₁ แทน คะแนนเฉลี่ยของผลต่างของคะแนนสอบก่อนและหลังการทดลอง
ของทุกคนในกลุ่มทดลอง

MD₂ แทน คะแนนเฉลี่ยของผลต่างของคะแนนสอบก่อนและหลังการทดลอง
ของทุกคนในกลุ่มควบคุม

S(MD₁ - MD₂) แทน คะแนนความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของผลต่างของค่าเฉลี่ย
ระหว่าง MD₁ และ MD₂

S_D² แทน ความแปรปรวนของผลต่างระหว่างการทดสอบหลังการเรียน
และก่อนการเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

$s^2_{D_1}$	แทน ความแปรปรวนของคะแนนความแตกต่างระหว่าง การทดสอบหลังการ เรียนกับก่อนการ เรียนของกลุ่มทดลอง
$s^2_{D_2}$	แทน ความแปรปรวนของคะแนนความแตกต่างระหว่างการทดสอบ หลังการ เรียนกับก่อนการ เรียนของกลุ่มควบคุม
n_1	แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มทดลอง
n_2	แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มควบคุม

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ดังนี้

N แทน จำนวนนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

M_D แทน ค่าเฉลี่ยความแตกต่างของคะแนนระหว่างหลังการทดสอบกับ
ก่อนการทดสอบ

S^2 แทน ความแตกต่างของคะแนนความแปรปรวนหลังการทดลอง
กับก่อนการทดลอง

t แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน t-distribution

df แทน ค่าระดับชั้นของความเป็นอิสระ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล เสนอตามลำดับจุดมุ่งหมายดังนี้

1. เปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียน
โดยวิธีสอนที่ใช้บทบาทสมมุติกับกับวิธีสอนตามคู่มือครู

2. เปรียบเทียบเจตคติต่อวิธีสอนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ที่เรียนโดยวิธีสอนที่ใช้บทบาทสมมุติกับวิธีสอนตามคู่มือครู

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารวิชาภาษาไทย ระหว่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยวิธีสอนที่จับบทบาทสมมุติกับนักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนตามคู่มือครู

จากสมมุติฐานว่า ความสามารถในการสื่อสารวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยวิธีสอนที่จับบทบาทสมมุติกับวิธีสอนตามคู่มือครูแตกต่างกัน ผลการทดลองพบว่าความสามารถในการสื่อสารวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยวิธีสอนที่จับบทบาทสมมุติสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนตามคู่มือครู ดังปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 1

ตาราง 1 เปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารวิชาภาษาไทย ระหว่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยวิธีสอนที่จับบทบาทสมมุติกับนักเรียนที่เรียนโดยวิธีการสอนตามคู่มือครู

กลุ่มตัวอย่าง	N	MD	S ²	t
กลุ่มทดลอง	30	4.0667	2.876	2.43 *
กลุ่มควบคุม	30	2.3000	2.744	

$$* t_{.05} (df, 58) = 1.96$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 1 พบว่า ความสามารถทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยวิธีสอนที่จับบทบาทสมมุติกับนักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนตามคู่มือครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. เปรียบเทียบเจตคติต่อวิธีสอนวิชาภาษาไทยระหว่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยวิธีสอนที่ซับซ้อนพหุสมมุติกับนักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนตามคู่มือครู จากสมมุติฐานว่า เจตคติต่อวิธีสอนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยวิธีสอนที่ซับซ้อนพหุสมมุติกับวิธีสอนตามคู่มือครูระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมแตกต่างกัน ผลการทดลองพบว่าเจตคติต่อวิธีสอนที่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรียนโดยวิธีสอนที่ซับซ้อนพหุสมมุติไม่สูงกว่าเจตคติของนักเรียนเรียนโดยวิธีสอนตามคู่มือครู ดังปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูลใน ตาราง 2

ตาราง 2 เปรียบเทียบเจตคติต่อวิธีสอนวิชาภาษาไทยระหว่างนักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนที่ซับซ้อนพหุสมมุติกับนักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนตามคู่มือครู

กลุ่มตัวอย่าง	N	MD	S ²	t
กลุ่มทดลอง	30	11.7333	9.791	1.75
กลุ่มควบคุม	30	7.9667	6.526	

$$t_{.05} (df, 58) = 1.96$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 2 พบว่า เจตคติต่อวิธีสอนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยวิธีสอนที่ซับซ้อนพหุสมมุติกับนักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนตามคู่มือครูไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการเปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารและ เจตคติต่อวิธีสอน วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยวิธีสอนที่เข้าบทบาทสมมุติกับวิธีสอน ตามคู่มือครู

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารวิชาภาษาไทยของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยวิธีสอนที่เข้าบทบาทสมมุติกับวิธีสอนตามคู่มือครู
2. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อวิธีสอนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 ที่เรียนโดยวิธีสอนที่เข้าบทบาทสมมุติกับวิธีสอนตามคู่มือครู

สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ความสามารถในการสื่อสารวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยวิธีสอนที่เข้าบทบาทสมมุติกับวิธีสอนตามคู่มือครู แตกต่างกัน
2. เจตคติต่อวิธีสอนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดย วิธีสอนที่เข้าบทบาทสมมุติกับวิธีสอนตามคู่มือครู แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนปากเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2538 จำนวน 13 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งสิ้น 720 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

โรงเรียนปากเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2538

จำนวน 2 ห้องเรียน จำนวน 60 คน ซึ่งได้มาด้วยวิธีการดังนี้

2.1 สุ่มห้องเรียนด้วยวิธีจับสลากเป็นกลุ่มตัวอย่าง 2 ห้องเรียน จาก

จำนวนประชากร 13 ห้องเรียน

2.2 สุ่มห้องเรียนจากกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีจับสลากเป็นกลุ่มทดลองสอนโดย

วิธีสอนที่ใช้บทบาทสมมุติ 1 ห้องเรียน เป็นกลุ่มควบคุมสอนโดยใช้วิธีสอนตามคู่มือครู 1 ห้องเรียน

จำนวนนักเรียน ห้องเรียนละ 30 คน รวม 60 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

1. แผนการสอน 2 แผนคือ แผนการสอนโดยวิธีสอนที่ใช้บทบาทสมมุติกับแผนการสอนโดยวิธีสอนตามคู่มือครู

2. แบบทดสอบวัดความสามารถในการสื่อสารวิชาภาษาไทย เป็นแบบทดสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ มีความเชื่อมั่น .90 ค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง .23 - .68 และค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง .20 - .74

3. แบบสอบถามเจตคติต่อวิธีสอน ที่นำมาหาคุณภาพแล้วมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก (t) โดยใช้เทคนิค 25% และใช้ t-distribution แต่ละข้อมีค่าอำนาจจำแนก (t) ระหว่าง 2.00 - 5.00 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา α (Alpha Coefficient) ของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่น .88

การดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองทั้งสองกลุ่มด้วยตนเองตามลำดับดังนี้

1. ทดสอบก่อนการทดลอง โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการสื่อสาร วิชาภาษาไทยและแบบสอบถามเจตคติต่อวิธีสอน ทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม โดยเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม
2. ดำเนินการสอนตามแผนการสอน โดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม โดยใช้เนื้อหาเดียวกัน ระยะเวลา 24 คาบเท่ากัน กลุ่มทดลองสอนโดยวิธีสอนที่ซับซ้อน สนุกสนานกลุ่มควบคุมสอนโดยใช้คู่มือครู
3. ทดสอบหลังการทดลอง เมื่อสิ้นสุดการทดลองได้ทดสอบกลุ่มตัวอย่างที่ 2 กลุ่ม โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการสื่อสารวิชาภาษาไทยและแบบสอบถามเจตคติต่อวิธีสอน ซึ่งเป็นชุดเดียวกับที่ทดสอบก่อนการทดลอง เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม
4. ตรวจสอบผลการสอบแล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารวิชาภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม โดยใช้ t-test แบบ Difference Score
2. เปรียบเทียบเจตคติต่อวิธีสอนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม โดยใช้ t-test แบบ Difference Score

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยวิธีสอนที่ำ้ช้บทบาทสมมุติกับวิธีสอนตามคู่มือครูมีความสามารถในการสื่อสารวิชาภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05
2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยวิธีสอนที่ำ้ช้บทบาทสมมุติกับวิธีสอนตามคู่มือครู มีเจตคติต่อวิธีสอน ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

1. การเปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารวิชาภาษาไทย ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการสื่อสารวิชาภาษาไทยของนักเรียน ที่เรียนโดยวิธีสอนที่ำ้ช้บทบาทสมมุติกับนักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนตามคู่มือครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนค่าเฉลี่ยของนักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนที่ำ้ช้บทบาทสมมุติสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

นั่นคือนักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนที่ำ้ช้บทบาทสมมุติมีคะแนนความสามารถในการสื่อสารวิชาภาษาไทยสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนตามคู่มือครู เพราะวิธีสอนที่ำ้ช้บทบาทสมมุติ นักเรียนเรียนจากปัญหาและสถานการณ์ที่ครูกำหนดให้ มีความใกล้เคียงกับสภาพการดำเนินชีวิตประจำวัน จึงทำให้นักเรียนเข้าใจปัญหาและสถานการณ์นั้น ๆ ได้เป็นอย่างดี และเมื่อได้ทดลองแสดง นักเรียนจึงเข้าใจบทเรียนและมีความสามารถในการสื่อสารวิชาภาษาไทยได้ดี นอกจากนี้วิธีสอนไปใช้ในชีวิตประจำวันโดยำ้ช้บทบาทสมมุติในการเรียนรู้ฝึกฝนตนเองำ้ให้ถูกต้องเหมาะสมกับการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี

และสามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข จากสาเหตุดังกล่าว เมื่อนักเรียนเข้าใจตนเองและเข้าใจปัญหาต่าง ๆ ที่พบขณะแสดงบทบาทสมมุติจึงทำให้นักเรียนตั้งใจเรียน เอาใจใส่การเรียน มีความมานะพยายามในการเรียน ทำให้นักเรียนมีความสามารถในการสื่อสารและทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น จากการสังเกตของผู้วิจัย ที่ทำการทดลองนักเรียนสองกลุ่มด้วยตนเอง พบว่า นักเรียนทั้งสองกลุ่มมีความแตกต่างอย่างชัดเจนในด้านพฤติกรรมการเรียน นักเรียนที่เรียนโดยใช้บทบาทสมมุติในระยะแรกพบว่า นักเรียนรู้สึกตื่นเต้นและประหม่ากลัว ที่จะออกมาแสดงและเมื่อแสดง ก็แสดงไม่เป็นไปตามจุดมุ่งหมายและเมื่อผู้วิจัยสร้างความมั่นใจให้นักเรียนและให้กำลังใจ จึงทำให้เมื่อนักเรียนมีความมั่นใจและเข้าใจในการแสดงบทบาทสมมุติมากขึ้น ทำให้ความกลัว ความประหม่าหมดไป ในด้านการแบ่งกลุ่มปฏิบัติงาน การอภิปราย และการแสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ระยะแรก ๆ นักเรียนยังสับสนปฏิบัติงานไม่เป็นระบบ แต่เมื่อเรียนไปได้ระยะหนึ่ง นักเรียนจึงเริ่มคุ้นเคยกับการปฏิบัติงานกลุ่ม การรับผิดชอบหน้าที่ จึงทำให้การดำเนินงานต่าง ๆ เป็นระบบขึ้น รู้จักหน้าที่ กล้าแสดงความคิดเห็น ยอมรับฟังเหตุผลของผู้อื่น และกล้าซักถามข้อสงสัยมากขึ้น ทั้งนี้ อาจจะเนื่องมาจากนักเรียนเกิดความคุ้นเคยและเข้าใจ การใช้บทบาทสมมุติมากขึ้น ส่วนกลุ่มควบคุมนั้น ระยะแรกนักเรียนสนุกสนานให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม ซึ่งอาจจะเป็นเหตุผลที่ว่า ผู้วิจัยใช้วิธีสอนหลายรูปแบบ เช่น โดยใช้อภิปราย โดยใช้กระบวนการกลุ่ม การแสดงละคร เกม เป็นต้น แต่ในระยะต่อมา ความกระตือรือร้นน้อยกว่ากลุ่มทดลอง ทั้งนี้อาจมีเหตุผลมาจากการใช้วิธีสอนหลายวิธี นักเรียนต้องปรับตัวกับวิธีสอนหลายวิธี จึงทำให้ความกระตือรือร้นของนักเรียนน้อยลง แต่วิธีสอนโดยใช้บทบาทสมมุติจะมีขั้นตอนที่เด่นชัดเหมาะสม ตั้งแต่ขั้นเตรียมการ ผู้วิจัยจะกำหนดจุดมุ่งหมาย ปัญหาและสถานการณ์ให้เหมาะสม ขึ้นแสดงเป็นขั้นที่สนับสนุนส่งเสริมให้นักเรียนแสดงออกโดยไม่ต้องกังวลว่า จะแสดงดีหรือไม่ดี เมื่อทดลองแสดงจนเป็นที่เข้าใจก็เปิดโอกาสให้นักเรียนอภิปราย ซักถามปัญหา แสดงความคิดเห็น และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ ในขั้นนี้ผู้วิจัยสังเกตว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้บทบาทสมมุติจะกล้าพูด กล้าแสดงความคิดเห็น ดีกว่ากลุ่มควบคุม ที่เรียนโดยวิธีสอนตามคู่มือครู ทั้งนี้

เพราะนักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรม เป็นผู้แสดง ผู้สังเกตการณ์ และผู้ชมก็มีบทบาทของตนเอง รู้จักหน้าที่ของตนเอง ใช้ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนตลอดเวลาที่เริ่มขั้นตอนวิธีสอนตั้งแต่ต้นจนจบ ส่งผลให้นักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนที่ใช้บทบาทสมมุติ มีความสามารถในการสื่อสารวิชาภาษาไทยได้ดีกว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนตามคู่มือครู ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิชัย วงศ์กิ้นันท์วัฒนา (2529 : 46) รจนา ชัยมีเขียว (2529 : 53 - 58) สมเดช อาริสวัสดิ์ (2530 : 80) ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนที่ใช้บทบาทสมมุติมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนตามคู่มือครู

2. การเปรียบเทียบเจตคติต่อวิธีสอนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนที่ใช้บทบาทสมมุติกับวิธีสอนตามคู่มือครู

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนที่ใช้บทบาทสมมุติกับนักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนตามคู่มือครู มีเจตคติต่อวิธีสอนวิชาภาษาไทยไม่แตกต่างกัน คือเจตคติต่อวิธีสอนของนักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนที่ใช้บทบาทสมมุติไม่สูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนตามคู่มือครู / ซึ่งจากผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณศรี แสงแก้ว (2530 : 83) ขจรศรี ขาดิกานนท์ (2532 : 80 - 87) พิศมัย ชุ่มจิตร (2536 : 83) และวรวิมล เกียนทอง (2537 : 79) ทั้งนี้เนื่องมาจากเหตุผลดังนี้

2.1 ในการสอนนักเรียนทั้งสองกลุ่ม ผู้วิจัยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม นักเรียนได้ใช้ความรู้ ความคิด ความสามารถในการแสดงออก จึงทำให้นักเรียนสนใจและมีเจตคติต่อวิธีสอน ทั้ง 2 วิธีไม่แตกต่างกัน

2.2 การพัฒนาเจตคติจำเป็นต้องขึ้นอยู่กับระยะเวลาที่เรียน หากระยะเวลาไม่มากพอ ก็ไม่สามารถทำให้เจตคติเปลี่ยนแปลงได้ ดังที่ ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526 : 176 - 177) กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงเจตคติใหม่ในบุคคลต้องอาศัยระยะเวลาเป็นสำคัญ

2.3 ผู้วิจัยให้ความสำคัญต่อวิธีสอนทั้ง 2 วิธีเท่ากัน โดยทั้งสองกลุ่มมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ มีการอภิปรายแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ จึงทำให้นักเรียนทั้งสองกลุ่มมีความพอใจและสนใจวิธีสอนไม่ต่างกัน จึงทำให้เจตคติของนักเรียนไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. วิธีสอนโดยใช้บทบาทสมมุติ ทำให้นักเรียนสามารถปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็น อย่่างดี และทำงานมีระบบแบบแผน จึงควรนำไปใช้ประกอบการสอนตามคู่มือครู
2. ทำให้นักเรียนกำหนดสถานการณ์หรือเรื่องราวต่าง ๆ ขึ้นเองบ้าง เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงบทบาทในการแก้ปัญหา ตามความรู้สึกรักใคร่ของตนเองตามสถานการณ์ที่ตนคิดขึ้นมา ซึ่งเป็นการพัฒนาความคิดหาเหตุผลและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
3. วิธีสอนโดยใช้บทบาทสมมุติ ทำให้นักเรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ อย่างมี วิจารณ์ญาญ โดยใช้ความรู้ความสามารถของตนเอง จึงควรนำไปใช้สอนกับนักเรียนในระดับ อื่น ๆ เพื่อฝึกฝนการคิดอย่างมีระบบ

4. ควรศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างวิธีสอนโดยใช้บทบาทสมมุติกับตัวแปรอื่น ๆ เพราะวิธีสอนโดยใช้บทบาทสมมุติทำให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน มีความรับผิดชอบในการทำงาน ความมีระเบียบวินัยและความมีมนุษยสัมพันธ์

5. ควรศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างวิธีสอนโดยใช้บทบาทสมมุติกับทักษะการใช้ภาษาด้านการฟัง การพูด การอ่านและการเขียนว่ามีความสัมพันธ์และสามารถพัฒนาทักษะใดได้ดีที่สุด

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

ก่อ สวัสดิพิพาณิชย์. "แนวการสอนภาษาไทย," คู่มือภาษาไทย, เอกสารการนิเทศการศึกษา
กรมการฝึกหัดครู, 2526.

กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์. จิตวิทยาการศึกษา (ฉบับปรับปรุง). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
ห้างหุ้นส่วนจำกัด ศรีเดชา, 2528.

กาญจนา เกียรติประวัติ. วิธีสอนทั่วไปและทักษะการสอน. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช,
2524

_____. นวัตกรรมทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520.

กุลชาติ โยสีดา. การเปรียบเทียบความสนใจและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ
ทักษะการฟัง - พูด เพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยวิธีสอน
แบบบทบาทสมมติและวิธีสอนตามคู่มือครู. ปรินญาพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.

ขจรศรี ชาดิกานนท์. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อ
การสอนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยใช้
ชุดมินิคอร์สกับการสอนตามคู่มือครูของกรมวิชาการ. ปรินญาพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.

คณาจารย์คณะวิชาการศึกษา, วิทยาลัยครูสวนดุสิต. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : ก้าวหน้า
การพิมพ์, 2519.

จันทิมา พรหมโชติกุล. การเขียนข้อสอบวิชาภาษาไทย. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทาง
การศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529.

จรรย์ ปิ่นทองน้อย. การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน และเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยการสอนอ่านแบบชี้นำกับการสอนอ่านตาม
คู่มือครู. ปรินญาพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.

- จารีต น้อยแสงศรี. "คู่มือการศึกษาเทคนิคและวิธีสอนของครู," กรุงเทพฯ : คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520. อัดสำเนา.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะอักษรศาสตร์. ชุมนุมภาษาไทย 2504 - 2505. พระนคร คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2505.
- ชวาล แพรัตกุล. เทคนิคการเขียนข้อสอบ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2522.
- . เทคนิคการเขียนข้อสอบ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2520.
- ชาญชัย ศรีไสยเพชร. ทักษะและเทคนิคการสอน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิทักษ์อักษร, 2525.
- ชูชีพ อ่อนโคกสูง. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพการแสดงตัว ความกังวล ความเชื่อมั่นในตนเองกับคุณธรรมแห่งพลเมืองดี. ปริญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2519. อัดสำเนา.
- ชูชีพ อ่อนโคกสูง. ทัศนคติต่อการสอบสัมภาษณ์. ภาควิชาการแนะแนวจิตวิทยาการศึกษา กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน, ม.ป.ป.
- ชูศรี สนิทประชากร. หลักการสอนและการเตรียมประสบการณ์วิชาชีพ. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะวิชาครุศาสตร์ สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ กรุงเทพฯ : วิทยาลัยครูจันทระเกษม. 2531.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัยฉบับปรับปรุงใหม่ล่าสุด. พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพฯ : 2534.
- ดวงเดือน เทศวานิช. หลักการสอนทั่วไป. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูพระนคร, 2530.
- ทวี ท่อแก้ว. จิตวิทยาการศึกษา. ม.ป.ท. 2517.
- ทิสนา แขมมณี. กลุ่มสัมพันธ์ : ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ เล่ม 1 กรุงเทพฯ : โครงการเผยแพร่การสอนกลุ่มสัมพันธ์. 2522.
- . "การใช้บทบาทสมมุติในการเรียนการสอน," ครุศาสตร์. 6 : 41 - 48 ; กรกฎาคม - สิงหาคม 2519.

นายกรัฐมนตรี, สำนัก คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. รายงานประจำปี. 2535.

บงกช สืบพันธ์. การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความสนใจในการเรียน การอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้กิจกรรมแสดง บทบาทสมมุติกับกิจกรรมตามคู่มือครู. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, อัดสำเนา.

บุญชม ศรีสะอาด. การพัฒนาการสอน. สุริยาสาสน์ กรุงเทพฯ : 2537.

บุญเหลือ เทพยสุวรรณ. ภาษาไทย-วิชาที่ถูกลืม. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ดวงดีการพิมพ์, 2523.

ประภาเพ็ญ สุวรรณ. ทัศนคติ : การวัด การเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2526.

ปราณี รามสูตร. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญกิจ, 2528.

พกา บุญเรือง. กลุ่มกิจกรรมในโรงเรียน. ภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2521.

พาณิชย์ เพชรจรัส. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อวิชาภาษาไทยเพื่อกิจธุระ และความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยการสอนแบบซินติเคท กับการสอนตามคู่มือครู. ปริณยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.

พรรณี ข.เจนจิต. จิตวิทยาการเรียนการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : อมรินทร์การพิมพ์, 2528.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 4.

กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535.

เพ็ญพิมล คตุศิริวิเชียร. วิธีสอนทั่วไป ศษ.361. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532.

- พิศมัย ชุ่มจิตร. การศึกษาความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนและเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยวิธีสอนอ่านแบบ เอส เอส อาร์ กับวิธีการสอนตามคู่มือครู. ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. "พฤติกรรมการสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา," ใน เอกสารการสอนชุดวิชาการสอนภาษาไทย หน่วยที่ 3. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2525.
- รจนา จัยมิเชียว. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และความสนใจต่อวิธีสอนการพูดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยอภิปรายกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมติและการสอนตามคู่มือครู. ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- รวิวรรณ อังคุรภัยพันธ์. เอกสารการสอนวิชาการวัดทัศนคติเบื้องต้น. มหาวิทยาลัยบูรพา, 2533.
- รักษ์ศิริ สิทธิโชค. ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อวิชาภาษาไทยกับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531. อัดสำเนา.
- รัตนา ถินขาว. การศึกษาพฤติกรรมการสอนวิชาภาษาไทย เจตคติของครูผู้สอนต่อการนิเทศการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนกับครูที่ได้รับการนิเทศแบบคลินิกและการนิเทศภายในแบบปกติในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดชลบุรี. ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, 2526.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. ภาควิชาวัดผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536.

- วดี ชาตอุทิศ และคนอื่น ๆ. โครงการพัฒนาการสอนภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษา
ปีการศึกษา 2526. คณะศึกษาศาสตร์ กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา
- วราภา โพธิ์สีทธา. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและเจตคติต่อ
การสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สอนโดยใช้ชุดการสอนตามแผนการสอน
ขอหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษาเขต 1 . ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.
- วาสนา บัณฑลย์. ผลของการใช้บทบาทสมมุติที่มีต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียนวิชา
ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. โรงเรียนสารคามพิทยาลักษณ์ จังหวัดเลย
 ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
 2529. อัดสำเนา.
- วิชาการ, กรม. คู่มือการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ.2521
(ฉบับปรับปรุง 2533). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2535.
- . 41 ปี กรมวิชาการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2536.
- . คู่มือการสอนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เล่ม 2. โรงพิมพ์การศาสนา
 2522, 175 หน้า
- วิมล ชัยสิทธิ์. การแสดงผลสัมฤทธิ์ในการสอนกลุ่มบูรณาการสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1.
 วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522. อัดสำเนา.
- วิมลศิริ ร่วมสุข. การสอนภาษาไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สถานสงเคราะห์หญิงปากเกร็ด,
 2522.
- วิรัช วงศ์ภินันท์วัฒนา. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่สอนโดยใช้บทบาทสมมุติและสอนโดยการแบ่งกลุ่มทำงาน.
 วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2530. อัดสำเนา.
- ศรีสุตา จิรยากุล. "แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในโรงเรียน
 มัธยม," ใน เอกสารการสอนชุดวิชาการสอนภาษาไทย หน่วยที่ 1. 1(8) :
 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2525.

- ศึกษาธิการ, กระทรวง. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2535.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. คู่มือหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533). กรุงเทพมหานคร, 2535.
- . คู่มือภาษาไทย ท.101 ท.102 ชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เล่ม 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2536.
- . แผนพัฒนาการศึกษา กรมศาสนาและวัฒนธรรม ระยะที่ 7 (พ.ศ.2535 - 2539). กรุงเทพฯ : 2533.
- . สรุปผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2536 เล่ม 1. (ฉบับร่าง). 2536.
- สมชาย ชูชาติ. คู่มือการสอนวิชาศึกษา 361 วิธีสอนทั่วไป. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533.
- สมเดช อารีสวัสดิ์. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนความสนใจที่มีต่อวิชาภาษาไทยและความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้บทบาทสมมุติ กับการสอนตามคู่มือครู. ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- สมถวิล วิเศษสมบัติ. วิธีสอนภาษาไทยมัธยมศึกษา. ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยครูสวนสุนันทา อักษรบัณฑิต, 2528.
- สมพร มั่นตะสุด. การสอนภาษาไทย. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2526.
- สมาน ลอยฟ้า. "บทบาทสมมุติกับการเรียนการสอน," สารพัฒนาหลักสูตร. 12 (113) : 61 - 65 ; ตุลาคม - ธันวาคม 2535.
- สังเวียน สถยดีกุล. วิธีสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2521.
- สุจิตต์ธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาไทย หน่วยที่ 1 - 8. กรุงเทพฯ : รุ่งศิลป์การพิมพ์, 2525.

สุจริต เพียรชอบ. การพัฒนาการสอนภาษาไทย. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.

_____. เอกสารประกอบการบรรยายโครงการเสริมสร้างสมรรถภาพทางการสอนภาษาไทยเพื่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียน. 2536.

สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรชัย. วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2523.

สุชา จันทรเอม. จิตวิทยาในห้องเรียน. โอเดียนสโตร์, 2521.

สุณีย์ ชีรดากร. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2524.

สุมานิน รุ่งเรืองธรรม. กลวิธีการสอน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม, 2522.

หะชันนา พงศ์ยี่หล้า. การศึกษาผลการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.

อัจฉรา เนตรล้อมวงศ์. ผลการใช้บทบาทสมมุติที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนนทรีวิทยา. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.

อรุณศรี แสงแก้ว. การศึกษาความสามารถในการอ่านและเจตคติต่อการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการสอนซึ่งใช้แบบฝึกอ่านที่ใช้คำถามระดับต่าง ๆ กับการสอนตามปกติ. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.

อารี พันธุ์มณี. จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : ดันอ้อ 2534.

อ้อยทิพย์ ขาติมาลาการ. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วิชาภาษาไทยและความคงทนในการเรียนรู้เรื่องการจำแนกคำในภาษาไทยออกเป็น 7 ชนิด โดยใช้บทเพลงท่อนองไทยสากล เกมประกอบการสอนและการสอนปกติ ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. โรงเรียนตาพระยา จ.ปราจีนบุรี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2532. อัดสำเนา.

Allport, Gordon W. "Attitude," in C. Machison ed., Handbook of Serial Psychology. Check University Press, 1935.

Anastasi, Anne. Psychological Testing. 4th ed. New York : Macmillan Publishing Co., 1976.

Anderson , Roberta T. "CHARGE...A Simulation Games Desigtned to Teach Group Member Roles to Prospective Teacher Found To Be EFFECTIVE," Resources in Education (ERIC). 12 : 181, July, 1977.

Black, John. Michelle. "The Effects of Simulated Role-Playing Student Knowledge, Attitude, and Performance in an Undergraduate Reading Methods Course," Dssertation Abstracts International. 44(1) : 125A, July, 1983.

Bledsoe, Joseph. "Factors Related to Pupil Observation Report of Teachers and Attitude Toward Their Teacher," The Journal of Educational Research. 65 : 121 - 122; November, 1971.

Bloom, Benjamin S. Human Characteristic and School Learning. New York : McGraw-Hill Book Co., 1976.

Boocock, S. Darane and E.O Schild. Simulation Games in Learning. California, Sage publications Inc., 1981.

Bookwalter, Karl W. and Vander Zwaag Harold J. Foundation and Principle Physical Education. Philadelphia : Saunders, 1969.

Charles, Henry POSTMA. "Stimulation in High School Social Studies : Student Cognitive Retention and Pupil Teach Effective Perceptions," Dissertation Abstracts International. 4713-A, February, 1974.

Cronbach, Lee J. Essential of Psychological Testing. 3rd ed. Harper & Row Publisher Co., 1976.

Fan, Chung Teh. Item Analysis Table. Educational Testing Service Princeton, New Jersey, 1972.

Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education. 5th ed. New York : McGraw-Hill Inc., 1981.

Dale, Edgar. Audio-Visual Methods in Teaching. New York : Holt Rinehart and Winston. 1962.

Davis, Keith. Human Relations at Work. 2nd. ed., New York, McGraw-Hill, 1962.

Davis, Kenneth and Hollowell, John. Inventing and Playing Game in the English Cassroom. Illinois, National Counsil of Teachers of English. 1977.

Deighton, Lee C. The Encyclopedia of Education. Vol.4 New York : Macmillan & Free Press. 1971.

- Dobson Julia. "Effective Techniques for Conversation Practice,"
From English Teaching Perspectives. by Byrne Donn, Singapore
Longman, Four Strong Printing Company, 1981.
- Dudney, Gary D. "Hidden - Information Role Plays," English Teaching
Forum. 3(21) : 30 - 31, July, 1983.
- Gagne, Robert M. The Conditions of Learning and Theory of Instruction.
4th ed. New York : CBS College Publishing, 1985.
- Gagne, R.M. The Conditions of Learning. 2nd ed., New York : Holt,
Rinehart and Winston Inc., 1970.
- Geller, Danial M. "Involvement in Role - Playing Simulations : A
Demonstration with Studies on Obedience," Journal of Personality
and Social Psychology. 36 : 219 - 235; March, 1978.
- Good, C.V. Dictionary of Education. New York : McGraw - Hill
Book Company, New York : 1973.
- Gustafson, Elaine Olbrych. "Achievement and Attitude in a college
computer course as related to hemisphericity," Dissertation
Abstracts Internation. Vol 46 No. 7 (January 1985) : 1910 A.
- Handley, Loslic Mills. "The Relationship of Role-Playing and Opinion
Change in Elementary School Children," Dissertation Abstracts
Internation. 36 : 3383 - A, December, 1973.
- Havighurst, R.J. and B.J. Neugarten. Society and Education. Boston :
Allyn and Bacon, 1969.

Helen H. Jennings. "Learning Through Role Playing," How to use Role - Playing and other Tooles for Learning. Illinois : Adult Education Association of the U.S.A. 1956.

Hilgard, Ernest R. Introduction to Psychology. New York : Hercourt Brace, 1962.

King, Mabel Houk. College Spelling. 3rd ed., South - Western Publishing Company, 1965.

Klausmeier, Herbert J. Educational Psychology. 5th ed., New York: Harper & Row Publisher, 1985.

Koivo, Anne Piblak. "The Relationship of Student Parceptions of Study Habits and Attitudes Based on Differences in Sex, Grade, and Academic Achievement," Dissertation Abstracts International. 43 : 2624 - A; February, 1983.

Krashen, Stephen D. Second Language Acquissition and Second Language Learning. New York : Perganmon Press, 1981.

Lee, John R. Teaching Social Studies in the Elementary School. New York : Free Press, 1974.

Leyser, Yona. "The Effects of Role - Playing in Elementary School class - room on Children with Low Sociometric Stars," Dissertation Abstracts International. 36 : 7342 - A, May, 1979.

- Madsen, Clilford and Forsy the L. Jere. "Effect of Contigent Music Tistening on Increases of Mathematical Responses," Research in Music Behavior. New York : Teacher College press, 1975.
- Morgan, Clifford T. and King, Richard A. Introduction to Psychology. New York : McGraw-Hill Book Co., 1975.
- Paulston, Christina Bratt and Bruder, Mary. Newton. Teaching English as Second Language : Techniques and Procedures. Massachusettes : Winthrop
- Scott, William A. and Michael Wertheimer. Introduction to Psychological research. 4th ed. New York : John Wiley and Son Inc., 1967.
- Shaftel, Fannie R. and George Shaftel. Role Playing for Social Value: Decision Making in the social Studies. New Jersey, Englewood Cliffs, : Prentice-Hall, 1967.
- Sharan, Shlomo and Yael Sharan. Small - Group Teaching. Englewood Cliffs, N.j. : Education Technology Publications, 1976.
- Taylor, Andrea Jane Richardson. "A Comparison of Simulation Games with Traditional Teaching Methods," Dissertation Abstracts International. 40 (August 1979) : 788 A - 789 A.
- Taylor. John L. and Rex Walford. Simulation in the classroom. Midd : esex, Harmonsworth : Penguin Book, 1972.

Tiansame, Tisana. "A Model for Pre-Service Teacher Training in Human Relations for Thailand," Ph.D. Thesis, Arizona State University, 1972.

Thorndike and Elizabeth. Measurement and Evaluation in Psychology. 2nd ed. New York : John Willey, 1969.

Thurstone, L.L. Attitude. Theory and Measurement. New York : John Willey and Sons, Inc., 1946.

Triandis, H.C. Attitude and Attitude Change. New York : John Willey and Sons, Inc., 1971.

Trollinger, Robert Ira. "A Study of the Use of Simulation Games as a teaching Technique with Varying Achievement Groups in a high School Biology Classroom," Dissertation Abstracts. 39 : 107-A, July, 1978.

Wagner, Betty. Jane. "The Use of Role-Playing," Resources in Education (ERIC) 13 : 441, April, 1978.

Zuckerman, Robert Allan. "Changes in Knowledge and Attitudes as a Result of Participation in a Teacher Education Game on the labelling of Handicapped Children," Dissertation Abstracts International. 36 (March 1975) : 6031 - 6032 A.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

1. แผนการปฏิบัติงานการทดลอง
2. โครงการทดลองการสอน
3. ขั้นตอนวิธีสอนโดยใช้บทบาทสมมติ
4. แผนการสอน

แผนการปฏิบัติงานการทดลอง

ลำดับที่	งาน	วันเดือนปี	ระยะเวลา	หมายเหตุ
1	ทดลองเครื่องมือ ครั้งที่ 1 - แบบทดสอบในการสื่อสาร - แบบสอบถาม	16-20 พ.ค.38	1 สัปดาห์	แบบทดสอบใช้เวลา 1.50 ช.ม. จำนวน 100 ข้อ แบบสอบถามใช้เวลา 30 นาที จำนวน 30 ข้อ
2	ทดลองแผนการสอน	16-29 พ.ค.38	2 สัปดาห์	ใช้กลุ่มทดลอง 5 - 6 คน
3	ทดลองเครื่องมือ ครั้งที่ 2 - แบบทดสอบ - แบบสอบถาม	22-26 พ.ค.38	1 สัปดาห์	ครั้งที่ 2 แบบทดสอบจำนวน 40 ข้อ 1 ช.ม. แบบสอบถาม จำนวน 20 ข้อ 30 นาที
4	ทดสอบก่อนการสอน - แบบทดสอบ - แบบสอบถาม	5-9 มิ.ย.38	1 - 5 ช.ม.	ทดสอบก่อนเรียน - แบบทดสอบจำนวน 40 ข้อ เวลา 1 ช.ม. - แบบสอบถามจำนวน 2 ต่อเวลา 30 นาที
5	ดำเนินการสอน กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง	22 มิ.ย.-31 ก.ค.38	6 สัปดาห์	ทั้งสองกลุ่มใช้เวลาทดลอง 24 คาบ

ลำดับที่	งาน	วันเดือนปี	ระยะเวลา	หมายเหตุ
6	ทดสอบหลังเรียน - แบบทดสอบ - แบบสอบถาม	1 - 7 ส.ค.38	1 สัปดาห์	ทดสอบหลังเรียน -แบบทดสอบจำนวน 40 ข้อ เวลา 1 ช.ม. -แบบสอบถาม 20 ข้อ จำนวน 30 นาที

โครงการทดสอบการสอน

วิชาภาษาไทย (ท 101)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

วัน เดือน ปี	แผนการสอนที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	เรื่อง	ระยะเวลา ที่สอน	หมายเหตุ
5-6 มิย.38	1	นักเรียนสามารถจับใจ ความสำคัญจากเรื่อง ที่กำหนดให้ฟังได้	การฟังเพื่อจับใจความ สาระสำคัญ การฝึกทักษะการฟังเพื่อ จับใจความสำคัญเป็นสิ่งที่ จำเป็นอย่างยิ่งในการใช้ ภาษาเพื่อการสื่อสารเพราะ จะช่วยให้ผู้ฟังหรือผู้รับสาร เข้าใจสารได้ตรงตาม ต้องการ และยังช่วยให้ สามารถจดบันทึกสาระ สำคัญของเรื่องราว ข่าวสารต่าง ๆ ได้อย่าง กะทัดรัด และรวดเร็ว	2 คาบ	คาบละ 50 นาที

วัน เดือน ปี	แผนการ สอนที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	เรื่อง	ระยะเวลา ที่ใช้สอน	หมายเหตุ
7-8 มิ.ย. 38	2	นักเรียนสามารถแยก ข้อเท็จจริงและข้อ คิดเห็นจากเรื่องที่ ฟังได้	การฟังเพื่อแยกข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็น สาระสำคัญ การฟังเพื่อแยกข้อ เท็จจริงและข้อคิดเห็น เป็นทักษะการฟังขั้นสูง เพราะต้องใช้ความ สามารถในการคิด วิเคราะห์เรื่องราวข้อมูล ต่าง ๆ ที่ได้ฟังมา และ ใช้วิจารณ์แยกแยะได้ว่า เป็นข้อเท็จจริงหรือ ข้อคิดเห็น	2 คาบ	คาบละ 50 นาที
12-13 มิ.ย. 38	3	นักเรียนสามารถ ตีความเรื่องราวที่ ฟังได้	การฟังเพื่อการตีความ สาระสำคัญ การฟังเรื่องราวต่าง ๆ ควรที่จะคิดพิจารณา ไตร่ตรองให้รอบคอบก่อน ตัดสินใจกระทำสิ่งใดลงไป	2 คาบ	คาบละ 50 นาที

วัน เดือน ปี	แผนการ สอนที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	เรื่อง	ระยะเวลา ที่ใช้สอน	หมายเหตุ
14-15 มิย. 38	4	นักเรียนสามารถบอก หลักการฟังและ มารยาทในการฟังได้	ปัจจุบันสื่อสารมวลชนมี การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ไปอย่างรวดเร็ว บางครั้ง อาจมีความซับซ้อนเข้าใจ ยาก ผู้ฟังจะต้องมีทักษะใน การจับใจความ ดีความ วิเคราะห์เรื่องราวที่ฟังได้ อย่างถูกต้อง สมเหตุสมผล หลักในการฟังและมารยาท ในการฟัง สาระสำคัญ การฟังเรื่องราวต่าง ๆ ถ้าจะให้บรรลุวัตถุประสงค์ ผู้ฟังจะต้องรู้หลักในการฟัง และมีมารยาทในการฟัง	2 คาบ	คาบละ 50 นาที

วัน เดือน ปี	แผนการ สอนที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	เรื่อง	ระยะเวลา ที่ใช้สอน	หมายเหตุ
19-20 มิ.ย. 38	5	นักเรียนสามารถเล่า เรื่องได้ถูกต้องตาม วัตถุประสงค์	การพูดเล่าเรื่อง สาระสำคัญ การเล่าเรื่องเป็น การถ่ายทอดสารที่ได้ฟัง และอ่านให้ผู้อื่นทราบอีก ทอดหนึ่ง ผู้เล่าจะต้อง ลำดับความคิดและ เรียบเรียงเรื่องราวให้ ต่อเนื่องเข้าใจความจริงจะ ทำให้ผู้ฟังเข้าใจสารได้ ตรงจุดประสงค์ของผู้เล่า	2 คาบ	คาบละ 50 นาที
21-22 มิ.ย. 38	6	นักเรียนสามารถพูด แลกเปลี่ยนความคิด เห็นได้	การพูดสนทนาแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น สาระสำคัญ การสนทนาเป็นกิจกรรม ที่ปฏิบัติกันมากที่สุดในชีวิต ประจำวัน องค์ประกอบ ของการสนทนาคือการพูด และการฟัง การสนทนาที่ดี	2 คาบ	คาบละ 50 นาที

วัน เดือน ปี	แผนการ สอนที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	เรื่อง	ระยะเวลา ที่ใช้สอน	หมายเหตุ
26-27 มิ.ย. 38	7	นักเรียนสามารถอ่าน ร้อยแก้ว ร้อยกรอง ได้อย่างถูกต้อง คล่องแคล่ว ชัดเจน ตามหลักการอ่านและ ท่องจำภาพระพันธ์ที่ ชอบได้	ต้องมีการแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นซึ่งกันและกัน คู่สนทนาต้องมีศิลปะใน การพูด ภาษาที่ใช้ เหมาะสมและมีมารยาท ในการพูด จึงจะทำให้ การพูดบรรลุวัตถุประสงค์ เป็นอย่างดี การอ่านออกเสียง สาระสำคัญ การอ่านออกเสียงเป็น การสื่อสารที่มีความสำคัญ เพราะเป็นการถ่ายทอด ความรู้ ความคิด และ ความรู้สึกของผู้ส่งสาร ไปสู่ผู้รับสาร ผู้อ่านออก เสียงได้ดีจะต้องรู้หลัก การอ่านและมีทักษะใน การอ่านจึงสามารถอ่าน ได้อย่างไพเราะ ถูกต้อง คล่องแคล่วเกิดภาพพจน์ และได้อารมณ์	2 คาบ	คาบละ 50 นาที

วัน เดือน ปี	แผนการสอนที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	เรื่อง	ระยะเวลาที่ใช้สอน	หมายเหตุ
28-29 มิ.ย. 38	8	นักเรียนสามารถอ่าน จับใจความเรื่องที่ อ่านได้	การอ่านจับใจความ สาระสำคัญ การอ่านจับใจความคือ แยกส่วนได้ว่า ส่วนใดเป็น ใจความรองได้นั้นจะช่วย ให้ผู้อ่านเข้าใจได้ตรงตาม เจตนาของผู้ส่งสาร การ ฝึกทักษะการจับใจความ ผู้อ่านจะต้องทำความเข้าใจความหมายของคำ และสำนวนตลอดจนลำดับ เหตุการณ์ในเรื่องได้จึง สามารถจับใจความของ เรื่องได้อย่างถูกต้อง และครบถ้วน	2 คาบ	คาบละ 50 นาที

วัน เดือน ปี	แผนการ สอนที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	เรื่อง	ระยะเวลา ที่ใช้สอน	หมายเหตุ
3-4 ก.ค. 38	9	นักเรียนสามารถแสดง ความคิดเห็นจากเรื่อง ที่ฟังและอ่านได้	การอ่านเพื่อการแสดง ความคิดเห็น สาระสำคัญ การแสดงความคิดเห็น จากเรื่องที่อ่านเป็นการใช้ วิจารณญาณในการวิเคราะห์ และวิจารณ์ ข้อมูล ข่าวสาร เรื่องราวใน ด้านเนื้อหา จุดมุ่งหมาย และคุณค่าที่ได้รับจากเรื่อง ได้อย่างสมเหตุสมผล ซึ่ง ผู้อ่านจะได้รับประโยชน์ อย่างสูงสุด	2 คาบ	คาบละ 50 นาที
5-6 ก.ค. 38	10	นักเรียนสามารถแยก ข้อเท็จจริงและ ข้อคิดเห็นจากเรื่อง ที่อ่านได้	การอ่านแยกข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็น สาระสำคัญ การพัฒนาการอ่านคือ การพิจารณาสารที่อ่าน โดยสามารถแยกได้ว่า ส่วนใดเป็นข้อเท็จจริง	2 คาบ	คาบละ 50 นาที

วัน เดือน ปี	แผนการ สอนที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	เรื่อง	ระยะเวลา ที่ใช้สอน	หมายเหตุ
25-26 ก.ค. 38	11	นักเรียนสามารถ ตีความจากเรื่องที่ อ่านได้	ส่วนใดเป็นข้อคิดเห็น ซึ่ง จะทำให้เกิดความมั่นใจ ที่จะนำเสนอโน้มน้าวใจ และใช้อ้างอิงได้อย่าง ถูกต้อง การอ่านตีความ สาระสำคัญ การอ่านตีความเป็น ทักษะการอ่านที่ต้องใช้ วิจรรณญาณในการ วิเคราะห์ความหมายของ คำ สำนวนและจุดมุ่งหมาย ของผู้เขียนเรื่องจึง สามารถเข้าใจสาระของ เรื่องได้ตรงกับจุดประสงค์ ของผู้เขียน	2 คาบ	คาบละ 50 นาที

วัน เดือน ปี	แผนการ สอนที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	เรื่อง	ระยะเวลา ที่ใช้สอน	หมายเหตุ
27 ก.ค.- 31 ก.ค.38	12	นักเรียนสามารถเลือก หนังสืออ่านได้ตาม ความต้องการ	การเลือกอ่านหนังสือ สาระสำคัญ การเลือกอ่านหนังสือ เป็นการเลือกที่ดีมีคุณค่า มาอ่านให้คุ้มค่ากับเวลา จึงจำเป็นต้องรู้จักประเภท ต่าง ๆ ของหนังสือเพื่อ เลือกหนังสือได้ตรงกับ ความต้องการและ ความสนใจ หนังสือที่ดีนั้น ย่อมประกอบไปด้วยเนื้อหา สาระที่มีประโยชน์	2 คาบ	คาบละ 50 นาที

ขั้นตอนวิธีสอนโดยใช้บทบาทสมมติ

ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการ

1.1 กำหนดสถานการณ์และบทบาทสมมติ

1.2 แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ กลุ่มละ 5 - 7 คน เพื่อให้แต่ละกลุ่มแสดงบทบาทสมมติตามสถานการณ์และบทบาทที่ครูเป็นผู้กำหนดให้

ขั้นที่ 2 ขั้นแสดง

2.1 ชวนเครื่อง ในขั้นนี้เป็นการเล่าโครงเรื่องในสถานการณ์ที่กำหนดอย่างย่อ ๆ ให้นักเรียนทุกคนฟังเพื่อทำให้ทุกคนเข้าใจตรงกัน

2.2 เลือกผู้แสดง ผู้ชมและผู้สังเกตการณ์ในขั้นนี้ แต่ละกลุ่มเป็นผู้คัดเลือกครูอาจช่วยแนะนำการเลือกตัวแทนแต่ละกลุ่ม

2.3 เตรียมพร้อมก่อนการแสดง ในขั้นนี้ครูให้ทุกกลุ่มมีเวลาวางแผนการแสดงอย่างคร่าว ๆ ซึ่งอาจเป็นการเตรียมบท เตรียมผู้แสดงหรือการจัดฉาก เป็นต้น

2.4 แสดง เมื่อทุกกลุ่มพร้อมครูก็จับฉลากให้ออกมาแสดงจนครบทุกกลุ่ม

2.5 ตัดบท ในขั้นนี้ครูเป็นผู้พิจารณาว่าการแสดงเป็นที่เข้าใจสามารถอธิบายได้ ครูจะสั่งให้ยุติการแสดงหรืออาจมีเหตุผลอื่น เช่น ผู้แสดง แสดงไม่ได้หรือแสดงไม่ตรงกับสถานการณ์และจุดประสงค์ที่กำหนด

ขั้นที่ 3 ขั้นอภิปราย วิเคราะห์และสรุปผล ในขั้นนี้ ครูให้แต่ละกลุ่มอภิปรายการแสดงพฤติกรรมและความรู้ที่ผู้แสดงแสดงออก ผู้แสดงจะแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่แสดง ผู้สังเกตการณ์เสนอการจดบันทึกผู้ชมแสดงความคิดเห็นต่อจากนั้นก็วิเคราะห์และสรุปผลลงในรูปแบบสรุปผลความคิดเห็น

ขั้นที่ 4 ขั้นแสดงเพิ่ม และอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

4.1 การแสดงเพิ่ม ในขั้นนี้อยู่ในดุลยพินิจของครูว่าควรมีการแสดงเพิ่มหรือไม่ ถ้านักเรียนส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจประเด็นปัญหาที่อาจให้มีการแสดงเพิ่มและถ้าทุกกลุ่มเข้าใจก็ข้ามขั้นนี้ไป

4.2 การอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในชั้นนี้ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนแสดงความคิด และแลกเปลี่ยนความเห็นซึ่งกันและกัน

แผนการสอนที่ 1

แผนการสอนที่ 1

แผนการสอนกลุ่มทดลอง

วิชาภาษาไทย (ท 101)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เวลา 2 คาบ

เรื่อง การฟังเพื่อจับใจความสำคัญ

สาระสำคัญ

การฝึกทักษะการฟังเพื่อจับใจความสำคัญ เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการใช้ภาษา เพื่อการสื่อสาร เพราะจะช่วยให้ผู้ฟังหรือผู้รับสาร เข้าใจสารได้ตรงตามที่ต้องการ และยังช่วยให้สามารถจดบันทึกสาระสำคัญของเรื่องราว ข่าวสารต่าง ๆ ได้อย่างกะทัดรัดและรวดเร็ว

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนฟังคำอธิบาย คำบรรยาย เรื่องเล่า นิทาน ข่าวและบทความแล้วสามารถจับใจความสำคัญจากเรื่องที่กำหนดให้ฟังได้

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูแจกเนื้อเพลงและเปิดแถบบันทึกเสียงเพลง "แม่ศรีเรือน" ให้นักเรียนฟังเพื่อแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาของเพลงแม่ศรีเรือน (เอกสารหมายเลข 1)

ขั้นสอน

1. ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพครอบครัวคนไทยในอดีตและปัจจุบันว่าแม่ศรีเรือนมีลักษณะอย่างไร ลงในใบประเมินผล
2. ครูกำหนดสถานการณ์และบทบาทสมมุติลงใจ (เอกสารหมายเลข 2)

3. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5-7 คน

4. ครูเล่าสถานการณ์ให้นักเรียนฟังเกี่ยวกับสภาพครอบครัวชาวไทยในสมัยก่อนจะเป็นครอบครัวใหญ่ ปัจจุบันครอบครัวมีขนาดเล็กลง ผู้ที่มีความสำคัญที่สุดในครอบครัวคือ แม่ซึ่งจะคอยดูแลเอาใจใส่ทุก ๆ คนในครอบครัว แม่จะรับผิดชอบงานตั้งแต่การเตรียมอาหาร การซักเสื้อผ้า การทำความสะอาดบ้านตลอดจน เก็บหอมรอมริบเงินทองให้มีมากขึ้น แม่บ้านที่ปฏิบัติหน้าที่ได้ดีก็เรียกได้ว่าเป็นแม่ศรีเรือน แม่นับปัจจุบันแม่ศรีเรือนก็ต้องดูแลเอาใจใส่ครอบครัวเหมือนกัน ในสถานการณ์นี้ให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติ โดยแสดงถึงความสำคัญของแม่ศรีเรือน

5. ครูให้แต่ละกลุ่มเลือกผู้แสดง ผู้สังเกตการณ์การแสดงและผู้ชม

6. ครูแจกเอกสารบทบาทสมมติ (เอกสารหมายเลข 2) ให้ทุกกลุ่มเตรียมการแสดง

7. ครูแจกแบบสังเกตการณ์ (เอกสารหมายเลข 3) ให้นักเรียนที่เป็นผู้สังเกตการณ์

8. ครูให้แต่ละกลุ่มวางแผนการแสดงอย่างคร่าว ๆ

9. ครูให้นักเรียนจับฉลาก เพื่อจัดลำดับให้แต่ละกลุ่มออกมาแสดงบทบาทสมมติ

10. ครูสั่งให้ยุติการแสดงของแต่ละกลุ่ม เมื่อพิจารณาว่าการแสดงนั้นสามารถนำมาอภิปรายได้

11. ครูแจกเอกสารการปฏิบัติงาน (เอกสารหมายเลข 4) ให้แต่ละกลุ่มอภิปรายสรุปผลลงในแบบสรุปความคิดเห็นของสมาชิก (เอกสารหมายเลข 5) โดยอภิปรายในหัวข้อดังต่อไปนี้

1. ความรู้ที่ได้รับจากการแสดงบทบาทสมมติ

2. แม่ศรีเรือนมีความสำคัญหรือไม่อย่างไร

3. ครอบครัวไทยในอดีตและปัจจุบันแตกต่างกันอย่างไร

12. ครูให้นักเรียนจับฉลาก เพื่อจัดลำดับของแต่ละกลุ่มนำออกมาสรุปผลการอภิปราย

13. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคน แสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่ง

กันและกัน

ขั้นสรุป

1. ครูให้นักเรียนสรุปสาระสำคัญ ที่ได้จากการแสดงบทบาทสมมุติลงงานแบบประเมินผลงานชั้นเรียน
2. ครูให้นักเรียนฟังข่าวจากวิทยุหรือโทรทัศน์ สรุปส่งในชั่วโมงเรียนครั้งต่อไป

สื่อการสอน

1. เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะและแผ่นใส
2. กระดาษชาร์ตเขียนเนื้อเพลง "แม่ศรีเรือน" (เอกสารหมายเลข 1)
3. หนังสือทักขสัมพันธ์เล่ม 1 และหนังสือทักษะกระบวนการ
4. เอกสารประกอบการเรียน
 - 4.1 สถานการณ์และบทบาทสมมุติ (เอกสารหมายเลข 2)
 - 4.2 แบบสังเกตการณ์ (เอกสารหมายเลข 3)
 - 4.3 บัตรกำหนดการปฏิบัติงาน (เอกสารหมายเลข 4)
 - 4.4 แบบสรุปความคิดเห็นของสมาชิก (เอกสารหมายเลข 5)
5. แดบบันทึกเสียง

การประเมินผล

1. สังเกตการแสดงความคิดเห็น
2. สังเกตการทำงานกลุ่ม
 - 2.1 การแสดงบทบาทสมมุติ
 - 2.2 การสรุปความคิดเห็น
 - 2.3 การร่วมมือภายในกลุ่ม
3. ตรวจจาก
 - 3.1 บัตรกำหนดงาน
 - 3.2 แบบสังเกตการณ์
 - 3.3 แบบสรุปความคิดเห็น
 - 3.4 สมุดแบบฝึกหัด
 - 3.5 แบบประเมินผล

แผนการสอนกลุ่มที่ 1

แผนการสอนกลุ่มควบคุม

วิชาภาษาไทย (ท 101)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เวลา 2 คาบ

เรื่อง การฟังเพื่อจับใจความสำคัญ

สาระสำคัญ

การฝึกทักษะการฟังเพื่อจับใจความสำคัญ เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการใช้ภาษา เพื่อการสื่อสาร เพราะจะช่วยให้ผู้ฟังหรือผู้รับสาร เข้าใจสารได้ตรงตามที่ต้องการ และยังช่วยให้สามารถจดบันทึกสาระสำคัญของเรื่องราว ข่าวสารต่าง ๆ กะทัดรัดและรวดเร็ว

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนฟังคำอธิบาย คำบรรยาย เรื่องเล่า นิทาน ข่าวและบทความแล้วสามารถจับใจความสำคัญจากเรื่องที่กำหนดให้ฟังได้

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูแจกลีลาเพลงและเปิดแถบบันทึกเสียงเพลง "แม่ศรีเรือน" ให้นักเรียนฟังเพื่อแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาของเพลงแม่ศรีเรือน (เอกสารหมายเลข 1)

ขั้นสอน

1. ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพครอบครัวของคนไทยในอดีตและปัจจุบันว่าแม่ศรีเรือนมีลักษณะอย่างไร ลงในแบบประเมินผล
2. ครูเปิดแถบบันทึกเสียงเนื้อเรื่องย่อ "แม่ศรีเรือน" ให้นักเรียนฟัง
3. ครูให้นักเรียนสรุปสาระสำคัญจากการฟังแล้วสรุปลงในแบบประเมินผล

4. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 - 7 คน

5. ให้แต่ละกลุ่มอภิปรายตามหัวข้อที่จับฉลากได้ดังต่อไปนี้

5.1 สภาพครอบครัวไทย

5.2 การประกอบอาชีพของคนไทย

5.3 คุณลักษณะของแม่ศรีเรือน

5.4 การหารายได้ของแม่ศรีเรือน

5.5 การช่วยงานหรือกิจการครอบครัวของเด็ก

6. ครูให้นักเรียนจับฉลากเพื่อจัดลำดับการออกมาอภิปรายสรุปของแต่ละกลุ่ม

ขั้นสรุป

1. ให้นักเรียนสรุปสาระสำคัญในการอภิปรายของแต่ละกลุ่มสรุปลงในใบประเมินผล
ส่งงานชั่วโมงโรงเรียน

2. ครูให้นักเรียนฟังข่าวจากวิทยุหรือโทรทัศน์แล้วสรุปลงในสมุดแบบฝึกหัดส่งงาน
ชั่วโมงเรียนครั้งต่อไป

สื่อการสอน

1. เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะและแผ่นใส

2. แออบันทีกเสียง

3. กระดาษชาร์ตเขียนเนื้อเพลง "แม่ศรีเรือน"

4. หนังสือทักษะสัมพันธ์เล่ม 1 และหนังสือชุดพัฒนาทักษะกระบวนการ

การประเมินผล

1. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็น

2. ตรวจจากใบประเมินผล

3. สังเกตจากการทำงานกลุ่ม

3.1 การแสดงความคิดเห็นในการอภิปราย

3.2 การสรุปการอภิปราย

4. ตรวจจาก

4.1 สมุดแบบฝึกหัด

4.2 แบบประเมินผล

เอกสารหมายเลข 1

เพลงแม่ศรีเรือน

แม่ศรีเอ๋ย แม่ศรีเรือน น้องเป็นทั้งเพื่อนและเมียรักที่บูชา
 ยามพักกลับจากงาน สิ้นสูบ้านเคหา หย้าเรือนงามตา เหนื่อยมาหายคลายอาหาร
 แม่ศรีเอ๋ย แม่ศรีนวล น้องดีครบถ้วน สิ่งควรผู้หญิงสังวร
 บรมบัดดี๋หัวใจ ใดๆไม่มีแรงอน เรื่องกินหลับนอน ไม่เคยเดือนร้อนอะไร
 สมเป็นยอดหญิง มีมิตรเมียดี เกิดบุญเป็นศรี แห่งกัลยาณีได้
 ร้อยรู้หรือจะรู้ เมียรักร่วมใจ แม่ศรีทราชม้วย พี่รักจิตใจเธอจริง
 แม่ศรีเอ๋ย แม่ศรีใจ สันทรพย์นับได้ เก็บออมเพื่อไว้ดียิ่ง
 ยามเมื่อยากอับจน ทนร่วมอยู่แอบอิง ว่างเลยทอดทิ้ง กอดคอร่วมทุกข์กันใบ

เอกสารหมายเลข 2

สถานการณ์

สมศักดิ์เป็นพ่อบ้านมีอาชีพรับราชการทหารบก สมศักดิ์ออกไปทำงานทุกวันก่อนไปทำงานจะร่วมรับประทานอาหารกับลูกๆ ทุกวัน วันนั้นก็เช่นกัน สมศักดิ์ก็ถามภรรยาว่ามีอะไรรับประทานบ้าง ภรรยาสมศักดิ์ก็ซื้อทับทิม ซึ่งตื่นนอนตั้งแต่ตีห้า เพื่อเตรียมอาหารตลอดจนเตรียมเสื้อผ้าที่สมศักดิ์และลูกต้องใช้ เมื่อสมศักดิ์ไปทำงานทับทิมก็ช่วยถือเอกสารมาส่งให้ที่รถ ส่วนลูกๆ ก่อนไปโรงเรียนทับทิมก็จะตรวจดูความเรียบร้อยทุกครั้ง ครอบครัวทับทิมมีความสุขมาก

ตัวละครในเรื่อง

1. สมศักดิ์
2. ทับทิม
3. ลูก 2 คน (หญิง 1 คน ชาย 1 คน)

บทบาทสมมุติ

บทบาทของสมศักดิ์

สมศักดิ์เป็นหัวหน้าครอบครัว รับราชการทหารบกเป็นเคมีรีระเบียนวินัยและรักครอบครัวมาก ทุกเช้าสมศักดิ์ร่วมรับประทานข้าวกับภรรยาและลูก ๆ ขณะรับประทานข้าวสมศักดิ์ก็สอนกิริยามารยาทให้ลูกๆ ไปด้วย สมศักดิ์เป็นคนเสียงดังแต่ใจดี

บทบาทของทับทิม

ทับทิมเป็นแม่บ้านที่มีความขยันขันแข็ง ทับทิมตื่นเช้าเพื่อเตรียมอาหาร เมื่อเตรียมอาหารเรียบร้อยแล้วก็ไปปลุกลูกๆ ให้อาบน้ำเตรียมตัวไปโรงเรียน หลังจากที่สามีและลูก ๆ ไม่อยู่ทับทิมมีงานทำอยู่ไม่ขาด ส่วนใหญ่เป็นงานฝีมือ และรับจ้างเย็บผ้าซึ่งเป็นการช่วยหารายได้อีกอย่างหนึ่ง ถึงเหนื่อยอย่างไรทับทิมก็มีความสุข ครอบครัวทับทิมมีความสุขมาก

บทบาทลูก

ต้นเป็นลูกผู้ชายซึ่งเป็นพี่ชายมีนิสัยชอบสนุกสนาน เวลาสมัครดีหรือทပ်ทิมำใช้ทำงาน ก็ต้องชี้แจงเหตุผล ถึงจะยอมทำและชอบหยอกล้อน้องสาวอยู่เป็นประจำ

ต้องเป็นลูกผู้หญิงจะเป็นเด็กน่ารักเอาใจพ่อแม่และพี่ชายอยู่เสมอ เป็นที่รักของทุกคน พุดเพราะและชอบช่วยเหลือทุกคน

เอกสารหมายเลข 3

แบบสังเกตการณ์บทบาทสมาชิก (สำหรับผู้สังเกตการณ์)

พฤติกรรม	ชื่อสมาชิกในกลุ่ม				หมายเหตุ
การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น					
ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น					
ประนีประนอมเมื่อเกิดการขัดแย้ง					
ควบคุมอารมณ์ได้ดีเมื่อเกิดปัญหา					

เอกสารหมายเลข 4

บัตรภาพผลงาน

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มปฏิบัติดังนี้

1. เลือกหัวหน้ากลุ่ม 1 คน ทำหน้าที่เป็นผู้นำการอภิปรายกลุ่ม
2. เลือกเลขานุการ 1 คน ทำหน้าที่จดบันทึกผลงานของกลุ่ม
3. แต่ละกลุ่มอภิปรายในหัวข้อต่อไปนี้
 - 3.1 ความรู้ที่ได้รับจากการแสดงบทบาทสมมติ
 - 3.2 แม้ศรี เรือนมีความสำคัญหรือไม่เพราะเหตุใด
 - 3.3 ครอบครัวนในอดีตและปัจจุบันมีลักษณะคล้ายกันและแตกต่างกันอย่างไร
4. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาสรุปหน้าชั้นเรียน
5. ส่งรายงานการสรุป

แผนการสอนที่ 2

แผนการสอนที่ 2

แผนการสอนกลุ่มทดลอง

วิชา ภาษาไทย (ท 101)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เวลา 2 คาบ

เรื่อง การฟังเพื่อแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น

สาระสำคัญ

การฟังเพื่อแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นเป็นทักษะการฟังขั้นที่สูงขึ้นเพราะต้องใช้ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ข้อความเรื่องราวข้อมูลต่างๆ ที่ได้ฟังมาและใช้วิจารณญาณแยกได้ว่าเป็นข้อเท็จจริงหรือข้อคิดเห็น

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนฟังคำบรรยาย คำอธิบาย เรื่องเล่านิทาน ข่าว และบทความแล้ว สามารถแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่ฟัง

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูเปิดเทปบันทึกเสียง "ข่าวเรื่องไวรัสอีโบลา" ให้นักเรียนฟัง (เอกสารหมายเลข 1)

2. ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นในข่าว

ขั้นตอน

1. ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะของข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น แล้วครูสรุปให้ฟังอีกครั้ง

2. ครูกำหนดสถานการณ์และบทบาทสมมติ ลงในเอกสารประกอบการเรียน (เอกสารหมายเลข 2)

3. ครูกำหนดสถานการณ์ให้นักเรียนเป็นคณะกรรมการ ที่ปรึกษาของโรงเรียนปากเกร็ด โดยที่คณะกรรมการมีหน้าที่วิเคราะห์ข่าวการติดยาเสพติดในโรงเรียน และเสนอวิธีแก้ไขคณะกรรมการวิเคราะห์ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นของข่าวจากสถานการณ์ดังกล่าว ให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติเป็นคณะกรรมการ วิเคราะห์ข้อมูลและเสนอแนวทางแก้ไข (เอกสารหมายเลข 2)

4. ครูให้แต่ละกลุ่มเลือกผู้แสดง ผู้สังเกตการณ์และผู้ชม

5. ครูแจกเอกสารบทบาทสมมติ (เอกสารหมายเลข 2) ให้นักเรียนทุกกลุ่ม เตรียมการแสดง

6. ครูแจกแบบสังเกตการณ์ (เอกสารหมายเลข 3) ให้ผู้สังเกตการณ์

7. ครูให้เตรียมตัวก่อนการแสดง โดยวางแผนการแสดงอย่างคร่าว ๆ

8. ครูให้นักเรียนจับฉลาก เพื่อจัดลำดับการแสดงบทบาทสมมติ ของแต่ละกลุ่มออกมาแสดงบทบาทสมมติ

9. ครูสั่งให้ยุติการแสดงเมื่อเห็นว่าการแสดงนั้นสามารถอธิบาย วิเคราะห์ และสรุปผล

10. ครูแจกเอกสารหมายเลข 4 ให้นักเรียนอธิบาย วิเคราะห์ และสรุปผลจากการแสดง บทบาทสมมุติลงในแบบสรุปความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม (เอกสารหมายเลข 5) โดยมีหัวข้อในการอธิบายดังต่อไปนี้

1. ความรู้ที่ได้รับจากการแสดงบทบาทสมมุติ
2. ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไร
3. นักเรียนมีหลักในการพิจารณาข่าวสาร เรื่องราวต่างๆ อย่างไร

11. ครูจับฉลากให้แต่ละกลุ่ม สรุปผลการอภิปราย

ขั้นสรุป

1. ให้นักเรียนสรุปลักษณะของข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น หลังจากจบการสอนลงในแบบประเมิน แล้วส่งในชั่วโมงเรียน
2. ครูส่งงานให้นักเรียนหาข่าว บทความหรือเรื่องเล่าแล้วยกตัวอย่างข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นที่ปรากฏในเรื่อง ลงในสมุดแบบฝึกหัด ส่งในชั่วโมงเรียนครั้งต่อไป

สื่อการสอน

1. ข่าว (เอกสารหมายเลข 1)
2. เทปบันทึกเสียง
3. เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะและแผ่นโปร่งใส
4. เอกสารประกอบการเรียน
 - 4.1 สถานการณ์และบทบาทสมมุติ (เอกสารหมายเลข 2)
 - 4.2 แบบสังเกตการณ์ (เอกสารหมายเลข 3)
 - 4.3 บัตรกำหนดงาน (เอกสารหมายเลข 4)
 - 4.4 แบบสรุปความคิดเห็นของสมาชิก (เอกสารหมายเลข 5)

การประเมินผล

1. สืบเนื่องจากการแสดง ความคิดเห็น
2. สืบเนื่องจากการทำงานกลุ่ม
 - 2.1 การแสดงบทบาทสมมติ
 - 2.2 การสรุปผลการอภิปราย
 - 2.3 การแสดงความคิดเห็น
3. ตรวจจาก
 - 3.1 บัตรกำหนดงาน
 - 3.2 แบบสังเกตการณ์
 - 3.3 แบบสรุปความคิดเห็นของสมาชิก
 - 3.4 สมุดแบบฝึกหัด
 - 3.5 แบบประเมินผล

แผนการสอนที่ 2

แผนการสอนกลุ่มควบคุม

วิชา ภาษาไทย (ท 101)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เวลา 2 คาบ

เรื่อง การฟังเพื่อแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น

สาระสำคัญ

การฟังเพื่อแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นเป็นทักษะการฟังขั้นที่สูงขึ้นเพราะต้องใช้ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ข้อความเรื่องราวข้อมูลต่างๆ ที่ได้ฟังมาและใช้วิจารณญาณแยกได้ว่าเป็นข้อเท็จจริงหรือข้อคิดเห็น

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนฟังคำบรรยาย คำอธิบาย เรื่องเล่านิทาน ข่าว และบทความแล้วสามารถแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่ฟัง

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูเปิดเทปบันทึกเสียง "ข่าวเรื่องไวรัสอีโบลา" ให้นักเรียนฟัง (เอกสาร

หมายเลข 1)

2. ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นในข่าว

ขั้นสอน

1. ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับลักษณะของข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น แล้วครูสรุปให้ฟังอีกครั้ง
2. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียน กลุ่มละ 5 - 7 คน
3. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายลักษณะข้อความ เนื้อหาสาระ สำนวนภาษาที่เป็นข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น และยกตัวอย่างประกอบ
4. ครูยกตัวอย่างข้อความที่เป็นข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น
5. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุป เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นแล้วออกมาสรุปหน้าชั้นเรียน
6. ครูให้นักเรียนฝึกแยกประโยค ที่เป็นข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากประโยคที่ครูกำหนดให้กลุ่มละ 5 ประโยค

ขั้นสรุป

1. ให้นักเรียนสรุปลักษณะของข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น หลังจากการสอนลงในแบบประเมินแล้วส่งงานชิ้นรวมเรียน
2. ครูส่งงานให้นักเรียนหาข่าว บทความหรือเรื่องเล่าแล้วยกตัวอย่างข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นที่ปรากฏในเรื่องลงในสมุดแบบฝึกหัด ส่งงานชิ้นรวมเรียนครั้งต่อไป

สื่อการสอน

1. ข่าว
2. เทปบันทึกเสียง
3. เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะและแผ่นโปร่งใส

การประเมินผล

1. สืบเกิดจากการแสดง ความคิดเห็น
2. สืบเกิดจากการทำงานกลุ่ม
 - 2.1 การอภิปรายแสดงความคิดเห็น
 - 2.2 การสรุปผลการอภิปราย
3. ตรวจจาก
 - 3.1 สมุดแบบฝึกหัด
 - 3.2 แบบประเมินผล

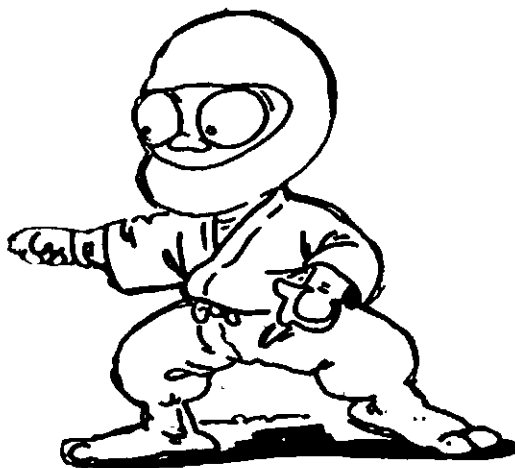
เอกสารหมายเลข 1

ทั่วโลกช็อกไวรัส"อีโบล่า"! หวันดวงตู" เอเดส์" คร่าชีวิต

ทั่วโลกหวาดผวavirusโลกแตก "อีโบล่า" ที่กำลังคร่าชีวิตชาวซาอีร์อย่างไม่หยุดยั้ง จะเป็นไวรัสสมรรถนะตัวใหม่ ทำลายชีวิตพลเมืองโลกเหมือนในภาพยนตร์ฮอลลีวูดเรื่อง "เอเดส์เบรก" ซาอีร์ประกาศปิดเมืองคิกวิทแล้วป้องกันการแพร่เชื้อโรคร้าย

สำนักงานเอฟิรายนสถานการณ์แพร่ระบาด ของโรคร้ายซึ่งเกิดจากเชื้อไวรัสสมรรถนะอีโบล่า ในประเทศซาอีร์ ที่ทั่วโลกพากันหวาดหวั่นอยู่ในขณะนี้ว่า เมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2530 รัฐบาลซาอีร์มีคำสั่งให้ปิดล้อมเมืองคิกวิทศูนย์กลางการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโลกแตก "อีโบล่า" ซึ่งคร่าชีวิตชาวเมืองไปแล้วหลายสิบคนและประกาศให้เป็นเขตหายนะ ทั้งนี้เพื่อจำกัดขอบเขตการแพร่ระบาดของโรคร้ายให้อยู่ภายในเมืองดังกล่าวเท่านั้น นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ยังสั่งห้ามไม่ให้ผู้ที่อยู่ในเมืองคิกวิทเดินทางเข้าสู่กรุงคินชาซา เมืองหลวงของซาอีร์ด้วย

ข่าวแจ้งว่า การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสอีโบล่าในซาอีร์ ทำให้ทั่วโลกรู้สึกหวาดวิตกว่า เชื้อไวรัสสมรรถนะชนิดนี้จะเป็นโรคมฤตยูตัวใหม่ ที่จะคร่าชีวิตพลเมืองโลกเช่นเดียวกับเชื้อไวรัสเอชไอวีที่ทำให้เกิดโรคเอดส์ ซึ่งเชื้อไวรัสสมรรถนะทั้ง 2 ชนิดต่างนำความตายมาห่มมนุษย์โดยไม่มียาตัวใดในโลกรักษาได้ นายริชาร์ด เพรสตัน ชาวสหรัษฎ์แต่งหนังสือเรื่อง "แดนมรณะ" หรือ (Hot zone) ซึ่งเป็นเรื่องราวของการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสสมรรถนะเช่นเดียวกับไวรัสอีโบล่า

กล่าวกับผู้สื่อข่าวรอยเตอร์ว่า เชื่อว่าเชื้อไวรัสสโมลป็อกซ์จะไม่แพร่ระบาดออกจากซาอีร์ เนื่องจากชาวซาอีร์ ที่ป่วยจากไวรัสชนิดนี้จะเสียชีวิตอย่างรวดเร็ว และไม่สามารถเดินทาง ไปได้ โฆษกกระทรวงต่างประเทศสหรัฐอเมริกาเปิดเผยว่า จากรายงานที่ได้รับในขณะนี้ แสดงให้เห็นว่าการแพร่ระบาด ของเชื้อไวรัสสโมลป็อกซ์จากซาอีร์มีทางเป็นไปได้น้อยมาก ส่วน ประเทศเบลเยียมซึ่งเคยปกครองซาอีร์ในฐานะ เมืองอาณานิคมประกาศว่า จะดำเนิน มาตรการเข้มงวดเพื่อสร้างความมั่นใจ ว่าผู้โดยสารเครื่องบินที่เดินทางมาจากซาอีร์จะไม่เป็น พาหะเชื้อไวรัสสโมลป็อกซ์มาด้วย

ช่างแจ้งว่า เชื้อไวรัสสโมลป็อกซ์ยังคงคร่าชีวิตชาวเมืองคิกวิทต่อไป แต่ขณะนี้ยังไม่สามารถ ระบุตัวเลขผู้เสียชีวิตอย่างเป็นทางการได้ นอกจากนี้มีรายงานว่า แม่ชีดาเนียล แองเจลินาซอร์ติ ชาวอิตาลีเสียชีวิต ซึ่งทำงานอยู่ที่โรงพยาบาลในเมืองคิกวิท เสียชีวิตแล้วหลังจากได้รับเชื้อไวรัส สโมลป็อกซ์ ซึ่งแม่ชีซอร์ตินับเป็นแม่ชีชาวอิตาลีรายที่ 3 ที่เสียชีวิตจากการติดเชื้อไวรัส สโมลป็อกซ์ในเมืองคิกวิท นอกจากนี้ยังมีแม่ชีอีก 2 คน ที่มีอาการหนักจนน่าวิตก

เชื้อไวรัสสโมลป็อกซ์จะติดต่อจากบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่งโดยผ่านทางของเหลวและ สิ่งขับถ่ายจากร่างกาย แต่จะไม่ติดต่อโดยทางสัมผัสธรรมดาเช่นเดียวกับโรคเอดส์ แต่สิ่งที่ต่างกัน ก็คือผู้ที่ได้รับเชื้อสโมลป็อกซ์จะล้มป่วยและตายในเวลาเพียง 2 วัน หลังรับเชื้อ โดยจะมีอาการไข้ จันทสูง อาเจียนและอาการเลือดออกตามร่างกาย จนทำให้เสียชีวิตในที่สุด สำหรับพาหะที่นำเชื้อไวรัส สโมลป็อกซ์สู่มนุษย์ก็คือลิงและสัตว์ประเภทที่ใช้ฟันแทะ

ช่างแจ้งว่า การระบาดของเชื้อไวรัสสโมลป็อกซ์ในซาอีร์ มีเรื่องราวคล้ายกับในภาพยนตร์ของ ฮอลลีวูดเรื่อง เอาต์เบรก (outbreak) ซึ่งนำเสนอโดยดัสติน ฮอฟแมน และกำลังจะออกฉาย ในประเทศไทยเร็วๆ นี้ ซึ่งเป็นเรื่องราวของการต่อสู้กับเชื้อไวรัสชนิดหนึ่ง ที่แพร่ระบาดคร่า ชีวิตชาวเมืองในรัฐแคลิฟอร์เนีย โดยเชื้อไวรัสชนิดนี้มีลิงจากประเทศซาอีร์ เป็นพาหะนำโรค

เอกสารหมายเลข 2

สถานการณ์

โรงเรียนเป็นสถานที่ ที่พัฒนาความรู้ความสามารถของผู้เรียน ทั้งทางร่างกายอารมณ์สังคม และจิตใจ ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่หลักในการอบรมลูกคือครู พ่อแม่ ผู้ปกครองก็จะยกภาระสั่งสอนลูกบุตร ลูกธิดาให้ครู คณะกรรมการดูแลความสงบเรียบร้อย ซึ่งมีผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายปกครองเป็นประธาน กรรมการที่มีหน้าที่ดูแลทุกข์และปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ปัญหาการติดยาเสพติดในโรงเรียน ก็นับว่าเป็นปัญหาสำคัญจากรายงานข่าวทั้งหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เกี่ยวกับการแพร่ระบาด การติดยาเสพติดและขายยาเสพติดในโรงเรียน อาจารย์หัวหน้าระดับก็จะชี้แจงข้อเท็จจริงของข่าว และเสนอแนวทางแก้ไขให้มีการประชุมผู้ปกครองมารับทราบ เพื่อหาวิธีป้องกันครูประจำชั้นก็จะแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนและ เสนอแนวทางแก้ปัญหว่า ครอบครัวที่อบอุ่นมีส่วนช่วยให้นักเรียนไม่ติดยาเสพติด

ตัวละครในเรื่อง

1. ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายปกครอง
2. อาจารย์หัวหน้าระดับ
3. อาจารย์ประจำชั้น
4. ผู้ปกครอง

บทบาทสมมุติ

ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายปกครอง เป็นอาจารย์ที่เข้าใจปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียนและจะให้คำปรึกษาแก่และผู้ปกครองเสมอ ผู้ช่วยจะให้ความรักความเอ็นดูกับนักเรียนทุกคน แต่ปัญหาที่แก้ไม่ตกของโรงเรียนคือ การติดยาเสพติดและการลักลอบค้ายาเสพติดในโรงเรียน ผู้ช่วยผู้อำนวยการจึงคิดหาวิธีรุนแรงเกี่ยวกับเรื่องยาเสพติด

อาจารย์หัวหน้าระดับ เป็นผู้ใกล้ชิดกับนักเรียนในระดับต่าง ๆ จะเป็นผู้รวบรวมระเบียบประวัติของนักเรียนทุกคนปัญหาที่เกิดขึ้นก็จะผ่านหัวหน้าระดับเป็นผู้พิจารณา

อาจารย์ประจำชั้นเป็นผู้ใกล้ชิดกับนักเรียนและผู้ปกครองมาก เมื่อมีเวลามีปัญหาผู้ปกครองก็มาขอคำปรึกษาจากอาจารย์ประจำชั้น อาจารย์ประจำชั้นเหมือนแม่คนที่ 2 ของนักเรียน

พ่อแม่ผู้ปกครอง เป็นคนเอาแต่ใจ มีปัญหาอะไรมักจะโทษโรงเรียน ไม่ยอมแก้ปัญหที่เกิดขึ้น ผู้ปกครองมักมีปัญหากับลูกเสมอ ไม่มีเวลาให้ลูกจนกระทั่งเกือบทำให้ลูกเสียอนาคต

เอกสารหมายเลข 3

แบบสังเกตการณ์บทบาทของสมาชิก

พฤติกรรม	ชื่อสมาชิกในกลุ่ม			หมายเหตุ
การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น				
ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น				
ประนีประนอมเมื่อเกิดการขัดแย้ง				
ควบคุมอารมณ์ได้ดีเมื่อเกิดปัญหา				

เอกสารหมายเลข 4

บัตรกำหนดงาน

ให้นักเรียนปฏิบัติดังนี้

1. เลือกหัวหน้ากลุ่ม 1 ท่าน เพื่อทำหน้าที่ผู้นำในการอภิปราย
2. เลือกเลขานุการกลุ่ม 1 ท่าน เพื่อทำหน้าที่จดบันทึกผลงานของกลุ่ม
3. ทุกกลุ่มร่วมอภิปรายในหัวข้อต่อไปนี้
 - 3.1 ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไร
 - 3.2 หลักในการเลือกฟังข่าวสารข้อมูลมีหลักอย่างไร
4. การยอมรับฟังเหตุผลซึ่งกันและกัน มีประโยชน์ต่อการทำงานหรือไม่เพราะเหตุใด
5. ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกไปรายงานการอภิปรายหน้าชั้นเรียน

เอกสารหมายเลข 5

แบบสรุปความคิดเห็นของสมาชิก

ชื่อ				หมายเหตุ
หวัดช่อภิปราย	ความคิดเห็น			

แผนการสอนที่ 3

แผนการสอนกลุ่มทดลอง

แผนการสอนที่ 3

เรื่อง การฟังเพื่อตีความ วิชา ภาษาไทย (ท 101)

เวลา 2 คาบ

สาระสำคัญ

การฟังเรื่องราวต่าง ๆ ควรที่จะคิดพิจารณาไตร่ตรองให้รอบคอบก่อนตัดสินใจกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดลงไป ปัจจุบันสื่อสารมวลชนมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารไปอย่างรวดเร็ว บางครั้งอาจจะมี ความซับซ้อน เข้าใจยาก ผู้ฟังจะต้องมีทักษะในการจับใจความ ตีความ และวิเคราะห์ เรื่องราวที่ฟังได้อย่างถูกต้องสมเหตุผล

จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้นักเรียนคำบรรยาย คำอธิบาย เรื่องเล่า นิทาน ข่าว และบทความ แล้ว สามารถตีความได้

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูสนทนากลุ่มนักเรียนเกี่ยวกับการฟังเรื่องราวต่าง ๆ จากวิทยุ โทรทัศน์ หรือบุคคลว่านักเรียนมีหลักการฟังและเลือกฟังอย่างไร

ขั้นสอน

1. ครูเปิดแถบบันทึกเสียงนิทานเรื่อง "หนูน้อยไปตามลมปาก" ให้นักเรียนฟังแล้ว ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังว่า เพราะเหตุใดจึงชื่อว่าหนูน้อยไปตามลมปาก
2. ให้นักเรียนช่วยกันเล่าเรื่องย่อ นิทาน
3. ครูกำหนดสถานการณ์และบทสมมุติ (เอกสารหมายเลข 1)
4. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5-7 คน

5. ครูเล่าสถานการณ์เกี่ยวกับความสำคัญในการฟัง เรื่องราวต่าง ๆ ผู้ฟังจะต้องคิดพิจารณาเรื่องที่ฟังอย่างรอบคอบ และควรที่จะต้องคิดก่อนทำ ผู้ที่ฟังแล้วไม่คิดพิจารณา ก็จะทำให้เกิดผลเสียต่อตนเอง และส่วนรวม จากข้อคิดดังกล่าวให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงบทบาทสมมติเกี่ยวกับการฟังเรื่องราวต่าง ๆ แล้วคิดพิจารณาเรื่องที่ฟังอย่างรอบคอบไม่หมิ่นไปตามลมปาก (เอกสารหมายเลข 1)

6. ครูให้แต่ละกลุ่มเลือกผู้แสดง ผู้สังเกตการณ์ และผู้ชม

7. ครูแจกเอกสารบทบาทสมมติ (เอกสารหมายเลข 1) เพื่อให้แต่ละกลุ่มและเตรียมการแสดง

8. ครูแจกแบบสังเกตการณ์ (เอกสารหมายเลข 2) ให้ผู้สังเกตการณ์ของแต่ละกลุ่ม

9. ครูให้แต่ละกลุ่มเตรียมตัวก่อนการแสดง โดยวางแผนการแสดงอย่างคร่าว ๆ

10. ครูให้นักเรียนจับฉลากเพื่อจัดลำดับให้แต่ละกลุ่มออกมาแสดงบทบาทสมมติ

11. ครูสั่งให้ยุติการแสดง เมื่อเห็นว่าการแสดงสามารถอธิบาย วิเคราะห์และสรุปผล

12. ครูแจกบัตรการปฏิบัติงาน (เอกสารหมายเลข 3) ให้นักเรียนอธิบาย วิเคราะห์และสรุปผลงานแบบสรุปความคิดเห็นของสมาชิก (เอกสารหมายเลข 4) โดยอธิบายในหัวข้อต่อไปนี้

1. ความรู้ที่ได้รับจากการแสดงบทบาทสมมติ

2. สาเหตุ "ฟังหูไว้หู" มีประโยชน์กับนักเรียนหรือไม่เพราะเหตุใด

3. นักเรียนมีหลักการเลือกฟังเรื่องราวต่าง ๆ อย่างไร

13. ครูให้นักเรียนจับฉลากเพื่อจัดลำดับให้แต่ละกลุ่มออกมาอธิบายสรุป

14. ครูให้นักเรียนทุกคนแสดงความคิดเห็น และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

ขั้นสรุป

1. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนเรียงความโดยใช้แนวคิดที่ได้จากการแสดงบทบาทสมมติลงในรูปแบบประเมินผล ส่งในชั่วโมงเรียน

2. ครูให้นักเรียนทุกคนเขียนเรียงความโดยใช้แนวคิดจากการแสดงบทบาทสมมติลงในรูปแบบฝึกหัดแล้วส่งในชั่วโมงเรียนครั้งต่อไป

สื่อการเรียนการสอน

1. แถบบันทีกเสียง
2. หนังสือเรียนวิชาภาษาไทย ชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1
3. เอกสารประกอบการเรียน
 - 3.1 สถานการณ์และบทบาทสมมุติ (เอกสารหมายเลข 1)
 - 3.2 แถบบันทีกการสังเกตการณ์ (เอกสารหมายเลข 2)
 - 3.3 บัตรกำหนดงาน (เอกสารหมายเลข 3)
 - 3.4 แบบสรุปความคิดเห็นของสมาชิก (เอกสารหมายเลข 4)

การวัดผลประเมินผล

1. พังจากการแสดงความคิดเห็น
2. สังเกตจากการทำงานกลุ่ม
 - 2.1 การแสดงบทบาทสมมุติ
 - 2.2 การรายงานหน้าชั้นเรียน
3. ตรวจจาก
 - 3.1 แบบสังเกตการณ์
 - 3.2 แบบประเมินผล
 - 3.3 แบบสรุปความคิดเห็นของสมาชิก

แผนการสอนกลุ่มควบคุม

แผนการสอนที่ 3

เรื่อง การฟังเพื่อตีความ วิชา ภาษาไทย (ท 101)

เวลา 2 คาบ

สาระสำคัญ

การฟังเรื่องราวต่าง ๆ ควรที่จะเกิดพิจารณาไตร่ตรองให้รอบคอบก่อนตัดสินใจกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดลงไป ปัจจุบันสื่อสารมวลชนมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารไปอย่างรวดเร็ว บางครั้งอาจจะมี ความซับซ้อน เข้าใจยาก ผู้ฟังจะต้องมีทักษะในการจับใจความ ตีความ และวิเคราะห์เรื่องราวที่ฟังได้อย่างถูกต้องสมเหตุผล

จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อนักเรียนเล่าบรรยาย คำอธิบาย เรื่องเล่า นิทาน ข่าว และบทความ แล้ว สามารถตีความได้

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

1. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับการฟังเรื่องราวต่าง ๆ จากวิทยุ โทรทัศน์ หรือบุคคลว่านักเรียนมีหลักการฟังและเลือกฟังอย่างไร

ขั้นสอน

1. ครูเปิดแถบบันทึกเสียงนิทานเรื่อง "หนูน้อยไปตามลมปาก" พร้อมภาพประกอบให้นักเรียนฟังและแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่ฟัง เพราะเหตุใดจึงชื่อว่าหนูน้อยไปตามลมปาก
2. ครูให้นักเรียนเขียนสรุปเรื่อง "หนูน้อยไปตามลมปาก" ลงในใบประเมินผล

3. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5-7 คน เพื่อแสดงละครตามเรื่อง "หมูปาตามลมปาก"

4. ครูให้แต่ละกลุ่มเขียนบทนิทาน พร้อมทั้งกำหนดผู้แสดงว่าใครจะแสดงเป็นใคร

5. ครูให้นักเรียนจับฉลากเพื่อจัดลำดับให้แต่ละกลุ่มออกมาแสดง และกลุ่มที่ยังไม่แสดงจะให้คะแนนประ เนิ่นผล

6. ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันสรุปผลการแสดง และออกมารายงานหน้าชั้นเรียน

ขั้นสรุป

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแต่งนิทาน โดยใช้ข้อคิดที่ได้จากนิทานเรื่องหมูปาตามลมปาก และออกมาเล่าหน้าชั้นเรียนในชั่วโมงครั้งต่อไป

สื่อการเรียนการสอน

1. แดบบันทึกเสียง
2. เครื่องฉาย
3. แผ่นโปสเตอร์
4. ขาวหนังสือพิมพ์
5. หนังสือทักขิสัมพันธ์

การวัดผลประเมินผล

1. ฟังจากการแสดงความคิดเห็น
2. ตรวจสอบแบบฝึกหัด
3. สังเกตจากการทำงานกลุ่ม
 - 3.1 การแสดงละคร
 - 2.3 การสรุป
4. ฟังจากการอ่านข่าวและการเล่านิทาน

เอกสารหมายเลข 1

สถานการณ์

หนุ่มกับเต๋าคือเพื่อนรักกัน ทั้งสองเรียนอยู่ชั้นเดียวกัน หนุ่มมีฐานะยากจนกว่า เต๋าคือลูกพี่ลูกน้องตั้งแต่เด็ก เมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หนุ่มไม่มีโอกาสเรียนต่อเพราะต้องมีการะเลียงคู่มือ ครอบครัวหนึ่งยากจนมีเงินไม่มาก ส่วนเต๋ามีฐานะร่ำรวยได้เรียนต่อวันหนึ่งทั้งสองไปเที่ยวงานได้พบกับชายชราซึ่งทำทางเดินไม้หว่ ทั้งสองจึงเข้าไปช่วยเหลือชายชราจึงขอใบแจ้งและดูดวงชะตาให้เต๋าคือและหนุ่ม ว่าดวงของหนุ่มเป็นคนลำบาก ส่วนเต๋าคือเป็นคนมีวาสนาเงินทองกองเงินกองทอง เมื่อกลับถึงบ้านหนุ่มจึงมุ่งมั่นมาทำงานตลอดมาจนฐานะของหนุ่มค่อย ๆ ดีขึ้นตามลำดับ แต่หนุ่มก็ไม่ยอมพักการทำงาน ส่วนเต๋าคือคิดว่าตนเองร่ำรวยอยู่แล้วและหมอดูยังถือว่าตนเองเป็นคนมีวาสนา เต๋าคือใช้ทรัพย์สินสมบัติเงินค่อย ๆ หมดไป หนุ่มเตือนเพื่อนมาตลอด แต่เต๋าคือไม่สนใจ ต่อมาเต๋าคือตกอยู่ในฐานะยากจนหนุ่มจึง

อุปการะเพื่อนรัก

ตัวละครในเรื่อง

1. หนุ่ม
2. เต๋าคือ
3. ชายชรา

บทบาทสมมุติ

1. บทบาทของหนุ่ม เป็นคนอ่อนน้อมถ่อมตัว ขยันขันแข็งทำงาน ไม่เลือกงานหนักเอาเบาสู้ ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคใด ๆ ทั้งสิ้น เชื่อกันตนเอง มุมานะทำงานจนมีฐานะร่ำรวย และรักเพื่อนมาก มักจะดักเตือนเต๋าคือเสมอ
2. เต๋าคือ เป็นคนใจง่ายพุ่มเฟิย ไม่ชอบทำงาน ชอบสนุกสนาน เลี้ยงเพื่อนฝูงประจำ เมื่อได้มรดกจากบิดามารดา เต๋าคือก็ใช้เงินอย่างพุ่มเฟิย ไม่ทักมาหากิน เต๋าคือมักจะหลงตัวเองว่า ร่ำรวยตามคำทำนาย จนกระทั่งเต๋าคือไม่เหลือทรัพย์สินสมบัติ
3. ชายชรา เป็นคนใจดี มีอายุมาก ชอบทำบุญทำกุศล และมีวิชาโหราศาสตร์ เป็นอย่างดี ขณะดูดวงให้เต๋าคือและหนุ่มก็จะสอนทั้งดูให้รู้ถึงนั้นทำความดี ไม่ย่อท้อการทำงาน ไม่ดูถูกคน

เอกสารหมายเลข 2

แบบสังเกตการณ์บทบาทสมาชิก (สำหรับผู้สังเกตการณ์)

ชื่อสมาชิกในกลุ่ม				หมายเหตุ
พฤติกรรม				
การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น				
ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น				
ประนีประนอมเมื่อเกิดการขัดแย้ง				
ควบคุมอารมณ์ได้ดีเมื่อเกิดปัญหา				

เอกสารหมายเลข 3

บัตรกำหนดงาน

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มปฏิบัติดังนี้

1. เลือกหัวหน้ากลุ่ม 1 คน ทำหน้าที่เป็นผู้นำในการอภิปรายกลุ่ม
2. เลือกเลขานุการกลุ่ม 1 คน ทำหน้าที่จดบันทึก
3. เลือกผู้สังเกตการณ์ 1 คน ทำหน้าที่สังเกตการทำงานของกลุ่ม
4. เลือกตัวแทนออกมาสรุปรายงาน 1 คน ออกไปอ่านสรุปหน้าชั้น
5. ทุกกลุ่มส่งรายงานสรุปต่อครู
6. ให้นักกลุ่มอภิปรายในหัวข้อต่อไปนี้
 - 6.1 ความรู้ที่ได้รับจากการแสดงบทบาทสมมติ
 - 6.2 ส่วนวน"ฟังหูไว้หู"มีประโยชน์กับนักเรียนหรือไม่ เพราะเหตุใด
 - 6.3 นักเรียนมีหลักการเลือกฟังเรื่องราวต่าง ๆ อย่างไร

เอกสารหมายเลข 4
แบบสรุปความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มที่ ...

ชื่อ				หมายเหตุ
ความเห็น หัวข้ออภิปราย				

แผนการสอนกลุ่มทดลอง

แผนการสอนที่ 4

เรื่อง หลักในการฟังและมารยาทในการฟัง ภาษาไทย (ท 101) เวลา 2 คาบ

สาระสำคัญ

การฟังเรื่องราวต่าง ๆ ถ้าให้บรรลุวัตถุประสงค์ ผู้ฟังต้องฟังอย่างมี
 วิจารณญาณ คิดวิเคราะห์เรื่องที่ฟังอย่างรอบคอบ ดังนั้นผู้ฟังต้องมีหลักในการฟังเรื่องราวต่าง ๆ
 และมีมารยาทในการฟัง จึงทำให้เกิดประสิทธิผล

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถบอกหลักการฟังที่ถูกต้องได้

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูสนทนากับนักเรียนให้แสดงความคิดเห็นในการปฏิบัติตนเมื่อฟังเรื่องราว
 ต่าง ๆ ในที่ประชุม

ขั้นสอน

1. ครูกำหนดสถานการณ์และบทบาทสมมุติ (อยู่ในเอกสารหมายเลข 1)
2. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5-7 คน

แผนการสอนที่ 4

3. ครูเล่าสถานการณ์โดยกำหนดว่านักเรียนเป็นผู้หนึ่งที่เข้าไปฟังการวิจารณ์ภาพยนตร์เรื่อง "มหาศาสตาสีมนำได้" (เอกสารหมายเลข 2) โดยผู้พูดเป็นนักเขียนรางวัลซีไรต์ของไทย คือ อุณวณิช จรุงกิจอนันต์" จากสถานการณ์ดังกล่าวให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมุติอย่างใดที่จะชี้ให้เห็นว่านักเรียนมีมารยาทในการฟัง (เอกสารหมายเลข 1)

4. ครูให้แต่ละกลุ่มเลือกผู้แสดง ผู้สังเกตการณ์ และผู้ชม

5. ครูแจกเอกสารบทบาทสมมุติ (เอกสารหมายเลข 1) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเตรียมการแสดง

6. ครูแจกแบบสังเกตการณ์ให้ผู้สังเกตการณ์ (เอกสารหมายเลข 3)

7. ครูให้แต่ละกลุ่มเตรียมตัวก่อนการแสดงอย่างคร่าว ๆ

8. ครูให้นักเรียนจับสลาก เพื่อจัดลำดับการออกมาแสดงบทบาทสมมุติของแต่ละกลุ่ม

9. ครูสั่งให้ยุติการแสดงเมื่อเห็นว่าการแสดงนั้นสามารถอธิบาย วิเคราะห์

และสรุปผล

10. ครูแจกเอกสารหมายเลข 4 ให้นักเรียนอธิบาย วิเคราะห์และสรุปผลจากการแสดง ลงในแบบสรุปความคิดเห็นของสมาชิก (เอกสารหมายเลข 5) โดยอธิบายในหัวข้อต่อไปนี้

1. ความรู้ที่ได้รับจากการแสดง

2. การมีมารยาทในการฟัง นักเรียนคิดว่าสำคัญหรือไม่อย่างไร

3. "ผู้ฟังที่ดี" มีลักษณะอย่างไรบ้าง

11. ครูให้นักเรียนจับสลาก เพื่อจัดลำดับการออกมาสรุปผลการอธิบายของแต่ละกลุ่ม

12. ครูให้นักเรียนทุกคนแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกัน

และกัน

13. ครูเปิดแถบบันทึกเสียง เรื่องมารยาทในการฟังและให้นักเรียนอ่าน

เอกสารหมายเลข 6 และเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย

ขั้นสรุป

1. ให้นักเรียนเขียนสรุปหลักการฟังที่ดี และการมีมารยาทในการฟัง จากใบความรู้เกี่ยวกับการฟัง ลงในแบบประเมิน แล้วส่งในชั่วโมงเรียน
2. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบมารยาทในการฟัง (เอกสารหมายเลข 7) ในชั่วโมงเรียน

สื่อการเรียนการสอน

1. เอกสารประกอบการเรียน
 - 1.1 สถานการณ์และบทบาทสมมุติ (เอกสารหมายเลข 1)
 - 1.2 ใบความรู้ประกอบการฟัง (เอกสารหมายเลข 2)
 - 1.2 แบบสังเกตการณ์ (เอกสารหมายเลข 3)
 - 1.3 บัตรกำหนด (เอกสารหมายเลข 4)
 - 1.4 แบบสรุปความคิดเห็นของสมาชิก (เอกสารหมายเลข 5)
 - 1.5 ใบความรู้เรื่องมารยาทในการฟัง (เอกสารหมายเลข 6)
 - 1.6 แบบทดสอบมารยาทในการฟัง (เอกสารหมายเลข 7)

การวัดผลประเมินผล

1. ฟังจากการแสดงความคิดเห็น
2. สังเกตจากการทำงานกลุ่ม
 - 2.1 การแสดงบทบาทสมมุติ
 - 2.2 การแสดงความคิดเห็นในการทำงาน
 - 2.3 การสรุปรายงานหน้าชั้นเรียน
3. ตรวจจาก
 - 3.1 สมุดแบบฝึกหัด
 - 3.2 แบบประเมินผล
 - 3.3 แบบทดสอบ
 - 3.4 แบบสรุปความคิดเห็นของสมาชิก

แผนการสอนกลุ่มควบคุม

แผนการสอนที่ 4

เรื่อง หลักในการฟังและมารยาทในการฟัง ภาษาไทย (ท 101) เวลา 2 คาบ

สาระสำคัญ

การฟังเรื่องราวต่าง ๆ ถ้าให้บรรลุวัตถุประสงค์ ผู้ฟังต้องฟังอย่างมี
 วิจารณญาณ คิดวิเคราะห์ เรื่องที่ฟังอย่างรอบคอบ ดังนั้นผู้ฟังต้องมีหลักในการฟังเรื่องราวต่าง ๆ
 และมีมารยาทในการฟัง จึงทำให้เกิดประสิทธิผล

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถบอกหลักการฟังที่ถูกต้องได้

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูสนทนากับนักเรียนให้แสดงความคิดเห็นในการปฏิบัติตนเมื่อฟังเรื่องราว
 ต่าง ๆ ในที่ประชุม

ขั้นสอน

1. ครูเลือกตัวแทนนักเรียน 2 คน อ่านเกร็ดความรู้จากหนังสือสารคดี 2 เรื่อง
 คือเรียบร้อยโรงเรียนจีนและนักบินอวกาศกินอะไร (เอกสารหมายเลข 8)
2. กำหนดให้นักเรียนตั้งใจฟังนักเรียนคนที่ 1 และไม่ได้ตั้งใจฟังนักเรียนคนที่ 2
3. ให้นักเรียนทั้งสองคนพูดแสดงความรู้สึกจากสถานการณ์ข้อ 2
4. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5-7 คน

5. ให้นักแต่ละกลุ่มอภิปรายเรื่องหลักการฟัง และมารยาทในการฟัง

(เอกสารหมายเลข 6)

6. ให้นักตัวแทนออกมาสรุปหน้าชั้นเรียน
7. ครูให้นักเรียนฟังแถบบันทึกเสียงคำประพันธ์เกี่ยวกับ"มารยาทในการฟัง"
8. ให้นักเรียนทบทวนแบบทดสอบเรื่องมารยาทในการฟัง(เอกสารหมายเลข 7)

ขั้นสรุป

1. ให้นักเรียนเขียนสรุปหลักการฟังที่ดี และการมีมารยาทในการฟัง จากใบความรู้เกี่ยวกับการฟัง ลงในแบบประเมิน แล้วส่งในชั่วโมงเรียน
2. ให้นักเรียนทบทวนแบบทดสอบมารยาทในการฟัง (เอกสารหมายเลข 7) ในชั่วโมงเรียน

สื่อการเรียนการสอน

1. เอกสารประกอบการเรียน .
 - 1.1 มารยาทในการฟัง (เอกสารหมายเลข 6)
 - 1.2 แบบทดสอบ (เอกสารหมายเลข 7)
 - 1.3 เกร็ดความรู้เรื่อง"เรียบร้อยเรียงเรียนจีน. นักปราชญ์จีนอะไร"

(เอกสารหมายเลข 8)

2. แถบบันทึกเสียง

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการทำงานกลุ่ม
2. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็น
3. ฟังจากการสรุปหน้าชั้นเรียน
4. ตรวจจากแบบทดสอบ
5. ตรวจจากแบบประเมินผล

เอกสารหมายเลข 1

สถานการณ์

สมมุติให้ห้องเรียนเป็นหอประชุม และวันนี้จะมีนักเขียนชื่อดังมาพูดวิจารณ์ภาพยนตร์เรื่อง "มหาศาสดาสิมไม่ได้" ภาพยนตร์เรื่องนี้เป็นที่สนใจของชาวพุทธโดยเฉพาะคนไทย นักเขียนผู้นี้คือ คุณวณิช จรุงกิจอนันต์ นักเขียนรางวัลซีไรต์ของไทย การพูดวิจารณ์ก็จะวิจารณ์ไปตามความคิดเห็นของตนเอง นิตาในฐานะผู้ประสานงานและพิธีกรจึงได้กล่าวเชิญให้คุณวณิช ขึ้นพูดผู้ฟังปรบมือให้เกียรติ การพูดดำเนินไปเรื่อย ๆ ผู้ฟังมีทั้งสนใจและไม่สนใจ

ตัวละครในเรื่อง

1. คุณวณิช จรุงกิจอนันต์
2. นิตา
3. กลุ่มนักเรียนที่สนใจ 7 คน
4. กลุ่มนักเรียนที่ไม่สนใจ 3 คน

บทบาทสมมุติ

คุณวณิช จรุงกิจอนันต์ เป็นนักเขียนที่โด่งดังมาก นอกจากนั้นยังมีความสามารถวิจารณ์ภาพยนตร์ได้เป็นอย่างดีถือว่าเป็นนักพูดที่ดีด้วย พูดวิจารณ์เรื่องตามมุมมองของตนเองทำให้ผู้ฟังได้แนวคิดที่กว้างขวาง การพูดของคุณวณิชมีลูกเล่นมากมาย หลังจากที่จะจบการพูดก็จะเปิดโอกาสให้ผู้ฟังซักถาม

นิตา ทำหน้าที่เป็นพิธีกร นิตามีความสามารถหลายอย่าง ใช้ภาษาไทยได้ดีเยี่ยม น้ำเสียงน่าฟัง นิตาเป็นผู้รายงานการจัดการงานและแนะนำผู้พูด เมื่อแนะนำผู้พูดแล้ว นิตาก็จะสังเกตการณ์อยู่ข้าง ๆ

นักเรียนกลุ่มสนใจฟัง จะตื่นเต้นที่ได้พบกับนักเขียนชื่อดัง และตั้งใจฟัง ขณะฟังก็จะจดบันทึกตลอดเวลา เมื่อเวลาผู้พูดบรรยายอยู่ผู้ฟังกลุ่มนี้สนใจฟัง และซักถามเมื่อเปิดโอกาสให้ซักถาม

นักเรียนกลุ่มที่ไม่สนใจ ระยะแรกก็จะสนใจฟังแต่ต่อมาก็จะพูดคุยหรือบางครั้งหางานอื่นขึ้นมาทำ และทำกิริยาต่าง ๆ ที่ไม่เหมาะสม

เอกสารหมายเลข 2

บทความประกอบการฟัง

Little Buddha

พระพุทธเจ้ามหาศาสดาโลกลืมไม่ได้

ความสนใจในเรื่องราวของทิเบต ประกอบกับความมีชื่อเสียงของผู้สร้างซึ่งเคยสร้างภาพยนตร์คุณภาพมาแล้วหลายเรื่อง เช่น The Last Emperor จักรพรรดิโลกไม่ลืม จึงทำให้ไปชมภาพยนตร์เรื่องนี้

เมื่อภาพยนตร์จบลง รู้สึกดีใจที่ไม่ได้ตั้งใจมาดูพระประวัติอันยิ่งใหญ่ของพระพุทธเจ้าตามคำโฆษณา เพราะหากเจตนาเช่นนั้นก็ต้องผิดหวังค่อนข้างมากเช่นเดียวกับผู้ชมส่วนใหญ่ที่พากันบ่นว่า หนังเรื่องนี้เหมือนสารคดีน้ำทิพย์ บิดเบือนพุทธประวัติ ทำลายภาพอันสูงส่งของพระบรมศาสดา จนบางคนลุกออกไปในขณะที่ชมไปได้เพียงครึ่งเรื่อง

ภาพยนตร์เรื่องนี้มีแก่นของเรื่องคืออยู่ที่ ความเชื่อในเรื่องการกลับมาเกิดตามทัศนะของพุทธศาสนา นิกายวัชรยาน ซึ่งกำลังแพร่หลายในสหรัฐอเมริกา โครจเรื่องดำเนินไปด้วยการพยายามติดตามหาลามะ ผู้กลับมาเกิดใหม่เป็นเด็กน้อย มีการพิสูจน์ด้วยวิธีการต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการสังเกตกิริยาอาการ การเลือกเครื่องใช้ประจำตัวในชาติก่อน จนกระทั่งการเข้าทรงทนาย ซึ่งผู้ที่ไม่คุ้นเคยกับวัฒนธรรมความเชื่อของชาวทิเบต มักเห็นเป็นเรื่องมกมาย ไร้สาระ บางคนถึงกับวิจารณ์ว่า ไม่ใช่พุทธศาสนา

เรื่องราวพุทธประวัติที่แทรกเข้ามา นำเสนอผ่านหนังสือภาพพุทธประวัติ ที่ลามะนำมาแจกเด็กอเมริกา เป็นโครงเรื่องย่อย่อซ้อนอยู่ในเรื่องใหญ่ แล้วตัดภาพกลับไปกลับมา ระหว่างอดีตกับปัจจุบัน ในขณะที่จุดขายของภาพยนตร์เรื่องนี้เน้นความยิ่งใหญ่ของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้ชมจึงรู้สึกเหมือนถูกหลอก เพราะพระพุทธเจ้าบนแผ่นฟิล์มมิได้ยิ่งใหญ่อย่างที่เขาคาดหวัง เจ้าชายสิทธัตถะเป็นลูกกษัตริย์ชาวนา พระราชวังก็มีได้ใหญ่โตอย่างที่เคยเรียนในวิชาศีลธรรม นางสุชาดาผู้นำสาวมรุษายาสมารถวายกอนดรส์รู้ กลายเป็นหญิงชาวบ้านมอมแมม เอาข้าวใส่กะลามาทำ ไม่เห็นมีถาดทองคำที่ลอยทวนน้ำ แล้วจมลงไปได้บาดาล กระทบถาดของพระพุทธเจ้าองค์ก่อน ๆ ดังกรีก จนพญานาคสะอุ้งดิน

คนไทยเกิดทุนพระพุทธเจ้าไว้ในภาพลักษณ์อันควรเคารพบูชา แม้ในช่วงที่ยังมิได้บรรลุนุตรสัมมาสัมโพธิญาณ เป็นเพียงเจ้าชายสิทธัตถะผู้แสวงหาความหลุดพ้น เราก็มองภาพพระองค์เป็นชายหนุ่มผู้สง่างาม พร้อมด้วยรูปสมบัติ คุณสมบัติ ทรัพย์สินสมบัติเหมือนเจ้าชายในเรื่องจักร ๆ วงศ์ ๆ ทั่วไป เรื่องราวตลอดพระชนม์ชีพแทรกไว้ด้วยอภินิหารอันเนื่องจากบุญบารมีมีความเข้าใจในเรื่องนุคลาธิษฐานมีน้อย และขาดการศึกษาพุทธประวัติจากคัมภีร์ในพุทธศาสนานิกายอื่น เนื่องจากผู้สร้างเป็นชาวตะวันตก และคงไม่ใช่พุทธศาสนิกชนจึงสื่อบริชา ทัศนะ คำสอนของพุทธศาสนาออกมาเป็นรูปธรรมได้ไม่สนิทเนียน โดยเฉพาะพุทธศาสนานิกายวัชรยาน ซึ่งแม้พุทธศาสนิกชาวเอเชียด้วยกัน ก็ยังเข้าใจไม่ได้ง่ายนัก ตลอดเวลาผู้สร้างพยายามเน้นว่าเป็นความเชื่อ เชื่อกันว่าอย่างนั้น เช่น ฉากการประสูติเมื่อต้นไม้ร่มกิ่งลงมารับพระหัตถ์พุทธมารดา หรือการที่พระกุมารดำเนินได้ในทันทีและมีดอกบัวผุดขึ้นรองรับ ซึ่งหากจะอธิบายนุคลาธิษฐานนี้เรื่องก็คงจะยืดยาวออกไปอีก และผู้ไม่เคยศึกษามามาก่อน ก็คงจะเข้าใจได้ยาก

ในฉากการตรัสรู้ ซึ่งมีการต่อสู้กับมารที่เป็นนุคลาธิษฐาน ดูแล้วก็ไม่น่าแปลกใจเหมือนกัน แม้ผู้สร้างจะพยายามอธิบายถึงการต่อสู้กับกิเลส ในจิตใจของพระองค์เอง แต่ผู้ชมก็แทบจับประเด็นนี้ไม่ทัน เพราะมัวตื่นตะลึงกับเทคนิคแสงเสียงจนตาพร่านี้กระมังความยิ่งใหญ่ที่โฆษณา

หากเราเปิดใจกว้าง มองข้ามความไม่สมจริงบางประการ ความไม่ประณีต พิถีพิถันในรายละเอียดและบุคลิกของผู้แสดงหลายคนที่ถูกขัดตาไปเสียได้ ภาพยนต์เรื่องนี้ก็มีคุณภาพ เรื่องนี้ก็มีคุณค่าอยู่ไม่น้อย เราได้มีโอกาสเห็นพิธีกรรมได้ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม ความเชื่อของชาวทิเบต ซึ่งเป็นกลุ่มชนที่มีเอกลักษณ์ของตนเอง และพยายามรักษาเผ่าพันธุ์ของตนไว้ แม้ต้องไปดำรงชีวิตในต่างแดน ได้ศึกษาเปรียบเทียบพุทธประวัติที่แตกต่างไปจากของไทยเรา ซึ่งในบางแง่มุมดูจะมีความสมจริง ในลักษณะของบุคคลที่มีชีวิตอยู่จริงในสภาพอารยธรรมเมื่อสองพันหกร้อยปีมาแล้ว แม้จะยังสร้างได้ไม่สมบูรณ์แบบ

สิ่งที่ชาวพุทธไทยน่าจะได้รับจากภาพยนตร์เรื่องนี้ คือ การเปิดโลกทัศน์ให้กว้างกว่าที่เป็นอยู่ ด้วยการศึกษาศาสนาให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น ข้าง ไม่ควรติดยึดอยู่เพียงพุทธศาสนาแบบเถรวาท หรือยึดในคำสอนของครูบาอาจารย์ท่านใดท่านหนึ่งเท่านั้น และที่สุดควรเปิดใจรับแม้คำสอนของศาสนาอื่นด้วย หากคำสอนนั้นเป็นไปเพื่อการยกระดับจิตใจของมนุษยชาติ

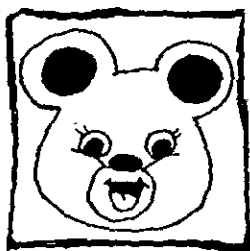
รินธรรม อโศกตระกูล "พระพุทธเจ้ามหาศาสดาโลกลืมไม่ได้"

ปีที่ 10/55 (กันยายน-ตุลาคม) 2537

เอกสารหมายเลข 2

เอกสารประกอบการฟัง

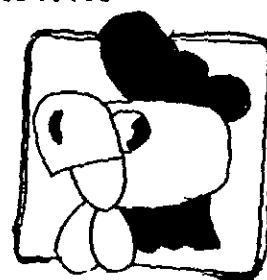

= ฟังทางนี้หน่อยจ๊ะ

ก็ศิลปะในการสนทนาที่ดีนั้น เราพอที่จะสรุปได้ดังนี้จ๊ะ

1. พวกเราจะต้องเป็นนักฟังที่ดีในขณะที่มีคู่สนทนา
2. เวลาเราพูดกันเราควรมีท่าทีที่เป็นมิตรต่อกันนะ
3. อย่าได้พูดคนเดียวจนหมด
4. สนใจและตั้งใจฟังเรื่องที่เขากำลังพูด
5. มีความอดทนฟังเหตุผลของผู้อื่น
6. ไม่พูดยกตนข่มท่าน พูดกับคนอื่น เวลาสนทนา
7. เรื่องที่พูดควรเป็นเรื่องที่มีความรู้ ไม่ควรนิทาว่าร้ายผู้อื่น
8. ไม่พูดเรื่องส่วนตัว
9. ควรใช้เวลาให้เหมาะสมในการสนทนา

ฟังอะไรเอ่ย

เฮ้...และการสนทนาที่ไม่เหมาะสมล่ะคะ

อ้อ...จะบอกเดี๋ยวนี้แหละค่ะ

1. อย่าพูดยาวเกินไป
2. อย่าพูดซ้ำซาก
3. อย่าพูดเรื่องส่วนตัว
4. การพูดไม่รู้เรื่อง
5. การพูดที่ไม่คำนึงถึงวัย และเพศของคู่สนทนา
6. พูดไปสั่งสอนไป
7. พูดในสิ่งที่รู้ไม่จริง

เอกสารหมายเลข 3
แบบสังเกตการณ์พบสมาชิก

ชื่อสมาชิกในกลุ่ม พฤติกรรม				หมายเหตุ
การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น				
ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น				
ประนีประนอมเมื่อเกิดการขัดแย้ง				
ควบคุมอารมณ์ได้ดีเมื่อเกิดปัญหา				

เอกสารหมายเลข 4

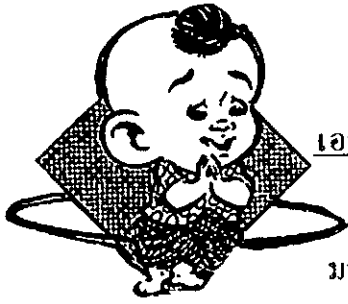
บัตรกำหนดงาน

ให้นักเรียนปฏิบัติงานดังต่อไปนี้

1. เลือกหัวหน้ากลุ่ม 1 คน ทำหน้าที่ผู้นำในการอภิปราย
2. เลือกเลขานุการ 1 คน ทำหน้าที่จดบันทึกการแสดงความคิดเห็นของแต่ละคนในกลุ่ม
3. เลือกผู้สังเกตการณ์ 1 คน ทำหน้าที่สังเกตการณ์
4. เลือกตัวแทนอ่านสรุปผลงาน 1 คน ทำหน้าที่อ่านสรุป
5. ส่งรายงานสรุปต่อครู
6. ทำอภิปรายในหัวข้อต่อไปนี้
 - 6.1 ความรู้ที่ได้รับจากการแสดง
 - 6.2 การมีมารยาทในการฟังสำคัญหรือไม่อย่างไร
 - 6.3 "ผู้ฟังที่ดี" มีลักษณะอย่างไร

เอกสารหมายเลข 5
แบบสรุปความคิดเห็นของกลุ่มที่ ...

ชื่อ				หมายเหตุ
หวัดไชยภูมิพราย	ความคิดเห็น			

เอกสารหมายเลข 6

มารยาทในการฟัง

การเอียงการฟัง

ไม่เอนหลังสับหงกวงหวาเรอ
อย่าทำแขนแอ่นเอกเซนกัก
รักหัวร่อเรียงร่วมสรวมตน

หมั่นระวังมารยาทอย่าพลาดพลอ

ไม่ชะเง้อชะงอกขี้ห้ำหัวคน
ทำใจไว้ว่างวางใจไม่เป็นผล
อย่าร้อนรนติดตามถ้อยความเอย

เอกสารหมายเลข 7
แบบทดสอบมารยาทในการฟัง

คำสั่ง จงขีดเครื่องหมาย / หน้าข้อที่เห็นว่าถูก และเครื่องหมาย x หน้าข้อที่เห็นว่าผิด

-1. เมื่อพอใจในสิ่งที่ฟัง จะปรบมือให้ผู้พูด
-2. ขณะฟัง เมื่อมีข้อสงสัยควรยกมือเพื่อถามปัญหา
-3. การฟังควรจดบันทึกและสนใจฟังตลอดเวลา
-4. จะชักถามทุกครั้งเมื่อผู้พูดเปิดโอกาสให้ถาม
-5. เมื่อเห็นว่าผู้พูดไม่ถูกต้องจะยกมือแล้วยืนขึ้นชี้แจงแก้ไข
-6. ขณะที่ฟังสามารถจดบันทึกเรื่องที่ฟังได้
-7. เมื่อพิธีกรแนะนำผู้พูดควรปรบมือ และส่งเสียงดัง ๆ เพื่อให้ผู้พูดมีกำลังใจ
-8. การชักถามปัญหาจะต้องถามปัญหาเฉพาะ เรื่องที่ผู้พูดพูดเท่านั้น
-9. การรักษามารยาทในการฟังจะต้องแต่งกายให้เรียบร้อย
-10. การฟังที่สมบูรณ์ คือ การฟังเรื่องราวแล้วคิดวิเคราะห์

เอกสารหมายเลข 8

เรียบร้อยโรงเรียนจีน

อยากทราบว่าที่มาของคำว่า "เรียบร้อยโรงเรียนจีน" สงสัยมากกว่าทำไม

ต้องเป็นโรงเรียนจีน เป็นโรงเรียนลาว เขมร หรือฝรั่งไม่ได้หรือคะ

(นันทร เจียมสุชน/ กรุงเทพฯ)

อาจารย์ล้อม เพิ่งแก้ว เขียนถึงที่มาของสำนวนนี้ไว้ในหนังสือ

หน้ากระดานเรียง (1)" พิมพ์โดยโครงการจัดพิมพ์คปพวไว้ดังนี้

"เรียบร้อยโรงเรียนจีน" นั้น เป็นสำนวนที่มีอายุประมาณสี่ร้อยปีเศษ คือ เกิดขึ้นในสมัยที่มี กองโรงเรียนราษฎร อันเป็นส่วนราชการในกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ส่วนราชการนี้มีหน้าที่ดูแลและควบคุมสถานศึกษาทั้งปวงที่เป็นของเอกชน บัดนี้ได้ขยายขึ้นเป็นสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน มีฐานะเทียบเท่ากรม มีเลขาธิการเป็นผู้บังคับบัญชา เหตุที่เกิดสำนวนนี้ขึ้น ก็เพราะกองโรงเรียนราษฎรมิได้ทำหน้าที่ตรวจโรงเรียนดูแล เกี่ยวกับการเรียนการสอน อาคาร สถานที่ รวมไปถึงการจัดสวัสดิการให้แก่ครูและนักเรียนให้เป็นไปตามระเบียบ และหลักเกณฑ์ที่ทางราชการกำหนด ผลการตรวจโรงเรียนของเจ้าหน้าที่ กองโรงเรียนราษฎรรายงานนั้น เป็นเอกสารข้อมูลที่มีผลต่อโรงเรียนราษฎรเป็นอย่างยิ่ง คือ อาจได้งบประมาณช่วยเหลือเพิ่ม ลด หรือ งด ไขเสียก็ได้ บางที่อาจถึงสั่งปิดโรงเรียนเอาเลยทีเดียว เจ้าหน้าที่ตรวจโรงเรียนจึงเป็นที่เกรงอกเกรงใจและเจ้าของโรงเรียนจำเป็นต้องเอาใจใส่ต้อนรับจับผู้เป็นพิเศษทุกครั้งที่มีการไปตรวจโรงเรียน

แน่นอนเจ้าของโรงเรียนที่เป็นคนจีนย่อมถนัดงานเรื่องเช่นนี้ยิ่งกว่าเจ้าของที่เป็นคนไทย และเป็นที่รู้จักกันบรรดาเจ้าหน้าที่ว่า ใครได้ไปตรวจโรงเรียนจีน คนนั้นย่อมเป็นคนของหัวหน้ากอง หรือแม้กระทั่งชอบพอเป็นพิเศษของผู้บังคับบัญชาระดับสูงขึ้นไป ผลการตรวจก็ต้องออกมาว่าเรียบร้อย ทุกครั้งไป

สำนวน"เรียบร้อยโรงเรียนจีน"จึงเกิดขึ้น

แรก ๆ ก็ใช้กันเฉพาะในกองโรงเรียนราษฎร แต่ต่อมาก็ได้ขยายวงออกไป

เรื่อย ๆ ผู้ที่เข้าสู่ที่มั่วบ้าง ไม่รู้บ้าง จึงเป็นเหตุให้สำนวนนี้แตกกลูกออกไปต่าง ๆ

สำนักพิมพ์สารคดี "108 ของคำถาม เล่ม 3"

หน้า 128- 130; 2537

นักบินอวกาศกินอะไร

ข้อใจว่านักบินอวกาศเขากินอะไรกันเวลาไปปฏิบัติงานนอกโลกเป็นเวลา
หลาย ๆ เดือน เขากินอาหารแคปซูลกันใช่ไหม

(วารยา / กรุงเทพฯ)

แต่ก่อนอาหารที่จัดเตรียมไว้สำหรับการบริโภคนยานอวกาศ เป็นจำพวกอาหารแคปซูล
หรืออาหารหลอดที่มีลักษณะคล้ายยาสีฟัน ซึ่งนักบินคงจะบ่นเบื่อคำที่ไม่มีสุนทรีย์ในการรับประทาน
เอาเสียเลย แต่ปัจจุบันนักบินอวกาศมีความสุขกับการบริโภคมมากขึ้น เนื่องจากอาหารที่จัดเตรียม
ขึ้นบนยานอวกาศนั้น มีรูปลักษณ์และรสชาติต่างไปจากอาหาร ที่รับประทานกันบนพื้นโลก

อาหารที่นำขึ้นบนยานอวกาศจะถูกจัดไว้ครบตามจำนวนวันที่ต้องท่องไปในอวกาศ
หลักสำคัญในการจัดอาหารสำหรับนักบินอวกาศ คือ ต้องเป็นอาหารที่เรียบง่าย กินได้โดยสะดวก
รวดเร็ว มีน้ำหนักน้อย กินเนื้อที่น้อย และจะต้องมีอายุยาวนาน อาหารแต่ละอย่างจะปรุงสำเร็จ
แล้วแช่แข็ง ถ้าเป็นอาหารสดจากพวกกล้วยหรือสับปะรดก็จะทำให้พอตีค่า อาหารเหล่านี้จะเก็บไว้ใน
ตู้อาหาร มีป้ายติดบอกวันและมือที่รับประทาน เช่น "วันที่ 2 มือที่ 3" เมื่อถึงเวลาอาหาร
นักบินอวกาศเพียงแต่นำอาหารออกมาอุ่นก็รับประทานได้เลย "ซองคำถาม" จะยกตัวอย่างรายการ
อาหารให้ดูสักมือ เช่น อาหารมือเย็นมือหนึ่งประกอบด้วยเนื้ออบ ชุปเห็ด ผักหลาย ๆ อย่าง
สตรอเบอรี่ ขนมพุดดิ้งรสวานิลลา น้ำผลไม้พร้อมหลอดดูด

เวลารับประทานอาหาร นักบินต้องวางถาดบนแถบแม่เหล็กบนโต๊ะ เพื่อให้
รับประทานได้สะดวก โดยที่ถาดจะไม่ลอยคว้างกลางอากาศ นักบินอวกาศมีข้อจำกัดในการ
รับประทาน เนื่องจากในอวกาศมีสภาพไร้น้ำหนัก จึงต้องเคลื่อนไหวอย่างช้า ๆ มั่นคง และ
ใจเย็น ไม่เช่นนั้นอาหารทุกอย่างก็จะลอยหมด

สำนักพิมพ์สารคดี "108 ซองคำถาม เล่ม 3" หน้า 126-128 2537.

แผนการสอนที่ 5

แผนการสอนกลุ่มทดลอง

แผนการสอนที่ 5

เรื่อง การพูดเล่าเรื่อง วิชา ภาษาไทย (ท 101)

เวลา 2 คาบ

สาระสำคัญ

การเล่าเรื่องเป็นการถ่ายทอดสารที่ได้ฟังและอ่านจากผู้อื่นทราบอีกทอดหนึ่ง ผู้เล่าจะต้องลำดับความคิดและเรียบเรียงเรื่องราวให้ต่อเนื่องได้ใจความ จึงทำให้ผู้ฟังเข้าใจสารได้ตรงตามจุดประสงค์ของผู้เล่าเรื่อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถเล่าเรื่องได้ถูกต้องตามวัตถุประสงค์

กิจกรรมการเรียนรู้ขั้นนำ

ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูเปิดแถบบันทึกเสียงนิทานเรื่อง "เห็นกงจักร เป็นดอกบัว" ให้นักเรียนฟัง
2. ครูให้นักเรียนช่วยกันเล่าเรื่องจากการฟังและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อคิดที่ได้รับ

ขั้นสอน

1. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความสำคัญในการเล่าเรื่อง
2. ครูให้นักเรียนเขียนสรุปหลักของการเล่าเรื่องลงในใบประเมินผล
3. ครูกำหนดสถานการณ์และบทบาทสมมุติ (อยู่ในเอกสารหมายเลข 1) เพื่อให้นักเรียนแสดง

นักเรียนแสดง

4. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5-7 คน

5. ครูเล่าสถานการณ์ของเรื่อง โดยกำหนดให้นักเรียนเป็นผู้จัดรายการวิทยุตอบปัญหา ซึ่งรายการวิทยุนี้มีผู้สนใจติดตามฟังกันมาก ผู้จัดรายการต้องใช้คำพูดที่เข้าใจง่าย เพื่อให้ผู้ฟังสามารถจับประเด็นในการฟังได้ นอกจากนี้จะต้องอาศัยเอกสารและผู้เชี่ยวชาญในการตอบปัญหาจากสถานการณ์ดังกล่าวที่ นักเรียนแสดงบทบาทสมมติในการเล่าเรื่องของนักเรียนที่สามารถถ่ายทอดคำที่ผู้ฟังเข้าใจ (เอกสารหมายเลข 1)

6. ครูแจกเอกสารบทบาทสมมติให้แต่ละกลุ่มวางแผนการแสดง (เอกสารหมายเลข 1)

7. ครูแจกแบบสังเกตการณ์ให้ผู้สังเกตการณ์แต่ละกลุ่ม (เอกสารหมายเลข 2)

8. ครูให้แต่ละกลุ่มเตรียมพร้อมก่อนการแสดงอย่างคร่าว ๆ

9. ครูให้นักเรียนจับฉลาก เพื่อจัดลำดับให้แต่ละกลุ่มออกมาแสดงบทบาทสมมติ

10. ครูสั่งให้กลุ่มที่แสดงยุติการแสดง เมื่อเห็นว่าการแสดงของกลุ่มนั้น ๆ

สามารถนำมาอภิปราย วิเคราะห์ และสรุปผล

11. ครูแจกเอกสารหมายเลข 3 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปราย วิเคราะห์ และสรุปผลลงในแบบสรุปความคิดเห็นของสมาชิก (เอกสารหมายเลข 4) โดยมีหัวข้อในการอภิปรายดังต่อไปนี้

1. หลักของการพูดเล่าเรื่องคืออะไร
2. อุปสรรคของการพูดเล่าเรื่องคืออะไร นักเรียนมีวิธีการแก้ไขปัญหามาอะไร
12. ครูให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาสรุปผลการอภิปราย
13. ครูให้นักเรียนทุกคนแสดงความคิดเห็น และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

ขั้นสรุป

1. ครูให้แต่ละกลุ่มสรุปหลักของการเล่าเรื่องลงในแบบประเมินผล แล้วส่งตัวแทนออกมาพูดสรุปในชั่วโมงเรียน

2. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเตรียมพูดเล่าเรื่องตามที่ตนเองสนใจ ซึ่งอาจเป็นข่าวสารคดี นิทาน บทความสั้น ๆ กลุ่มละ 3 – 5 นาที ในชั่วโมงต่อไป

สื่อการเรียนการสอน

1. แอบนันทีกเสียง
- 2. หนังสือเรียนวิชาภาษาไทย ชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1
3. หนังสือทักษะกระบวนการ
4. เอกสารประกอบการเรียน
 - 4.1 สถานการณ์และบทบาทสมมุติ (เอกสารหมายเลข 1)
 - 4.2 แบบสังเกตการณ์ (เอกสารหมายเลข 2)
 - 4.3 บัตรกำหนดงาน (เอกสารหมายเลข 3)
 - 4.4 แบบสรุปความคิดเห็นของสมาชิก (เอกสารหมายเลข 4)

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็น
2. สังเกตจากการทำงานกลุ่ม
 - 2.1 การแสดงบทบาทสมมุติ
 - 2.2 การรายงานหน้าชั้นเรียน
3. ตรวจจากแบบประเมินผล

แผนการสอนกลุ่มควบคุม

แผนการสอนที่ 5

- เรื่อง การพูดเล่าเรื่อง วิชา ภาษาไทย (ท 101)

เวลา 2 คาบ

สาระสำคัญ

การเล่าเรื่องเป็นการถ่ายทอดสารที่ได้ฟังและอ่านให้ผู้อื่นทราบอีกทอดหนึ่ง ผู้เล่าเรื่องต้องลำดับความคิดและเรียบเรียงเรื่องราวให้ต่อเนื่องเข้าใจความ จึงทำให้ผู้ฟังเข้าใจสารได้ตรงตามจุดประสงค์ของผู้เล่าเรื่อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถเล่าเรื่องได้ถูกต้องตามวัตถุประสงค์

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูเปิดแถบบันทึกเสียงนิทานเรื่อง "เห็นกงจักรเป็นดอกบัว" ให้นักเรียนฟัง
2. ครูให้นักเรียนช่วยกันเล่าเรื่องจากการฟัง และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ

ข้อคิดที่ได้รับ

ขั้นสอน

1. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5-7 คน
2. ครูให้นักเรียนออกมาจับสลาก เรื่องที่ด้อมออกมาพูดเล่าเรื่อง

(เอกสารหมายเลข 4, 5, 6, 7)

3. ครูให้แต่ละกลุ่มเตรียมการเล่าเรื่อง

4. ครูให้นักเรียนจับฉลาก เพื่อจัดลำดับให้แต่ละกลุ่มออกมาเล่าเรื่อง กลุ่มที่ไม่ได้เล่าเรื่องให้คะแนนประเมินผล

5. ครูให้แต่ละกลุ่มส่งสรุปเรื่องที่ออกมาพูดลงในแบบประเมินผล
6. ครูสรุปคะแนนการเล่าเรื่องของแต่ละกลุ่ม
7. ครูและนักเรียนช่วยกันวิจารณ์ การเล่าเรื่องของแต่ละกลุ่ม
8. ครูให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย และแสดงความคิดเห็น

ขั้นสรุป

1. ครูให้แต่ละกลุ่มสรุปหลักของการเล่าเรื่องลงในแบบประเมินผล แล้วส่งตัวแทนออกมาพูดสรุปในชั่วโมงเรียน
2. ให้นักเรียนพูดเล่าประสบการณ์การทัศนศึกษา คนละไม่ต่ำกว่า 3 นาที หน้าชั้นเรียน

สื่อการเรียนการสอน

1. นิทานสามเกลอ (เอกสารหมายเลข 5)
2. ชั่วว (เอกสารหมายเลข 6)
3. บทความ (เอกสารหมายเลข 7)
4. เรื่องเล่า (เอกสารหมายเลข 8)

การวัดผลประเมินผล

1. การแสดงความคิดเห็น
2. สังเกตจากการทำงานกลุ่ม
 - 2.1 การเล่าเรื่อง
 - 2.2 การวิจารณ์ของนักเรียน
 - 2.3 การซักถามข้อสงสัย
3. การให้คะแนนการพูดเล่าเรื่อง
4. แบบประเมินผล

เอกสารหมายเลข 1

สถานการณ์

นักจัดรายการ"คุณถามมาเราตอบไป" ทางวิทยุ เป็นรายการที่มีให้ความสนใจมาก ผู้ฟังจะเขียนปัญหาถามมาตลอดเวลา แพนของรายการส่วนใหญ่มีตั้งแต่น้อง ๆ อายุ 10-17 ปี จนถึงผู้ใหญ่ 30-40 ปี การตอบคำถาม นักจัดรายการรับตอบคำถามทางจดหมาย เพราะมีเวลาสั้นกว่า เพื่อให้ได้ประโยชน์อย่างสูงสุดสำหรับผู้ฟัง นักจัดรายการกลุ่มนี้จะมีผู้ร่วมงาน 5-7 คน แต่ละคนมีหน้าที่รับผิดชอบ คือ ผู้อ่านของคำถามจากทางบ้าน ผู้ตอบคำถาม ผู้หาข้อมูล ผู้จัดลำดับคำถาม ผู้เชิญผู้เชี่ยวชาญ ผู้จัดสถานที่ และรับรองแขกที่เชิญมา

ตัวละครในเรื่อง

1. หัวหน้าผู้ควบคุมรายการ
2. ผู้ตอบคำถาม
3. ผู้อ่านคำถาม
4. นักวิชาการหรือผู้เชี่ยวชาญที่เชิญมา

บทบาทสมมุติ

1. หัวหน้าควบคุมรายการเป็นผู้ประสานงานให้การออกอากาศ รายการ "คุณถามมาเราตอบไป" ให้สำเร็จไปด้วยดีจึงเรียกประชุมฝ่ายต่าง ๆ ว่าใครมีปัญหาอะไรบ้าง และถ้ามีปัญหาหัวหน้าก็แก้ไขจนลุล่วง

2. ผู้ตอบคำถาม (พิธีกร)

พี่นุช...นุชเป็นผู้ตอบคำถามด้วยตนเองเสมอแต่ก่อน การตอบคำถามนุช สอดถามผู้เชี่ยวชาญกันมานานแล้ว ๆ นุชมีเทปรายการตอบคำถามเปิดให้ฟัง

3. ผู้อ่านคำถาม (พิธีกร)

พี่بوب...بوبอ่านคำถามจากจดหมายที่เขียนมาถามในรายการ

4. นักวิชาการหรือผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ตอบคำถามจนเข้าใจ

เอกสารหมายเลข 2
แบบสังเกตการณ์บทบาทสมาชิก

พฤติกรรม	ชื่อสมาชิกในกลุ่ม				หมายเหตุ
การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น					
ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น					
ประนีประนอมเมื่อเกิดการขัดแย้ง					
ควบคุมอารมณ์ได้ดีเมื่อเกิดปัญหา					

เอกสารหมายเลข 3

บัตรกำหนดงาน

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มปฏิบัติดังนี้

1. เลือกหัวหน้ากลุ่ม 1 คน ทำหน้าที่เป็นผู้นำการอภิปรายกลุ่ม
2. เลือกเลขานุการกลุ่ม 1 คน ทำหน้าที่จดบันทึกผลงานของกลุ่ม
3. ให้นักทุกกลุ่มอภิปรายในหัวข้อต่อไปนี้
 - 3.1 หลักของการพูดเล่าเรื่องคืออะไร
 - 3.2 อุปสรรคในการเล่าเรื่องคืออะไร นักเรียนมีวิธีการแก้ไขปัญหายังไง
4. ให้ส่งตัวแทนกลุ่ม ๆ ละ 1 คน ออกไปสรุปการอภิปราย
5. ส่งงานที่เขียนสรุปต่อครู

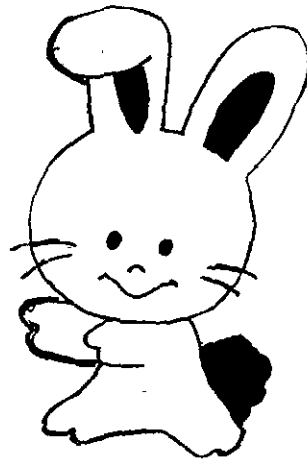
เอกสารหมายเลข 4
แบบสรุปความคิดเห็นของกลุ่มที่

ชื่อ				หมายเหตุ
ความเห็น หัวข้ออภิปราย				

เอกสารหมายเลข 5

นิทาน สามเกลอ

171

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว

ยังมีหมาจิ้งจอก กระต่ายป่า และคางคก นิ่งสนทนากันอยู่ใต้ต้นไม้แห่งหนึ่งงานป่า
การสนทนาของสัตว์ทั้งสาม เต็มไปด้วยความเคร่งเครียด เพราะเกิดปัญหาที่ขัดแย้งกันอย่างรุนแรง
ไม่สามารถจะตกลงกันได้ ปัญหาที่ว่าก็คือ ใครเป็นผู้สืบตระกูลมากที่สุดอายุมากกว่ากัน ปัญหา
ดังกล่าวนี้สัตว์ทั้งสามต่างก็หาเหตุผลต่าง ๆ ซึ่งล้วนแต่อ้างว่าเป็นเหตุผลที่เหมาะสมด้วยประการ
ทั้งปวง หมาจิ้งจอกก็ให้เหตุผลว่า

"กระบวนต้นตระกูลที่ดีกว่าบรรพบุรุษที่สุดแล้ว เห็นจะไม่มีสัตว์ใดในโลกดีกว่าบรรพบุรุษที่สุด
เท่าหมาจิ้งจอก"

เหตุผล กระต่ายและคางคกถามขึ้นพร้อมกัน

เหตุผลก็คือ บรรพบุรุษของหมาจิ้งจอกนั้นมีชีวิตอยู่ตั้งแต่รัชสมัยของกษัตริย์ชวันผู้
ยิ่งใหญ่ เจ้าทั้งสองคนคงจะเคยพบมาแล้วในวรรณคดีซึ่งเล่าต่อ ๆ กันมามีแต่กล่าวถึงหมาจิ้งจอก
เป็นส่วนน้อย แต่กระต่ายและคางคกหายากเต็มที เมื่อเป็นเช่นนี้เจ้ายังจะไม่ยอมรับหรือว่า
บรรพบุรุษของหมาจิ้งจอกนั้นควรคู่กับมนุษย์ตั้งแต่ยังเป็นลิงอยู่ที่เดียว

ไม่เข้าท่า"กระต่ายร้องขัดแล้วหัวเราะ" "เจ้าก็เหมือนกับพวกสัตว์ทั้งหลายนั่นเอง"
กษัตริย์ชวันฟังมีมาไม่กี่ปี จะมานานกว่าบรรพบุรุษของข้าได้อย่างไร

"ขอเหตุผลหน่อย อย่าด่ากันโดยไม่มีเหตุผลสิพรรคพวก" หมาจิ้งจอกชักกรมเหือด

"อ้อ แ่ละขึ้นชื่อว่ากระต่ายแล้วจะต้องมีเหตุผลเสมอ เจ้ารู้หรือเปล่าว่าเมื่อกษัตริย์
ชวันของเจ้าเกิดนั้นมีอะไรเกิดก่อนกษัตริย์ชวัน ถ้าเจ้าไม่รู้ก็จะบอกให้เอาบุญ เวลากลางคืน
เดือนหงาย เจ้าแหงนขึ้นไปมองบนท้องฟ้า เจ้าจะเห็นดวงจันทร์อันสว่างนวล พวกข้าเกิดมา
พร้อมกับดวงจันทร์ หรือจะเรียกว่าเกิดมาแต่สร้างโลก พระอาทิตย์ ดวงดาว ท้องฟ้า
พระจันทร์ที่เดียว เมื่อเจ้าดูดวงจันทร์ในวันเพ็ญเจ้าจะเห็นต้นอบเชยขึ้นอยู่ และกระต่าย บรรพบุรุษ
ของข้ากำลังตายา เท่านี้ก็น่าจะเป็นเหตุผลที่ปลงล้างเหตุผลอันเลื่อนลอยของเจ้าเป็นอย่างดีว่าเรามี
กำเนิดมานาน และตระกูลสูงคืออยู่บนสวรรค์ ฮา ฮา"

หมาจิ้งจอกเงี้ยวเสียงหมดทางเถียง แหงนหน้าขึ้นมองดวงจันทร์ก็เห็นต้นอบเชย และกระต่ายกำลังตายอยู่ แต่คางคกสั่นหัวไม่ยอมเชื่อ หัวเราะใส่หน้ากระต่ายแล้วพูดว่า

"อีไร้ เหตุผลของเจ้ากระต่ายไม่เห็นจะเข้าท่า ฟังดูบรรพบุรุษของข้ามันชีว่าเกิด มาแต่ครั้งไหน"

"ก็ว่ามาสิไร้ มัวอมพะนาอยู่ได้" กระต่ายชักมือหนี

"มันค่อนข้างจะเป็นนิทาน" คางคกวางท่าแล้วหัวเราะ "คอยฟังก็แล้วกันถ้าไม่จริงใครจะเป็นผู้ผูกนิทานเรื่องนี้ อี...อี" คือ กาลครั้งหนึ่ง นานเนกาเลมาแล้วก่อนที่พระจันทร์หรือพระอาทิตย์จะเกิดตอนนั้นมีสวรรค์เกิดขึ้นแล้ว เจ้าคางคกนั้นได้ละชีว่า สวรรค์เป็นผู้สร้างพระจันทร์และพระอาทิตย์ ดันตระกูลของข้าคือบรรพบุรุษของคางคกตอนนั้นอยู่บนสวรรค์ เป็นคางคกพี่น้องสามคน แต่ทั้งสามก็ต้องตายโดยอาการต่าง ๆ กัน คือ คางคกตัวแรกถูกเสาที่เทวดาสร้างปราสาทบนสวรรค์ทับเอาตาย ตัวที่สองถูกน้ำแร่ที่เทวดาอาบกรดเอาตาย และตัวที่สามไปเอาก้อนหินที่ภูเขาพระสุเมรุ เพื่อเป็นเคนเข้าบ้านเทวดาบนสวรรค์ถูกก้อนหินทับเอาตาย เพียงเหตุผลแค่นี้ เจ้าทั้งสองก็พอจะตัดสินใจได้แล้ว ว่าใครมีบรรพบุรุษเกิดก่อนและนานกว่ากัน ข้าอธิบายอย่างแจ่มแจ้งอย่างนี้ พวกเจ้าก็คงเห็นละชีว่าบรรพบุรุษแรกในโลกของสัตว์ทั้งหลาย คือคางคก"

มันเห็นที่สัตว์ทั้งสามจะตอบโต้เถียงกันอย่างไร ก็พอดีมีเสือตัวหนึ่งเดินมา เสือตัวนี้เป็นคนก็คงเมาเหล้าขนาดหนัก เพราะเดินเบ๊เบ๊มา ช้าดาก็ขวางเหมือนกับเสือบ้า มันได้ยืนคางคกอยู่รู้สึกมันได้เต็มประดา ก็เอาเล็บตะบะเข้าที่สี่ข้างคางคกแล้วคารามว่า

"อีม ไอ้เจ้านี้มันสะบัดทีเดียว กำลังพะเนาะไรอยู่หา เจ้าคางคกตัวน้อย"

"โอ สวัสดิ์พี่เสือ" คางคกร้องอย่างตกใจนิดหน่อย แต่ทว่าใจดีเข้าสู่ "ไปงมมาง อ้อเรากำลังคุยกันถึงเรื่องบรรพบุรุษของเราว่าใครจะเกิดก่อนกัน และพี่เสือก็ต้องเชื่อว่าบรรพบุรุษของคางคกนั้นเกิดก่อนสัตว์ทั้งหลายบรรดาในโลกนี้"

"เฮ้อ" เสือหัวเราะ "เจ้าคางคกเอ๋ย เจ้าคุยโวมันจ้อในสิ่งที่ไม่เป็นสาระได้ อะไรขึ้นมาบ้าง ใครจะเกิดก่อนเกิดหลัง บางทีเจ้าอาจจะบอกข้าได้บ้างกระมังว่าถ้าเจ้าเอาเล็บตะบะพวกเจ้าแล้วขว้างเสียมันจะมีอะไรเกิดขึ้น เราคิดว่าเนื้อหนังมังสาของเจ้าคงจะไม่พอยาจี๊ฟันกระมัง เฮ้อะ ๆ"

"โธ่ พี่เสือพูดล้อเล่นเราไม่ดีหรอก" คางคกตอบหน้าเป็น "ถ้าฉันจะถามอะไร พี่เสือสักอย่าง พี่เสือจะตอบได้ไหม"

"มีอะไรบ้างที่เสืออย่างข้าไม่รู้" เสือตอบอย่างยะโส

"ก็อาจจะมึ เพราะคนเราจะรู้ไปเสียหมดทุกอย่างนั้นเป็นไปไม่ได้ เอาเถอะ ถ้าพี่เสือรู้ก็ตอบมาว่า ทุกวันนี้อาหารของฉันคืออะไร"

"อย่างเจ้าก็กินแมลงนั่นะซิวะ"

"เหลวไหล นี่แหละเขาว่าจะรู้ไปเสียหมดทุกอย่างไม่ได้ เรื่องของสัตว์อื่น พี่เสือจะรู้ได้อย่างไร"

"แล้วเจ้ากินอะไรตอบมาซิ ตอบไม่คิดไหน..."

"ข้าก็กินน้ำลายของตัวเองซี ทั้งน้ำลายและเนื้ออาจจะเป็นภัยแก่พี่เสือด้วย ดีไม่ดีพี่เสือถูกยางของข้าเข้าพี่เสืออาจจะตายได้นะ ฉันเตือนให้เพราะความหวังดีแท้ ๆ"

"ทำไมวะ กินน้ำลายแล้วมันจะเกิดอะไรแก่ข้า"

"อ้าว...ถ้ากินอาหารอื่นก็ไม่มีไร นี่กินน้ำลายของตัวเอง น้ำลายยนี้ไปสร้างให้เกิดพิษขึ้นรอบตัว เวลาตกใจคางคกจะปล่อยยางออกจากผิวหนัง ยางนี้แหละคือยาพิษ ตัวสำคัญที่เดียว พวกหมोजับเอาฉันไปรีดพิษเอาไปททายาเพื่อเสียนักต่อนัก จะลองดูก็ได้"

ว่าแล้วคางคกก็ทำตัวพอง ๆ ทำเป่งจนหน้าตึงที่จะรีดพิษยาออกมา เสือเห็นเช่นนั้นก็ร้องว่า

"เฮ้ ๆ ถ้าไม่ดีก็ไม่ต้องรีดมาหรอก ข้าไม่พิศواسักหรอกโวย ดีไม่ดีจะมากถูกข้าเข้าจี้เกียจไปหาหมอ"

"อ้าว...นึกว่าไม่เชื่อนะซี จะลองให้ดูประจักษ์แก่ตาเสียหน่อย"

เสือเห็นท่าไม่ดีก็สิ้นหัวแล้วเดินเลี่ยงไปเลย ๆ มันคิดว่า น่ากลัวจะจริงของมัน ไม่เห็นจะมีสัตว์อะไรกินคางคกได้นอกจากงู เราขึ้นกินเข้าไปนอนตายแหงแก๋

เมื่อเสือไปแล้ว หม่าจิ้งจอก กระต่ายป่า และคางคก ก็หัวเราะขึ้นพร้อมกัน พวกเขามั่นใจว่าคางคกมีปัญญาดีและขอมยกย่องว่าเป็นผู้มีบรรพบุรุษเกิดก่อนสัตว์ทั้งมวล คางคกพูดขึ้นว่า

"ตอนนี้อใครจะมีบรรพบุรุษเกิดก่อนใครไม่สำคัญแล้ว เราหนีเอาตัวรอดดีกว่าก่อนที่น้ำลายมันจะรู้ตัวว่าถูกหลอกแล้วหวนกลับมา"

เอกสารหมายเลข 6

ข่าว

กาชาดแบ่ง เบาภาระรัฐดูแลผู้ป่วย เอดส์

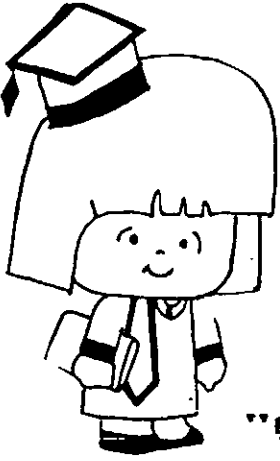
สภากาชาดไทยเริ่มโครงการดูแลผู้ป่วยเอดส์ที่บ้าน จัดอบรมอาสาสมัครเพื่อรองรับผู้ติดเชื้อที่จะเพิ่มขึ้นอีกปีละกว่า 3-4 หมื่นคน ซึ่งถือว่าเกินขีดความสามารถของโรงพยาบาลรัฐที่มีอยู่ในขณะนี้ โดยจัดทำเป็นหนังสือคู่มือและผลิตรายการเพื่อศึกษาคู่ไปกับการอบรม พร้อมกันนั้นยังเตรียมจัดทำคลังยาประจำหมู่บ้าน เพื่อให้สามารถช่วยชีวิตผู้ป่วยเอดส์ที่เกิดอาการแทรกซ้อนได้ทันเวลา

ศ.นพ.ประพันธ์ ภานุภาค ผอ.โครงการโรคเอดส์ สภากาชาดไทย ได้กล่าวถึงโครงการล่าสุด เพื่อช่วยเหลือและดูแลผู้ติดเชื้อเอดส์ว่าจากสถานการณ์ผู้ติดเชื้อเอดส์ทั่วประเทศนั้น ล่าสุดคาดว่าจะมีประมาณ 7.5 แสนคน โดยผู้ติดเชื้อเหล่านี้ประมาณ 6% หรือประมาณ 3-4 หมื่นคน จะเริ่มมีอาการป่วยจากโรคต่าง ๆ ซึ่งล้วนเป็นภาระและเกินขีดความสามารถของโรงพยาบาลที่จะให้การดูแล รวมทั้งจะกระทบถึงการให้การรักษาผู้ป่วยโรคอื่นไปด้วย ดังนั้น การที่จะให้ผู้ติดเชื้อเอดส์ได้รับการดูแลรักษาจากคนในครอบครัว เพื่อนบ้าน หรืออาสาสมัคร จึงเป็นการแบ่งเบาภาระหน้าที่ของโรงพยาบาลได้อย่างดีที่สุด หนึ่งในส่วนของเรานั้นมองว่า สภากาชาดไทยมีสถานีกาชาดอยู่ทั่วไปหลายจังหวัด มีแผนการอบรมอนามัยภายในบ้าน สามารถอบรมการรักษาเบื้องต้นเกี่ยวกับโรคต่าง ๆ ดังนั้น สภากาชาดไทยจึงจัดโครงการเพื่ออบรมญาติผู้ติดเชื้อเอดส์ที่ยังแข็งแรง อาสาสมัครต่าง ๆ ที่ต้องการจะได้ความรู้ในการดูแลรักษาผู้ติดเชื้อเอดส์ พร้อมกันนั้นจะมีการจัดทำเป็นคู่มือเพื่อให้ญาติตัวผู้ป่วยและคนทั่วไปสามารถอ่านและเข้าใจจนนำไปปฏิบัติได้จริง ๆ รวมทั้งจะผลิตเป็นรายการที่จะเป็นสื่อ ที่สามารถนำไปศึกษาหรือสอนกันเองได้ในบ้านและชุมชนนั้น ๆ

นอกจากนั้น ภายหลังจากที่ได้จัดเตรียมคู่มือแล้ว ก็จะมีการเตรียมการอบรมวิทยากรทั้งของสภากาชาดไทยและตามโรงพยาบาลต่าง ๆ เพื่อเป็นวิทยากรไปอบรมให้แก่อาสาสมัครตามชุมชนต่าง ๆ ต่อไป โดยขณะนี้ได้เริ่มต้นแล้วใน จ. เชียงใหม่ และได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากหน่วยงานต่าง ๆ อาทิมูลนิธิเอดส์โลกเพื่อหาสื่อในการอบรม โดยในระหว่างช่วงวันที่ 18-19 ม.ค. 2538 นี้ ก็จะมีการเชิญองค์กรต่าง ๆ ที่ทำงานในเรื่องนี้จากทั่วประเทศเพื่อประชุมหาแนวทางที่เหมาะสมในการดำเนินการเรื่องนี้ต่อไป

อย่างไรก็ตาม ศ.นพ.ประพันธ์ กล่าวด้วยว่า แม้ว่าจะมีญาติผู้คิดเชื่อเคสจาก
ชุมชนต่าง ๆ ขอให้มีการเปิดการอบรมมากยิ่งขึ้น แต่ปัญหาก็คือ การอบรมนั้นถึงประโยชน์
ทั้งทางด้านจิตใจ อาหาร การใช้จ่ายที่ถูกต้อง และการวินิจฉัยโรคเบื้องต้น เพื่อที่จะให้ยา
ได้ในคราวที่ผู้ป่วยเกิดมีอาการต่าง ๆ แทนที่ญาติจะต้องมารับการรักษาจากโรงพยาบาล แต่
ทางด้านกฎหมายนั้น ประชาชนทั่วไปหรือแม้แต่พยาบาลเองไม่มีสิทธิที่จะสั่งยาได้ ดังนั้นจึง
เป็นเรื่องที่ทางแพทย์สภาน่าจะหาทางออกในเรื่องนี้ ซึ่งตนคิดว่าน่าจะมีกองทุนยาประจำหมู่บ้าน
โดยมีคณะกรรมการหมู่บ้านคอยกำกับดูแลการใช้จ่าย ซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องหาทางแก้ไขต่อไปด้วย

เอกสารหมายเลข 7**"ผู้ปกครอง-ร.ร." คือสองมือ**

เปิดเทอม บรรดาผู้ปกครองต่างงูงลูก พาหลาน ไปส่งหน้าโรงเรียน ผากฝุ้งกับครูบาอาจารย์ หวังไว้ว่าลูกหลานของตัวเองจะร่ำเรียนได้ समाจ มีวิชาความรู้และเป็นคนดี

ส่วนเด็กโต ซึ่งรับผิดชอบตัวเองได้บ้างแล้ว พ่อแม่ผู้ปกครองก็มีความหวังไม่ต่างกัน ในการที่จะให้เสียจากอกหรือทลายสืบลูกศึกษาเล่าเรียน เพื่อมาประกอบอาชีพการงาน เป็นศักดิ์ศรีของวงศ์ตระกูล ตลอดจนพาประโยชน์ให้แก่สังคม โดยสิ่งที่ตั้งใจเอาไว้ ล้วนแล้วแต่ฝากความหวังเอาไว้กับโรงเรียนแทบทั้งสิ้น

ทุกวันนี้ พ่อเปิดภาคเรียนทีไร ต้องเจอกับปัญหาจรรยาบรรณติดขัด รถติดเป็นขบวน ฟ้าฝนไม่เป็นใจ เพราะเอาแน่อะไรไม่ได้ ตลอดจนต้องเสี่ยงกับอุบัติเหตุสารพัดทั้งบนท้องถนน หรือแม้กระทั่งอยู่บนทางเท้า

ที่ซ้ำเติมหนักไปกว่านั้นก็คือ มิฉะพินที่อาศัยเด็กนักเรียนเป็นเครื่องมือหาเงิน ตลอดจนพวกโรคจิต ที่นับวันจะมีแอมแปงอยู่ในสังคม ซึ่งคนเหล่านี้ล้วนแต่เป็นภัยที่พ่อแม่หวาดกลัวด้วยกันทั้งสิ้น

โดยพ่อแม่ทุกคนต่างก็ฝากความหวังเอาไว้กับเจ้าหน้าที่บ้านเมือง เพื่อป้องกันปราบปรามให้หมดสิ้นไปโดยเร็ว หรืออย่างน้อยก็ไม่ให้ "โชคร้าย" เหล่านี้เกิดขึ้นกับครอบครัวของตัวเอง

"ทีมการศึกษา" ขอเอาใจช่วยพ่อแม่ญาติพี่น้องของนักเรียนทุกคน โดยปรารถนาที่จะให้ประสบ "โชคดี" ตลอดไปทั้งปีการศึกษานี้ และปีการศึกษาหน้า แต่สิ่งหนึ่งที่ "ทีมการศึกษา" จะบอกเอาไว้ก็คือ โชคดีนั้นเจอกันได้แต่หวังกันโดยมีเป้าหมายที่ความสมหวังคงลำบาก ส่วนเคราะห์ร้ายนั้น ก็มีไว้ว่าเกิดจากฟ้าบันดาล พรหมลิขิต หรือกรรมเก่าเสมอไป เราทุกคนสามารถป้องกันได้โดยยึดหลักความไม่ประมาท โดยสร้างภูมิคุ้มกันด้านความเลวร้ายต่าง ๆ เอาไว้

ลองพิจารณากันดี ๆ จะเห็นว่า ปัญหาสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และจริยธรรม ที่เกิดขึ้น ล้วนแล้วแต่เกิดจากผู้คนในสังคมทั้งสิ้น ทั้งยังเป็นปัญหาที่หมักหมมมานาน นานจนเด็กรุ่นใหม่ คิดว่าการพัฒนา คือ การแข่งขันที่ต้องชิงการได้เปรียบ แย่งทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดมาเป็น ของตัวเองให้ได้ ฉะนั้น ลักษณะที่ดีของคนไทยจึงเปลี่ยนไปจากคนที่อ่อนน้อมถ่อมตนมาเป็น คน แข็งกร้าว จากคนมีระเบียบวินัย ยึดมั่นในระเบียบเคารพในกฎ มาเป็นคนจับจด ไร้วินัย ไม่ยึดมั่น ในคำสัญญา เห็นแก่ประโยชน์ของตนเองมากกว่าส่วนรวม

สิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นทางชักนำไปสู่ความหายนะของสังคมทั้งระบบทั้งสิ้น หนทางแก้ไขที่จะเป็นไปได้ ซึ่งจะเป็นความหวังของสังคมในอนาคตก็คือ การให้การศึกษที่ดี แก่กับเขา

และการศึกษาที่ดีนี้ หาใช่เกิดจากหลักสูตรดี ๆ โรงเรียนดี ๆ หรือครูดี ๆ แต่ ฝ่ายเดียว แต่ต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญ "ทีมการศึกษา" เห็นว่า สะเลยกันมานานก็คือ ผู้ปกครองที่ดี ซึ่งพร้อมร่วมมือกันการจัดการศึกษา

ในวันปกติที่เด็ก ๆ จะต้องเรียนหนังสือ ลูก ๆ หลาน ๆ ของผู้ปกครอง (พ่อ แม่ ลูก ป้า น้า อา ปู่ ย่า ตา ยาย เป็นต้น) พุธงาย ๆ ว่าอยู่กับครูราว ๆ 8 ชั่วโมง หรือ 1 ใน 3 ของแต่ละวัน ฉะนั้นอย่างน้อยอีก 1 ใน 3 ผู้ปกครองต้องรับผิดชอบและ 1 ใน 3 ของ แต่ละวันก็เป็นหน้าที่ของสังคม ซึ่งจะให้บทเรียนของชีวิตแก่เด็ก

ปัญหาที่เป็นจริงอยู่ขณะนี้ บรรดาผู้ปกครองหลายคนมีความเห็นว่า การเรียน การหาความรู้เป็นเรื่องของครูและโรงเรียน ซึ่งภาระที่ต้องรับผิดชอบต่อการเลี้ยงดูครอบครัว รวมทั้งการพามาหาเงินก็มากพออยู่แล้ว ผลที่ตามมาก็คือ ขาดการประสานงานระหว่างโรงเรียน กับผู้ปกครอง ที่จะสอนให้เด็กได้เรียนรู้ เลือกปฏิบัติตัวเองอย่างที่เหมาะสม เพื่อไม่รับเอา พฤติกรรมที่เลวร้ายของการ "เสียคน"

หลายกรณีที่เกิดขึ้นกับเด็ก ผู้ปกครองมักจะเฝ้ามองที่ว่า เด็กกระทำคามผิดหรือ มีปัญหาจากสภาพการเลี้ยงดู แล้วไปโทษหรือเหมาเอาว่าโรงเรียนไม่ดี ครูเฆงชวย ทั้งที่ตัว ผู้ปกครองนั้นแหละคือตัวการก่อปัญหา

คงไม่เป็นการยากเกินไป ที่เปิดเทอมภาคเรียนแรก ปีการศึกษา 2538 นี้ ผู้ปกครองจะเริ่มหันมาหาความรู้จักกับโรงเรียน ศึกษาระบบที่โรงเรียนเป็นอยู่ ตลอดจนเข้าใจถึงปัญหาของโรงเรียนที่ได้รับ โดยยกยุทธศาสตร์ที่ไปคุยกับครูประจำชั้น หรือสละเวลาไปหาที่โรงเรียน

อย่าหวังอย่างเดียวว่าจะให้ครูหรือโรงเรียนมาเข้าใจหรือมีมาพบกับปัญหาของผู้ปกครองเท่านั้น

เป็นเช่นนี้ได้ รับรองเลยว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนแต่ละคนจะถูกแก้ไขอย่างตรงจุดที่สุด เพราะจะได้ทราบข้อมูลทั้งสองฝ่าย และพึงจำเอาไว้ว่า โรงเรียนไม่ใช่โรงจำนำหรือสถานที่รับฝากของ ที่เมื่อถึงเวลาแล้วผู้ปกครองก็มารับคืนไป โดยไม่ได้รู้ถึงจิตใจและพฤติกรรมของเด็ก

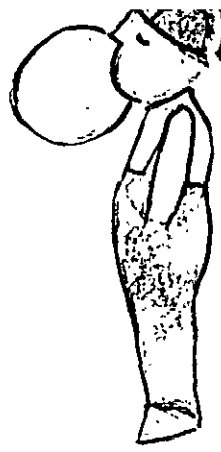
คิดดูง่าย ๆ ถ้าผู้ปกครองเป็นมือข้างหนึ่ง โรงเรียนเป็นมืออีกข้างหนึ่ง แต่ตั้งใจที่จะปั้นดินให้เป็นคนละรูปกันแล้ว ดินก้อนนั้นคงไม่เสร็จสมบูรณ์เป็นชิ้นงานที่สวยงาม

ฉะนั้น จึงเป็นมือสองข้างของคนเดียวกัน มีจุดมุ่งหมายเดียวกัน มีการประสานกัน เพื่อตกแต่งก้อนดินให้เป็นสุดยอดของผลงานในแต่ละแบบ แต่ละชิ้น เอาไว้ประดับสังคมในแต่ละส่วน

พิมพ์การศึกษาไทยรัฐ

20 พ.ค. 2538

เอกสารหมายเลข 8

เรื่องเล่าหมากฝรั่ง

เมื่อวันก่อนอ่านหนังสือพิมพ์ ทราบมาว่าสังคมโปรออกกฎหมายห้ามประชาชนกินหมากฝรั่ง ทำให้เกิดถึงว่า หมากฝรั่ง เป็นวัฒนธรรมของใครกันแน่

(หมู่เอียม/กรุงเทพฯ)

สมัยหนึ่งการเคี้ยวหมากของคนไทยรุ่นย่ารุ่นยาย กลายเป็นเรื่องน่ารังเกียจไป เพราะถือว่าการที่จะพัฒนาประเทศให้ทันสมัยเทียบกับอารยชนชาติตะวันตกได้นั้น ประชาชนคนไทยต้องกระทำความให้ทันสมัยตามไปด้วย และสิ่งหนึ่งก็คือ ไม่ต้องกินหมาก

แต่อารยชนชาติตะวันตกก็เคี้ยวหมากเหมือนกัน เพียงแต่เป็นหมากคนละชนิดกัน

ฝรั่งถือว่าการเคี้ยวหมาก (ฝรั่ง) เป็นการออกกำลังกายกล้ามเนื้อไทรแอม ช่วยลดการปวดเมื่อยกล้ามเนื้อบนใบหน้า ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการผ่อนคลายร่างกาย เพราะบ้านเมืองเขาเป็นเมืองหนาว ร่างกายส่วนอื่น ๆ ยังหาอะไรให้ความอบอุ่นได้ แต่บริเวณใบหน้านี้ต้องทนเอา

หมากฝรั่งเป็นที่นิยมในหมู่ทหารอเมริกันมาก พวกเขาบริโภคหมากฝรั่งเป็น 5 เท่าของอัตราเฉลี่ยของคนอื่น

ทหารผู้นั้นมีชื่อเป็นนายพลชื่อ อันโตนิโอ โรเบซ เอก ซานตา อันนา แห่งกองทัพบกเม็กซิโก เมื่อเข้ามาอยู่ในอเมริกาเขาอยากของต้นไม้จากป่าเม็กซิโกมาด้วย ยางชนิดนี้รู้จักกันในหมู่พวก อาซเท็กว่า ชิคลิ (chicli) นายพลซานตา ชอบเคี้ยวยางไม้ไร้รสนี้มาก ต่อมา โทมัส ออตัมส์ นักถ่ายภาพและนักประดิษฐ์ก็รู้จักยางไม้นี้จากนายพลซานตา และได้ส่งเข้ามาเป็นจำนวนมาก โทมัสพยายามเปลี่ยนยางไม้ให้เป็นยางเทียม แต่ก็ล้มเหลวเสียหลายครั้ง เมื่อหันคิดว่าหลานของเขาและนายพลซานตาชอบเคี้ยวยางไม้นี้ จึงเกิดความคิดที่จะเปิดตลาดด้านนี้แทน ซึ่งก็ประสบความสำเร็จ

จาก สำนักพิมพ์สารคดี " 108 ของคำถาม เล่ม 2"

หน้า 72 - 74 ปี 2537

แผนการสอนที่ 6

แผนการสอนกลุ่มทดลอง

แผนการสอนที่ 6

เรื่อง การพูดสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ภาษาไทย (ท 101) เวลา 3 คาบ

สาระสำคัญ

การสนทนาเป็นกิจกรรมที่ปฏิบัติมากที่สุดในชีวิตประจำวัน องค์ประกอบของการสนทนา คือ การพูดและการฟัง การสนทนาที่ดีต้องมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ผู้สนทนาต้องมีศิลปะในการพูด ภาษาที่ใช้เหมาะสมและมีมารยาทในการพูดจึงจะทำให้การพูดบรรลุวัตถุประสงค์เป็นอย่างดี

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถ

1. พูดแลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้ถูกต้องเหมาะสม
2. พูดแลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้
3. เขียนสรุปความจากเรื่องที่พูดได้

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูยกประเด็นปัญหา "การจราจรในกรุงเทพฯ" ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น

เกี่ยวกับสาเหตุและการแก้ไข

ขั้นสอน

1. ครูและนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับหลักวิธีพูด การพูดแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

ลงในแบบประเมิน

2. ครูแจกใบความรู้เรื่องศิลปะในการพูดให้นักเรียนอ่านและสรุปสาระสำคัญลงในใบประเมินผล (เอกสารหมายเลข 1)
3. ครูกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5-7 คน
4. ครูเล่าสถานการณ์โดยกำหนดให้เป็นชั่วโมงโฮมรูม อาจารย์ประจำชั้นพบนักเรียนทุกเช้า ในเช้าวันนี้ อาจารย์พูดว่าให้นักเรียนทุกคนคิดหาวิธีทำให้ห้องสะอาด สวยงามน่าอยู่ โดยใช้เวลาในช่วงใดก็ได้ ปรัชญาหาหรือกัน หัวหน้าห้องจึงเรียกประชุมคณะกรรมการห้องในฐานะนักเรียนเป็นกรรมการห้อง นักเรียนแสดงบทบาทสมมติหาวิธีทำให้ห้องของนักเรียนสวยงาม สะอาดเรียบร้อยน่าอยู่
5. ครูให้แต่ละกลุ่มเลือกผู้แสดง ผู้ชม และผู้สังเกตการณ์
6. ครูแจกเอกสารบทบาทสมมติ (เอกสารหมายเลข 2)
7. ครูแจกแบบสังเกตการณ์ให้ผู้สังเกตการณ์ (เอกสารหมายเลข 3)
8. ครูให้ทุกกลุ่มเตรียมตัวก่อนการแสดงอย่างคร่าว ๆ
9. ครูให้นักเรียนจับฉลากเพื่อจัดลำดับให้แต่ละกลุ่มออกมาแสดงบทบาทสมมติ
10. ครูสั่งให้กลุ่มที่แสดงยุติการแสดง เมื่อเห็นว่าการแสดงกลุ่มนั้น ๆ สามารถนำมาอภิปราย วิเคราะห์และสรุปผล
11. ครูแจกเอกสารการปฏิบัติงาน (เอกสารหมายเลข 4) ให้นักเรียนอภิปรายวิเคราะห์และสรุปลงในแบบสรุปความคิดเห็นของสมาชิก (เอกสารหมายเลข 5) (เอกสารหมายเลข 4)
12. ครูให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาสรุปผลจากผลการอภิปราย
13. ครูให้นักเรียนทุกคนแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

ขั้นสรุป

1. ให้นักเรียนเขียนสรุปหลักและมารยาทในการสนทนา ลงในใบประเมินผล แล้วส่งในชั่วโมงกลุ่มละ 5 - 10 ชื่อ

สื่อการเรียนการสอน

1. ใบความรู้เรื่องศิลปะในการพูด
2. เอกสารประกอบการเรียน
 - 2.1 สถานการณ์และบทบาทสมมุติ (เอกสารหมายเลข 2)
 - 2.2 แบบสังเกตการณ์ (เอกสารหมายเลข 3)
 - 2.3 บัตรกำหนดงาน (เอกสารหมายเลข 4)
 - 2.4 แบบสรุปความคิดเห็นของสมาชิก (เอกสารหมายเลข 5)

การวัดผลประเมินผล

1. ฟังจากการแสดงความคิดเห็น
2. ตรวจจากแบบประเมินผล
3. สังเกตจากการแสดงบทบาทสมมุติ
4. สังเกตจากการอภิปราย
 - 4.1 การทำงาน
 - 4.2 การสรุปหน้าชั้นเรียน

แผนการสอนกลุ่มควบคุม

แผนการสอนที่ 6

เรื่อง การพูดสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ภาษาไทย (ท 101) เวลา 3 คาบ

สาระสำคัญ

การสนทนาเป็นกิจกรรมที่ปฏิบัติมากที่สุดในชีวิตประจำวัน องค์ประกอบของการสนทนา คือ การพูดและการฟัง การสนทนาที่ดีต้องมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน คู่สนทนาต้องมียุติประในการพูด ภาษาที่ใช้เหมาะสมและมีมารยาทในการพูดจึงจะทำให้การพูดบรรลุวัตถุประสงค์เป็นอย่างดี

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถ

1. พูดแลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้ถูกต้องเหมาะสม
2. พูดแลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้
3. เขียนสรุปความจากเรื่องที่พูดได้

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูยกประเด็นปัญหา "การจราจรในกรุงเทพฯ" ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุและการแก้ไข

ขั้นสอน

1. ให้นักเรียนอ่านใบความรู้เรื่องศิลปะในการพูด (เอกสารหมายเลข 1)

2. ให้นักเรียนเขียนสรุปสาระสำคัญลงในใบประเมินผล
3. ให้นักเรียนฟังแถบบันทึกเสียงการพูดสนทนา แล้วให้ตอบคำถามลงใน

เอกสารหมายเลข 6

4. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 5-7 คน ให้แต่ละกลุ่มอภิปราย
ในหัวข้อในเอกสารหมายเลข 7 โดยจับสลากหัวข้อให้แต่ละกลุ่ม (เอกสารหมายเลข 7)
5. ครูให้นักเรียนจับฉลาก เพื่อจัดลำดับให้แต่ละกลุ่มออกมาสรุปผลการอภิปราย

ขั้นสรุป

ให้นักเรียนเขียนสรุปหลักและมารยาทในการสนทนา แล้วส่งในชั่วโมงกลุ่มละ
5 - 10 ข้อ

สื่อการเรียนการสอน

1. หนังสือเรียนวิชาภาษาไทย ชุดทักษะสัมพันธ์
2. หนังสือเรียนชุดฝึกทักษะกระบวนการ
3. ใบความรู้เรื่องศิลปะในการพูด (เอกสารหมายเลข 1)
4. แบบทดสอบ (เอกสารหมายเลข 6)
5. ใบงานเกี่ยวกับการอภิปราย (เอกสารหมายเลข 7)

การวัดผลประเมินผล

1. ตรวจจากการเขียนสรุป
2. ตรวจจากแบบประเมินผล
3. สังเกตจากการทำงานกลุ่ม
 - 3.1 การทำงาน
 - 3.2 การสรุปหน้าชั้นเรียน

เอกสารหมายเลข 1

ใบความรู้ เรื่อง ศิลปะในการพูด

หนู ๆ ฟังทางนี้ หนอย่ว่าศิลปะการสนทนามีดังนี้

1. ศิลปะในการสนทนาที่ดีพอจะสรุปได้ดังนี้

1. พวกเราผู้ฟังจะต้องเป็นนักฟังที่ดี
2. เวลาเราสนทนากันเราควรมีท่าที่เป็นมิตรกันนะ
3. อย่าพูดคนเดียวหมด
4. สนใจและตั้งใจฟังเรื่องที่เขาพูด
5. มีความอดทนฟังเหตุผลของผู้อื่น
6. ไม่แสดงกิริยา พูดยกตนข่มท่าน พูดจาทับบถมผู้อื่น คือ อย่าคิดว่าตนเหนือกว่าผู้อื่น
7. เวลาสนทนาควรรู้ให้เป็นเรื่องที่มีความรู้ อย่างนิทานผู้อื่น ไม่พูดทำลายผู้อื่น
8. ไม่พูดเรื่องส่วนตัวใคร
9. ควรพูดในเรื่องส่วนรวม
10. ควรใช้เวลาให้เหมาะสม

2. การพูดไม่เหมาะสมในการสนทนา

1. อย่าพูดยาวเกินไป
2. อย่าพูดซ้ำซาก
3. พูดเรื่องส่วนตัว
4. พูดไม่รู้เรื่อง
5. ไม่คำนึงถึงวัยและเพศของกลุ่มสนทนา
6. พูดไปสั่งสอนไป
7. พูดในเรื่องที่ไม่รู้จริง

เอกสารประกอบการเรียนหมายเลข 2

สถานการณ์

ในห้องเรียนในตอนเช้า อาจารย์ประจำชั้นเข้ามาพบนักเรียนทุกคนเช้า และในเช้าวันนี้ อาจารย์พูดว่าให้พวกเราช่วยกันคิดว่าจะมีวิธีการอย่างไรที่จะทำให้ห้องของเราสวยและสะอาด ให้พวกเราช่วยกันคิด ในช่วงเวลากลางวันหัวหน้าห้อง จึงเรียกประชุมคณะกรรมการห้องคือ หัวหน้าห้อง รองหัวหน้า เหมัญญิก เลขานุการ และหัวหน้าเวรประจำวัน เพื่อให้แสดงความคิดเห็นในประเด็นที่ว่าเราจะวิธีอย่างไร

ตัวละครในเรื่อง

1. หัวหน้าห้อง
2. รองหัวหน้า
3. เหมัญญิก
4. เลขานุการ
5. หัวหน้าเวร 5 วัน

บทบาทสมมุติ

หัวหน้าห้องเป็นผู้ที่พูดถึงสภาพทั่วไปของห้อง การรักษาความเรียบร้อยแทนครู ความคุมชั้น และงานหลายอย่าง เช่น การดูแลรักษาความสะอาด การตกแต่งห้องเรียน การนำข่าวสารเรื่องราวต่าง ๆ แจ้งให้เพื่อนทราบ ดังนั้น หัวหน้าจึงเป็นผู้ประชุม คณะกรรมการเพื่อหาวิธีการทำให้ห้องสะอาดและสวยงาม

รองหัวหน้าจะช่วยแบ่งเบาภาระงานของหัวหน้า เช่น เป็นฝ่ายดูแลตกแต่งสถานที่ให้สวยงาม เช่น การตกแต่งด้วยต้นไม้ การตกแต่งแผ่นป้ายนิเทศ และด้านหลังห้อง

เหมัญญิก จะเสนอแนวทางการใช้จ่ายตกแต่งห้องถึงราคาวัสดุ เช่น กระดาษ สี วัสดุตกแต่ง ส่วนรูปภาพที่จะมาตกแต่งควรวินักเรียนทุกคนช่วยหามาประกอบ

เลขานุการ จะเป็นผู้สรุปวิธีการต่าง ๆ ที่คณะกรรมการเสนอแนวทางชี้แจงในที่ประชุม

หัวหน้าเวรเป็นผู้รับผิดชอบดูแลการทำความสะอาดของแต่ละวัน โดยจะพูดถึงปัญหาและอุปสรรคที่พบเห็น และเสนอแนวทางการเพิ่มเวลาการทำความสะอาดชั้นเรียน

เอกสารหมายเลข 3
แบบสังเกตการณ์บทบาทสมาชิก

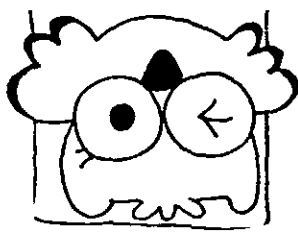
พฤติกรรม	ชื่อสมาชิกในกลุ่ม				หมายเหตุ
	การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น				
	ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น				
	ประนีประนอมเมื่อเกิดการขัดแย้ง				
	ควบคุมอารมณ์ได้ดีเมื่อเกิดปัญหา				

เอกสารหมายเลข 4

ให้นักเรียนปฏิบัติงานต่อไปนี้

1. เลือกหัวหน้ากลุ่ม 1 คน ทำหน้าที่เป็นผู้นำในการอภิปราย
2. เลือกเลขานุการ 1 คน ทำหน้าที่จดบันทึกการแสดงความคิดเห็นของสมาชิก
3. เลือกผู้สังเกตการณ์ 1 คน ทำหน้าที่สังเกตการณ์การทำงาน
4. เลือกตัวแทนอ่านสรุปผลงาน 1 คน ทำหน้าที่อ่านสรุป
5. ส่งรายงานต่อครู
6. ให้นักเรียนอภิปรายในหัวข้อต่อไปนี้
 - 6.1 ความรู้ที่ได้รับจากการแสดงบทบาทสมมุติ
 - 6.2 การพูดสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นมีประโยชน์หรือไม่อย่างไร
 - 6.3 นักเรียนมีวิธีการพูดแสดงความคิดเห็นอย่างไรที่จะทำให้ผู้สนทนา

ของเราไม่เบื่อหน่าย

เอกสารหมายเลข 6

แบบทดสอบ

1. ข้อใดคือเจตนาของเอ็ม
 - ก. ต้องบอกให้ตุ๊กทราบ
 - ข. เป็นห่วงเพื่อน ๆ อย่างแท้จริง
 - ค. ต้องการตีสนิทกับตุ๊ก
 - ง. แสดงความเห็นใจตุ๊กที่มีฐานะยากจน
2. ข้อใดเป็นการใช้คำไม่สุภาพ
 - ก. เอ้...ตุ๊กรอดด้วย
 - ข. อ้อ! เอ็ม ว่าไงเหอ
 - ค. ไซ้เอ๊ย! ยิ่งกับเราอยากจะสนักนี้
 - ง. อย่างนาย...มันคนละอย่างกะไอพวกนั้นนี่นา
3. คำพูดของตุ๊กที่ว่า...เราเองก็...ตุ๊กมีความรู้สึกอย่างไร
 - ก. กลืนไม่เข้าคายไม่ออก
 - ข. น้ำท่วมปาก
 - ค. กังขาว่างคอ
 - ง. จะพูดไปสองไพเบี้ยนึ่งเสียต๋าสึงทอง
4. ข้อความที่ว่า"เราไปดูคอนเสิร์ตที่ศาลาประชาคมกับเจ้าตุ๋นนะสิ"ตุ๊กมีเจตนาพูดอย่างไร
 - ก. สอนให้เอ็มสนิท
 - ข. ตัดความรำคาญใจ
 - ค. เสาคความจริงให้ฟัง
 - ง. ต้องการจบการสนทนา
5. สำนวนใดที่มีลักษณะคล้ายเอ็ม
 - ก. จู๊ดได้ด่าตอ
 - ข. ไม้ดูตาม้าตาเรือ
 - ค. ผีเข้าค้ำพลอย
 - ง. เห็นกงจักรเป็นดอกบัว
6. ตุ๊กมีความรู้สึกอย่างไรต่อการพูดของเอ็ม
.....
.....
7. การพูดของเอ็มที่พูดเรื่องส่วนตัวของตุ๊ก นักเรียนคิดว่าเหมาะสมหรือไม่เพราะเหตุใด
.....
.....

8. เอ็มขาดศิลปะในการพูดหรือไม่อย่างไร

.....

.....

.....

9. การที่เพื่อน ๆ ลอกการบ้านเป็นสิ่งผิดต่อนักเรียนเอ๊ะ! เอ็มควรพูดอย่างไร

.....

.....

.....

10. นักเรียนคิดว่า เอ็มควรปรับปรุงวิธีการสนทนาอย่างไร

.....

.....

.....

11. ผลเสียของการใช้ภาษาในการสนทนาไม่เหมาะสม คือ

.....

.....

.....

เอกสารหมายเลข 7

ใบงานเกี่ยวกับการอธิบาย

- หัวข้อที่ 1 1. "อันฮ้อยตาลหวานลิ้นแล้วสิ้นซาก แต่ลมปากหวานหูไม่รู้หาย
ถึงเจ็บอื่นหมิ่นแสนจะแคลนคลาย เจ็บจนตายนั้นเพราะเหน็บให้เจ็บใจ"

อธิบายในหัวข้อ

1. สาระสำคัญของคำประพันธ์
2. ความคิดเห็น
3. ยกตัวอย่างประกอบ
4. สรุปแนวคิดของกลุ่ม

- หัวข้อที่ 2 "เป็นมนุษย์สุดนิยมที่ลมปาก จะได้ยากโหยหิวเพราะจิหวา
แม้พูดดีมีคนเขาเมตตา จะพูดจาจงพิเคราะห์ให้เหมาะสม"

อธิบายในหัวข้อ

1. สาระสำคัญของคำประพันธ์
2. ความคิดเห็น
3. ยกตัวอย่างประกอบ
4. สรุปแนวคิดของกลุ่ม

- หัวข้อที่ 3 "สงสารท้าวการมานแล้ว ดูไม่แคล้วตาไปในหนังสือ
มักถูกใช้ทุกอย่างไม่วางมือ แต่ละเมื่อลำบากยากแค้นที่
ตำรวจเห็นโจรหาญท้าวการจับ โจรมันกลับวิ่งทะยานท้าวการหนี
ท้าวการป่วยเป็นลมล้มพอดี ท้าวการชี้อื่นหมายว่าตายเอย"

อธิบายในหัวข้อต่อไปนี้

1. สาระสำคัญของคำประพันธ์
2. ความคิดเห็น
3. ยกตัวอย่างประกอบ
4. สรุปแนวคิดของกลุ่ม

หัวข้อที่ 4 "ปลาหมอตายเพราะปาก"

อธิบายรายนหัวข้อต่อไปนี้

1. สารสำคัญของคัมภีระพันธุ์
2. ความคิดเห็น
3. ยกตัวอย่างประกอบ
4. สรุปแนวคิดของกลุ่ม

หัวข้อที่ 5 "ถึงบางพุดพุดดีเป็นศรีศักดิ์ มีคนรักกรสถ้อยบอรร้อยจิต

แม้พุดชั่วตัวตายทำลายมิตร จะชอบผิดในมนุษย์เพราะพุดจา"

อธิบายรายนหัวข้อต่อไปนี้

1. สารสำคัญของคัมภีระพันธุ์
2. ความคิดเห็น
3. ยกตัวอย่างประกอบ
4. สรุปแนวคิดของกลุ่ม

หัวข้อที่ 6 "มากเป็นเอก เลขเป็นโทโบราณว่า"

อธิบายรายนหัวข้อต่อไปนี้

1. สารสำคัญของคัมภีระพันธุ์
2. ความคิดเห็น
3. ยกตัวอย่างประกอบ
4. สรุปแนวคิดของกลุ่ม

แผนการสอนที่ 7

แผนการสอนที่ 7

แผนการสอนกลุ่มทดลอง

วิชาภาษาไทย (ท 101) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เวลา 2 คาบ
เรื่อง การอ่านออกเสียง

สาระสำคัญ

การอ่านออกเสียงเป็นการสื่อสารที่มีความสำคัญ เพราะเป็นการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึกและอารมณ์ของผู้ส่งสารไปสู่ผู้รับสาร ผู้ที่อ่านจะออกเสียงได้ดีย่อมต้องรู้ หลักการอ่านและมีทักษะในการอ่าน จึงสามารถอ่านได้อย่างไพเราะ ถูกต้อง คล่องแคล่ว เกิดภาพพจน์ ได้รสและได้อารมณ์

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงร้อยแก้ว ร้อยกรองได้อย่างถูกต้อง คล่องแคล่ว
ชัดเจนตามหลักการอ่านและท่องจำคำประพันธ์ที่ชอบพร้อมทั้งบอกเหตุผล

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

ครูแจ้งจุดประสงค์ให้นักเรียนทราบ

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจกเนื้อเพลง "คำฉันท์สัจฉา" และเปิดแถบบันทึกเสียงให้นักเรียนฟังและให้อ่าน
พร้อมกัน (เอกสารหมายเลข 1)
2. ครูให้นักเรียนอ่านร้อยแก้วเรื่อง "เจ้าพระยาที่รัก" จากหนังสือทักษะกระบวนการ
พร้อมกัน (เอกสารหมายเลข 2)
3. ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะการออกเสียงการอ่านทั้งสองแบบ

ขั้นสอน

1. ครูกำหนดสถานการณ์และบทบาทสมมติ (เอกสารหมายเลข 3)
2. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 - 7 คน
3. ครูเล่าสถานการณ์ที่ว่าในวิชาภาษาไทยนักเรียนหลายคนมีปัญหาเรื่องการอ่าน

ร่ายแก้ว และร่ายกรอง หลายคนแทบไม่ยอมอ่านถึงชั่วโมงภาษาไทย เพราะคิดว่าเป็น
 บมด้อยที่ตนเองอ่านไม่ได้ เพื่อน ๆ ที่อ่านได้ก็พยายามช่วยเหลืออยู่เสมอ จากสถานการณ์
 ดังกล่าวให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติจากเอกสารประกอบการเรียน (เอกสารหมายเลข 3)

4. ครูให้แต่ละกลุ่มเลือกผู้แสดง ผู้สังเกตการณ์และผู้ชม
5. ครูแจกเอกสารสถานการณ์และบทบาทสมมติ (เอกสารหมายเลข 3)

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเตรียมการแสดง

6. ครูแจกแบบสังเกตการณ์ (เอกสารหมายเลข 4) ให้นักเรียนสังเกตการณ์ของแต่ละกลุ่ม
7. ครูให้แต่ละกลุ่มวางแผนการแสดงอย่างคร่าว ๆ
8. ครูให้นักเรียนจับสลาก เพื่อจัดลำดับการแสดงบทบาทสมมติของนักเรียนแต่ละกลุ่ม
9. ครูสั่งให้นักเรียนแสดง เมื่อพิจารณาว่า การแสดงนั้นสามารถนำมาอภิปราย

วิเคราะห์และสรุปผลได้

10. ครูแจกเอกสารปฏิบัติงาน (เอกสารหมายเลข 5) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปราย
 ลงในแบบสรุปความคิดเห็นของสมาชิก (เอกสารหมายเลข 6) โดยมีหัวข้อดังต่อไปนี้

1. ความรู้ที่ได้รับจากการแสดงบทบาทสมมติ
2. นักเรียนคิดว่าการอ่านร่ายแก้ว และร่ายกรองมีประโยชน์หรือไม่อย่างไร
3. "การอ่านทำให้เกิดความรู้อย่างกว้างขวาง" นักเรียนเห็นด้วยกับ

ข้อความนี้ หรือไม่เพราะเหตุใด

11. ครูให้นักเรียนจับสลาก เพื่อจัดลำดับการออกมาสรุปอภิปรายผล
12. ครูให้นักเรียนทุกคนแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

ขั้นสรุป

1. ให้นักเรียนเขียนสรุปหลักการอ่านร้อยแก้ว และร้อยกรองลงในแบบประเมินผล
ส่งในชั้นเรียน
2. ให้นักเรียนคัดลอกคำประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพที่สนใจมาคนละ 1 - 4 บท
ลงในสมุดแบบฝึกหัด ส่งในชั่วโมงครั้งต่อไป

สื่อการสอน

1. กระดาษโปสเตอร์เขียนเพลง "คำฉันท์สัญญา" และ บทร้อยแก้ว "เรื่องเจ้าพระยา
ที่รัก" (เอกสารหมายเลข 1,2)
2. หนังสือทักษะกระบวนการ
3. เอกสารประกอบการเรียน
 - 3.1 สถานการณ์ และบทบาทสมมติ (เอกสารหมายเลข 3)
 - 3.2 แบบสังเกตการณ์ (เอกสารหมายเลข 4)
 - 3.3 แบบกำหนดงาน (เอกสารหมายเลข 5)
 - 3.4 แบบสรุปความคิดเห็นของสมาชิก (เอกสารหมายเลข 6)

การประเมินผล

1. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็น
2. สังเกตจากการอ่าน
3. สังเกตจากการทำงานกลุ่ม
 - 3.1 การแสดงบทบาทสมมติ
 - 3.2 การรายงานหน้าชั้นเรียน
 - 3.3 การอภิปรายปัญหา
 - 3.4 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

แผนการสอนที่ 7

แผนการสอนกลุ่มควบคุม

วิชาภาษาไทย (ท 101) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เวลา 2 คาบ

เรื่อง การอ่านออกเสียง

สาระสำคัญ

การอ่านออกเสียงเป็นการสื่อสารที่มีความสำคัญ เพราะเป็นการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึกและอารมณ์ของผู้ส่งสารไปสู่ผู้รับสาร ผู้ที่อ่านจะออกเสียงได้ดีย่อมต้องรู้ หลักการอ่านและมีทักษะในการอ่าน จึงสามารถอ่านได้อย่างไพเราะ ถูกต้อง คล่องแคล่ว เกิดภาพพจน์ ได้รสและได้อารมณ์

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงร้อยแก้วร้อยกรองได้อย่างถูกต้อง คล่องแคล่ว ชัดเจนตามหลักการอ่านและท่องจำคาบประพันธ์ที่ขอบพร้อมทั้งบอกเหตุผล

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

ครูแจ้งจุดประสงค์ให้นักเรียนทราบ

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจกเนื้อเพลง "คำมั่นสัญญา" และเปิดแถบบันทึกเสียงให้นักเรียนฟังและให้อ่านพร้อมกัน
2. ครูให้นักเรียนอ่านร้อยแก้วเรื่อง "เจ้าพระยาที่รัก" จากหนังสือทักษะกระบวนการ พร้อมกัน
3. ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะการออกเสียงการอ่านทั้งสองแบบ

ขั้นตอน

1. ครูให้นักเรียนอ่านคำประพันธ์ในเรื่องสัตวภิธานพร้อมกัน จำนวน 10 บท
2. ครูพูดคุยซักถามเกี่ยวกับหลักการอ่านร้อยกรองที่ถูกต้อง แล้วสรุปลงในแบบประเมินผล
3. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 5 - 7 คน
4. ครูให้แต่ละกลุ่มอ่านร้อยแก้วในเรื่อง "ความสนุกในวัดเบญจมบพิตร"
5. ครูให้นักเรียนสรุปหลักการอ่านร้อยแก้ว
6. ครูให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนแข่งขันการอ่านร้อยแก้วและร้อยกรอง
7. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการอ่านทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง

ขั้นสรุป

1. ให้นักเรียนสรุปหลักการอ่านร้อยแก้วและร้อยกรองลงในแบบประเมินผลส่งงาน
2. ให้นักเรียนคัดลอกคำประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพที่สนใจมาคนละ 1 - 4 บท

ส่งงานสมุดแบบฝึกหัด แล้วส่งงานชั่วโมงเรียนครั้งต่อไป

สื่อการเรียนรู้

1. เนื้อเพลงคำฉันท์สัญญาและเจ้าพระยาที่รัก (เอกสารหมายเลข 1, 2)
2. หนังสือทักษะสัมพันธ์เล่ม 1

การประเมินผล

1. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็น
2. สังเกตจากการอ่าน
3. ตรวจจากสมุดแบบฝึกหัด

เอกสารหมายเลข 1

เพลงฉันสัญญา

ถึงม้วยดินสิ้นฟ้ามหาสมุทร
 मैंนอยู่ในใต้หล้าสุธาธาร
 मैंเนื้อเย็นเป็นห้วงมหรณพ
 मैंเป็นบัวตัวพี่เป็นบุษรา
 मैंเป็นถ้าอาพาครเป็นหงส์
 ขอติดตามทราบนงนวลละออง

ไม่สิ้นสุดความรักสมครสมาน
 ขอพบพานพิศวาสไม่คลาดคลา
 พี่ขอพบศรีสวัสดิ์เป็นมัจฉา
 เขยพกาภิเษมประทุมทอง
 จะร่อนลงสิ่งสู่เป็นคู่สอง
 เป็นคู่ครองพิศวาสทุกชาติไป

เอกสารหมายเลข 2

เจ้าพระยาที่รัก

แม่น้ำเจ้าพระยาคือสายธารแห่งชีวิตคนไทย หากเจ้าพระยาเปรียบดังร่างกาย
ของเรา สายน้ำนี้ก็เปรียบประหนึ่งเส้นเลือดที่หล่อเลี้ยงร่างกายให้มีชีวิตอยู่อย่างมีความสุข
สมบูรณ์และสวยงาม แจ่มใส ชีวิตคนไทยผูกพันอยู่กับสายน้ำแห่งเจ้าพระยาที่จะขาดเสียมิได้
เราทุกคน บรรดาเราจะเห็นว่าน้ำเจ้าพระยา มีน้ำเปี่ยมฝั่งทำสสะอาดตลอดเวลา มีความ
งดงามตามธรรมชาติเมื่อเฝ้ามองดู เพราะว่าแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นที่รักของเรา เจ้าพระยา
ที่รัก เรารักเจ้าพระยา

เอกสารหมายเลข 3

สถานการณ์

วิชาภาษาไทยเป็นวิชา ที่นักเรียนหลายคนมีปัญหาเรื่องการอ่านมาก ไม่ว่าจะเป็นร้อยแก้ว หรือร้อยกรอง ก่อนสอนครูแจกเอกสารประกอบ การอ่านร้อยแก้วและร้อยกรอง เมื่อถึงเวลาอ่าน ครูจึงให้นักเรียนอ่านพร้อมกัน และอ่านทีละคนสลับกันจนนักเรียนเริ่มต้นเคยกับการอ่าน นอกจากนี้ ครูจะให้นักเรียนที่มีความสามารถในการอ่าน ช่วยให้นักเรียนที่อ่านไม่คล่อง แต่งเป็นนักเรียนที่เรียน วิชาอื่นได้คะแนนดี แต่เขาจะมีปัญหาเวลาอ่านเสมอ จนทำให้คิดว่าตนเองมีปัญหามาก ซึ่งเป็นความคิด ที่ผิด แต่งไม่ยอมทำให้ส่งวิชาภาษาไทย เพราะจะถูกครูเรียกไปอ่านเสมอ นักเป็นเพื่อนร่วมชั้น เดียวกันอ่านหนังสือค่อนข้างคล่องกว่า จึงให้กำลังใจและช่วยแต่งเสมอจนกระทั่งแต่งเริ่มอ่าน ดีขึ้น

ตัวละคร

1. ครู
2. แต่ง
3. นัก

ครูเมื่อเข้ามาสอนจะให้นักเรียนทุกคน อ่านร้อยกรองและร้อยแก้วพร้อมกัน แต่ขณะเดียวกัน ครูเห็นว่าแต่งอ่านไม่ค่อยคล่อง จึงพยายามเรียกให้แต่งอ่านไม่คล่องอ่านอยู่เสมอ ๆ แต่งรู้สึกอึดอัด และคิดว่าครูคอยจับผิด

แต่งเรียนวิชาอื่น ๆ ได้ดี ยกเว้นการอ่าน การอ่านร้อยกรองในวิชาภาษาไทย แต่งจะนั่ง ก้มหน้าและอ่านไม่เต็มเสียง และรู้สึกอึดอัดเสมอเมื่อครูเรียกให้อ่านหรือแปลความ แต่งรู้สึกไม่ชอบ การอ่านออกเสียงและไม่ชอบวิชาภาษาไทย

นักเป็นนักเรียนน่ารัก ชอบช่วยเหลือเพื่อน ๆ ในเรื่องการอ่าน นักมีความซื่อสัตย์มาก นัก พยายามสอนแต่งและให้กำลังใจแต่งเสมอ เมื่อมีเวลาว่าง นักสอนให้แต่งอ่านอยู่เสมอ

เอกสารหมายเลข 4
แบบสังเกตการณ์บทบาทสมมติ

ชื่อสมาชิกในกลุ่ม				หมายเหตุ
พฤติกรรม				
การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น				
ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น				
ประนีประนอมเมื่อเกิดการขัดแย้ง				
ควบคุมอารมณ์ได้ดีเมื่อเกิดปัญหา				

เอกสารหมายเลข 5

ให้นักเรียนปฏิบัติงานต่อไปนี้

1. เลือกหัวหน้ากลุ่ม 1 คน ทำหน้าที่เป็นผู้นำในการอภิปราย
2. เลือกเลขานุการ 1 คน ทำหน้าที่จดบันทึกการแสดงความคิดเห็นของสมาชิก
3. เลือกผู้สังเกตการณ์ 1 คน ทำหน้าที่ สังเกตการณ์ การทำงาน
4. เลือกตัวแทนอ่านสรุปผลงาน 1 คน ทำหน้าที่อ่านสรุป
5. ส่งรายงานต่อครู
6. ให้นักเรียนอภิปรายในหัวข้อต่อไปนี้
 - 6.1 ความรู้ที่ได้รับจากการแสดงบทบาทสมมุติ
 - 6.2 นักเรียนคิดว่าการอ่านร้อยแก้วและร้อยกรองมีประโยชน์หรือไม่ อย่างไร
 - 6.3 การอ่านทำให้เกิดความรู้อย่างกว้างขวาง นักเรียนเห็นด้วยกับข้อความนี้

หรือไม่เพราะเหตุใด

เอกสารหมายเลข 6
แบบสรุปความคิดเห็นของสมาชิก

ชื่อ				หมายเหตุ
ความคิดเห็น หัวข้ออภิปราย				

แผนการสอนที่ 8

แผนการสอนที่ 8

แผนการสอนกลุ่มทดลอง

วิชาภาษาไทย (ท 101) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เวลา 2 คาบ

เรื่อง การอ่านจับใจความ

สาระสำคัญ

การจับใจความคือแยกส่วนว่าส่วนใดเป็นใจความหลัก ส่วนใดเป็นใจความรอง ซึ่งจะช่วยให้อ่านเข้าใจได้ตรงตามเจตนาของผู้ส่งสาร การฝึกทักษะ การจับใจความ ผู้อ่านจะต้องทำความเข้าใจความหมายของคำและสำนวน ตลอดจนลำดับเหตุการณ์ในเรื่องและสามารถจับใจความของเรื่องได้อย่างถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนจับใจความจากเรื่องที่อ่านได้

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

ครูแจ้งจุดประสงค์ให้นักเรียนทราบ

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูอ่านบรรณานิทัศน์หนังสือเรื่อง ผีเสื้อให้นักเรียนฟัง (เอกสารหมายเลข 1)
2. ครูให้นักเรียนลำดับเรื่องราวในหนังสือเรื่องผีเสื้อลงในแบบประ เนิ่นผล
3. ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปประโยชน์ของการอ่านลงในแบบประ เนิ่นผล

ขั้นสอน

1. ครูกำหนดสถานการณ์และบทบาทสมมุติ (เอกสารหมายเลข 2)
2. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 - 7 คน
3. ครูเล่าเรื่องในสถานการณ์ที่ว่าให้แต่ละกลุ่มรับผิดชอบเอกสารใบความรู้ที่แจกให้

แล้วสรุปสาระสำคัญเพื่อรายงานหน้าชั้นเรียนในวันพรุ่งนี้ โดยให้แต่ละกลุ่มจะต้องแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ เป็นหัวหน้ากลุ่ม เลขานุการและสมาชิก จากสถานการณ์ดังกล่าว ให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมุติ (อยู่ในเอกสารหมายเลข 2)

4. ครูให้แต่ละกลุ่มเลือกผู้แสดง ผู้ชมและผู้สังเกตการณ์
5. ครูแจกเอกสารบทบาทสมมุติ (เอกสารหมายเลข 2) ให้แต่ละกลุ่มเตรียม

การแสดง

6. ครูแจกแบบสังเกตการณ์ (เอกสารหมายเลข 3) ให้ผู้สังเกตการณ์
7. ครูให้แต่ละกลุ่มวางแผนการแสดงอย่างคร่าว ๆ
8. ครูให้นักเรียนจับฉลาก เพื่อจัดลำดับการแสดงของแต่ละกลุ่ม
9. ครูสั่งให้ยุติการแสดงเมื่อพิจารณาว่าการแสดงนั้นสามารถนำมาอภิปรายสรุปผลได้
10. ครูแจกเอกสารปฏิบัติงาน (เอกสารหมายเลข 4) ให้แต่ละกลุ่มอภิปรายสรุปอภิปราย

ลงในแบบสรุปความคิดเห็นของสมาชิก (เอกสารหมายเลข 5) โดยใช้อำนาจข้อต่อไปนี้

1. ความรู้ที่ได้รับจากการแสดงบทบาทสมมุติ
2. นักเรียนมีหลักการในการจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านอย่างไร
3. "ผู้ที่อ่านมากจะเป็นผู้ที่มีโลกทรรศน์กว้าง" "นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่

เพราะเหตุใด

11. ครูให้นักเรียนจับฉลาก เพื่อจัดลำดับให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาสรุปผลการอภิปราย
12. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคน แสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

ซึ่งกันและกัน

ขั้นสรุป

1. ให้นักเรียนสรุปสาระสำคัญจาก เรื่องที่แสดงบทบาทสมมุติลงในแบบประเมินผล แล้วส่งในชั่วโมง

2. ให้นักเรียนทำบรรณานิทัศน์หนังสือคนละ 1 เล่ม ลงในสมุดแบบฝึกหัด ส่งใน

ชั่วโมงเรียนครั้งต่อไป

สื่อการสอน

1. บทบรรณานิทัศน์หนังสือ เรื่อง ผีเสื้อ (เอกสารหมายเลข 1)
2. เอกสารประกอบการเรียน
 - 2.1 สถานการณ์ และบทบาทสมมุติ (เอกสารหมายเลข 2)
 - 2.2 แบบสังเกตการณ์ (เอกสารหมายเลข 3)
 - 2.3 บัตรกำหนดงาน (เอกสารหมายเลข 4)

- 2.4 แบบสรุปความคิดเห็นของสมาชิก (เอกสารหมายเลข 5)
3. หนังสือพิมพ์
4. หนังสือเรียนชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1

การประเมินผล

1. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็น
2. สังเกตจากการทำงานกลุ่ม
 - 2.1 การแสดงบทบาทสมมติ
 - 2.2 การร่วมมือปฏิบัติกิจกรรม
 - 2.3 การสรุปรายงาน
3. ตรวจสอบจากแบบสังเกตการณ์
4. ตรวจสอบจากสมุดแบบฝึกหัด

แผนการสอนที่ 8

แผนการสอนกลุ่มควบคุม

วิชาภาษาไทย (ท 101) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เวลา 2 คาบ
เรื่อง การอ่านจับใจความ

สาระสำคัญ

การจับใจความคือแยกส่วนว่าส่วนใดเป็นใจความหลัก ส่วนใดเป็นใจความรอง ซึ่งจะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจได้ตรงตามเจตนาของผู้ส่งสาร การฝึกทักษะ การจับใจความ ผู้อ่านจะต้องทำความเข้าใจความหมายของคำและสัทวน ตลอดจนลำดับเหตุการณ์ในเรื่องและสามารถจับใจความของเรื่องได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนจับใจความจากเรื่องที่อ่านได้

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

ครูแจ้งจุดประสงค์ให้นักเรียนทราบ

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูอ่านบรรณานิตศน์หนังสือเรื่อง ผีเสื้อให้นักเรียนฟัง (เอกสารหมายเลข 1)
2. ครูให้นักเรียนลำดับเรื่องราวในหนังสือเรื่องผีเสื้อลงในแบบประเมินผล
3. ให้นักเรียนช่วยกันสรุปประโยชน์ของการอ่าน ลงในแบบประเมินผล

ขั้นสอน

1. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 – 7 คน
- 2. ครูให้นักเรียนจับฉลากเรื่องที่จะอ่านเพื่อจะได้ทราบว่ากลุ่มใดอ่านเรื่องใด
(เอกสารหมายเลข 6, 7, 8, 9)
3. ให้แต่ละกลุ่มสรุปสรวน คำศัพท์ ลำดับเหตุการณ์และจับใจความสำคัญ
4. ครูให้นักเรียนจับฉลาก เพื่อจัดลำดับให้แต่ละกลุ่มออกมาอภิปราย
5. ครูให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยและแสดงความคิดเห็น

ขั้นสรุป

1. ให้นักเรียนสรุปสาระสำคัญจากที่แต่ละกลุ่มออกมาสรุปแล้วส่งในชั่วโมงเรียน
2. ให้นักเรียนทำพรรณนิทัศน์หนังสือ จากเรื่องที่สนใจคนละ 1 เรื่อง ลงในสมุดแบบฝึกหัดแล้วส่งในชั่วโมงเรียนครั้งต่อไป

สื่อการเรียนรู้

1. เอกสารประกอบการเรียน
 - 1.1 บทพรรณนิทัศน์เรื่อง ฝึเสือ (เอกสารหมายเลข 1)
 - 1.2 สารคดีเรื่องดอกไม้ประจำชาติ (เอกสารหมายเลข 6)
 - 1.3 สารคดีเรื่องยางมะตอยมาจากไหน (เอกสารหมายเลข 7)
 - 1.4 7 ข้าว (เอกสารหมายเลข 8)
 - 1.5 นิทาน (เอกสารหมายเลข 9)
2. หนังสือเรียนชุดทักษะสัมพันธ์เล่ม 1

การประเมินผล

1. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็น
2. สังเกตจากการทำงานกลุ่ม
 - 2.1 การอภิปรายแสดงความคิด
 - 2.2 การเสนอความคิดเห็น
 - 2.3 การสรุปรายงาน
3. ตรวจจากแบบสังเกตการณ์
4. ตรวจจากสมุดแบบฝึกหัด

เอกสารหมายเลข 1

นาเรื่อง "ผีเสื้อ"

พระราชนิพนธ์แปลในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ

เรื่อง "ผีเสื้อ" เป็นเรื่องสั้นขนาดยาวที่บันทึกความเปลี่ยนแปลงของสังคมจีนในช่วงการปฏิวัติวัฒนธรรม (ค.ศ. 1966 - 1969) แสดงให้เห็นผลกระทบทางการเมืองต่อชีวิตมนุษย์ในสังคม ความงดงามของเรื่องนี้อยู่ที่ความสามารถของผู้เขียน ซึ่งสะท้อนให้เห็นปัญหาพื้นฐานของมนุษย์ คือความยากลำบาก และความสลับซับซ้อนที่จะเข้าใจตนเอง ยอมรับตนเอง และผสมผสานอุดมคติกับความเป็นจริงในชีวิต

ช่วงปฏิวัติวัฒนธรรมเป็นระยะที่การเมืองจีนสับสนมาก กลุ่มผู้นำขัดแย้งกันทางความคิดเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาประเทศ ตามอุดมการณ์คอมมิวนิสต์ กลุ่มที่ยึดมั่นอุดมการณ์คอมมิวนิสต์อย่างเคร่งครัดก่อตั้งขบวนการเยาวชนพิทักษ์แดง (Red Guards) ขึ้นเป็นเครื่องมือในการปฏิวัติวัฒนธรรมที่คิดว่าขัดต่อแนวทางการพัฒนาของตน

ด้วยเหตุนี้ช่วงเวลาดังกล่าว จึงเป็นช่วงที่มีการวิพากษ์วิจารณ์และทำลายวัฒนธรรมจีนดั้งเดิมในด้านต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง เช่น ต่อต้านลัทธิขงจื้อ ทำลายวัดวาอาราม เยาวชนวรรณะ วิพากษ์วิจารณ์ ผู้นำที่คิดว่าเป็นฝ่ายปฏิรูป ตลอดจนเข้ายึดอำนาจจับใส่เจ้าหน้าที่พรรคคอมมิวนิสต์ที่คิดว่าขัดขวางการปฏิวัติวัฒนธรรมออกจากที่ทำการ

ต่อมาพวกเยาวชนพิทักษ์แดงกลุ่มต่าง ๆ ต่อสู้ขัดแย้งกันเอง รัฐบาลไม่สามารถควบคุมได้ จึงให้กองทัพปลดแอกประชาชนเข้าควบคุมสถานการณ์ ส่งพวกเยาวชนพิทักษ์แดงไปทำงานในชนบทความวุ่นวายต่าง ๆ จึงค่อยสงบลง หลังจากนั้น การเมืองและเศรษฐกิจของจีนได้พัฒนาเข้าสู่ช่วงฟื้นฟู และปฏิรูประหว่าง ค.ศ. 1970 - 1976 และเข้าสู่ช่วงที่ทันสมัยใน ค.ศ. 1978 ซึ่งได้พัฒนาสืบเนื่องต่อมาจนถึงปัจจุบัน

ผู้เขียนเรื่อง "ผีเสื้อ" พยายามแสดงให้เห็นว่า สังคมและมนุษย์มีความสลับซับซ้อน การปฏิวัติสังคมและการสร้างสรรค์ สิ่งดีงามทั้งหลายเพื่อส่วนรวมนั้น จึงมิอาจจะสำเร็จผลได้เพียงเพราะมีความปรารถนา อุดมคติหลักการ หรือทฤษฎีทางการเมืองเท่านั้น

หากต้องใช้ปัญญาพินิจตนเอง พิจารณาสังคมอย่างละเอียดรอบด้านจนสามารถ
เข้าใจตนเอง และเข้าใจสังคมของตนอย่างถ่องแท้ตรงกับความเป็นจริง จึงจะสามารถแก้ไข
ปัญหาและสร้างสรรค์ประโยชน์อันแท้จริงได้สำเร็จ

เอกสารหมายเลข 2

สถานการณ์และบทบาทสมมติ

กำหนดให้เป็นชั่วโมงการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 5 - 7 คน ครูให้นักเรียนในกลุ่มอ่านจับใจความจากเรื่องที่ครูเตรียมมาให้และเมื่ออ่านแล้วจะต้องส่งตัวแทนออกมาสรุปหน้าชั้นเรียน ภายในกลุ่มจะแบ่งหน้าที่รับผิดชอบคือ หัวหน้ากลุ่ม เลขานุการกลุ่ม ผู้สรุปรายงานและสมาชิก การออกมาสรุปเรื่องนั้นก็ให้แต่ละกลุ่มแสดงพฤติกรรมตามข้อตกลงของกลุ่ม และออกมาแสดงบทบาทสมมติตามสถานการณ์ดังกล่าว

ตัวละครในเรื่อง

1. ครู
2. นักเรียนหัวหน้ากลุ่ม
3. เลขานุการกลุ่ม
4. นักเรียนตัวแทน

บทบาทสมมติ

ครูจะมอบหมายให้นักเรียนอ่านเรื่องราวที่ครูเตรียมมาอาจจะเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับข่าว นิทาน เรื่องเล่า สารคดี และเกร็ดความรู้ที่น่าสนใจ ครูจะให้จับสลากเรื่องที่ได้อ่าน และเมื่อจับสลากเรื่องได้แล้วก็ให้เตรียมตัวเล่าเรื่อง

นักเรียนหัวหน้ากลุ่ม ทำหน้าที่อ่านเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้สมาชิกในกลุ่มฟัง เมื่ออ่านจบจะซักถามสมาชิกในกลุ่ม กระตุ้นให้สมาชิกช่วยกันสรุปประเด็นสำคัญในการจับใจความและแนะนำสมาชิกในกลุ่มในการแสดงการเล่าเรื่อง

เลขานุการกลุ่ม ทำหน้าที่จดบันทึก การแสดงความคิดเห็น การสรุปใจความสำคัญ และข้อคิดเห็นต่าง ๆ

นักเรียนตัวแทนการเล่าเรื่อง ซึ่งอาจจะเป็นคนเดียวหรือเป็นกลุ่ม โดยมีความสามารถในการใช้ภาษาเป็นอย่างดี

เอกสารหมายเลข 3
แบบสังเกตการณ์บทบาทสมาชิก

พฤติกรรม	ชื่อสมาชิกในกลุ่ม				หมายเหตุ
การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น					
ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น					
ประนีประนอมเมื่อเกิดการขัดแย้ง					
ควบคุมอารมณ์ได้ดีเมื่อเกิดปัญหา					

เอกสารหมายเลข 4

บัตรกำหนดงาน

ให้นักเรียนปฏิบัติงานต่อไปนี้

1. เลือกหัวหน้ากลุ่ม 1 คน ทำหน้าที่ผู้ดำเนินการอภิปราย
2. เลือกเลขานุการ 1 คน ทำหน้าที่จดบันทึกการแสดงความคิดเห็นของแต่ละคนในกลุ่ม
3. เลือกผู้สังเกตการณ์ 1 คน ทำหน้าที่สังเกตการณ์
4. เลือกตัวแทนอ่านสรุปผลงาน 1 คน ทำหน้าที่อ่านสรุป
5. ส่งรายงานต่อครู
6. ให้นักเรียนอภิปรายในหัวข้อต่อไปนี้
 - 6.1 ความรู้ที่ได้รับจากการแสดงบทบาทสมมุติ
 - 6.2 นักเรียนมีหลักในการจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านอย่างไร
 - 6.3 "ผู้อ่านมากจะเป็นผู้ที่มีโลกทรรศน์กว้าง" นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่

เพราะเหตุใด

เอกสารหมายเลข 6

ดอกไม้ประจำชาติ

อยากทราบว่าดอกไม้ประจำชาติไทยคือดอกอะไรกันแน่ หนังสือบางเล่มบอกว่า ราชพฤกษ์ (สีเหลือง) เป็นดอกไม้ประจำชาติ แต่หนังสือเก่า ๆ กลับว่าเป็น ชัยพฤกษ์ ตามผู้ใหญ่ว่าคนสมัยนี้เข้าใจผิด คิดว่าชัยพฤกษ์กับราชพฤกษ์ เป็นชนิดเดียวกัน ทั้ง ๆ ที่ชัยพฤกษ์นั้นออกดอกสีชมพูปนขาว พังแล้วสับสมามากครับ

(พิษณุ ฤทธสารทูล)

"ขอคำถาม" ไปค้นดูหลายตำราทั้งเก่าและใหม่ ก็สับสนอยู่เหมือนกันเพราะข้อมูลแต่ละตำราขัดแย้งกันอยู่ บางตำราถึงขนาดขัดแย้งในเล่มเดียวกันก็มี จนไปพบข้อมูลใหม่ล่าสุดในหนังสือ "พรรณไม้ ในสวนหลวง ร.9" พิมพ์เมื่อปี 2530 นี้เอง ระบุความแตกต่างระหว่างชัยพฤกษ์และราชพฤกษ์ ไว้อย่างชัดเจนและเชื่อถือได้ (กว่าตำราอื่น ๆ) ขอตอบให้คุณหายสับสนดังนี้

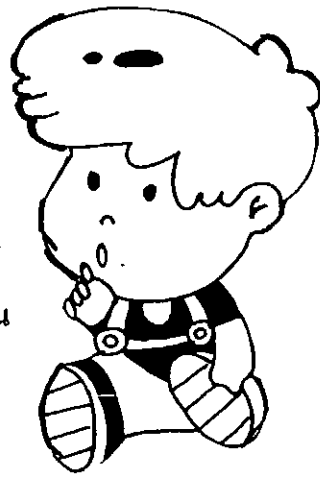
ดอกไม้ประจำชาติไทย คือ ราชพฤกษ์ เป็นต้นไม้ขนาดกลาง ดอกมีสีเหลืองสดหรือสีเหลืองแกมเขียว ช่อดอกออกตามกิ่งแล้วห้อยระย้าเป็นพวงลงมา ผักกอกเป็นแท่งกลมยาวสีน้ำตาลเข้มเกือบดำ (ชื่อวิทยาศาสตร์ *Cassia fistula* Linn. ชื่อสามัญ Golden Shower)

ส่วนชัยพฤกษ์นั้นเป็นต้นไม้พุ่ม ออกดอกเป็นสีชมพูแล้วเปลี่ยนเป็นชมพูเข้มก่อนจะซีดจางลง ช่อดอกออกตามกิ่งเป็นช่อสั้น ๆ ผักกกลมยาวสีดำ (ชื่อวิทยาศาสตร์ *Cassia javanica* Linn. subsp. *javanica* ชื่อสามัญ Javanese Cassia) เข้าใจว่า จะตรงกับที่ท่านผู้ใหญ่ของคุณบอกไว้

ตามตำราเก่าที่บ่งว่า ชัยพฤกษ์เป็นดอกไม้ประจำชาตินั้น จะสังเกตได้ว่าจะบรรยายลักษณะดอกไว้เป็นดอกสีเหลือง ช่อดอกห้อยระย้า ซึ่งตรงกับลักษณะของดอกราชพฤกษ์นั่นเอง ที่มาของความสับสนในเรื่องชื่อนี้ เกิดจากการนำเอาราชพฤกษ์ไปใช้ในงานพิธีมงคลต่าง ๆ เช่น พิธีลงเสาหลักเมือง แต่คนกลับมักเรียกชื่อ ราชพฤกษ์ เป็น ชัยพฤกษ์ แทน เพราะถือคำ "ชัย" ว่าเป็นคำมงคลที่เหมาะสมกับงานมากกว่า จึงทำให้สับสนมาจนทุกวันนี้

จากหนังสือสารคดี " 108 ของคำถามเล่ม 1 " ปี 2537

เอกสารหมายเลข ๗
ยางมะตอยมาจากไหน

ยางมะตอยที่ใช้ราดถนนนี้มาจากไหน โดยวิธีใด

(สงสัย/กรุงเทพฯ)

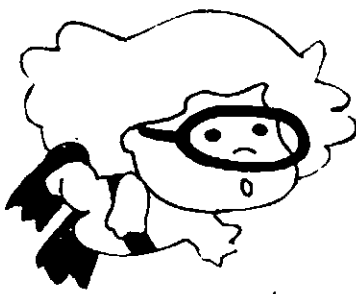
ยางมะตอย (Asphalt) เป็นส่วนผสมของสารมากมายหลายชนิด องค์ประกอบทางเคมีของยางมะตอยส่วนใหญ่เป็นสารจากพวกไฮโดรคาร์บอน ทานองเดียวกับน้ำมันปิโตรเลียม แต่มีน้ำหนักโมเลกุลโดยเฉลี่ยสูงกว่า จะแข็งตัวในอุณหภูมิต่ำ อ่อนตัวหรือหลอมละลายในอุณหภูมิสูง ซึ่งบางทีเวลาเราเดินผ่านถนนยางมะตอยในวันอากาศร้อน อาจมียางมะตอยติดสันเท้า

เราเคยรู้หรือเรียนกันมาว่า ยางมะตอยได้จากเศษที่เหลือจากการนำน้ำมันปิโตรเลียมมากลั่นหรือแยกเอาผลิตภัณฑ์ส่วนอื่น ๆ ออกไปแล้ว นั้นเป็นยางมะตอยชนิดหนึ่ง แต่อาจไม่มีใครทราบว่ายางมะตอยที่ได้จากธรรมชาติด้วย โดยได้มาจากแหล่งยางมะตอยที่อยู่ใกล้ผิวเปลือกโลก แหล่งเหล่านี้เกิดจากน้ำมันที่อยู่ใต้ดินลึกเข้าไปถูกดันขึ้นมาสู่ผิวดิน โดยผ่านชั้นที่เป็นหินและทราย และในที่สุดถูกดันทะลุขึ้นมาบนผิวโลก แหล่งที่พบปริมาณยางมะตอยธรรมชาติมากที่สุด ได้แก่ เกาะตริเนแดด ในหมู่เกาะอินดีสตะวันตก

มนุษย์รู้จักยางมะตอยและนำมาใช้ประโยชน์ตั้งแต่สมัยโบราณแล้ว โดยชาวบาบิโลนสมัย 4,000 ปีก่อนคริสต์ศักราชได้รู้จักยางมะตอยและเรียกมันว่า Pitch และ slime ชาวโรมันโบราณเรียกว่า bitumen ทั้งชาวบาบิโลนและชาวโรมันใช้ยางมะตอยเคลือบหรือทาผิวของภาชนะบรรจุน้ำ ภาชนะอื่น ๆ และสระว่ายน้ำเพื่อป้องกันการรั่วของน้ำ

สำหรับในประเทศไทยไม่มียางมะตอยธรรมชาติ มีแต่ยางมะตอยที่เป็นผลพลอยได้จากการกลั่นน้ำมันปิโตรเลียม ว่ากันว่า สมัยรัชกาลที่ 6 ได้มีการทดลองราดยางมะตอยทาถนนเป็นครั้งแรกแถวถนนเจริญกรุงตอนสี่แยกเอส เอ บี เดิม โดยมีบริษัทมัลตอยด์เป็นผู้เสนอขาย

ถนนในเมืองไทยปัจจุบันเป็นถนนราดยางเป็นส่วนมาก การจะสร้างเป็นถนนคอนกรีตนั้นต้องคำนึงถึงว่าเป็นย่านการจราจรที่มีรถวิ่งมากกว่า 10,000 คันต่อวัน ซึ่งเป็นถนนในเขตเมืองใหญ่แน่นอน

เอกสารหมายเลข 8

ข่าว

ชาอีร์ยกเลิกเขตกั้นโรค ขณะอีโบลายังนำวิกฤ

สำนักข่าวต่างประเทศรายงานจากกรุงกินชาซา ประเทศชาอีร์ว่า รัฐบาลชาอีร์ได้ยกเลิกเขตกักกันโรคในเมืองคิกวิตและพื้นที่รอบ ๆ เมือง ซึ่งเป็นเขตระบาดของเชื้อไวรัสอีโบล่าแล้ว โดยเปิดให้มีการเดินทางระหว่างเขตกักกันโรคกับพื้นที่ส่วนอื่น ๆ ของประเทศอย่างเสรี ตั้งแต่เมื่อวันเสาร์ที่ผ่านมา อย่างไรก็ตาม ไม่ได้หมายความว่าการระบาดของโรคยุติลงแล้ว หากแต่เป็นการยอมรับว่าตามที่เข้าใจว่าเขตกักกันโรคสามารถควบคุมโรคภัยนี้ได้เป็นการเข้าใจอย่างผิด ๆ

รัฐบาลชาอีร์ได้จัดตั้งเขตกักกันโรคเมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2538 หลังมีผู้เสียชีวิตในเมืองคิกวิตหลายคน โดยมีสาเหตุจากติดเชื้อไวรัสอีโบล่า อย่างไรก็ตาม ผู้เชี่ยวชาญด้านสาธารณสุขขององค์การอนามัยโลก (WHO) และชาอีร์ กล่าวชี้แจงในเวลาต่อมาว่า เขตกักกันโรค ไม่มีประโยชน์และประสิทธิภาพ เนื่องจากทหารซึ่งประจำการอยู่บริเวณเครื่องปิดกั้นถนนบนทางหลวงมุ่งหน้าไปยังกรุงกินชาซา ก็อาจได้รับเงินสินบนอย่างง่าย ๆ แลกกับค่าผ่านทางพร้อมกันนั้น เจ้าหน้าที่สาธารณสุขหันมาคิดว่า ใครก็ตามที่ได้รับเชื้อไวรัสนี้เข้าร่างกายแล้วก็จะมีสุขภาพร่างกายอ่อนแอเกินกว่าจะหาทางอพยพออกจากเขตกักกันโรคได้

สำหรับบรรยากาศที่จุดปิดกั้นถนนในพื้นที่ซึ่งถูกระบุว่าเป็นเขตกักกันโรคนั้น ประชาชนหลายพันคนซึ่งออ้อยู่ที่นั่น ต่างปรบมือแสดงความดีใจเมื่อเจ้าหน้าที่ทางการประกาศว่า พวกเขาได้รับเสรีให้เดินทางออกจากพื้นที่แห่งนี้ หลังได้รับการตรวจเช็คสุขภาพจากแพทย์ ซึ่งข่าวระบุว่าบรรดาแพทย์และพยาบาลได้ตรวจร่างกายประชาชน โดยเช็คอาการต่าง ๆ ที่มาจากเชื้ออีโบล่าอย่างสั้น ๆ และรวดเร็ว อาทิ วัดไข้ อาการปวดหัว ปวดตามร่างกายก่อนให้ประชาชนเดินทางไปได้กล่าวว่า ประชาชนหลายคนติดอยู่ที่นี่ มีอาหารและน้ำประทังชีวิตเพียงน้อยนิด กินอยู่ร่วมกันความอดทนเหล่านี้น่าจะเป็นเครื่องพิสูจน์ได้ดีว่า พวกเขามีสุขภาพร่างกายแข็งแรง เพราะไม่มีใครป่วย ซึ่งเมื่อสัปดาห์ที่แล้วมีหญิงคนหนึ่งให้กำเนิดทารกที่สุขภาพแข็งแรงด้วย อย่างไรก็ตามมีรายงานว่า แพทย์ได้กักตัวประชาชนไว้ 6 คนไม่ให้ผ่านไปยังกรุงกินชาซา เนื่องจากพวกเขาเป็นไข้ สิ่งนี้ยังไม่ชัดเจนบ่งชี้ว่า พวกเขาป่วยจากการติดเชื้อไวรัสอีโบล่า บางทีอาจมาจากเป็นไข้มาลาเรียซึ่งมีอาการเบื้องต้นคล้ายกับติดเชื้อไวรัสอีโบล่า

จากหนังสือพิมพ์มติชน (ม.ย.38)

เอกสารหมายเลข 9

นิทาน ร้อยร้อย

(สุชีโว ภิกขุ)

นิทานที่นำมาเล่าต่อไปนี้ ก็เพื่อแสดงให้เห็นความสำคัญของการสอนด้วยบทเรียนจริง ๆ ดังกล่าวแล้วคือ

นานมาแล้ว ปราชญ์ชาวเมืองครุชคนหนึ่ง เป็นผู้ชำนาญในทางกวี ทราบว่าพระเจ้ากาสิ ปรดกวี จึงเดินทางไปเมืองกาสิเพื่อเข้าเฝ้า ครั้นไปถึงแล้วจะเข้าประตูประราชวัง คนรักษา ประตูก็ห้ามไว้ เมื่อกวีผู้นั้นอ่อนวอนด้วยอาการอ่อนน้อม นายประตูก็กล่าวว่า "ถ้าท่านจะเข้าไป ก็ขอให้อะไรแก่ข้าพเจ้าเป็นค่าธรรมเนียมก่อน มิฉะนั้นจะเข้าไปไม่ได้"

กวีได้ฟังดังนั้นจึงตอบว่า "ในขณะที่ แม้เบี้ยหยดสักอันหนึ่งข้าพเจ้าก็ไม่มี แต่เอาเถิด ถ้าข้าพเจ้าได้รางวัลอะไรจากพระเจ้าแผ่นดินแล้ว จักแบ่งรางวัลนั้นให้ครึ่งหนึ่ง"

นายประตูได้ฟังก็ดีใจ จึงอนุญาตให้กวีผ่านเข้าไปได้ การกระทำเช่นนี้ แสดงให้เห็น ความไม่ซื่อตรงต่อหน้าที่ของนายประตู

เมื่อถึงประตูชั้นในอีกแห่งหนึ่ง นายประตูชั้นในก็ห้ามกวีนั้นไว้อีก กวีต้องสัญญาว่าจะแบ่งสิ่งที่ได้จากพระเจ้าแผ่นดินให้ครึ่งหนึ่ง จึงผ่านประตูชั้นนั้นเข้าไปถึงพระเจ้าแผ่นดิน ครั้นเข้าไปถึงถวายบังคมแล้วก็กล่าวโศลก (คำฉันท์) อันไพเราะจับใจทำให้พระราชารำพันเป็นอย่างยิ่ง

พระราชาทรงเฝ้าอัครราชทูตเพราะกวีผู้นั้น จึงทรงขึ้นชมตรัสเรียกมนตรี มารับสั่งให้พระราชทานช่างเชือกหนึ่งแก่กวีผู้ฉลาด

กวีได้ฟังจึงทูลว่า "พระเจ้าข้า ! ข้าพระพุทธเจ้าเคยได้ช่างมาแล้วหลายครั้ง ขณะนี้ ช่างไม่เป็นประโยชน์แก่ข้าพระพุทธเจ้า ข้าพระพุทธเจ้าจะทูลขอสิ่งอื่น"

พระราชตรัสตอบว่า "ท่านนักปราชญ์ ! ท่านต้องการอะไรก็จงว่ามาเถิด ถ้าทำได้ ข้าพเจ้าก็จักให้"

กวีกราบทูลว่า "พระเจ้าข้า ! ถ้าพระองค์จะโปรดพระราชทานรางวัลแล้ว ขอได้ทรงโปรดให้รับเข้าพระพุทธเจ้าจนครบ 100 เป็นรางวัลเกิด ข้าพระพุทธเจ้าหาประสงค์สิ่งทีพระองค์ไม่อาจพระราชทานไม่"

พระราชทานไม่ทรงทราบความมุ่งหมายของเขาก็รู้สึกลำบากพระราชหฤทัยยิ่ง จึงตรัสว่า "ท่านมหากวี ! จงเลิกพูดเรื่องเฉื่อยตีเสียเถิด ต้องการแก้แค้นหรือเงินทอง ก็จงขอมา ข้าพเจ้าจักทำให้ทุกอย่าง"

กวีกราบทูลว่า "พระเจ้าข้า ! ถ้าจะทรงพระกรุณาถึงความประสงค์ของกวีทั้งหลาย ให้เต็มบริบูรณ์แล้ว ก็ขอให้พระราชทานรางวัลข้าพระพุทธเจ้าด้วยการรับจนครบ 100 ครั้งเกิดมิเช่นนั้น ข้าพระพุทธเจ้าจักถวายบังคมลา ขอความสวัสดี จงมีแต่พระองค์"

เมื่อพระราชทานไม่ทรงเห็นทางอื่นที่จะยังความปรารถนาของกวีให้ได้มาได้ จึงตรัสสั่งให้ตำรวจหาวยจัดการลงพระอาญา

เมื่อตำรวจหาวยเตรียมจะลงมือรับ กวีผู้นั้นจึงกล่าวว่า "รอบประเดี๋ยวเกิดท่านนายประตู 2 คน เป็นผู้มีส่วนได้รับรางวัลนี้ ข้าพเจ้าได้ปณิธานไว้ว่า รางวัลที่ได้จากพระรายนั้น ครึ่งหนึ่งจะให้แก่นายประตูคนแรก อีกครึ่งหนึ่งจะให้แก่นายประตูคนที่ 2 มิเช่นนั้น ก็จะมีได้เข้าเฝ้า เพราะฉะนั้น ขอได้โปรดแบ่งรางวัล คือการรับที่หลังให้แก่นายประตูทั้ง 2 นั้นคนละครึ่งเท่า ๆ กัน เพื่อมิให้ข้าพเจ้าผู้ทบทวนปณิธานไว้ต้องเสียสัตย์"

ด้วยการขอร้องของกวีผู้นั้น นายประตูทั้ง 2 ก็ถูกนำตัวมาในที่เฉพาะพระพักตร์ของพระราชทานแล้วถูกรับหลังคนละ 50 ทีอย่างหนัก

เพราะความฉลาดของกวีผู้นั้น พระราชาและมนตรีทั้งหลายต่างรู้สึกอัศจรรย์ใจเป็นอันมากเพิ่มความนับถือกวีผู้นั้นยิ่งขึ้น

นี่คือ บทเรียนด้วยของจริง ที่กวีผู้นั้นสอนคนโลก แต่เมื่อเทียบกับการสั่งสอนด้วยวิธีของพระพุทธเจ้าแล้ว ก็เห็นว่าพระองค์ไม่ทรงนิยมวางบทเรียนที่เป็นเหตุให้บุคคลต้องอาชญา อันรุนแรง การทรมานให้คนเป็นคนดีของพระองค์นั้น ใช้วิธีไม่ให้บอบช้ำ ซึ่งเป็นที่สังเกตอย่างหนึ่ง ระหว่างการสอนของบุพชนกับของพระอริยะ

แผนการสอนที่ 9

แผนการสอนที่ 9

แผนการสอนกลุ่มทดลอง

วิชาภาษาไทย (ท 101) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เวลา 2 คาบ

เรื่อง การอ่านเพื่อแสดงความคิดเห็น

สาระสำคัญ

การแสดงความคิดเห็นจากเรื่อง ที่อ่านเป็นการใช้วิจารณญาณการวิเคราะห์ วิเคราะห์ ข้อมูล ข่าวสาร เรื่องราวในด้านเนื้อหา จุดมุ่งหมายหรือพฤติกรรมของตัวละครในเรื่องอย่างสมเหตุสมผล เป็นการพัฒนาความสามารถด้านการอ่าน ที่ช่วยให้ได้รับสารประโยชน์อย่างสูงสุด

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถ

1. แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้
2. นักเรียนสามารถเขียนบันทึกเรื่องราวที่ได้อ่านได้
3. นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ครูแจ้งจุดประสงค์ให้นักเรียนทราบ

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นที่ว่า "ทำไมเราจึงต้องมีระเบียบวินัยในตนเอง"

ขั้นสอน

1. ครูกำหนดสถานการณ์และบทบาทสมมุติ (เอกสารหมายเลข 1)
2. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 - 7 คน
3. ครูเล่าเรื่องโดยกำหนดสถานการณ์ให้นักเรียนอ่านเรื่องความสนุกสนานใน

วัดเบญจมบพิตรแล้วแสดงความคิดเห็นในการจัดงานวัดในสมัยก่อน และการจัดงานวัด

ในปัจจุบันว่ามีความคล้ายคลึงหรือแตกต่างกันอย่างไร ประโยชน์และคุณค่าในการจัดงานวัดจากสถานการณ์ดังกล่าว ให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมุติเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็นในเรื่องที่อ่าน (เอกสารหมายเลข 1)

4. ครูให้แต่ละกลุ่มเลือกผู้แสดง ผู้ชมและผู้สังเกตการณ์
5. ครูแจกเอกสารบทบาทสมมุติ (เอกสารหมายเลข 1) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม

เตรียมตัวแสดง

6. ครูแจกแบบสังเกตการณ์ (เอกสารหมายเลข 2) ให้ผู้สังเกตการณ์
7. ครูให้แต่ละกลุ่มวางแผนการแสดงอย่างคร่าว ๆ
8. ครูให้นักเรียนจับสลาก เพื่อจัดลำดับการแสดงบทบาทสมมุติของแต่ละกลุ่ม
9. ครูสั่งให้ยุติการแสดงเมื่อพิจารณาว่าการแสดงนั้นสามารถนำมาอภิปรายสรุปผลได้
10. ครูแจกเอกสารปฏิบัติงาน (เอกสารหมายเลข 3) ให้แต่ละกลุ่มอภิปราย

ลงในแบบสรุปความคิดเห็นของสมาชิก (เอกสารหมายเลข 4) โดยอภิปรายในหัวข้อต่อไปนี้

1. ความรู้ที่ได้รับจากการแสดงบทบาทสมมุติ
2. นักเรียนมีหลักในการแสดงความคิดเห็นอย่างไร
3. การจัดงานวัดในอดีตและปัจจุบัน มีคุณค่าหรือไม่อย่างไร
11. ครูให้นักเรียนจับสลาก เพื่อจัดลำดับให้แต่ละกลุ่มออกมาสรุปผลการอภิปราย
12. ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

ขั้นสรุป

1. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปใจความสำคัญของเรื่องความสนุกในวัดเบญจมบพิตร ลงในแบบประเมินผลแล้วส่งในชั่วโมงเรียน
2. ให้นักเรียนอ่านบทความ ข่าว นิยาย นิทานหรือ เรื่องสั้น แล้วสรุปลงในสมุดแบบฝึกหัดส่งในชั่วโมงเรียนครั้งต่อไป

สื่อการเรียนรู้

1. เอกสารประกอบการเรียน
 - 1.1 สถานการณ์และบทบาทสมมุติ (เอกสารหมายเลข 1)
 - 1.2 แบบสังเกตการณ์ (เอกสารหมายเลข 2)
 - 1.3 บัตรกำหนดงาน (เอกสารหมายเลข 3)
 - 1.4 แบบสรุปความคิดเห็นของสมาชิก (เอกสารหมายเลข 4)

การประเมินผล

1. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็น
2. สังเกตจากการทำงานกลุ่ม
 - 2.1 การแสดงบทบาทสมมุติ
 - 2.2 การแสดงร่วมมือในการทำงาน
 - 2.3 การสรุปรายงาน
3. ตรวจจากแบบประเมินผล

แผนการสอนที่ 9

แผนการสอนกลุ่มควบคุม

วิชาภาษาไทย (ท 101) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เวลา 2 คาบ

เรื่อง การอ่านเพื่อแสดงความคิดเห็น

สาระสำคัญ

การแสดงความคิดเห็นจากเรื่อง ที่อ่านเป็นการใช้วิจารณญาณในการวิเคราะห์ วิจัย ข้อมูล ข่าวสาร เรื่องราวต่าง ๆ ในด้านเนื้อหา จุดมุ่งหมายหรือพฤติกรรมของตัวละครในเรื่องอย่างสมเหตุสมผล นับเป็นการพัฒนาความสามารถด้านการอ่าน ที่ช่วยให้ได้รับสารประโยชน์จากเรื่องที่อ่านมากที่สุด

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถ:

1. แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้
2. นักเรียนสามารถเขียนบันทึกจากเรื่องราวที่อ่านได้
3. นักเรียนสามารถพูดแสดงความคิดเห็นจากเรื่องอ่านได้

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

ครูแจ้งจุดประสงค์ให้นักเรียนทราบ

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นที่ว่า "ทำไมเราจึงต้องมีระเบียบวินัยในตนเอง"

ขั้นสอน

1. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 – 7 คน
2. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านหนังสือทักขสัมพันธ์ เรื่อง "ความสนุกในวัดเบญจมบพิตร"
3. ให้นักเรียนจับฉลากเพื่อเลือกหัวข้ออภิปรายดังต่อไปนี้
 - 3.1 ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง ความสนุกในวัดเบญจมบพิตร
 - 3.2 ลักษณะการจัดงานวัดในเรื่องที่อ่านแตกต่างกับปัจจุบันอย่างไร
 - 3.3 การเลือกคู่ครองจากเรื่องที่อ่านและปัจจุบันแตกต่างกันอย่างไร
 - 3.4 ประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่านเรื่องความสนุกในวัดเบญจมบพิตร
 - 3.5 ชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทยในอดีตกับปัจจุบัน
4. ครูให้นักเรียนจับฉลาก เพื่อจัดลำดับให้แต่ละกลุ่มออกมาสรุปอภิปราย
5. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคำศัพท์ และสำนวนที่ปรากฏในเรื่อง

ขั้นสรุป

1. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปใจความสำคัญของเรื่องความสนุกในวัดเบญจมบพิตร ลงในแบบประเมินผลแล้วส่งในชั่วโมงเรียน
2. ให้นักเรียนอ่านบทความ ขำ นิยาย นิทานหรือ เรื่องสั้น แล้วสรุปลงในสมุดแบบฝึกหัดส่งในชั่วโมงเรียนครั้งต่อไป

สื่อการสอน

หนังสือทักขสัมพันธ์ เล่ม 1

การประเมินผล

1. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็น
2. สังเกตจากการทำงานกลุ่ม
 - 2.1 การร่วมกิจกรรม
 - 2.2 การแสดงความคิดเห็น
 - 2.3 สังเกตจากการรายงานสรุป
3. ตรวจจากแบบประเมินผล

เอกสารหมายเลข 1

สถานการณ์และบทบาทสมมติ

ให้นักเรียนเป็นกลุ่มนักวิจารณ์งานเขียน ซึ่งต้องวิจารณ์เรื่องความสนุกในวัดเบญจมบพิตร ในวันพรุ่งนี้ที่หอประชุมโรงเรียนปากเกร็ด กลุ่มนักวิจารณ์จะประกอบไปด้วยคนรุ่นเก่าและรุ่นใหม่ การวิจารณ์ก็จะมุ่งประเด็นไปในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้แต่ง เนื้อหา ศัพท์ สำนวนที่ปรากฏ และการแสดงความคิดเห็นของผู้วิจารณ์ในด้านคุณค่าของเรื่อง ผู้วิจารณ์รุ่นเก่าจะมีมุมมองที่มีความรู้สึกยินดีเพราะ เนื้อหาเหมือนกับสภาพการณ์ที่ตนเคยพบเห็นเป็นการย้อนอดีต ผู้วิจารณ์รุ่นใหม่ก็จะมีมุมมองของตนเองเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสมัยปัจจุบันและอดีต

ตัวละครในเรื่อง

1. นักวิจารณ์รุ่นเก่า
2. นักวิจารณ์รุ่นใหม่
3. ผู้ดำเนินการอภิปราย
4. ผู้ฟัง

บทบาทสมมติ

นักวิจารณ์รุ่นเก่า เป็นผู้เคยผ่านประสบการณ์ที่คล้ายคลึงกับเนื้อเรื่องจะวิจารณ์ให้ข้อคิดเห็น ด้านคุณค่าของการจัดงานวัดในสมัยก่อน และจะแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้แต่ง

ผู้ดำเนินการอภิปรายจะสรุปประเด็นของผู้วิจารณ์ให้ผู้ฟังทราบพร้อมทั้งเสนอแนวความคิดของตนเองด้วย

ผู้ฟังจะเป็นผู้ซักถามเมื่อมีปัญหาสงสัยโดยเมื่อผู้ดำเนินการอภิปรายเปิดโอกาสให้ซักถาม

เอกสารหมายเลข 2
แบบสังเกตการณ์บทบาทสมาชิก

พฤติกรรม	ชื่อสมาชิกในกลุ่ม				หมายเหตุ
การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น					
ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น					
ประนีประนอมเมื่อเกิดการขัดแย้ง					
ควบคุมอารมณ์ได้ดีเมื่อเกิดปัญหา					

เอกสารหมายเลข 3

บัตรกำหนดงาน

ให้นักเรียนปฏิบัติงานต่อไปนี้

1. เลือกหัวหน้ากลุ่ม 1 คน ทำหน้าที่ผู้นำในการอภิปราย
2. เลือกเลขานุการ 1 คน ทำหน้าที่จดบันทึกการแสดงความคิดเห็นของแต่ละคนในกลุ่ม
3. เลือกผู้สังเกตการณ์ 1 คน ทำหน้าที่สังเกตการณ์
4. เลือกตัวแทนอ่านสรุปผลงาน 1 คน ทำหน้าที่อ่านสรุป
5. ส่งรายงานต่อครู
6. ให้นักเรียนอภิปรายในหัวข้อต่อไปนี้
 - 6.1 ความรู้ที่ได้รับจากการแสดงบทบาทสมมติ
 - 6.2 นักเรียนมีหลักการแสดงแสงความคิดเห็นอย่างไร
 - 6.3 การจัดงานวัดในอดีตและปัจจุบันมีคุณค่าหรือไม่อย่างไร

เอกสารหมายเลข 4

แบบสรุปความคิดเห็นของกลุ่มที่

ชื่อ				หมายเหตุ
ความคิดเห็น หัวข้ออภิปราย				

แผนการสอนที่ 10

แผนการสอนที่ 10

แผนการสอนกลุ่มทดลอง

วิชาภาษาไทย (ท 101) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เวลา 2 คาบ

เรื่อง การอ่านแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น

สาระสำคัญ

การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอีกอย่างหนึ่งก็คือการรู้จักพิจารณาสารที่อ่านโดยสามารถแยกได้ว่าส่วนใดเป็นข้อเท็จจริง ส่วนใดเป็นข้อคิดเห็น ซึ่งจะช่วยให้เกิดความมั่นใจสามารถนำสารนั้นไปถ่ายทอดและใช้อ้างอิงต่อไปได้อย่างถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถ

1. แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน
2. นักเรียนสามารถยกตัวอย่างข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้น ขั้นนำ

ครูแจ้งจุดประสงค์ให้นักเรียนทราบ

ขั้น ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูให้นักเรียนอ่านบทสัมภาษณ์ บิลท์ บันลือฤทธิ์ ที่ลงสมัคร ส.ส. "อย่ามองแต่ว่าผมเป็นนักแสดง" จากหนังสือพิมพ์มติชนแล้วให้แสดงความคิดเห็น (เอกสารหมายเลข 1)

2. ให้นักเรียนช่วยกันเลือกว่าส่วนใดเป็นข้อคิดเห็น ส่วนใดเป็นข้อเท็จจริงจากการอ่านบทสัมภาษณ์

ขั้น ขั้นสอน

1. ครูกำหนดสถานการณ์และบทบาทสมมุติ (อยู่ในเอกสารหมายเลข 2)
2. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 - 7 คน
3. ครูเล่าสถานการณ์เกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็นที่จะทำให้ชาวบ้าน "หมู่บ้านร่มเกล้า"

ช่วยกันวิเคราะห์ข่าวการแพร่ระบาดของโรคเอดส์ ซึ่งการอ่านข่าวแล้วสรุปผลนั้นคงเป็นไปได้ จะต้องอาศัยบุคคลที่มีความรู้จริงด้านนี้ คอยให้คำปรึกษาแนะนำจากสถานการณ์นี้ให้นักเรียนจะแสดงบทบาทสมมุติในการวิเคราะห์ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากข่าว

4. ครูให้แต่ละกลุ่มเลือกผู้แสดง ผู้สังเกตการณ์และผู้ชม
5. ครูแจกเอกสารบทบาทสมมุติ (เอกสารหมายเลข 2) ให้แต่ละกลุ่มเตรียมเพื่อแสดงบทบาทสมมุติ
6. ครูแจกแบบสังเกตการณ์ (เอกสารหมายเลข 3) ให้ผู้สังเกตการณ์

7. ครูให้แต่ละกลุ่มเตรียมตัววางแผนก่อนการแสดงอย่างคร่าว ๆ
8. ครูให้นักเรียนจับฉลาก เพื่อจัดลำดับการออกมาแสดงบทบาทสมมุติ
9. ครูสั่งให้ยุติการแสดง เมื่อเห็นว่าแต่ละกลุ่มแสดงจนสามารถนำเสนอเรื่องราวได้
10. ครูแจกบัตรกำหนดงาน (เอกสารหมายเลข 4) ให้แต่ละกลุ่มสรุปความคิดเห็น

ลงในแบบสรุปความคิดเห็นของสมาชิก (เอกสารหมายเลข 5) โดยให้หัวข้อในการอภิปรายดังต่อไปนี้

1. นักเรียนมีหลักวิเคราะห์ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากการอ่านเรื่องราวต่าง ๆ อย่างไร
 2. ถ้านักเรียนเป็นชาวบ้านในหมู่บ้านร่มเกล้า นักเรียนจะแก้ไขสถานการณ์ได้อย่างไร
 11. ครูให้นักเรียนจับฉลาก เพื่อจัดลำดับการออกมาอภิปรายผล
 12. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน
- ขั้นสรุป

1. ครูให้นักเรียนสรุปลักษณะของข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็นพร้อมกับยกตัวอย่าง

คณะ 5 ตัวอย่าง ลงในแบบประเมิน ส่งในชั่วโมงเรียน

2. ครูให้นักเรียนหาข่าวหรือบทความ แล้วแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นลงใน

สมุดแบบฝึกหัด ส่งในชั่วโมงเรียนครั้งต่อไป

สื่อการสอน

1. บทสัมภาษณ์ พิเศษ บันลือฤทธิ์ "อย่ามองแค่ฉันเป็นนักแสดง" (เอกสารหมายเลข 1)
2. เอกสารประกอบการเรียน
 - 1.1 สถานการณ์ และบทบาทสมมุติ (เอกสารหมายเลข 2)
 - 1.2 แบบสังเกตการณ์ (เอกสารหมายเลข 3)
 - 1.3 บัตรกำหนดงาน (เอกสารหมายเลข 4)
 - 1.4 แบบสรุปความคิดเห็นของสมาชิก (เอกสารหมายเลข 5)
3. หนังสือเรียนชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1

การประเมินผล

1. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็น
2. สังเกตจากการแสดงบทบาทสมมุติ
 - 2.1 การสรุปการอภิปราย
 - 2.2 การร่วมมือปฏิบัติกิจกรรม
3. ตรวจจากสมุดแบบฝึกหัด

แผนการสอนที่ 10

แผนการสอนกลุ่มควบคุม

วิชาภาษาไทย (ท 101) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เวลา 2 คาบ
เรื่อง การอ่านแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น

สาระสำคัญ

การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอีกอย่างหนึ่งก็คือการรู้จักพิจารณาสารที่อ่านสามารถแยกได้ว่าส่วนใดเป็นข้อเท็จจริง ส่วนใดเป็นข้อคิดเห็น ซึ่งจะช่วยให้เกิดความมั่นใจที่เ็นาสารนั้นไปถ่ายทอดอ้างอิงต่อไปได้อย่างถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถ

1. แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้
2. นักเรียนสามารถยกตัวอย่างข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

ครูแจ้งจุดประสงค์ให้นักเรียนทราบ

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูให้นักเรียนอ่านบทสัมภาษณ์ บิณฑ์ บันลือฤทธิ์ ที่ลงสมัคร ส.ส. "อย่ามองแค่ที่ผมเป็นนักแสดง" จากหนังสือพิมพ์มติชนแล้วให้แสดงความคิดเห็น
2. ให้นักเรียนช่วยกันเลือกว่าส่วนใดเป็นข้อคิดเห็น ส่วนใดเป็นข้อเท็จจริง

จากการอ่านบทสัมภาษณ์

ขั้นสอน

1. ครูให้นักเรียนระดมความคิดเกี่ยวกับการอนุรักษ์ต้นไม้
2. ครูรวบรวมความคิดเห็นของนักเรียนให้เป็นหมวดหมู่
3. ครูเปิดแถบบันทึกเสียงท่อนองเสนาะเรื่อง "คุณค่าพฤษภาทมิฬ" ให้นักเรียนฟัง
4. ให้นักเรียนอ่านท่อนองเสนาะพร้อมกันประมาณ 4 บท

5. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 5 - 7 คน

6. ำให้แต่ละกลุ่มอภิปรายในหัวข้อต่อไปนี้

6.1 ความสำคัญของป่าไม้

6.2 ภัยของการตัดไม้ทำลายป่า

6.3 ความสุขที่เราได้รับจากต้นไม้

6.4 ประโยชน์ของต้นไม้

6.5 การรักษาต้นไม้ให้ปลอดภัย

7. ำให้ตัวแทนกลุ่มออกมาสรุปการอภิปราย

ขั้นสรุป

1. ครูำให้นักเรียนสรุปลักษณะของข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็นพร้อมกับยกตัวอย่าง
คนละ 5 ตัวอย่าง ลงในแบบประเมิน ส่งในชั่วโมงเรียน

2. ครูำให้นักเรียนหาข่าวหรือบทความ แล้วแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นลงใน
สมุดแบบฝึกหัด ส่งในชั่วโมงเรียนครั้งต่อไป

สื่อการสอน

1. แถบบันทึกเสียง

2. หนังสือเรียนชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1

3. บทสัมภาษณ์ บิณฑ์ บันลือฤทธิ์ "อย่ามองแค่ที่ผมเป็นนักแสดง"

(เอกสารหมายเลข 1)

การประเมินผล

1. สังเกตการแสดงความคิดเห็นจากการระดมสมอง

2. สังเกตจากการอภิปราย

2.1 การแสดงความคิดเห็น

2.2 การสรุปผลหน้าชั้นเรียน

3. ตรวจจากแบบประเมินผล

4. ฟังจากการอ่านทำนองเสนาะ

เอกสารหมายเลข 1

"บิณฑ์ บันลือฤทธิ์"

"อย่ามองแค่ที่ผมเป็นนักแสดง"

เป็นที่แน่นอนแล้วว่า บิณฑ์ บันลือฤทธิ์ นักแสดงวัย 33 ปี ได้ตัดสินใจสวมเสื้อ พรรคนาไทย ลงชิงชัยในสนามเลือกตั้งกรุงเทพฯ เขต 7 บางกะปิ ซึ่งก่อนหน้านี้เขาเล่าให้ฟังว่า เคยมีพรรคการเมืองหลายพรรคพยายามเชิญให้ไปร่วมงานชักชวนให้ร่วมพรรคตั้งแต่การเลือกตั้งสมัยที่แล้ว แต่เขาปฏิเสธด้วยเหตุผลที่ว่า ยังไม่พร้อม และที่สำคัญยังไม่มียุบายพรรคไหนที่น่าสนใจพอที่จะรับประกันได้ว่าให้เข้าร่วม

"แต่การที่ผมตัดสินใจลงสมัครครั้งนี้ ไม่มีใครชักชวนผมเลย เผอิญผมไปที่ขอนแก่นแล้ว ได้มีโอกาสฟัง ท่านอานวย วีรรณ (หน.พรรคนาไทย) ได้ไปพูดให้พี่น้องที่นั่นฟัง เมื่อ 2 เดือนก่อน ผมฟังมากเพราะท่านเป็นคนมีหลักการมาก จะไตร่ตรองก่อนพูด ซึ่งพอฟังดูแล้วนโยบายของพรรคตรงกับที่ผมอยากจะทำเหมือนกัน แต่ว่าถ้าผมจะใช้ความเป็นดาราคงจะทำอะไรได้ไม่มากไปกว่านี้หรอก จึงมีความคิดว่าน่าจะลงมาเล่นการเมืองดูบ้าง เพราะจริง ๆ แล้วผมก็อยากจะเข้ามาเป็นปากเป็นเสียงแทนประชาชนในสภา"

เมื่อตั้งใจแน่วแน่แล้วบิณฑ์ก็ลงสมัครเป็นสมาชิก ที่พรรคนาไทยภายหลังจากที่ประกาศยุบสภาได้เพียง 2 วัน และได้มาเจอกับพวกพ้องในวงการบันเทิงอย่างเช่น อภิชาติ หาลำเจียก ฤทธิชัย ที่มาเป็นแนวร่วมของพรรคเดียวกัน

"การที่ผมมาลงสมัครรับเลือกตั้งครั้งนี้ บางคนอาจจะมองว่าเอาความเป็นดารามาสมัครหรือเปล่า ผมไม่ได้คิดตรงนี้เลย เพราะใจจริงอยากจะเข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือประชาชนมากกว่าจุดนี้ ผมอยากจะขอร้องขอให้ประชาชนเปิดใจให้กว้างหน่อย อย่ามองแค่ที่ผมเป็นนักแสดง เพราะนั่นก็ถือว่าเป็นอาชีพสุจริตไม่ได้ทำอะไรเสียหาย ถ้าผมและพวกนักแสดงมีความมุ่งมั่นที่จะทำงานประชาชนก็น่าจะให้โอกาสพวกผม พิสูจน์ศักยภาพและความสามารถกันบ้าง"

สำหรับกลวิธีในการลงพื้นที่หาเสียงนั้น เขาวางแผนไว้ว่าตลอดเดือนมิถุนายน เขาจะพยายามใช้เวลาทั้งหมดไปสัมผัสกับปัญหาของประชาชนในท้องที่อย่างทั่วถึง

"ผมมั่นใจว่าถ้าประชาชนออกมาใช้สิทธิกันทุกคน ผมก็มีหวังมากเหมือนกัน ถ้าคนมาใช้สิทธิกันน้อยผมก็ลำบาก เหมือนกันเพราะถ้อยยังหน้าหม้อยู่ เจ้าของพื้นที่เขาก็มีแผนประจำอยู่แล้ว อย่างไรก็ตาม ผมยังมีความหวังกับเด็กที่อายุ 18 ปี ที่จะมาใช้สิทธิในครั้งนี้ เพราะพวกเขาคือความหวังของประเทศไทยที่จะเลือก ส.ส. คนที่มีคุณภาพไปบริหารประเทศ"

"แม้ว่าสมัยนี้ผมไม่ได้ก็ไม่เสียใจหรอกครับ สมัยหน้าก็จะลงอีกลงไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะได้ความหวังของผม ขอแค่ได้เป็น ส.ส. ก็พอใจแล้ว ไม่จำเป็นต้องได้เป็นรัฐมนตรีหรือมีตำแหน่งใด ๆ ในรัฐสภาหรอก เป็นแค่ ส.ส. ก็นำจะทําประโยชน์ให้กับประชาชนได้แล้ว"

และหากครั้งนี้ปีนขึ้นประสบความสำเร็จได้เข้าไปนั่งในสภา เขายืนยันว่าจะเร่งรีบแก้ปัญหาเรื่องปากท้องของประชาชนให้เร็วที่สุด

"รัฐบาลสมัยที่แล้วมันแต่พูดกันถึงแต่เรื่องที่ดินทำกิน แต่ทำไมไม่พูดถึงเรื่องปัญหาข้าวของขึ้นราคา ซึ่งก็รู้ ๆ กันอยู่ว่าเรื่องนี้สำคัญมาก ชาวบ้านเดือดร้อนกันไปหมด ถ้าเศรษฐกิจไม่ดีแล้วประชาชนจะอยู่ดีมีสุขได้อย่างไร" พระเอกหนุ่มชื่อดังว่า

เอกสารหมายเลข 2

สถานการณ์

ในหมู่บ้าน "ร่มเกล้า" จังหวัดสกลนคร ชาวบ้านในหมู่บ้านแห่งนี้มีความกระตือรือร้นในการศึกษามาก พ่อแม่ผู้ปกครองนิยมส่งลูกหลานเรียนในโรงเรียน หรือเรียนโดยวิธีศึกษาด้วยตนเอง หรือเรียนทางไกลนั่นเอง ที่ห้องสมุดหมู่บ้าน ก็จะรับหนังสือพิมพ์เพื่อให้ชาวบ้านได้อ่าน ชาวบ้านให้ความสำคัญและกลัวว่าจะเกิดกับหมู่บ้านตนเอง คือการแพร่ระบาดของเชื้อโรคเอดส์ คณะกรรมการหมู่บ้านจึงประชุมเพื่อหาข้อมูลความเป็นจริงของข่าว และเมื่อได้ข้อมูลแล้วจะได้ประชุมชาวบ้านและหาแนวทางแก้ไข แต่ชาวบ้านบางกลุ่มเห็นว่าเป็นเรื่องไร้สาระ เสียเวลาทำมาหากิน

ตัวละครในเรื่อง

1. ผู้นำหมู่บ้าน
2. แพทย์ประจำหมู่บ้าน
3. นริศเป็นนักศึกษา มสธ.
4. กลุ่มชาวบ้านที่ให้ความสนใจ
5. กลุ่มชาวบ้านที่ไม่ให้ความสนใจ

บทบาทสมมุติ

ผู้นำหมู่บ้านเป็นผู้ที่ทุกคนในหมู่บ้านเกรงใจ ชอบช่วยเหลือทุกคน มีฐานะปานกลาง มีอาชีพทำนาและมีกิจการอุตสาหกรรมในครอบครัวคือทำเซรามิค ทุก ๆ เย็นจะเดินตรวจเยี่ยมชาวบ้าน เป็นที่รักใคร่ของชาวบ้าน

แพทย์ประจำหมู่บ้าน เป็นที่พึ่งของทุกคนยามเจ็บป่วย จะให้คำแนะนำชาวบ้านเกี่ยวกับการระวังรักษาสุขภาพ ขยันขันแข็งในการทำงาน เป็นคนมีเหตุผล

นริศ เป็นนักศึกษา มสธ. ชอบอ่านหนังสือพิมพ์ ศึกษาหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์ วารสาร วิทยุ โทรทัศน์ และแสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนกับเพื่อน ๆ อยู่เสมอ

กลุ่มชาวบ้านที่ให้ความสนใจ เมื่อทราบข่าวต่างก็ไม่สบายใจ หาวีธีแก้ไขปัญหามักจะพูดกันในกลุ่มชาวบ้านและส่งตัวแทนมาขอคำปรึกษา

ชาวบ้านกลุ่มที่ไม่สนใจ จะทำเป็นเอาหูไปนา เอาตาไปไร่ ไม่สนใจใคร ชอบทำตามใจตนเอง ไม่ชอบช่วยงานส่วนรวม ใครทำอะไรจะไม่ให้ความร่วมมือ

เอกสารหมายเลข 3
แบบสังเกตการณ์บทบาทสมาชิก

ชื่อสมาชิกในกลุ่ม				หมายเหตุ
พฤติกรรม				
การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น				
ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น				
ประนีประนอมเมื่อเกิดการขัดแย้ง				
ควบคุมอารมณ์ได้ดีเมื่อเกิดปัญหา				

เอกสารหมายเลข 4

บัตรกำหนดงาน

ให้นักเรียนปฏิบัติงานต่อไปนี้

1. เลือกหัวหน้ากลุ่ม 1 คน ทำหน้าที่ผู้นำในการอภิปราย
2. เลือกเลขานุการ 1 คน ทำหน้าที่จดบันทึกการแสดงความคิดเห็นของแต่ละคนในกลุ่ม
3. เลือกผู้สังเกตการณ์ 1 คน ทำหน้าที่สังเกตการณ์
4. เลือกตัวแทนอ่านสรุปผลงาน 1 คน ทำหน้าที่อ่านสรุป
5. ส่งรายงานต่อครู
6. ให้นักเรียนอภิปรายในหัวข้อต่อไปนี้

6.1 นักเรียนมีหลักวิเคราะห์ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากการอ่านเรื่องราว

ต่าง ๆ อย่างไร

6.3 ถ้านักเรียนเป็นชาวบ้านในหมู่บ้านร่มเกล้า นักเรียนจะแก้ไขปัญหาอย่างไร

เอกสารหมายเลข 4
แบบสรุปความคิดเห็นของกลุ่มที่

ชื่อ				หมายเหตุ
ความเห็น หัวข้ออภิปราย				

แผนการสอนที่ 11

แผนการสอนที่ 11

แผนการสอนกลุ่มทดลอง

วิชาภาษาไทย (ท 101) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เวลา 2 คาบ

เรื่อง การอ่านตีความ

สาระสำคัญ

การอ่านตีความเป็นทักษะการอ่านที่ต้องใช้วิจารณญาณในการวิเคราะห์ความหมายของคำ สำนวนและจุดมุ่งหมายของผู้เขียนเรื่องจึงสามารถเข้าใจสาระของเรื่องได้ตรงกับจุดประสงค์ขอ :ผู้เขียน จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถ

1. บอกความหมายของคำและสำนวนจากเรื่องที่อ่านได้
2. แสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้
3. ตีความจากเรื่องที่อ่าน

กิจกรรมการเรียนรู้ขั้นนำ

ครูแจ้งจุดประสงค์ให้นักเรียนทราบ

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูยกตัวอย่างสุภาษิตที่ว่า "คบคนพาลพาลพาไปหาผิด คบบัณฑิตบัณฑิตพาไปหาผล

ให้นักเรียนช่วยกันสรุปความหมาย

2. ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสุภาษิตคำพังเพยที่นักเรียนยึดถือ

ขั้นสอน

1. ครูกำหนดสถานการณ์และบทบาทสมมุติ (อยู่ในเอกสารหมายเลข 1)
2. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 - 7 คน
3. ครูเล่าเรื่องในสถานการณ์ที่ว่า การคบเพื่อนเป็นสิ่งสำคัญ เพราะถ้าคบเพื่อนดี

ก็จะทำให้พาไปในทางที่ดี แต่ถ้าคบเพื่อนไม่ดีก็จะทำให้ไปในสิ่งไม่ดี ดังเช่น ศิลลกับบมบี้

และถ้านักเรียนเป็นตกอยู่ในสถานการณ์ดังกล่าว ให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมุติ (เอกสารหมายเลข 1)

4. ครูให้แต่ละกลุ่มเลือกผู้แสดง ผู้ชมและผู้สังเกตการณ์
5. ครูแจกเอกสารบทบาทสมมุติ (เอกสารหมายเลข 1) ให้แต่ละกลุ่มเตรียมการแสดง
6. ครูแจกแบบสังเกตการณ์ (เอกสารหมายเลข 2) ให้ผู้สังเกตการณ์
7. ครูให้แต่ละกลุ่มเตรียมตัววางแผนแสดงอย่างคร่าว ๆ
8. ครูให้นักเรียนจับฉลาก เพื่อจัดลำดับให้แต่ละกลุ่มออกมาแสดงบทบาทสมมุติ
9. ครูสั่งให้ยุติการแสดง เมื่อพิจารณาว่าการแสดงนั้นสามารถนำมาอภิปรายวิเคราะห์และสรุปผลได้

10. ครูแจกเอกสารปฏิบัติงาน (เอกสารหมายเลข 3) ให้แต่ละกลุ่มอภิปรายสรุปการอภิปรายลงในแบบสรุปความคิดเห็นของสมาชิก (เอกสารหมายเลข 4) โดยใช้หัวข้อในการอภิปรายดังต่อไปนี้

1. ความรู้ที่ได้จากการแสดงบทบาทสมมุติ
2. จากแนวคิดของเรื่องที่แสดง นักเรียนมีหลักในการคบเพื่อนอย่างไร
3. ถ้านักเรียนเป็นศิลปิน นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร
11. ครูให้นักเรียนจับฉลาก เพื่อจัดลำดับการสรุปผลการอภิปราย
12. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน
13. ครูแจกเอกสารหมายเลข 5 ให้นักเรียนอ่าน แล้วสรุปสาระสำคัญลงในแบบประเมิน

ขั้นสรุป

1. ให้นักเรียนสรุปสาระสำคัญในการแสดงบทบาทสมมุติลงในแบบประเมินผลส่งในชั่วโมงเรียน
2. ให้นักเรียนอ่านเรื่อง "นิทานเทียบสุภาษิต" แล้วรวบรวมสำนวนสุภาษิต

และคำพังเพยลงในสมุดแบบฝึกหัด ส่งในชั่วโมงเรียนครั้งต่อไป

สื่อการสอน

1. เอกสารประกอบการเรียน
 - 1.1 สถานการณ์ และบทบาทสมมุติ (เอกสารหมายเลข 1)
 - 1.2 แบบสังเกตการณ์ (เอกสารหมายเลข 2)
 - 1.3 บัตรกำหนดการปฏิบัติงาน (เอกสารหมายเลข 3)
 - 1.4 แบบสรุปความคิดเห็นของสมาชิก (เอกสารหมายเลข 4)
 - 1.5 สำนวนสุภาษิต (เอกสารหมายเลข 5)

2. แผนประโยชน์สาธารณะ
3. หนังสือเรียนชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1

การประเมินผล

1. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็น
2. สังเกตการทำงานกลุ่ม
 - 2.1 การแสดงบทบาทสมมติ
 - 2.2 การร่วมมือในการทำงาน
 - 2.3 การสรุปผลการอภิปราย
3. ตรวจจาก
 - 3.1 แบบสังเกตการณ์
 - 3.2 แบบสรุปการอภิปราย
 - 3.3 สมุดแบบฝึกหัด

แผนการสอนที่ 11

แผนการสอนกลุ่มควบคุม

วิชาภาษาไทย (ท 101) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เวลา 2 คาบ

เรื่อง การตีความจากเรื่องที่อ่าน

สาระสำคัญ

การอ่านตีความเป็นทักษะการอ่านที่ต้องใช้วิจารณญาณในการวิเคราะห์ความหมายของคำ สำนวนและจุดมุ่งหมายของผู้เขียนเรื่องจึงสามารถเข้าใจสาระของเรื่องได้ตรงกับจุดประสงค์ของผู้เรียน

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถ

1. บอกความหมายของคำและสำนวนจากเรื่องที่อ่านได้
2. แสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้
3. ตีความจากเรื่องที่อ่าน

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูนำเกมลูกแก้วมาให้นักเรียนเล่น (เอกสารหมายเลข 6)

ขั้นสอน

1. ครูให้นักเรียนอ่านเรื่องนิทานเกี่ยวกับสุนัขในหัวข้อ "เห็นงูจิ้งกรเป็นดอกบัว"
2. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 - 7 คน

3. ครูให้แต่ละกลุ่มแสดงละครจากเรื่องเห็นกงจักรเป็นดอกบัว
4. ครูให้แต่ละกลุ่มแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการแสดงของแต่ละกลุ่ม
5. ครูให้แต่ละกลุ่มสรุปสาระสำคัญและส่งตัวแทนออกมาสรุปหน้าชั้นเรียน
6. ครูแจกเอกสารความรู้ประกอบเรื่อง สำนวน และสุภาษิตให้นักเรียนอ่าน

และสรุป (เอกสารหมายเลข 5) ลงในแบบประเมินผล

ขั้นสรุป

ให้นักเรียนอ่านเรื่อง "นิทานเทียบสุภาษิต" แล้วรวบรวมสำนวนสุภาษิตและคำพังเพย
ลงในสมุดแบบฝึกหัด ส่งในชั่วโมงเรียนครั้งต่อไป

สื่อการสอน

1. เอกสารเกี่ยวกับสำนวนสุภาษิต (เอกสารหมายเลข 5)
1. เกมลูกแก้วน้ำโชค (เอกสารหมายเลข 6)
2. หนังสือทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1
3. นกหวีด
4. แอบบันทีกเสียงเพลงภาษาไทย

การประเมินผล

1. สังเกตจากการเล่นเกม
2. สังเกตจากการแสดง
3. สังเกตจากการสรุปหน้าชั้นเรียน
4. ดูจากสมุดแบบฝึกหัด

เอกสารหมายเลข 1

- สถานการณ์

การคบเพื่อนเป็นสิ่งสำคัญดังสุภาษิตที่ว่า คบคนพาลพาลพาไปหาผิด คบบัณฑิตบัณฑิตพาไปหาผล ศิลเป็นเด็กนักเรียนที่มีฐานะร่ำรวยและเป็นคนรักเพื่อน ทำให้ศิลมีเพื่อนมากมายจ่ายเงินฟุ่มเฟือย ศิลมีเพื่อนทั้งดีและไม่ดี ไมค์เป็นเพื่อนที่ไม่ตั้งใจเรียน มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมเช่นหนีโรงเรียน ไม่สนใจเรียนและก่อเรื่องทะเลาะวิวาทอยู่เสมอ ไมค์พยายามชักชวนศิลหนีโรงเรียนเป็นประจำ ซึ่งการกระทำของไมค์ก็ไม่พ้นสายตาแฮ็ด แฮ็ดเป็นห่วงศิลพยายามตักเตือนศิลอยู่เสมอ แต่ศิลกลับไปเชื่อไมค์ ซึ่งต่อมาศิลหนีโรงเรียน ติดยาเสพติดและถูกตำรวจจับได้

ตัวละครในเรื่อง

1. ศิล
2. ไมค์
3. แฮ็ด

บทบาทสมมติ

ศิล เป็นคนมีฐานะร่ำรวย เป็นหัวแก้วหัวแหวนของครอบครัว กิริยามารยาทเรียบร้อย เป็นที่รักของครูและเพื่อน ๆ มีเพื่อนมาก ทั้งเพื่อนดีและเพื่อนไม่ดี เมื่อศิลคบคนไม่ดี เพื่อนดักเตือนก็ไม่ฟังคิดว่าไม่เป็นอะไร คิดว่าตนเองคิดถูก ทำถูก ต่อมาหนีเรียน และติดยาเสพติด จึงถูกล้อออกจากโรงเรียน

แฮ็ด เป็นคนมีฐานะปานกลาง ขยันเรียน หนังสือ เป็นที่ฟังของเพื่อน แฮ็ดเป็นห่วงศิลมาก พยายามตักเตือนและพูดให้ศิลเข้าใจ แฮ็ดไม่ชอบไมค์เพราะรู้พฤติกรรมของไมค์ แต่ศิลกลับไม่ฟังแฮ็ด ไปหลงเชื่อไมค์

ไมค์เป็นคนหัวดี มีปัญหากับเพื่อน ๆ เสมอ เรียนหนังสือเก่ง แต่ไม่ชอบเรียน คิดว่าตนเองเอาตัวรอด ชอบหนีโรงเรียน และชักชวนศิลและเพื่อนไปมั่วสุมลองยาเสพติด ไมค์ยังนำยาเสพติดมาขายในโรงเรียน ครูจับได้จึงถูกล้อออกจากโรงเรียนต่อมาถูกตำรวจจับ

เอกสารหมายเลข 2
แบบสังเกตการณ์บทบาทสมาชิก

ชื่อสมาชิกในกลุ่ม พฤติกรรม				= หมายเหตุ
การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น				
ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น				
ประนีประนอมเมื่อเกิดการขัดแย้ง				
ควบคุมอารมณ์ได้ดีเมื่อเกิดปัญหา				

เอกสารหมายเลข 3

บัตรกำหนดงาน

ให้นักเรียนปฏิบัติงานต่อไปนี้

1. เลือกหัวหน้ากลุ่ม 1 คน ทำหน้าที่เป็นผู้นำในการอภิปราย
2. เลือกเลขานุการ 1 คน ทำหน้าที่จดบันทึกการแสดงความคิดเห็นของสมาชิก
3. เลือกผู้สังเกตการณ์ 1 คน ทำหน้าที่ สังเกตการณ์ การทำงาน
4. เลือกตัวแทนอ่านสรุปผลงาน 1 คน ทำหน้าที่อ่านสรุป
5. ส่งรายงานต่อครู
6. ให้นักเรียนอภิปรายในหัวข้อต่อไปนี้
 - 6.1 ความรู้ที่ได้รับจากการแสดงบทบาทสมมติ
 - 6.2 จากแนวคิดของเรื่องที่แสดงนักเรียนมีหลักในการคบเพื่อนอย่างไร
 - 6.3 ถ้านักเรียนเป็นศิลปิน นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร

เอกสารหมายเลข 4

แบบสรุปความคิดเห็นของกลุ่มที่

ชื่อ				หมายเหตุ
ความคิดเห็น หัวข้ออภิปราย				

เอกสารหมายเลข 5

1. ความเป็นมาของสำนวน

การพูดของมนุษย์ในโลกไม่ว่าชาติใดภาษาใด แยกออกได้เป็น 2 ประเภท

1. การพูดตรงไปตรงมาเป็นภาษาธรรมดา ผู้ฟังเข้าใจได้ทันที

2. การพูดเป็นชั้นเชิง ไม่ตรงไปตรงมา คำพูดใดมีความหมายแฝงอยู่ ซึ่งคนฟังอาจเข้าใจได้ทันที ถ้าคำพูดนั้น ใช้กันอย่างแพร่หลาย และคำพูด ลักษณะนี้เรียกว่า "สำนวน" โดยสำนวนเกิดจากมูลเหตุต่าง ๆ กัน เช่น

2.1 เกิดจากธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น เข้าป่าอย่าลืมพรว้า กลบปืนเพียงดินแต่ไก่อร่อย

2.2 เกิดจากสภาพความเป็นอยู่ เช่น กินปูนร้อนท้อง มือไม่พายเอาเท้าราน้ำ

2.3 เกิดจากประเพณีและความเชื่อ เช่น กงกักรงเกวียน ทาบุญชาริโทษ ทาดีได้ดี ทาชั่วได้ชั่ว

2.4 เกิดจากนิยายนิทาน เช่น กิ้งก่าได้ทอง ม้าอาวรี

จะเห็นได้ว่า สำนวนมีการใช้กันมา และเกิดขึ้นตามยุคตามสมัย ที่บ้านเมืองมีเหตุการณ์ สำนวนเก่ายังมีอยู่ สำนวนใหม่เกิดขึ้นเรื่อย ๆ สำนวนของชาติต่าง ๆ ที่มีความหมายคล้ายคลึงกันก็มี ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ผู้คนไม่ว่าชาติใดมีความรู้สึกนึกคิดตรงกัน ตามสัญชาตญาณของมนุษย์ เช่น

ไทย : เอามะพร้าวหัววไปขายสวน

อังกฤษ : เอาถ่านหินไปขายเมืองนิวคาสเซิล

อาหรับ : เอาดาบไปขายเมืองดามัสกัส

2. ความหมายของสำนวน และสุภาษิต

2.1 สำนวนมีผู้ให้ความหมายของสำนวนไว้ดังนี้

พจนานุกรมฉบับ 2525 ได้ให้ความหมายไว้ว่า สำนวน หมายถึง ถ้อยคำที่เรียบเรียง ถ้อยคำที่ไม่ถูกไวยากรณ์ แต่รับใช้เป็นภาษาที่ถูกต้อง การแสดงถ้อยคำออกมาเป็นข้อความพิเศษเฉพาะภาษาหนึ่ง ๆ หรือหนังสือแบบหนึ่ง ๆ

เรื่องอุไร อินทรประเสริฐ และสมหมาย ทัดวงษ์ (ม.ป.ป. : 1 - 2) ได้ให้ความหมายสำนวนไว้ว่า เป็นถ้อยคำที่เรียบเรียงไว้ ทำให้ชวนคิด (คำคม) เมื่อนำมาเขียนรวมกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แล้วสามารถตีความมาให้เข้ากับเรื่องนั้นได้

ประภาศรี สีหอำไพ (2532 : 286) ได้ให้ความหมายสำนวนว่า คือโวหาร ถ้อยคำที่มีความพิเศษคือมีชั้นเชิงของความหมายให้ขบคิด เช่น เคาะกะลามากเกิด เดินทอดน่อง ถ้อยคำไม่ตกจาก เป็นต้น

กาญจนา นาคพันธ์ (2522 : 1) ให้ความหมายสำนวนคำ เป็นการพูดเป็นชั้นเชิง ไม่ตรงไปตรงมาแต่มีความหมายในคำพูดนั้น ๆ คนฟังอาจเข้าใจทันทีถ้าพูดกันอย่างแพร่หลาย ถ้าไม่แพร่หลายคนฟังอาจไม่เข้าใจหรืออาจเข้าใจไปเป็นอย่างอื่น

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า สำนวน หมายถึง คำพูดที่เป็นชั้นเชิง ไม่ใช้การพูดตรงไปตรงมาอย่างการพูดทั่ว ๆ ไป แปลงความหมายให้คิด อาจเป็นถ้อยคำ มีลักษณะให้ขบคิด เช่น กระด่ายหมายจันทร์ คบเด็กสร้างบ้าน วัวสันหลังหว่า เป็นต้น

2.2 สุภาษิต

เรื่องอุไร อินทรประเสริฐ และสมหมาย ทัดวงษ์ ได้ให้ความหมายว่า สุภาษิต หมายถึง คำพูดที่เป็นคติสอนใจ

ประภาศรี สีหอำไพ (2532 : 290) สุภาษิต แปลว่า ถ้อยคำที่ดี หมายถึง คำสอนเตือนสติเป็นวาจาไพเราะ (Rhetorical Devices) เป็นอุบายแห่งการใช้คำอย่างหนึ่ง มุ่งสอนให้ทำ สอนให้เว้น โดยชี้ให้เห็นความจริง

เอกสารอ้างอิง

ประภาศรี สีหอำไพ วัฒนธรรมเกี่ยวกับภาษาและวรรณคดี โครงการตำราและเอกสาร

ทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

กาญจนา นาคพันธ์ สำนวนไทย พิมพ์ครั้งที่ 3 บารุงสาส์น, 2522.

เรื่องอุไร อินทรประเสริฐ และสมหมาย ทัดวงษ์ สำนวนโวหารไทย ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ ม.ป.ป.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525 พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, 2526.

เอกสารหมายเลข 6

เกมลูกแก้วนาราช

อุปกรณ์การเล่น

1. ลูกแก้วนาราช ประกอบด้วยกระดาษ 6 ชิ้น
 - ชั้นที่ 1 เขียนว่า จงต่อสัณวนต่อไปนี้ให้ถูกต้อง "ทาคุณ..."
 - ชั้นที่ 2 เขียนว่า จงต่อสุภาษิตต่อไปนี้ให้ถูกต้อง "เห็นช้างจี้..."
 - ชั้นที่ 3 เขียนว่า จงอธิบายความหมายของสุภาษิตต่อไปนี้ "ตาข้าสารกรอกหม้อ" หมายความว่า
 - ชั้นที่ 4 เขียนว่า จงอธิบายความหมายของสัณวนต่อไปนี้ "น้ำจั้นให้รีบตัก"
 - ชั้นที่ 5 เขียนว่า จงต่อสัณวนต่อไปนี้ให้ถูกต้อง "ไปไหนมา..."
 - ชั้นที่ 6 เขียนว่า จงต่อสุภาษิตต่อไปนี้ให้ถูกต้อง "รักยาวให้ปั้น..."
2. แลบบันทึกเสียง เพลงภาษาไทย
3. นกหวีด

วิธีเล่น

1. ครูจะส่งลูกแก้วนาราชให้นักเรียนในกลุ่มที่ 1 ไว้ แล้วให้ส่งต่อนักเรียนคนอื่น ๆ ไปเรื่อย ๆ จนกว่าเสียงเพลงจะหยุด ครูจะเป่านกหวีด
2. นักเรียนคนที่มีลูกแก้วนาราชรีบแกะกระดาษชั้นที่ 1 ออก
3. เลือกนักเรียนกลุ่มอื่นให้ตอบคำถาม
4. อ่านคำถามในกระดาษมีข้อความว่า จงต่อสัณวนต่อไปนี้ให้ถูกต้อง "ทาคุณ..."

มีคำตอบอยู่ในวงเล็บด้านล่าง

5. เฉลยคำตอบถูก กลุ่มที่ตอบจะได้คะแนน 1 คะแนน
6. เมื่อเริ่มใหม่ ครูส่งลูกแก้วนาราชให้นักเรียนกลุ่มยังไม่ได้รับลูกแก้ว แล้วทำขั้นตอนเดียวกับข้อ 1 - 5 จนครบทุกกลุ่ม (การเรียกนักเรียนตอบคำถามจะเรียกนักเรียนกลุ่มที่ยังไม่ได้ตอบ)

แผนการสอนที่ 12

แผนการสอนที่ 12

แผนการสอนกลุ่มทดลอง

วิชาภาษาไทย (ท 101) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เวลา 2 คาบ

เรื่อง การเลือกอ่านหนังสือ

สาระสำคัญ

ปัจจุบันตลาดหนังสือเต็มไปด้วยหนังสือมากมายหลายประเภท ทั้งสารคดีและบันเทิงคดี ซึ่งมีรูปแบบที่แตกต่างกันเช่น หนังสือวิชาการต่าง ๆ วารสาร นิทาน นิยาย การ์ตูน เรื่องสั้น และหนังสือพิมพ์ การเลือกหนังสืออ่านจึงต้องรู้จักลักษณะของหนังสือแต่ละประเภทและรู้จักพิจารณาหนังสือที่มีเนื้อหาสาระ แง่คิด วิธีแสดง ที่ถูกต้องเหมาะสมและตรงกับความต้องการของตนเอง

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนเลือกหนังสือได้ตามความต้องการ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับหนังสือประเภทต่าง ๆ ที่ครูนำมา (นวนิยาย เรื่องสั้น สารคดี แบบเรียน วารสารและนิทาน)

ขั้นสอน

1. ครูกำหนดสถานการณ์และบทบาทสมมุติ (เอกสารหมายเลข 1)
2. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 - 7 คน
3. ครูเล่าเกี่ยวกับสถานการณ์ว่ามีครอบครัวหนึ่งรักการอ่านหนังสืออย่างมาก

เมื่อมีเวลาว่างก็จะชวนไปหาซื้อหนังสือ ซึ่งสมาชิกในบ้านทุกคนก็ชอบอ่านหนังสือคนละประเภท สิ่งสำคัญในการเลือกอ่านหนังสือนั้นคือหนังสือให้ความรู้ ความบันเทิง จากสถานการณ์ดังกล่าว ให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมุติถึงวิธีการเลือกหาหนังสือ (เอกสารหมายเลข 1)

4. ครูให้แต่ละกลุ่มเลือกผู้แสดง ผู้ชมและผู้สังเกตการณ์
5. ครูแจกเอกสารสถานการณ์และบทบาทสมมุติ (เอกสารหมายเลข 1) ให้แต่ละกลุ่มแสดง
6. ครูแจกแบบสังเกตการณ์ (เอกสารหมายเลข 2) ให้ผู้สังเกตการณ์

7. ครูให้แต่ละกลุ่มวางแผนการแสดงอย่างคร่าว ๆ
8. ครูให้นักเรียนจับสลาก เพื่อจัดลำดับการแสดงบทบาทสมมติ
9. ครูสั่งให้ยุติการแสดงเมื่อเห็นว่าการแสดงนั้นนำมาอภิปรายวิเคราะห์และสรุปผลได้
- = 10. ครูแจกเอกสารปฏิบัติงาน (เอกสารหมายเลข 3) ให้แต่ละกลุ่มอภิปรายลงในแบบสรุป
ความคิดเห็นของสมาชิก (เอกสารหมายเลข 4) โดยอภิปรายในหัวข้อต่อไปนี้
 1. ความรู้ที่ได้รับจากการแสดงบทบาทสมมติ
 2. นักเรียนมีหลักการเลือกหนังสืออ่านอย่างไร
 3. หนังสือมีประโยชน์หรือไม่อย่างไร
11. ให้นักเรียนจับสลาก เพื่อให้แต่ละกลุ่มออกมาสรุปผลการอภิปรายและส่งผลการอภิปราย
12. ครูให้นักเรียนทุกคน แสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

ขั้นสรุป

1. ให้นักเรียนสรุปหลักการเลือกอ่านหนังสือลงในแบบประเมินผลส่งในชั่วโมงเรียน
2. ให้นักเรียนทำบรรณานิทัศน์หนังสือคนละ 1 เล่ม ลงในสมุดแบบฝึกหัด ส่งในชั่วโมงเรียนครั้งต่อไป

สื่อการสอน

1. เอกสารประกอบการเรียน
 - 1.1 สถานการณ์และบทบาทสมมติ (เอกสารหมายเลข 1)
 - 1.2 แบบสังเกตการณ์ (เอกสารหมายเลข 2)
 - 1.3 บัตรกำหนดการปฏิบัติงาน (เอกสารหมายเลข 3)
 - 1.4 แบบสรุปความคิดเห็นของสมาชิก (เอกสารหมายเลข 4)
2. ประเภทของหนังสือ
 - 2.1 หนังสือตำราวิชาการ
 - 2.2 นวนิยาย
 - 2.3 นิทาน

2.4 วารสาร

2.5 หนังสือพิมพ์

2.6 เรื่องสั้น

การประเมินผล

1. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็น
2. สังเกตจากการแสดงบทบาทสมมติ
3. สังเกตจากการทำงานกลุ่ม
 - 3.1 การสรุปรายงานหน้าชั้น
 - 3.2 การเสนอข้อคิดเห็น
4. ตรวจจากการเขียนสรุป

แผนการสอนที่ 12

แผนการสอนกลุ่มควบคุม

วิชาภาษาไทย (ท 101) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เวลา 2 คาบ

เรื่อง การเลือกอ่านหนังสือ

สาระสำคัญ

ปัจจุบันตลาดหนังสือเต็มไปด้วยหนังสือมากมายหลายประเภท ทั้งสารคดีและบันเทิงคดี ซึ่งมีรูปแบบที่แตกต่างกันเช่น หนังสือวิชาการต่าง ๆ วารสาร นิทาน นิยาย การ์ตูน เรื่องสั้น และหนังสือพิมพ์ การเลือกหนังสืออ่านจึงต้องรู้จักลักษณะของหนังสือแต่ละประเภทและรู้จักพิจารณาหนังสือที่มีเนื้อหาสาระ แง่คิด วิธีแต่ง ที่ถูกต้องเหมาะสมและตรงกับความต้องการของตนเอง

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนเลือกหนังสือได้ตามความต้องการ

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับหนังสือประเภทต่าง ๆ ที่ครูนำมา (นวนิยาย เรื่องสั้น สารคดี แบบเรียน วารสารและนิทาน)

ขั้นสอน

1. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 - 6 คน
2. ครูให้นักเรียนจับฉลาก เลือกหนังสือประเภทต่าง ๆ เพื่อแนะนำการอ่านนวนิยาย เรื่องสั้น สารคดี แบบเรียน วารสาร และนิทาน

3. ครูให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาแนะนำหนังสือ
4. ครูให้แต่ละกลุ่มส่งรายงานต่อครู
5. ครูให้นักเรียนทุกคนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกหนังสืออ่าน

ขั้นสรุป

1. ครูให้นักเรียนสรุปหลักการเลือกอ่านหนังสือ ลงในแบบประเมินผลส่งในชั่วโมงเรียน
2. ครูให้นักเรียนทำบรรณนิทัศน์หนังสือที่ตนเองสนใจมาคนละเล่ม ลงในสมุดแบบฝึกหัดส่งในชั่วโมงเรียนครั้งต่อไป

สื่อการสอน

1. ประเภทหนังสือต่าง ๆ
 - 1.1 นวนิยาย
 - 1.2 แบบเรียน
 - 1.3 วารสาร
 - 1.4 หนังสือพิมพ์
 - 1.5 นิทาน
 - 1.6 เรื่องสั้น

การประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
2. ตรวจจากการสรุปรายงาน
3. ตรวจจากการทำแบบฝึกหัด

เอกสารหมายเลข 1

สถานการณ์

ครอบครัวหนึ่งเป็นครอบครัวที่รักการอ่านหนังสือมาก พ่อชอบอ่านหนังสือพิมพ์และวารสารเกี่ยวกับการเมือง และมักพูดคุยให้ครอบครัวฟังเป็นประจำ แม่ชอบอ่านวารสารและหนังสือเกี่ยวกับการปรุงอาหาร ลูกชายสนใจหนังสือด้านกีฬาและลูกสาวชอบอ่านหนังสือนิยายและการ์ตูน เมื่อมีเวลาว่าง พ่อจะชวนครอบครัวไปหาซื้อหนังสือเสมอ เมื่อถึงร้านหนังสือต่างคนก็เลือกหนังสือที่ต้องการ พ่อถามลูก ๆ ว่า มีหลักการเลือกหาหนังสืออ่านอย่างไร ลูกก็จะให้เหตุผลการเลือกอ่านหนังสือ ว่าทำไมมีโลกทรรศน์กว้างและมีความรู้กว้างขวาง ลูก ๆ ถามเหตุผลการเลือกหนังสืออ่านของพ่อและแม่บ้าง

ตัวละครในเรื่อง

1. พ่อ
2. แม่
3. ลูกชาย
4. ลูกสาว

บทบาทสมมติ

คุณพ่อเป็นหัวหน้างานประชาสัมพันธ์จังหวัด ชอบอ่านหนังสือ โดยเฉพาะหนังสือที่เกี่ยวกับการเมือง เมื่อมีเวลาว่างคุณพ่อจะชักชวนลูก ๆ อ่านหนังสือหรือไม่ก็ไปเที่ยวหาซื้อหนังสือ พ่อจะพูดคุยถึงความรู้ต่าง ๆ ที่ได้อ่านมาเล่าให้ลูก ๆ ฟัง

คุณแม่เป็นพยาบาล ชอบปรุงอาหารรับประทานเอง และจะให้ลูก ๆ เข้าครัวทำอาหารด้วยเสมอ คุณแม่ให้ลูกระวังเกี่ยวกับการรับประทานอาหารนอกบ้าน เมื่อรับประทานอาหารร่วมกัน แม่พูดคุยถึงประโยชน์และโทษของการรับประทานอาหารจากร้านขายอาหารที่ไม่สะอาด

ลูกชาย เป็นนักฟุตบอลของโรงเรียน ชอบออกกำลังกายทุกชนิด ร่างกายสมบูรณ์แข็งแรงและอารมณ์ดี ชอบอ่านหนังสือด้านกีฬา และมักจะแนะนำให้น้องสาวออกกำลังกายอยู่เสมอ นอกจากนี้ ยังชักชวนให้คุณพ่อคุณแม่ออกกำลังกาย

ลูกสาว เป็นคนเอาแต่ใจตนเอง ไม่สนใจว่าใครจะตกเดือนอย่างไร ชอบเก็บตัวอยู่ในห้องและมักจะอ่านแต่หนังสือการ์ตูนและนวนิยาย ทุกคนในบ้านต้องชี้แจงเหตุผลให้ฟังอยู่เสมอ

เอกสารหมายเลข 2
แบบสังเกตการณ์พบาสมาชิก

พฤติกรรม \ ชื่อสมาชิกในกลุ่ม				หมายเหตุ
การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น				
ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น				
ประนีประนอมเมื่อเกิดการขัดแย้ง				
ควบคุมอารมณ์ได้ดีเมื่อเกิดปัญหา				

เอกสารหมายเลข 3

บัตรกำหนดงาน

ให้นักเรียนปฏิบัติงานต่อไปนี้

1. เลือกหัวหน้ากลุ่ม 1 คน ทำหน้าที่เป็นผู้นำในการอภิปราย
2. เลือกเลขานุการ 1 คน ทำหน้าที่จดบันทึกการแสดงความคิดเห็นของแต่ละคน

ในกลุ่ม

3. เลือกผู้สังเกตการณ์ 1 คน ทำหน้าที่ สังเกตการณ์ การทำงาน
4. เลือกตัวแทนอ่านสรุปผลงาน 1 คน ทำหน้าที่อ่านสรุป
5. ส่งรายงานต่อครู
6. ให้นักเรียนอภิปรายในหัวข้อต่อไปนี้
 - 6.1 ความรู้ที่ได้รับจากการแสดงบทบาทสมมติ
 - 6.2 นักเรียนมีหลักการเลือกอ่านหนังสือ
 - 6.3 การอ่านหนังสือมีประโยชน์หรือไม่อย่างไร

เอกสารหมายเลข 4
แบบสรุปความคิดเห็นของกลุ่มที่

ชื่อ				หมายเหตุ
หัวข้ออภิปราย	ความคิดเห็น			

ภาคผนวก ข.

- **แบบทดสอบวัดความสามารถในการสื่อสารวิชาภาษาไทย**
- **ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบความสามารถในการสื่อสารวิชาภาษาไทย**
- **คะแนนความสามารถในการสื่อสารก่อนการทดลองและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม**

ตาราง 3 แสดงค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการสื่อสารวิชาภาษาไทย

ข้อที่	p	r		ข้อที่	p	r		ข้อที่	p	r	
1.	.47	.20	13.3	20.	.52	.23	12.8	39.	.28	.57	15.3
2.	.48	.56	13.2	21.	.52	.28	12.8	40.	.41	.50	13.6
3.	.46	.28	13.4	22.	.37	.40	14.4	41.	.43	.44	13.7
4.	.26	.74	15.5	23.	.68	.48	11.3	42.	.52	.37	12.8
5.	.29	.31	15.2	24.	.68	.57	11.1	43.	.34	.39	14.7
6.	.52	.31	12.8	25.	.28	.39	11.3	44.	.43	.23	13.7
7.	.52	.45	16.7	26.	.40	.34	16.0	45.	.32	.31	14.9
8.	.43	.44	13.7	27.	.43	.41	13.4	46.	.40	.53	14.0
9.	.33	.35	14.8	28.	.48	.39	13.1	47.	.42	.29	13.8
10.	.41	.73	14.0	29.	.62	.65	11.8	48.	.28	.29	15.3
11.	.52	.30	16.5	30.	.62	.60	11.8	49.	.40	.53	14.4
12.	.56	.64	12.4	31.	.51	.54	12.9	50.	.36	.36	14.4
13.	.48	.30	13.2	32.	.39	.36	14.1				
14.	.45	.27	13.1	33.	.48	.41	13.3				
15.	.40	.21	14.0	34.	.44	.38	13.6				
16.	.55	.21	12.5	35.	.55	.53	12.5				
17.	.66	.25	11.4	36.	.56	.60	12.4				
18.	.47	.54	13.4	37.	.44	.38	13.6				
19.	.41	.28	13.9	38.	.36	.26	14.5				

แบบทดสอบวัดความสามารถในการสื่อสารวิชาภาษาไทยฉบับนี้มีความเชื่อมั่น .90

คู่มือมือสำหรับครู

ตอนที่ 1 ทดสอบความสามารถในการสื่อสารด้านการฟัง

คำชี้แจง จากข้อ 1 ให้นักเรียนฟังคำถามจากแถบบันทึกเสียง แล้วตอบคำถามลงในกระดาษคำตอบ

คำชี้แจง ฟังนิทานนี้แล้วตอบคำถามข้อ 1

"เศรษฐีทำกระเป๋าสตางค์หาย จึงประกาศว่าใครนำกระเป๋าสตางค์มาคืนจะมอบเงินในกระเป๋าสตางค์ครึ่งหนึ่ง ปรากฏว่า มีชายชราเก็บกระเป๋าสตางค์ของเศรษฐีได้จึงนำมาคืน แต่เศรษฐีเกิดเสียตายนั่นจะทำให้ตอบแทนจึงบิดเบือนว่า นอกจากเงินแล้วในกระเป๋ายังมีแหวนเพชรอีก 1 วง เมื่อชายชราได้ยินเศรษฐีบิดเบือนดังนั้นจึงไปฟ้องศาล ผู้พิพากษาซักถามเศรษฐีว่า ในกระเป๋าสตางค์ของท่านมีเงินและแหวนเพชรอีกวงหนึ่งใช่ไหม เศรษฐีจึงตอบว่าใช่ ผู้พิพากษาจึงตัดสินว่าแสดงว่ากระเป๋าสตางค์ที่ชายชราพบจึงไม่ใช่ของท่าน เพราะในกระเป๋านี้มีเงินเพียงอย่างเดียวเท่านั้น ดังนั้นกระเป๋านี้ที่ชายชราจะเป็นผู้ดูแลจนกว่าเจ้าของจะมารับ ส่วนท่านรอจนกว่าจะมีผู้พบกระเป๋าสตางค์พร้อมแหวนเพชร"

คำชี้แจง ฟังข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 2

"ลาพังชีวิตคนเดียวหากินยังยากเย็นแสนเข็ญในยุคที่อะไร ๆ ก็มีเทคโนโลยีก้าวหน้าล้ำยุค ยิ่งมีครอบครัวด้วยแล้วหลายปากหลายท้องหากตกงานจะมีอะไรกินยาสี ต้องทำงานตั้งแต่เช้าจรดเย็น แต่รายได้ก็ยังไม่พอกับรายจ่าย ข้าวของต่าง ๆ ก็แพงจนหูนี้ เมื่อไหร่หนอจะพอกินพอใช้เสียทีนะ"

คำชี้แจง ฟังนิทานนี้แล้วตอบคำถามข้อ 3

มีชาวนาคนหนึ่งวางตาข่ายดักจับนกกระจาบและนกเป็ดน้ำที่ขอบมากินพืชผลเป็นประจำ อยู่มาวันหนึ่งนกเป็ดน้ำซึ่งเป็นเพื่อนกับนกกระสาจึงชักชวนนกกระสาไปด้วย นกกระสาไม่ยอมมาแต่ก็ทนอ่อนน้อมเพื่อนไม่ได้ วันรุ่งขึ้นชาวนาไปดูตาข่ายก็พบว่ามันนกกระสาติดมาด้วย นกกระสาตกใจกลัวจึงร้องขอชีวิตว่า เราเคยช่วยท่านจับหนูและสัตว์อื่น ๆ ที่ลงมากินพืชผล และเราก็ไม่ชนนกเป็ดน้ำและนกกระจาบนะ ท่านอย่าจับเราเลย ชาวนาจึงกล่าวว่าที่เจ้าพูดก็ถูกบางส่วน แต่ทำไมเจ้าจึงมารวมอยู่กับเจ้าหัวขมขมเหล่านี้ด้วย จิกกินพืชผลข้าเสียหายด้วยเหตุนี้ ข้าจำเป็นต้องจับเจ้าด้วย"

คำชี้แจง พังคัมพระพันธ์นี้แล้วตอบคำถามข้อ 4
 อนิจจาตัวถูกดยาก
 น้ำท่วมปากแล้วก็ว่าได้
 จะทำอะไรก็ทำตามใจ
 ไม่อ้าลิ้นแก้ชีพชีวัน

คำชี้แจง พังคัมพระพันธ์นี้แล้วตอบคำถามข้อ 5
 "อย่าสอดสายให้เกินเหตุ
 บางประเภทแก่งทาบออกยอดกุศล
 มีวสอด้รู้สอด้เห็นจะเป็นคน
 เอาไปเล่นตอนไปจะไหม้พอง"

คำชี้แจง อ่านเรื่องราวนี้แล้วตอบคำถามข้อ 6-7
 "เฮ้ เด็กนี้โหดมานั่งร้องไห้อยู่นาน" เจ้ามอพูดขึ้น
 เด็ก ๆ บ้านชายทุ่งกำลังสนุกสนานกับการล่อยกระทงหันมองด้วยความแปลกใจ
 จึงเข้าไปสอบถามพรายน้อยจึงตอบว่า

"ฉันชื่อพรายน้อย มีหน้าที่รักษาความสะอาดแม่น้ำลำคลอง แต่กระทงโหมและพลาสติกเป็น
 ตัวร้ายเกินกว่าที่ฉันจะทำลายได้ ต่อไปในน้ำสะอาดที่นี้คงสกปรกน่าเหม็นเหมือนกับคลองหลาย ๆ คลอง
 เป็นภาพน่ากลัวเหลือเกิน พรายน้อยสะอึกสะอื้นเล่า สมาชิกบ้านชายทุ่งมองด้วยความสงสาร
 "พวกเราสัญญาว่าต่อไปจะไม่นำกระทงโหมมาลายน้ำและจะชักชวนคนอื่น ๆ ให้ทำ
 ด้วยเจ้ามอรับอาสาแทนเพื่อน ๆ พรายน้อยกล่าวขอใจด้วยความยินดี แล้วลากลับลงน้ำตามเดิม

คำชี้แจง พังคัมพระพันธ์นี้แล้วตอบคำถามข้อ 8 - 9
 ก็ขัดแย้งกันบ้างในบางครั้ง
 ก็ชิงชังกันบ้างในบางหน
 ก็เจ็บปวดกันบ้างในบางคน
 ก็รู้ทนต์จักสามัคคี
 ด้วยไม่มีที่ใดไร้ปัญหา
 จึงอุทิศสัจธรรมรู้ที่อยู่
 ด้วยยึดถือคุณธรรมนาฮีวี
 จึงต่างมีความจริงใจให้สังคม

แบบทดสอบวัดความสามารถในการสื่อสารวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คำชี้แจง

1. ข้อสอบทั้งหมดมี 40 ข้อแบ่งเป็น 4 ตอนคือ
 - 1.1 ทดสอบความสามารถในการสื่อสารด้านการฟัง จากข้อ 1 - 9
 - 1.2 ทดสอบความสามารถในการสื่อสารด้านการพูด จากข้อ 10 - 22
 - 1.3 ทดสอบความสามารถในการสื่อสารด้านการอ่าน จากข้อ 23 - 34
 - 1.4 ทดสอบความสามารถในการสื่อสารด้านการเขียน จากข้อ 35 - 40
2. ให้ทำเครื่องหมาย X ลงในช่องอักษรของข้อนั้นเพียงข้อเดียวในกระดาษคำตอบเพียงข้อเดียวดังตัวอย่าง การเลือกข้อ ก ดังนี้

ก	ข	ค	ง
(X)	()	()	()
3. ถ้าตอบข้อใดไปแล้ว ต้องการเปลี่ยนคำตอบใหม่ ให้ระบายทึบทับคำตอบเดิมเสียก่อน แล้วจึงกากบาทในคำตอบใหม่ดังตัวอย่าง

ก	ข	ค	ง
()	(X)	()	()
4. นักเรียนอย่าขีดเขียนหรือทำเครื่องหมายใด ๆ ลงในแบบทดสอบฉบับนี้
5. ให้นักเรียนเขียนชื่อ นามสกุล ชั้น เลขที่ โรงเรียน หมายเลขข้อสอบให้เรียบร้อย ก่อนทำแบบทดสอบ
6. ใช้เวลาในการทำแบบทดสอบ 1 ชั่วโมง

ขอให้นักเรียนโชคดี

ตอนที่ 1 แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการฟัง

คำชี้แจง ให้นักเรียนฟังข้อความแล้วตอบคำถามข้อ 1 - 11

1. เศรษฐีไม่ได้รับกระเป๋าคืนเพราะเหตุใด

ก. ความโลภ	ข. ความโลเล
ค. ความตระหนี่	ง. ความเห็นแก่ตัว
2. ควรตั้งชื่อข้อความดังกล่าวว่าอะไร

ก. ชีวิตกับงาน	ข. ชีวิตคือการต่อสู้
ค. ชีวิตไม่สิ้นก็ตื่นไป	ง. ชีวิตคือการทำงานบันดาลสุข
3. ข้อคิดที่ได้จากนิทานเรื่องนี้ นักเรียนคิดว่าควรนำมาใช้ประโยชน์ในด้านใด

ก. การทำงาน	ข. การคบเพื่อน
ค. การทำความดี	ง. การยอมรับความจริง
4. ผู้พูดมีความรู้สึกอย่างไร

ก. อาฆาตแค้น	ข. กล้าได้กล้าเสีย
ค. อเนจอนาถชีวิต	ง. หมดอาลัยตายอยาก
5. คำประพันธ์นี้เจตนาของผู้ส่งสารคืออะไร

ก. ชี้แจง	ข. สั่งสอน
ค. อธิบาย	ง. บอกกล่าว
6. ใจความสำคัญของนิทานเรื่องนี้คืออะไร

ก. การใช้วัสดุทำกระทง	ข. การทิ้งขยะลงในแม่น้ำ
ค. การดูแลรักษาแม่น้ำลำคลอง	ง. การช่วยกันกำจัดขยะในแม่น้ำ
7. นักเรียนคิดว่าแม่น้ำลำคลองเน่าเสีย เพราะสาเหตุใดน้อยที่สุด

ก. ความมั่งง่ายของมนุษย์	ข. ความประมาทของมนุษย์
ค. ความเห็นแก่ตัวของมนุษย์	ง. ความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของมนุษย์
8. สาระสำคัญของคำประพันธ์นี้คืออะไร

ก. การศึกษา	ข. การทำงาน
ค. การปกครอง	ง. การดำเนินชีวิต
9. ข้อใดไม่ใช่ เหตุผลการแก้ปัญหาในคำประพันธ์นี้

ก. ทุกคนต้องรักษาศีลลมเกลียว	ข. ทุกคนต้องยึดมั่นความดีงาม
ค. ทุกคนต้องต่อสู้เพื่อความเป็นธรรม	ง. ทุกคนหันหน้ามาเข้าใจกัน

ตอนที่ 3 แบบทดสอบวัดความสามารถในการสื่อสารด้านการอ่าน

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบข้อ 23 - 26

"เยาวชนที่รัก ถ้าจะเปรียบชีวิตเหมือนกับห้วงมหรณพอันกว้างใหญ่ วยของคุณนั้นเป็นเพียงวัยของการก้าวอย่างรู้หาทราย เจริญทรายของคุณยังก่อไม่เสร็จ มันพังทลายเพราะคลื่นเล็ก ๆ ครั้งแล้วครั้งเล่าอย่าท้อเลย ขอจงมีกำลังใจเข้มแข็งใช้ความอดทนเป็นกำแพงกัน เพื่อให้ตั้งหลักชีวิตข้างหน้ายังอีกไกล เมื่อคุณต้องก้าวสู่นาวาชีวิตและเริ่มแล่นออกสู่ทะเลลึก คุณจะต้องตอบโต้แรงพายุ กระแสคลื่นที่บ้าคลั่ง และสัตว์ร้ายนานาชนิด คนที่อ่อนแอจะหมดแรง คนที่เหลาะแหละจะล้มเหลว ความทุกข์จะทั้บถมเฉพาะคนที่ท้อแท้แต่คนที่เข้มแข็งจะคงยืนหยัดอยู่ได้ คุณจึงต้องเตรียมตัวและเตรียมใจไว้ตั้งแต่บัดนี้

23. ข้อใดไม่สอดคล้องกับข้อความนี้

ก. ความอดทน	ข. การต่อสู้ชีวิต
ค. การดำเนินชีวิต	ง. ความเพียรพยายาม

24. "เจริญทราย" เปรียบได้กับข้อใด

ก. ความหวังในชีวิต	ข. ความสำเร็จในชีวิต
ค. ความไม่ย่อท้อในชีวิต	ง. ความก้าวหน้าในชีวิต

25. ผู้แต่งมีเจตนาอย่างไร

ก. สั่งสอน	ข. แนะนำ
ค. ตักเตือน	ง. ให้ข้อคิด

26. สุภาษิตและสำนวนใดไม่สอดคล้องกับข้อความนี้

ก. ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน	ข. ชีวิตคือการต่อสู้ ศัตรูคือยากำลัง
ค. กรรมเป็นเครื่องกำหนดชีวิตมนุษย์	ง. ความพยายามอยู่ที่ไหนความสำเร็จอยู่ที่นั่น

คำชี้แจง อ่านคำประพันธ์นี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 27

ภูมิพลมหาราชเจ้า	จอมใจ ไทยเอย
พลพรางพลเทพไท	กลั่นแก้ว
อดุลภาพท่อนหาไทน	ทาบเท่า พระฤา
เดชเพิ่มพระยศแล้ว	อื่นให้ไปเทียม

27. คำประพันธ์นี้ผู้แต่งมีเจตนาอย่างไร

ก. เชิดชู	ข. ยกย่อง
ค. ชมเชย	ง. สรรเสริญ

31. ภาพประพันธ์ตอนใดแสดงให้เห็นว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเป็นศูนย์รวมจิตใจของประชาชน

ก. พลพรางพลเทพไท กลั่นแก้ว ข. เดชเพิ่มพระยศแล้ว อินทให้ไปเทียม

ค. ภูมิพลมหาราชเจ้า จอมใจ ไทยเอย ง. อุดลภาพ่อนหาไหน ทาบเท้า พระฤา

คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 28 -

"นายประสิทธิ์ ณรงค์เดช ประธานกรรมการบริษัทกระดาษเซลลูล็อกซ์ เปิดเผยว่าเพื่อเป็นการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม บริษัทจึงได้คิดค้นกรรมวิธีรีไซเคิลมาใช้ในการทำกระดาษช็อคต่อนรีไซเคิล ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ล่าสุดของบริษัท โดยการนำกระดาษที่นำมาใช้เป็นกระดาษสำหรับคอมพิวเตอร์ ไม่ใช้กระดาษหนังสือพิมพ์หรือกระดาษที่เปราะเปื้อนอื่น ๆ ผ่านขั้นตอนการผลิตที่ได้มาตรฐานและมีความสะอาด"

28. สาเหตุสำคัญของการผลิตกระดาษจากวัสดุที่ใช้แล้วคืออะไร

ก. การค้นพบวิธีรีไซเคิล

ข. การใช้ทรัพยากรอย่างมีคุณค่า

ค. การผลิตกระดาษที่ได้มาตรฐาน

ง. การรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

33. การรีไซเคิลในการผลิตกระดาษมีความสำคัญอย่างไร

ก. การใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด

ข. การผลิตกระดาษขะระที่มีต้นทุนต่ำ

ค. การผลิตกระดาษขะระที่ได้มาตรฐาน

ง. การนำวัสดุที่ใช้แล้วมากลับมาซ้ำใหม่

อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 29 - 31

"ความบันเทิงในสมัยปัจจุบัน หนังสือและวารสารต่าง ๆ ได้พิมพ์จำหน่ายอย่างแพร่หลาย หนังสือเหล่านี้บรรจุความรู้และความบันเทิง ซึ่งล้วนแต่เป็นประโยชน์แก่ผู้อ่านตามพื้นฐานความรู้ของแต่ละคนเป็นอย่างดี แม้จะมีส่วนแสดงอยู่บ้าง ก็เพียงส่วนน้อยเท่านั้น นอกจากนี้ยังมีหนังสือที่ผู้แต่งรวบรวมหนังสือรุ่นเก่าที่ให้ความรู้อย่างกว้างขวาง ควรแก่ความสนใจไว้อีกมาก ดังนั้นหนังสือดี ๆ จึงหาอ่านได้ไม่ยากเลย ผิดกับสมัยโบราณ การศึกษาหาความรู้เป็นไปด้วยความลำบาก นับว่าฉันโชคดีที่มีโอกาสศึกษาในสมัยที่มีหนังสือ ซึ่งผู้แต่งได้แต่งไว้ เพื่อให้ผู้อ่านได้ค้นคว้าหาความรู้มากมาย

29. ข้อความนี้ให้ประโยชน์ในด้านใดแก่ผู้อ่าน

ก. คุณค่าของหนังสือ

ข. การรู้จักเลือกซื้อหนังสือ

ค. การพิจารณาเลือกอ่านหนังสือ

ง. ความรู้ที่ได้รับจากหนังสือ

30. ข้อความนี้ผู้เขียนมีจุดประสงค์อย่างไร

ก. แนะนำ

ข. สั่งสอน

ค. บอกเล่า

ง. ชักชวน

31. ข้อใดเกี่ยวข้องกับคำว่า "แสง"

ก. หนังสือที่หายาก

ข. หนังสือที่มีคุณค่า

ค. หนังสือที่ทำให้ความรู้ความบันเทิง

ง. หนังสือที่มีเนื้อหาและภาษาที่ไม่เหมาะสม

คำชี้แจง อ่านคำประพันธ์นี้แล้วตอบคำถามข้อ 32 - 34

"เรามาร่วมรำลึกคุณพสกนิกรชาติ
เอื้อมนุษยย์เลี้ยงดูชูชีวัน
ทั้งไม้ดอกไม้ผลดลประโยชน์
สมุนไพรมีค่าคราจาเป็น

ที่ช่วยสร้างบรรยากาศให้สุขสันต์
เกื้อกูลสัตว์นานาพันธุ์ให้อยู่เย็น
อวยสุขโรสดเพลินใจได้พบเห็น
ช่วยชีพพัฒนาคือภูมิปรลัย"

32. สาระสำคัญของคำประพันธ์นี้คืออะไร

ก. ให้ช่วยกันปลูกต้นไม้

ข. ให้ช่วยกันอนุรักษ์ต้นไม้

ค. ให้เห็นคุณค่าของต้นไม้

ง. ให้รู้จักเลือกใช้ประโยชน์จากต้นไม้

33. คำประพันธ์นี้ผู้แต่งมีเจตนาอย่างไร

ก. แนะนำ

ข. สั่งสอน

ค. บอกเล่า

ง. ชักชวน

34. ข้อใดไม่สอดคล้องในคำประพันธ์นี้

ก. ต้นไม้ทำให้อากาศบริสุทธิ์

ข. ต้นไม้ใช้เป็นยารักษาโรค

ค. ต้นไม้ช่วยผ่อนคลายความตึงเครียด

ง. ต้นไม้ทำให้น้ำและสัตว์อาศัย

ตอนที่ 4 แบบทดสอบวัดความสามารถในการสื่อสารด้านการเขียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 35

"หลวงพระบางเป็นเมืองหลวงเก่าแก่ของประเทศลาว ประเทศเพื่อนบ้าน ใกล้ชิดสนิทสนมกับไทย (ปัจจุบันเมืองหลวงคือเวียงจันทน์) สาว ๆ และเด็กนักเรียนหญิงในลาวก็จะสวมผ้าถุงไปทำงานหรือไปโรงเรียน แม้ว่าจะสวมหมวกเก้ หรือเสื้อกั๊กกันสมัย หลวงพระบางยังไม่มีเครื่องบิน ทางวัดมุกเมืองจะสะอาดสงบไม่มีควันพิษ เวลาไปไหนมาไหน เขาจะใช้วิธีเดินหรือถีบจักรยาน

35. จงเขียนเรียงลำดับข้อความต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. หลวงพระบางปราศจากควันพิษ
2. ประเทศลาวเป็นประเทศเพื่อนบ้านของไทย
3. ผู้หญิงและเด็กจะสวมผ้าถุง
4. หลวงพระบางเป็นเมืองหลวงเดิมของลาว

ก. 2 4 3 1

ข. 4 2 3 1

ค. 1 2 3 4

ง. 3 2 1 4

36. ข้อใดเป็นการเขียนคำขึ้นต้นจดหมาย ไม่เหมาะสม

ก. กราบมัสการท่านเจ้าอาวาส

ข. เรียนคุณสมศักดิ์ที่นับถือ

ค. คุณพ่อคุณแม่ที่รักของลูก

ง. สองจูนที่คิดถึง

37. ข้อใดเขียนไม่สอดคล้องกับคำว่า "แม่"

ก. เป็นมนุษย์สุดแสนดีมีแม่รัก

ข. แม่เกิดมาเพื่ออุ้มชูเป็นผู้ให้

ค. ความรักจริงรักแท้คือแม่เรา

ง. โลกรับรู้ถึงภาระของสองมือแม่

38. ข้อใดไม่ใช่คำพูดเพื่อยืนยันการเขียน

ก. เราเป็นเพื่อนใกล้ชิดสนิทสนมกันมานานแสนนาน

ข. ผู้หญิงคนนี้สวยบาดตาบาดใจพวกหนุ่ม ๆ เหลือเกิน

ค. เราต้องเสียสละส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของชาติ

ง. ผู้ชายคนนี้ขี้เกียจสันหลังยาวจนตัวเป็นขนเลยจะบอกให้

39. ข้อใดไม่เกี่ยวข้องกับการเขียนจดหมายส่วนตัว

ก. ขอเงินเพิ่มจากคุณแม่

ข. สอบถามข่าวของน้องชาย

ค. ขอความอนุเคราะห์จากครู

ง. ติดต่อสอบถามการสมัครงานจากบริษัท

40. ข้อใดจำหน้าของจดหมายได้ถูกต้อง

ก. บ้านเลขที่ 171/1 หมู่ 2 ถ.พหลโยธิน เขตบางเขน กรุงเทพฯ 10200

ข. บ้านเลขที่ 221/1 ถ.สุขุมวิท 31 ซอยสวัสดิ์ เขตพระโขนง กรุงเทพฯ 10110

ค. บ้านเลขที่ 84/41 ถ.ติวานนท์ หมู่ 2 ต.บางพูน อ.เมือง จ.นนทบุรี 12000

ง. บ้านเลขที่ 31/1 หมู่บ้านเมืองทองธานี หมู่ 2 ถ.แจ้งวัฒนะ อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี 11020

ตาราง 4 การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการสื่อสารวิชาภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลอง
กลุ่มควบคุม ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

คนที่	กลุ่มทดลอง		คนที่	กลุ่มทดลอง		คนที่	กลุ่มควบคุม		คนที่	กลุ่มควบคุม	
	X ₁	Y ₁		X ₁	Y ₁		X ₂	Y ₂		X ₂	Y ₂
1.	25	25	17.	21	28	1.	24	27	17.	24	27
2.	24	25	18.	23	27	2.	28	27	18.	21	24
3.	25	31	19.	26	34	3.	23	29	19.	25	25
4.	19	20	20.	22	28	4.	25	29	20.	24	25
5.	26	31	21.	29	31	5.	25	27	21.	24	32
6.	26	29	22.	23	28	6.	26	21	22.	22	25
7.	21	27	23.	25	28	7.	21	23	23.	25	28
8.	25	30	24.	28	30	8.	25	26	24.	21	25
9.	25	29	25.	27	26	9.	24	26	25.	24	26
10.	26	27	26.	26	26	10.	25	25	26.	25	25
11.	26	29	27.	21	21	11.	24	26	27.	22	27
12.	27	28	28.	28	36	12.	32	31	28.	19	23
13.	27	36	29.	26	34	13.	17	23	29.	25	25
14.	29	36	30.	28	35	14.	19	22	30.	21	29
15.	28	33				15.	23	23			
16	24	30				16.	27	28			

$$MD_1 = 4.0667 \quad S^2 = 2.876$$

$$MD_2 = 2.3000 \quad S^2 = 2.744$$

ภาคผนวก ค

ตารางแสดงค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบทดสอบวัดเจตคติต่อวิธีสอนวิชาภาษาไทย

แบบสอบถามเจตคติต่อวิธีสอนวิชาภาษาไทย

ตารางคะแนนเจตคติก่อนการทดลองสอนและหลังทดลองสอนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตาราง 5 แสดงค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามเจตคติต่อวิธีสอนวิชาภาษาไทย

ข้อที่	t	ข้อที่	t
1	4.33	11	4.50
2	2.00	12	2.80
3	2.95	13	2.50
4	2.16	14	2.00
5	3.50	15	4.00
6	5.00	16	2.00
7	2.10	17	2.00
8	2.00	18	4.20
9	3.50	19	4.20
10	2.50	20	4.80

แบบสอบถามเจตคติต่อวิธีสอนวิชาภาษาไทยฉบับนี้มีค่าความเชื่อมั่น .88

แบบสอบถามเจตคติต่อวิธีการสอน

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ต้องการถามเกี่ยวกับความรู้สึกและความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อ

1.1 วิธีสอนโดยข้าพเจ้า

1.2 วิธีสอนตามคู่มือครู

ให้นักเรียนอ่านข้อความอย่างละเอียดและพิจารณาให้รอบคอบก่อนตัดสินใจเลือกตอบ

2. การตอบแบบสอบถามฉบับนี้ถือว่าไม่มีคำตอบถูกหรือผิดประการใด ข้อสำคัญขอให้ นักเรียนตอบแบบสอบถามให้ตรงกับความรู้สึกหรือความคิดเห็นที่แท้จริงของนักเรียนให้มากที่สุด คำตอบจะไม่มีผลกระทบกระเทือนต่อนักเรียนในทางใด ทั้งสิ้น

3. วิธีตอบแบบสอบถามในข้อหนึ่ง ๆ จะมีช่องว่างให้นักเรียนเลือกตอบ 5 ช่องคือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน

4. เมื่อนักเรียนต้องการแสดงความคิดเห็นให้นักเรียนเขียนไว้ในช่องหมายเหตุท้ายแบบสอบถามในแต่ละข้อ

ตัวอย่าง ในข้อ 0 ถ้านักเรียนต้องการตอบช่องเห็นด้วยอย่างยิ่งให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องนั้น

ความรู้สึก	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	หมายเหตุ
ข้อความ						
0 วิชาภาษาไทยสามารถนำประโยชน์ไปใช้ ชีวิตประจำวัน		✓				
00 วิชาภาษาไทยไม่มีคุณค่าควรแก่การศึกษา				✓		

ขอให้นักเรียนโชคดี

แบบสอบถาม เจตคติต่อวิธีสอน

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

จำนวน 20 ข้อ

ชื่อ ชั้น

จงทำเครื่องหมาย ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกที่แท้จริงของนักเรียนมากที่สุด

ความรู้สึก	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	หมายเหตุ
ข้อความ						
1. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการสอนวิชา ภาษาไทยกระตุ้นให้ใช้ความคิดตลอด เวลา						
2. การสอนวิชาภาษาไทยมุ่งฝึก ทักษะการฟังการพูด การอ่านและการ เขียนมากกว่าการท่องจำ						
3. การเรียนวิชาภาษาไทยสามารถแก้ไข ปัญหาต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง						
4. การสอนช่วยให้เกิดความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์						
5. การสอนช่วยให้การทำงานกลุ่ม ดำเนินไปด้วยดี						
6. ข้าพเจ้ารู้สึกท้อแท้เมื่อต้องเรียนวิชา ภาษาไทย						
7. การสอนทำให้เข้าใจเรื่องที่ เรียนได้เป็นอย่างดี						

ความรู้สึกรู้สึก	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	หมายเหตุ
ข้อความ						
8. ข้าพเจ้ารู้สึกสนุกสนานทุกครั้งเมื่อเรียน วิชาภาษาไทย						
9. วิธีสอนวิชาภาษาไทยเปิดโอกาสให้แสดง ความคิดเห็นอย่างเต็มที่						
10. วิธีสอนทำให้รู้สึกเคร่งเครียดใน การเรียน						
11. วิธีสอนช่วยฝึกให้คิดอย่างกว้างขวาง						
12. วิธีสอนช่วยฝึกให้เป็นคนมีเหตุผลในการ ทำงานกลุ่ม						
13. วิธีสอนช่วยฝึกให้เป็นคนกล้าแสดงออก						
14. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าวิชาภาษาไทยช่วยกระตุ้น ให้ต้องการศึกษาค้นคว้าความรู้เพิ่มเติม						
15. วิธีสอนวิชาภาษาไทยน่าเบื่อหน่ายไม่ อยากเรียน						
16. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าเมื่อเข้าใจวิชาภาษาไทย แล้ว จะเรียนวิชาอื่น ๆ ได้ดี						
17. วิธีสอนที่ครูนำมาใช้ทำให้รู้จักวางแผน การทำงานได้ดี						
18. วิธีสอนช่วยฝึกให้มีความรับผิดชอบมากขึ้น						
19. ข้าพเจ้ารู้สึกหนักใจเมื่อถึงชั่วโมง ภาษาไทย						
20. วิธีสอนที่ครูนำมาใช้แปลกใหม่ น่าสนใจ						

ตาราง 6 การเปรียบเทียบคะแนนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลองและหลังการทดลองของเจตคติต่อวิธีสอน

คนที่	กลุ่มทดลอง		คนที่	กลุ่มทดลอง		คนที่	กลุ่มควบคุม		คนที่	กลุ่มควบคุม	
	X ₁	Y ₁		X ₁	Y ₁		X ₂	Y ₂		X ₂	Y ₂
1.	79	80	17.	75	89	1.	72	76	17.	61	65
2.	80	82	18.	76	100	2.	74	76	18.	80	89
3.	90	100	19.	71	94	3.	80	84	19.	88	95
4.	63	67	20.	72	86	4.	78	86	20.	95	96
5.	90	93	21.	75	95	5.	77	87	21.	75	82
6.	91	87	22.	67	95	6.	78	87	22.	83	92
7.	75	100	23.	84	91	7.	83	88	23.	78	90
8.	85	100	24.	78	93	8.	72	91	24.	68	94
9.	89	92	25.	80	86	9.	92	93	25.	83	92
10.	76	81	26.	87	88	10.	78	93	26.	84	96
11.	75	83	27.	82	95	11.	76	74	27.	63	78
12.	61	91	28.	65	75	12.	70	83	28.	87	93
13.	52	59	29.	83	100	13.	68	77	29.	88	85
14.	84	76	30.	75	89	14.	70	70	30.	84	96
15.	82	100				15.	85	85			
16.	68	94				16.	79	95			

$$MD_1 = 11.7333 \quad s^2 = 9.0791$$

$$MD_2 = 7.9667 \quad s^2 = 6.526$$

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ

ผู้เชี่ยวชาญตรวจแผนการสอน

1. อาจารย์พิศศรี กมลเวช คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร
2. อาจารย์ชาลิณี เกษรพิกุล โรงเรียนปากเกร็ด
3. อาจารย์วรเชษฐ์ โชคชัย โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง

ผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบทดสอบความสามารถในการสื่อสารวิชาภาษาไทย

1. อาจารย์พิศศรี กมลเวช คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์จันทิรา พรหมโชติกุล สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
3. อาจารย์วรเชษฐ์ โชคชัย โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง

ผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามเจตคติต่อวิธีสอน

1. รองศาสตราจารย์อัจฉรา สุขารมณ์ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2. รองศาสตราจารย์พวงรัตน์ ทวีรัตน์ สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
3. อาจารย์เรวดี อินทสระระ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาควิชา
4. อาจารย์สุรัชย์ มีชาญ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวดา อีระแก้ว

เกิดวันที่ 16 พฤษภาคม พุทธศักราช 2501

สถานที่อยู่ปัจจุบัน หมู่บ้านดอนเมืองวิลล่า 939/344 หมู่ 2 ซ.เพิ่มสิน แขวงคลองถนน

เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร โทร.9940527

ตำแหน่งหน้าที่การงาน อาจารย์ 2 ระดับ 5 โรงเรียนปากเกร็ด

สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนปากเกร็ด อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี 11020

โทร.5838324.29

ประวัติการศึกษา

สถานศึกษา

2518	มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบางปلام้า "สูงสูดมารพดุงวิทย์" จ.สุพรรณบุรี
2521	ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง
วิทยาลัยครูนครปฐม จ.นครปฐม
2526	ศศ.บ. (วิชาเอกการมัธยมศึกษา)
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
2538	กศ.ม. (วิชาเอกการมัธยมศึกษา การสอนภาษาไทย)
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร